

Vraag 1: Wat is uw reactie op de voorgestelde wijziging van het Frequentiebesluit?

Vraag 2: Voor het maken van een eerste berekening voor de cumulatieve veldsterkte op een bepaalde plaats kan een frequentiegebruiker de op dit moment beschikbare gegevens in het Nationaal Antenneregister raadplegen (hoofdstuk 4 van het Frequentiebesluit 2013). Het Antenneregister zal de komende jaren worden uitgebreid met aanvullende gegevens, die het frequentiegebruikers makkelijker maken om te bepalen of hun beoogde frequentiegebruik op een bepaalde plaats tot overschrijding van de geldende basisrestricties kan leiden. Welke technische informatie (over ander frequentiegebruik) hebt u als frequentiegebruiker nodig om bij de ingebruikneming van uw vergunde frequentieruimte op een bepaalde locatie te kunnen borgen dat de cumulatie van het totale frequentiegebruik niet leidt tot een overschrijding van de basisrestricties?

Reactie 236: NN, Haarlo, 4-1-21

- [Persbericht 31-12-20: 'Doorbraak in rechtspraak rond stralingsrisico's']

Reactie 235: NN, Leersum, 4-1-21

- Geachte Mona Keijzer, op de site van de rijksoverheid/regering lees ik de door u uitgesproken intentie: "Het doel is om het sterke land nog beter te maken voor iedereen, nadrukkelijk ook voor mensen die nu het gevoel hebben dat de overheid er niet meer voor hen is." Dat klinkt mooi, maar toestemming geven aan de telecombedrijven om 5G uit te rollen staat haaks op deze belofte. Door deze uitrol zullen miljoenen mensen ervaren dat de overheid er niet voor hen is, hun gezondheid wordt niet gerespecteerd, zo ook niet het leven van insecten, vogels en bomen. 5G zal het land ernstig verzwakken, het leven van mensen, dieren en het milieu ernstig aantasten. Kent u de doos van Pandora? Bezint eer ge begint!
- Niet van toepassing, ik ben geen frequentiegebruiker.

Reactie 234: Y.D. Kaas, Utrecht, 4-1-21

- Geachte lezers,
Ik heb grote vraagtekens bij het beleid van de overheid met betrekking tot de normen die gesteld zijn over de maximale stralingsbelasting. Ik heb geen vertrouwen in beleid dat vele miljarden oplevert aan concessies. De gezondheid van individuen – ik ken er zeker 7 die ziek worden van de huidige norm – valt of staat met grote vermindering van de toegestane huidige stralingsnorm naar 10 microwatt of minder.
- Ik heb heel simpele tekst nodig die ook schematisch laat zien welke frequenties:
  - er zijn
  - er zullen komen
  - volgens organisaties als *stralingsbewust.info* veilig zijn
  - volgens de regering veilig zijn.Dit omdat ik dan in een schematische voorstelling alle gegevens heb die ik als betrekkelijke leek kan begrijpen.

Reactie 233: W. Horneman, Bedum, 4-1-21

- ICNIRP-limieten zijn niet door onafhankelijk onderzoek vastgesteld, maar door partijen die belang hebben bij de uitkomst. Er is alleen gekeken naar thermische effecten, en wel op een zak gevuld met water. Zijn wij mensen zakken, gevuld met water? Er is niet onderzocht wat de biologische effecten op de lange termijn zijn. Wij Nederlanders hebben recht op een degelijk, onafhankelijk onderzoek. Bij een landelijke vastlegging van de ICNIRP-limieten, maakt u het gemeenten en provincies onmogelijk om lokaal de gezondheidsbelangen van burgers te wegen en te behartigen door lokaal lagere blootstellingslimieten te hanteren, zelfs als gezondheidsbelangen van burgers daarom vragen. Het voorzorgsprincipe wordt hiermee compleet genegeerd. Ook de Tweede Kamer geeft u het nakijken, door de wijziging van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) in plaats van via een wetsvoorstel. Een AMvB hoeft niet langs de Tweede Kamer, maar kan simpelweg geregeld worden door de staatssecretaris van EZK en de Ministerraad. Dit alles is mijns inziens zeer ondemocratisch. Ik vraag mij oprecht af waar in Nederland het nog leefbaar is voor mensen met stralingsklachten. Wij Nederlanders (met of zonder stralingsklachten) hebben recht op:
  - 1) deugdelijk onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek
  - 2) een inhoudelijk maatschappelijk debat
  - 3) dat gemeenten en provincies hun autonomie behouden

4) dat wij burgers serieus genomen worden

5) stralingsarme woongebieden voor mensen die nu al gezondheidsklachten ervaren door straling.

Ik verwijs ook naar de recente uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6699, overweging 4.4. De huidige ICNIRP-blootstellingslimieten lopen op tot 61 V/m (volt per meter). “Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's.”

Ik wil nog wel duizend dingen meer benoemen, maar heb mijn vraagtekens of iemand in onze(?) regering wel zijn gezond verstand gebruikt. Ik voel mij in ieder geval op geen enkele manier vertegenwoordigd, en vele Nederlanders met mij, verwacht ik. Ik vraag u dan ook, om uw morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en nu eens een keer het belang van ons allen, de Nederlanders, de mens, uw medemens, dieren en planten op de eerste plaats te zetten, en niet dat van het grote geld van de telecomindustrie.

Reactie 232: Drs. M. Jünemann, Drijber, 4-1-21

● In de toelichting van de “Wijziging Frequentiebesluit 2013” wordt onder het hoofd “Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen” gesteld, dat er “geen gevolgen voor burgers en het milieu” zijn “aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu.” Dat wordt daarmee onderbouwd dat “[de] mobiele telecomoperators ... op basis van de huidige regels (Antenneconvenant) al [dienen] te voldoen aan de limieten.”

Deze limieten baseren zich op de aanbevelingen van de ICNIRP en zijn uitsluitend gebaseerd op zogenoemde opwarmingseffecten die door de limieten voorkomen moeten worden. Daarbij wordt een steeds groter groeiend deel van de wetenschappelijke literatuur genegeerd, die aanwijzingen vindt van zogenoemde niet-thermische effecten ver onder deze limieten. Het bestaan van deze onderzoeken maakt ook duidelijk dat er geen wetenschappelijke consensus (meer) bestaat. Jaren geleden werd nog gesteld, dat deze effecten niet kunnen bestaan, omdat dit soort EMV niet over voldoende energie zou beschikken. Van deze strikte zienswijze wijkt inmiddels ook de Gezondheidsraad af. In haar advies van 2 september 2020 staat: "Omdat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden, adviseert de commissie om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden." Daarnaast is er een groeiende groep mensen die aangeeft gezondheidsklachten te ervaren in de buurt van EMV, deels ver onder de ICNIRP-normen. Ook al is de daadwerkelijke grootte van deze groep mensen onbekend, gaan schattingen van 3 tot 7 % van de bevolking uit. Voor deze mensen en hun naasten zijn deze gezondheidsklachten een ingrijpende en levensbepalende factor met consequenties in ver uiteenlopende gebieden van gezin, familie en wonen, tot sociale contacten, vrijetijdsbesteding, werk en inkomen. Deze mensen worden met de Wijziging Frequentiebesluit 2013 steeds verder in het nauw gedreven door toenemende EMV in de omgeving. Samenvattend kan dus worden vastgesteld dat de ICNIRP-normen niet op een wetenschappelijk consensus zijn gebaseerd. In deze context is de stelling dat er geen gevolgen voor burgers en milieu zijn, dus voorbarig en mogelijk onverantwoord ten opzichte van de volksgezondheid.

Reactie 231: S.S. Kezer, 's-Hertogenbosch, 4-1-21

● Door de ICNIRP normen als richtlijn te nemen voor het hele land, wordt het groeiende aantal wetenschappers genegeerd, dat twijfels zet bij deze normen. Het valt te betwisten dat er geen discussie of controversie bestaat over het onderwerp van de veiligheid van EMV onder de blootstellingsnormen van de ICNIRP. Hoewel het gebruikelijk en van goede orde is om advies in te winnen en over te nemen van specialisten in hun gebied, mag er in deze ten minste gekeken worden naar onderliggende motivaties van de leden van de ICNIRP, om specifieke wetenschappelijke kennis die mogelijke gezondheidsrisico's aantoont, te negeren of af te doen als niet relevant – zonder van corruptie uit te gaan. Om de normen landelijk beleid te maken en daarmee verder in te metselen in de samenleving, lijkt me dan onverstandig.

Ook is er een groep mensen die aangeeft gezondheidsklachten te ervaren in de buurt van EMV, onder de ICNIRP-normen. Hoewel er geen consensus bestaat over de oorzaak van hun gezondheidsklachten, blijkt wel dat het reduceren van de blootstelling aan EMV in het dagelijks leven de klachten vermindert. Deze mensen worden steeds verder in het nauw gedreven door toenemende EMV in de omgeving. Hun leed is reëel, ernstig en soms gruwelijk en behoeft aandacht en hulp.

(Draadloze) Technologie kan ook op een gezondere manier worden toegepast, wanneer in de ontwikkeling en aanleg er rekening wordt gehouden met de risico's voor de volksgezondheid.

Reactie 230: NN, Apeldoorn, 4-1-21

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 229: NN, Zeist, 4-1-21

- De ICNIRP norm is niet veilig voor mens, dier en milieu. Ze baseert zich uitsluitend op thermisch effect, waarbij de testopstelling er uit bestaat dat een zak water gedurende een aantal minuten wordt blootgesteld aan een bepaalde hoeveelheid radiofrequente straling. Vervolgens wordt alleen meegewogen hoeveel opwarming er plaats vindt. Complexe organismen, zoals de mens, zijn echter geen simpele zak water. Bovendien is de blootstelling inmiddels 24/7 een feit. De ICNIRP norm zou dus nooit maatgevend mogen zijn bij het beoordelen van gezondheidsrisico's

- De ICNIRP norm is niet veilig voor complexe organismen, zoals mens, dier, insecten en planten. Radiofrequente straling neemt enorm toe en in een klein land als Nederland zal er geen plek meer zijn waar je als burger kunt leven zonder permanent te worden blootgesteld. Burgers en gemeentebesturen verliezen de zeggenschap over waar er zendmasten geplaatst worden of worden uitgebreid met extra (5g) zenders. Het is een heilloze weg die tot enorme schade zal leiden en die haaks staat op de intenties van natuur en milieu beleid. Ik pleit voor echt onafhankelijk onderzoek en hantering van het voorzorgsprincipe

Reactie 228: B.O.R. van der Veen, Enschede, 4-1-21

- Beste betreffenden,

Volg alstublieft, in naam van de volksgezondheid, de adviezen op van de Gezondheidsraad uit hun rapporten over 5G en gezondheid. Er bestaat brede consensus onder wetenschappers dat er mogelijk schadelijke niet-thermische effecten op het lichaam kunnen optreden door EMF/RFR met intensiteiten onder de huidige blootstellingsnormen (1,2,3,4). Dit wordt ook erkent door de Raad van Europa (5). Dit betekent in mijn mening dat:

1. De huidige blootstellingsnormen voor EMF/RFR in Nederland opnieuw geëvalueerd moeten worden aan de hand van de bestaande kennis over de gezondheidsrisico's.
2. De uitrol van het de 5G antennes met hogere frequenties (26 GHz en 66 GHz) gestopt moet worden totdat er meer wetenschappelijk onderzoek is verricht in dit veld.
3. Gemeentes en burgers inspraak moeten houden over het lokaal plaatsen van antennes.

Het lijkt relativerend dat er andere omgevingsfactoren zijn die bewezen schadelijk zijn voor de gezondheid. Bijvoorbeeld UV-straling, broeikasgassen, radon en asbest. Echter er is in deze context genoeg bewijs dat blootstelling aan kunstmatige niet-ioniserende straling een significante bijdrage kan leveren aan gezondheidsproblemen door omgevingsfactoren. Representatieve wetenschappelijke reviews zijn gegeven in bronnen 1-4. Voor de meeste omgevingsfactoren zijn er duidelijke limieten gesteld, maar de huidige limieten voor EMF/RFR zijn onnodig hoog. Bovendien is de aard van deze factor wezenlijk anders omdat mensen 24/7 eraan worden blootgesteld. Ook is blootstelling zeer moeilijk te vermijden als men normaal wil kunnen participeren in de maatschappij.

Er bestaan twijfels over het maatschappelijk draagvlak en de noodzaak van 5G (6,7,8,9). Ook blijkt in de praktijk de snelheid van de geteste 5G verbindingen niet significant sneller of zelfs langzamer dan 4G te zijn. Er zijn nog meer nadelen, zoals het beperkte bereik van de HF antennes (26 en 66 GHz) die juist de hogere snelheden moeten gaan faciliteren (10,11,12). Om ten koste van deze 'technologie push' (die vooral in belang is van de telecomindustrie) de volksgezondheid te riskeren is niet alleen absurd, het valt ook te betwisten of dit in lijn is met de grondwet artikel 11 en 22. Het is absoluut belachelijk om prioriteit te geven aan economische belangen boven de volksgezondheid. Een dringend verzoek om het advies van de Gezondheidsraad op te volgen op basis van het voorzorgsprincipe van de EU (13) en om gemeentes en burgers zeggenschap te laten houden over de plaatsing van antennes.

Met vriendelijke groeten, Bas van der Veen.

BRONNEN

Toelichting: Bron 1-4 zijn 'reviews': een reflectie van het bestaande wetenschappelijke onderzoek in een bepaald veld.

[1] Belyaev, I., Dean, A., Eger, H., Hubmann, G., Jandrisovits, R., Johansson, O., Kern, M., Kundi, M., Lercher, P., Mosgöller, W., Moshhammer, H., Müller, K., Oberfeld, G., Ohnsorge, P., Pelzmann, P., Scheingraber, C., & Thill, R. (2015). EUROPAEM EMF Guideline 2015 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses. *Reviews on Environmental Health*, 30(4), 337–371.

> <https://doi.org/10.1515/reveh-2015-0033>

[2] Bortkiewicz, A. (n.d.). *Health effects of Radiofrequency Electromagnetic Fields (RF EMF)*.

> <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6685799/>

[3] Gezondheidsraad. (n.d.). *5G en gezondheid*. 02-09-2020. Retrieved January 2, 2020, from:

> <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/5g-engezondheid>

[4] Levitt, B. B., & Lai, H. (2010). Biological effects from exposure to electromagnetic radiation emitted by cell tower base

stations and other antenna arrays. *Environmental Reviews*, 18(1), 369–395.

> <https://doi.org/10.1139/A10-018>

[5] Council of Europe. (2011). Resolution 1815 - The potential dangers of electromagnetic fields and their effect on the environment. *Group, 1815*(May), 1–12.

> <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en>

[6] <https://stralingsbewust.info/2018/04/17/maatschappelijk-draagvlak-voor-5gis-nihil/>

[7] <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=zwolle&id=100439327>

[8] https://www.communicatierijk.nl/binaries/communicatierijk/documenten/rapporten/2019/02/11/dilemmalogicakoepel_rapportage/Rapport_dilemmalogica_deelproject_5G.pdf

[9] <https://www.washingtonpost.com/technology/2020/09/08/5g-speed/>

[10] <https://www.forbes.com/sites/bobodonnell/2019/11/22/real-world-5gspeeds/?sh=3c15f8964f96>

[11] <https://arstechnica.com/information-technology/2020/09/atts-current-5gis-slower-than-4g-in-nearly-every-city-tested-by-pcmag/>

[12] <https://www.businessinsider.com/5g-high-speed-internet-cellular-networkissues-switch-2019-4?international=true&r=US&IR=T>

[13] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A132042>

Reactie 227: NN, Andijk, 4-1-21

- Beste mensen,

Een dringend verzoek om de gemeenten zelf te laten beslissen wat voor stralingsnormen zij willen toepassen. Zo komen er gebieden waar er nog een lage straling heerst en wordt niet in Nederland alle natuur vernietigd. Volgt u a.u.b. de talloze onderzoeken die bewijzen dat 5G desastreus is voor het voortbestaan van mens, dier en plant.

Met cordiale groet van een zeer bezorgde burger,

Dorien Hoogerheide

Reactie 226: T. Leenhoven, Warnsveld, 4-1-21

- Dit is niet juist. Er dient rekening gehouden te worden met de gezondheid van kwetsbare burgers die gevoelig zijn voor de straling.
- Meer gedetailleerde informatie buiten de ICNIRP-NORM, waarbij de gezondheidsrisico's beter vastgelegd en verdedigd kunnen worden, waarmee gemeenten zelfbeschikkingsrecht behouden voor het weigeren van 5G apparatuur.

Reactie 225: NN, Amsterdam, 4-1-21

- Het is een ondemocratisch besluit. Gemeenten zijn wel medeverantwoordelijk voor een gezonde leefomgeving, maar kunnen nu niet meer zelf hun eigen beleid bepalen.

Door de toename van straling hebben steeds meer mensen last van gezondheidsproblemen als oorsuizen, vermoeidheid, concentratie- en geheugenverlies, huidproblemen, duizeligheid, slapeloosheid, verhoogde bloeddruk en hartslag, in 'brand staan' van gehele lichaam, spier- en gewrichtspijn, gezwollen slijmvliezen, droge mond en ogen enz. Al in 2011 noemde de WHO straling van de mobiel mogelijk kankerverwekkend. Dat straling van 2G en 3G bij ratten kanker veroorzaakt, is onlangs bewezen. Maar nog steeds ontkent de Gezondheidsraad een mogelijke relatie met kanker. De nieuwe antennes voor het Internet of Things, met het verdachte 5G, zijn inmiddels geplaatst en werkend. Dat sterke magnetische velden door stroom mogelijk oorzaak zijn van tumoren en kinderleukemie, heeft wel de aandacht van de Gezondheidsraad. Voor deze problemen zou de overheid veel meer aandacht moeten hebben en meer stralingsvrije plaatsen om te wonen moeten reserveren dan de toegezegde 2%. U hebt als staatssecretaris gesproken met een afvaardiging van deze mensen, maar gaat u ook iets voor hen doen? De ICNIRP-limieten zijn verouderd en gaan slechts uit van opwarming van het lichaam terwijl de biologische schade aan mens, dier en natuur niet wordt meegerekend. De overheid luistert niet naar onafhankelijke wetenschappers zoals Jan van Gils, Hugo Schooneveld en Martin Pall. ICNIRP is niet onafhankelijk door zijn verbondenheid met de Telecomindustrie.

Gemeenten en burgers moeten kunnen mee beslissen in plaats van buitengesloten te worden! Dat de VNG burgers en gemeenten verbiedt om met tegenstanders van 5G te praten, is een democratie onwaardig!

- 4G is meer dan genoeg voor mij.

Reactie 224: P. Rutten, Milieudefensie Maastricht, Maastricht, 4-1-21

- Als Vereniging Milieudefensie Maastricht maken wij ons ernstig zorgen over de effecten van elektromagnetische

straling en zijn van mening dat met deze wijziging het Voorzorgsprincipe t.a.v. de gezondheidsrisico's van elektromagnetische velden met voeten wordt getreden.

De richtlijnen van de ICNIRP die nu dreigen te worden vastgesteld zijn volstrekt ontoereikend om de veiligheid van de bevolking te waarborgen. Wij sluiten ons aan bij de reactie van de Stichting Stralingsarm Nederland en willen de rijksoverheid dringend verzoeken om van deze wijziging van het Frequentiebesluit af te zien en eerst te zorgen voor:

- 1) deugdelijk onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek;
- 2) een inhoudelijk maatschappelijk debat;
- 3) gemeenten en provincies hun autonomie te laten behouden;
- 4) burgers serieus te nemen;
- 5) stralingsarme woongebieden te regelen voor mensen die nu al gezondheidsklachten ervaren door straling.

Reactie 223: Drs. A.M. de Bont, Let's Talk About Tech, NL, 4-1-21

● Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

De conceptregeling "Wijziging Frequentiebesluit 2013 ter bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente elektromagnetische velden" beschermt niet de volksgezondheid, maar de industrie. Burgers willen geen zekerheid dat de elektromagnetische velden (EMV) binnen nietszeggende onwetenschappelijke limieten blijven. Burgers willen garantie dat hun gezondheid niet wordt geschaad door de EMV van mobiele communicatie. En die garantie geeft deze conceptregeling absoluut niet, sterker nog: met deze regeling worden gemeenten en burgers (nog verder) buiten spel gezet. De conceptregeling maakt mogelijk dat ongeteste nieuwe technologie aan burgers wordt opgedrongen en dat zij niet eerlijk worden geïnformeerd over de risico's. Dit past niet in een democratie en is onaanvaardbaar vanuit mensenrechtenperspectief.

Met de conceptregeling bouwt de overheid verder aan het creëren van een papieren werkelijkheid waarmee zij burgers wil doen geloven dat de mobiele technologie goed gereguleerd wordt en dat de uitrol van nieuwe technologie veilig is. Dit verhaal komt niet overeen met de realiteit: nu al ondervinden vele mensen klachten door antennes, wifi etc. en wordt hen ongekend onrecht aangedaan. Mensen komen in uiterst penibele situaties terecht waarin ze huis en baan verliezen, omdat ze niet beschermd worden door de overheid (en vaak ook niet geholpen door de werkgever door een stralingsvrije werkplek te creëren).

Niet alleen de titel en de inleidende tekst van de internetconsultatie zijn misleidend. Ook de conceptregeling zit vol onjuistheden en misvattingen. De conceptregeling is een farce, omdat deze:

- Uitgaat van zwaar bekritiseerde limieten van de International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP).
- Geen recht doet aan het adviesrapport van de Gezondheidsraad van 2 september 2020 dat duidelijk meer twijfel laat bestaan over mogelijke gezondheidseffecten bij blootstelling aan EMV dan in de eerdere adviezen van de Gezondheidsraad het geval was. In het rapport staat dat:
  - Bij blootstelling aan 5G-frequenties niet duidelijk is bij welk niveau van blootstelling gezondheidsschade optreedt.
  - Het nodig is de feitelijke blootstelling te weten na uitrol van 5G.
  - Er verbanden zijn tussen EMV en bepaalde ziekten.
  - Er samenhang is tussen blootstelling aan straling en bepaalde biologische processen.
  - Het niet uitgesloten is dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en adviseert daarom om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden.

Zowel over het advies van de Gezondheidsraad – dat op verzoek van de Tweede Kamer is uitgebracht – als de reactie van het Kabinet hierop om alleen de ICNIRP- blootstellingslimieten te volgen is nog altijd geen debat gevoerd. De technische briefing over het advies van de Gezondheidsraad werd 2x gecancelled. Uit een zeer recente uitspraak van de rechtbank Gelderland en een expertreactie van wetenschapper en oncoloog prof. dr. Lennart Hardell blijkt dat de ICNIRP-blootstellingslimieten niet toereikend zijn: ook beneden deze limieten zijn verhoogde gezondheidsrisico's niet uitgesloten.

Op 18 december 2020 heeft de rechtbank Gelderland (AWB 19/2184) geoordeeld dat de gezondheidsbelangen van omwonenden die gevoelig zijn voor straling betrokken moeten worden in de belangenafweging. De ICNIRP-blootstellingslimieten zijn vanwege voortschrijdend wetenschappelijk inzicht niet langer leidend. De rechter hecht bij zijn oordeel grote waarde aan het advies van de Gezondheidsraad van september 2020 en veegt daarmee het deskundigenbericht van de Gezondheidsraad uit 2009 van de baan. Eerder was de reactie van het Kabinet dat, op grond van het advies 5G en Gezondheid van 2 september 2020, nog steeds van de limieten kon worden uitgegaan en doorgegaan kon worden met de uitrol van 5G en ook met 26 GHz-band, dit laatste zelfs tegen het advies van de Gezondheidsraad in.

Met onderhavige uitspraak houdt de Kabinetsreactie geen stand gezien de andere uitleg die de rechtbank eraan geeft, waarbij zij de ICNIRP-limieten ter discussie stelt.

> Zie: <https://letstalkabouttech.nl/2021/01/nederlandse-rechter-mogelijk-verhoogde-gezondheidsrisicos-zendmast/>

Op 8 december 2020 stuurde Let's Talk About Tech de expertreactie van wetenschapper en oncoloog prof. dr. Lennart Hardell, samen met een begeleidende brief – met de hoofdpunten van Hardell's betoog – aan de verantwoordelijke bewindslieden. Uit Hardell's expertreactie blijkt dat de ICNIRP-blootstellingslimieten, het advies van de Gezondheidsraad en het kabinetsbeleid niet gebaseerd zijn op een grondige, evenwichtige, objectieve en actuele evaluatie van de risico's op kanker en andere gevaarlijke effecten van EMV.

> Zie: <https://letstalkabouttech.nl/2020/12/misstanden-regulering-mobiele-blootgelegd-kabinet-geen-oog-voor-risicos-5g/>
Hardell's fundamentele en goed onderbouwde kritiek spitst zich toe op de volgende punten:

- Zorgelijke belangenconflicten: Leden van de Commissie EMV van Gezondheidsraad zijn niet onafhankelijk.
- Kartelvorming: Er is sprake van een kartel van deskundigen uit verschillende organisaties en instanties die de expert-evaluaties domineren en die allemaal het risicoloosheidsparadigma van de ICNIRP aanhangen. Wetenschappers met een tegengestelde mening, die stellen dat er steeds meer aanwijzingen zijn voor gezondheidsrisico's beneden de ICNIRP-blootstellingslimieten, worden niet uitgenodigd om aan deze expertgroepen deel te nemen
- Onderzoeken die risico's aantonen, worden uitgesloten. De expertgroepen baseren zich vooral op onderzoeken die geen effecten aantonen. De resultaten van onafhankelijke studies, die risico's laten zien, worden bekritiseerd, niet in aanmerking genomen of zelfs niet geciteerd, terwijl onderzoeken waaruit blijkt dat er geen risico's zijn, worden geaccepteerd als bewijs van afwezigheid van risico, ondanks ernstige methodologische problemen. De meeste uitspraken van deze instanties zijn misleidend en niet correct. Ze kunnen makkelijk worden weerlegd. In feite heeft de Italiaanse rechter het gebruik van de mobiele telefoon al in 2012 gekoppeld aan het ontstaan van tumoren en ook daarna hebben meerdere rechtbanken dit vonnis bevestigd.
- Eerdere frequenties tonen wel degelijk schadelijke effecten aan. Uit onderzoek naar cellen, dieren en mensen blijkt dat de tot nu toe gebruikte frequenties voor telecommunicatie wel degelijk schadelijk zijn voor de mens en ook voor het milieu. En tot nu toe is er geen substantieel onderzoek gedaan naar de 3G en de 4G-frequenties die bedoeld zijn om voor 5G te gebruiken, een feit dat door de Franse milieu- en gezondheidsautoriteit ANSES in een gepubliceerd deskundigenverslag is geconstateerd in januari 2020.
- Bij de totstandkoming van de nieuwe ICNIRP-blootstellingslimieten 2020 is er geen nieuwe, eigen evaluatie gedaan maar heeft men zich slechts gebaseerd op de evaluaties van drie instanties (WHO, het SCENHIR en de Zweedse stralingsautoriteit SSM) die allen het bovengenoemde ICNIRP-paradigma aanhangen. Geen van deze drie evaluaties is gepubliceerd na een peer-review in een wetenschappelijk tijdschrift. In feite is er substantiële kritiek vanuit de wetenschappelijke gemeenschap geweest tegen deze beoordelingen, maar deze is genegeerd. Bovendien hebben deze oudere documenten geen betrekking op het meest recente onderzoek. Bij al deze organisaties wordt consequent bewijs van gezondheidsrisico's en biologische effecten van niet-thermische blootstelling weerlegd of genegeerd.
- De huidige evaluatie door de Gezondheidsraad is gebaseerd op rapporten van de Zweedse stralingsautoriteit SSM en een rapport van de WHO dat nooit verder is gekomen dan een draft-status. Hoewel er expliciet een disclaimer is opgenomen dat uit dit draft-rapport niet geciteerd mag worden, is dit nu zowel de basis voor de ICNIRP-blootstellingslimieten als voor het advies van de Gezondheidsraad. Verder is het opmerkelijk dat in de draft-versie de evaluatie van de WHO-IARC (International Agency for Research on Cancer)-groep uit 2011 ontbreekt. Daarin werd geconcludeerd dat radiofrequente straling als mogelijk kankerverwekkend moet worden gekwalificeerd.
- Schadelijke blootstelling zal toenemen bij uitrol 5G. Er is nu – ook al vóór de uitrol van 5G – veel weerstand op basis van de talrijke en groeiende wetenschappelijke bewijzen voor de gezondheidsrisico's van blootstelling aan EMV. 5G zal ervoor zorgen dat – door de toename van gelijksoortige straling, inclusief een nieuwe techniek die veronderstelt wordt nog schadelijker te zijn – de schadelijke blootstelling alleen maar zal toenemen.
- Ethiek in de geneeskunde behelst dat men eerst onderzoek doet. Juist bij tegenstrijdigheden zoals in het advies van de Gezondheidsraad (bijv.: de Commissie zegt dat er geen “aantoonbare gezondheidsschade” is door blootstelling aan EMV en tegelijkertijd dat er sprake is van “mogelijke” relaties met het ontstaan van kanker, mannelijke (on)v vruchtbaarheid, minder goede zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen”) is dit noodzakelijk.

Mvg.

Reactie 222: G.G. Fokkens, Zoetermeer, 4-1-21

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 221: Wally Verboog, Werkhoven, 4-1-21

- Regel nu eerst eens een fatsoenlijk maatschappelijk debat en ook overleg in de Tweede Kamer, bespreek eerst

eens het advies van de gezondheidsraad (technische briefing + rondetafelgesprek), regel eerst eens stralingsarme woonplekken voor stralingsgevoeligen en hun gezin en oh, ja, beantwoord eens de brieven van stralingsgevoeligen en hun organisaties! Zie verder nog bijgevoegde reactie.

- Het Antennebureau geeft te weinig informatie en is vaak niet actueel. Er dienen ook bijzonderheden te worden vermeld qua soort straling, richting, modulatie, provider, complete gegevens testlocaties, e.d.

- STRALING, ONGEKEND ONRECHT, DEEL 2

Geachte dames en heren: wakker worden a.u.b.!

Graag vestig ik uw aandacht op het rapport *Ongekend onrecht*. Daarin kunt u o.a. lezen hoe bewindspersonen en ambtenaren alle signalen inzake wantoestanden negeerden. Zelfs hun eigen buikpijn!

Ik wil u attenderen dat u in dit rapport het woord “toeslag” ook kunt vervangen door “straling” en dan heeft u alvast een idee wat er gebeurt als u niet op een verantwoorde wijze (dan nu) omgaat met de problematiek van straling en de mensen die er ernstige gezondheidsklachten van krijgen, zoals ik.

Niet voor niets staat in de tekst van de documenten inzake wijziging frequentiebesluit ook “ter bescherming van de volksgezondheid”!

Dus houd u daar dan ook aan:

1. Ga het laatste (al te veel gepoldeerde) advies van de Gezondheidsraad eens opvolgen i.p.v. negeren en zelfs afserveren.
2. Geef mensen met gezondheidsklachten door straling (en hun organisaties) en die u een brief sturen eens antwoord: dat zal u sieren! En nee, niet de standaard “reactie” van Heleen of Lubna, maar nu eens een echt inhoudelijk en menselijk antwoord! Dus ook niet via tussenkomst van de Nationale Ombudsman, maar gewoon direct en zonder allerlei vertragungstechnieken (voor een opsomming van de opties, zie tevens het rapport *Ongekend onrecht*).
3. Zorg dat we een woonplek kunnen vinden, die stralingsarm blijft. Er zijn inmiddels ruim 3.500 Nederlanders, die weten dat hun gezondheidsklachten door straling komen en die willen graag met hun andere gezinsleden ook gewoon (gezond) kunnen wonen.
4. Maak een crisisopvangplek voor (mogelijk) stralingsgevoeligen mogelijk, of wilt u nog meer suicides?
5. Houd nu eens op met het dom opvolgen van een oude verkeerde koers op de gemakkelijkste telecom(=kassa)weg, het ongenueanceerd opvolgen van een coalitieakkoord of partijdoctrine: kies eens voor de mens en gezondheid!
6. Deze video-oproep heeft u en al uw collega-bewindspersonen al gehad (februari 2020), maar helaas, nog geen tijd gehad voor een reactie: jammer. Daarom nu bij deze internetconsultatie nog een keer! Dan kunt u bij de volgende Kameronderzoekscommissie in ieder geval melden dat u deze nu wel heeft gezien en er hopelijk wat mee heeft gedaan. Deze video ("Tafelgesprek in Culemborg, oproep 5G te stoppen") is inmiddels ruim 14.000 keer bekeken:
> zie <https://youtu.be/y31d10WNuGc>.

Tot slot herhaal ik hier nog eens de uitnodiging, welke ik ook bij de andere internetconsultaties en in diverse brieven heb gedaan: van harte bent u welkom bij mij thuis, ik geef u graag meer informatie en hulp bij het realiseren van mijn voorstellen.

Met vriendelijke groet.

Reactie 220: Mw. Judith Jobse, Judith Jobse Music, Culemborg, 4-1-21

- De ICNIRP- normen zijn verre van betrouwbaar. Voorkom een toeslagaffaire-situatie en laat een groep onafhankelijke wetenschappers de ICNIRP-normen bekijken en veiligere normen vaststellen op basis van de meest recente wetenschappelijke informatie.

De rechter oordeelde al in december dat er gezondheidsrisico's in de buurt van een zendmast niet uit te sluiten zijn, ook bij blootstelling onder de ICNIRP-normen:

> <https://letstalkabouttech.nl/2021/01/nederlandse-rechter-mogelijk-verhoogde-gezondheidsrisicos-zendmast/>

Zelf ben ik elektrogevoelig en voor mij zijn de bouwbiologische richtlijnen (SBM-2015) reële waarden als het gaat over de volksgezondheid. De ICNIRP-normen zijn verre van dat.

De pandemie vraagt van ons dat we volksgezondheid nog serieuzer gaan nemen. Onze overheid is het aan de burgers verplicht geen oogjes toe te knippen onder druk van de telecomlobby. De huidige afspraken tussen overheid en telecom zijn ook van ondergeschikt belang.

Dus ga de ICNIRP-normen nog eens goed onderzoeken. En bedenk: alles wat nu wordt nagelaten en niet klopt, komt boven tafel. Want zoals Rutte zegt: wij zijn een intelligent volk.

Reactie 219: NN, Landgraaf, 4-1-21

- Ik wens uitdrukkelijk een lage stralingsnorm...

We kunnen niet ongebreideld doorgaan met verhogen van normen die eerder zijn afgesproken, tenzij dit betekent dat dit het welbevinden en de gezondheid van alle levende wezens dient.

- Dat weet ik niet.

Reactie 218: NN, Ede, 4-1-21

- Niet doen zolang niet onomstotelijk vaststaat dat straling onschadelijk is voor mens, dier, natuur en milieu. En onbevooroordeeld luisteren naar de mening van wetenschappers en kritische artsen.
- Zo weinig mogelijk straling. Moet regelmatig het huis laten ontstoren zodra er in de buurt weer een of andere zendmast bijkomt omdat straling een zeer negatieve invloed heeft op mijn zenuwgestel.

Reactie 217: NN, Amsterdam, 4-1-21

- Met de huidige wetenschappelijke kennis is het duidelijk dat de ICNIRP richtlijnen niet veilig zijn voor de volksgezondheid. Deze zouden niet gebruikt mogen worden als basis voor het blootstellingsbeleid. Hanteer de SBM-2015 richtlijnen! Gemeentes moeten tevens een eigen antenne- en stralingsbeleid kunnen blijven voeren. Daarbij moet de overheid/gemeente ervoor zorgen dat EHS burgers stralingsvrij kunnen wonen en leven in hun eigen gemeente.

Reactie 216: J.J. Holterman, Haarle, 4-1-21

- Zowel voor- als tegenstanders van de huidige normen omtrent straling zijn het er over eens dat er onvoldoende gedegen onderzoek heeft plaatsgevonden omtrent de schadelijkheid van straling. Er zal dus eerst voldoende gedegen onderzoek moeten gaan plaatsvinden omtrent schadelijkheid van straling, alvorens men normen kan gaan vaststellen en deze normen verplicht te gaan stellen. Zolang deze gedegen onderzoeken nog niet hebben plaatsgevonden en zijn afgerond zal de laagst mogelijke waarde gehanteerd dienen te worden, dus een waarde waarover iedereen het eens is dat die waarde geen nadelige effecten heeft. Dus wijziging van het frequentiebesluit zoals nu is voorgesteld kan dus absoluut niet, en is dus een minachting van de overheid voor de mensen, dieren, planten en het milieu in het algemeen.
- Voldoende (dus meer) en gedegen onderzoek naar de schadelijkheid van straling. Zie ook reactie op vraag 1.

Reactie 215: G. Jonker, Zeist, 4-1-21

- Ik woon hoog op een flat. Op het grote dak van deze hoge flat verschijnen stilzwijgend steeds meer (5G) antennes. Boven mijn hoofd bevindt zich een gebouwtje met 'knooppunten' van telecomapparatuur, waaraan ook weer een 5G-antenne. In mijn appartement verschijnt op mijn telefoon de mogelijkheid op minimaal 15 modems in te loggen. Ik woon en slaap dus continu in hoge elektromagnetische velden van verschillende antennes en wifi's, versterkers enz.

Hoe zit het met het cumulatieve effect van EMV op de bewoners, op jonge kinderen van deze flat? Kunnen de limieten worden overschreden? Of zijn deze limieten eigenlijk al te hoog?

Op uw website is te lezen: 'Met het vaststellen van landelijke regels is beoogd de verdere uitrol van mobiele netwerken zo goed mogelijk te faciliteren binnen duidelijke kaders voor volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid. Dit zorgt voor zekerheid bij burgers dat de elektromagnetische velden binnen de limieten blijven, ook als er meerdere antennes zijn of komen in hun directe omgeving.'

Over de effecten van EMV op de volksgezondheid en milieu is de overheid best wel geruststellend. Maar honderden wetenschappers en artsen luiden de noodklok over negatieve effecten van EMV. Én uit 1.531 peer-reviewed onderzoeken blijken aantoonbaar schadelijke effecten EMV op de gezondheid van mens en dier. Zijn die dan allemaal ongegrond?

Hoe zit dat?

De ICNIRP is een private commissie, en heeft banden met de telecom-industrie. Zij financiert onderzoeken naar effecten van EMV. Hierin wordt gezondheidsschade door straling tegengesproken. De ICNIRP veiligheidsnorm wordt op natuurkundige, niet biologische effecten van straling vastgesteld. In een rechtszaak tegen de Italiaanse staat stelde de rechter op 13-1-2020 vast dat deze 'onderzoeken' van de ICNIRP onbetrouwbaarder zijn dan die van de andere wetenschappers, die gezondheidsschade door straling aantonen.

Onze overheid wordt geadviseerd door de GGD. Deze leunt op informatie van instanties als het Kennisplatform EMV, dat samenwerkt met en geadviseerd wordt door de telecombedrijven. Ook de overheid zelf blijkt belanghebbend: de frequentie-veilingen brengen miljarden euro's in de kas.

Nederland heeft de hoogste stralingsnorm van Europa, net op de limiet van de ICNIRP richtlijn van 60 volt/m, maar 100 x hoger! dan de Raad van Europa adviseert met 0,6v.

Op Franse scholen zijn mobieltjes en draadloos internet verboden, in Slovenië en Brussel wordt 5G niet uitgerold en in Zwitserland is de 5G-uitrol grotendeels teruggedraaid, met als reden toenemende gezondheidsklachten van burgers. Maar in Nederland... schrapten Zorgverzekeraars onlangs de dekking van gezondheidsschade door straling uit hun polissen.

Hoe kan ik dit rijmen met de tekst op uw website: 'Er zijn geen gevolgen voor burgers en het milieu aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu'?

Wie stelt zich nu verantwoordelijk voor de effecten van EMV op de gezondheid van mens, dier en milieu?

De effecten van EMV op de volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid zijn nog onvoldoende in beeld. Neemt u dit s.v.p. in uw beleid en wetgeving serieus. Ik begrijp dat de overheid er een groot – ook financieel - belang bij heeft om voor de telecombedrijven de ICNIRP limiet hoog vast te stellen. Maar de gezondheidsschade voor mens, dier en milieu op langere termijn zou nog wel eens een heel stuk groter kunnen zijn dan nu wordt aangenomen, met ook behoorlijke economische gevolgen. Dat lijkt mij niet verantwoord. Het lijkt mij dat hier het voorzorgsbeginsel toegepast dient te worden, en daarmee de aanpassing van de ICNIRP limiet. Daarom hierbij een dringend verzoek de ICNIRP limiet te verlagen.

Reactie 214: NN, Nijmegen, 4-1-21

- IK wil heel graag dat er mogelijkheden blijven van verschillende frequenties. Dus gebieden met lage en hoge frequenties.
- Dat zou ik graag van u willen horen. Die openheid en te realiseren dat het om openbare ruimten gaat waar iedere burger gelijk is. Ook u.

Reactie 213: NN, Nieuwegein, 4-1-21

- Geachte commissie van Economische Zaken en Klimaat,

Sinds maart vorig jaar ben ik betrokken geraakt in de uitrol van 5 G. Ik maak me ernstige zorgen over de uitrol van 5G en de ondoorzichtige, niet-democratische besluitvorming. Een briefing over het Rapport van de Gezondheidsraad, die uitrol van 26 GHz ernstig ontraadt, alvorens nader onderzoek is gedaan, en ook niet ontkent dat lagere frequentie schade toebrengt, werd tot 2 of 3 keer uitgesteld. Komt deze er nog?

Vragen die ik heb: waarom is de Nederlandse norm door ICNIRP gesteld zo hoog, zie bijlage, daar bedraagt hij V/m 82,3. De hoogste in heel Europa.

Ik wil u wijzen op de verregaande belangenverstrengeling van de ICNIRP en de Telecomsector, vooral van het lid Dhr. Eric van Rongen, die Nota Bene ook in de Gezondheidsraad zit. Zie het door 2 Europarlementariërs uitgebrachte rapport t.w. Rivasi en Buchner. Ook de eenzijdigheid dat alleen de opwarming van het lichaam wordt gemeten en niet de stralingsschade aan interne cel- en moleculaire opbouw van het fysieke organisme van de mens.

Ik roep u met klem op de frequentiewijziging uit te stellen bij deze nieuwe innovatie, en eerst een onafhankelijk onderzoek te doen, naar zowel de opwarmingseffecten alsook zeer zeker naar de cel- en moleculaire schade van het organisme. In heel Nederland de huidige frequenties als nulmetingen in kaart te brengen en dit ook naar de Gemeentelijke en Provinciale overheden te melden. De frequentiesterkten dienen flink omlaag gebracht worden, naar minimaal 1V/m, voorlopig is dit een veilige norm, vanuit een voorzorgsprincipe naar de gezondheid van de bevolking. Daarnaast stel een meldpunt in voor mensen, die op dit moment al ernstige schade ondervinden door EMV, zie ook het meldpunt dat door deze is ingesteld. Maar m.i. is dit ook taak van Rijksoverheid.

Waar blijft trouwens het Ministerie van Volksgezondheid in deze kwestie. Dit kan toch niet een eenzijdig Economische belang zijn en dienovereenkomstig besluit zijn. Gaan we nu in deze tijd dat we de schade aan aarde en milieu eindelijk bewust worden een zelfde onbewust traject ingang zetten met verdergaande elektromagnetische straling, die ernstige schade kan toebrengen aan mens, dier en plant, die we nog onvoldoende bewust zijn. Stop dit proces van vermeende vooruitgang, die nu en in de toekomst ernstige schade kan toebrengen.

- [Bijlage: tabel 'Richtlijnen in verschillende landen. NL is koploper']

Reactie 212: NN, Winterswijk, 4-1-21

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 211: NN, Wageningen, 4-1-21

- Ik sluit me volledig aan bij de al ingediende reacties zoals bijvoorbeeld:

1. De gecancelde technische briefing over het rapport '5G en gezondheid' van de Gezondheidsraad moet opnieuw geagendeerd worden.
2. Het Kabinet is verplicht om een brede onafhankelijke risicobeoordeling van de impact van 5G te doen. Het gaat om de gezondheid van mens, dier en milieu, waar al zo lang de vloer mee aangeveegd wordt op alle niveaus, maar genoeg is genoeg.
3. Zorg voor transparantie inzake de Europese plannen op het vlak van digitalisering en 5G.
4. Maak ruimte voor een breed maatschappelijk debat over de 5G-problematiek.

Reactie 210: H. Lommerts, Wageningen, 4-1-21

• U vergeet om in uw besluit mijn gezondheidsklachten door elektromagnetische straling mee te wegen. Als overheid bent u daartoe verplicht. Het raadplegen van enkele rapporten en enkele wetenschappelijke studies is daarbij kortzichtig en gaat voorbij aan de duizenden mensen in dit land die nu al last hebben van straling. Bovendien heeft de rechter uitspraak gedaan dat de ICNIRP-richtlijnen qua gezondheidsrisico's discutabel zijn en daarmee geen garantie bieden. Dit geeft niet alleen aan dat u in gebreke zult zijn met dit besluit naar uw burgers toe, maar ook dat er claims te verwachten zijn omdat u onze gezondheid niet beschermt en de telecom, zoals u zelf zegt, faciliteert om onze gezondheid te gaan schaden!

> *Gerechtelijke Uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6699*

• Ik wens geen modelmatige cijfers, maar reële, keiharde meetgegevens. Ik verwacht en eis van de overheid en het Antennebureau dat zij als de wiedeweer komt met een sluitend meetsysteem, van vele vele meetapparaten op heel diverse plekken in Nederland, zodat ik 24/7 online kan controleren en zien wat de stralingsniveaus zijn van de verschillende frequenties en ook in de loop van de tijd! Zoals ik al zei heb ik last van straling mede omdat ik de frequenties hoor zingen, deze zijn de ene dag sterker dan de andere; ik zou graag inzicht krijgen welke straling daarvan de oorzaak is en of dit 1 op 1 te herleiden is naar variaties in sterkte. Zo was op 30 december jl. de snerp extreem sterk. Vreemd genoeg zag ik later ergens in de berichtgeving dat in Rome NB de vogels dood op straat lagen. Was dit een zonnevlameffect of speelde hier iets artificieels? Meten is weten, geef me die meetresultaten; dag en nacht graag!! NB ook in Wageningen heb ik de gemeente gewezen op de heftigheid van straling bijvoorbeeld in het havengebied; de wifi zingt er over, reeds op 500 meter afstand! En met de 5G-frequenties die zo rond Pinksteren zijn begonnen, is het op de Wageningse eng extra belastend; alsof de straling uit de richting Tiel tegen de bergflank op kaatst. Ik wil weten hoe dat zit!!! Doe iets met deze informatie!!!!!!!!!!!!

Reactie 209: NN, Rijsbergen, 4-1-21

• Wanneer u echt begaan bent met de burger dan komt er geen 5G en wordt 4G teruggedrongen. Al te veel mensen hebben gezondheidsproblemen door de veel te hoge stralingsbelasting. Neem deze nu eens serieus!! Ik ben verhuisd vanwege gezondheidsproblemen door de straling van 3G en 4G masten. Heeft mij bloed, zweet, tranen en heel veel geld gekost. Waar ik nu zit, kan het nog net, maar daar moet niet nog meer ellende bijkomen. Daarbuiten wil ik mij ook nog graag ergens anders kunnen bevinden dan alleen in mijn eigen huis. Buitenshuis kunnen werken zou ook fijn zijn, wat al niet te doen is met alle Dect-telefoons en Smartphones en Wifi overal. Het is al te veel dus stop met deze onnodige uitbreiding van de frequenties! Het is ook al lang bekend dat straling wel degelijk gezondheidsproblemen veroorzaakt:

> https://www.who.int/peh-emf/meetings/archive/en/proceedings_eng.pdf?fbclid=IwAR22JaAX5Vx-IYB14iXsyHpUrP1jA9ErUmNfZRvkIsmsVkB-WQ5Niz8vFwo

• [Document: '3rd International EMF Seminar in China: Electromagnetic Fields and Biological Effects', Guilin, China, October 13-17, 2003, sponsored by Ministry of Health, China; World Health Organization; International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection]

Reactie 208: NN, Winterswijk, 4-1-21

• [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 207: Dhr. L. Middelhoff, Vught, 4-1-21

• Van: Platform Gemeenten Draadloze Connectiviteit

Aan: Ministerie EZK

SAMENVATTING

Wij hebben de indruk, dat EZK alle macht naar zich toe trekt en de gemeenten vrijwel alle autonomie ontnemt m.b.t. antennes en zenderstraling. Daarbij luistert EZK niet naar bezorgdheid en andere visies vanuit gemeenten en burgers. Ook citeert dit wetsvoorstel zeer selectief uit het advies van de Gezondheidsraad van 2 september 2020 waarin de Gezondheidsraad stelt dat een verband tussen elektromagnetische velden en gezondheidsschade zeker niet is uit te sluiten ook onder de niveaus van ICNIRP. Hun advies om derhalve het voorzorgsbeginsel te hanteren wordt in dit wetsvoorstel niet eens genoemd laat staan weerlegd. De timing van deze consultatie is zo gekozen (vlak voor de kerst, met de kerstvakantie er in), dat gemeenten er redelijkerwijs niet behoorlijk op hebben kunnen reageren. In de titel van de consultatie wordt de schijn gewekt, dat deze landelijk aan gemeenten opgelegde wetgeving ten behoeve van de volksgezondheid zou zijn. Het lijkt er voor ons op dat het is ter voorkoming dat gemeenten zelf regelruimte hebben in hun contact met telecombedrijven en tot aanpassing van plaatsing van lagere zendersterkte dan de landelijke

kunnen besluiten, om de volksgezondheid te beschermen. In deze wetgeving is de lobby van de Telecom en haar belangen evident dominant geweest. Zij voorkomt daarmee dat gemeenten hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen en het voorzorgsbeginsel zelf gaan hanteren. Wij verzoeken om dit wetsvoorstel aan te passen en het voorzorgsbeginsel zoals geadviseerd door de Gezondheidsraad uit te voeren en de gemeenten meer zeggenschap te geven in het lokale overleg met de telecombedrijven.

Wij werken dit uit in 3 aspecten:

1. Autonomie
2. Communicatie
3. Volksgezondheid.

1. AUTONOMIE

Via deze wetgeving wordt alle gemeentelijke en provinciale wetgeving op dit vlak tot 'niet bestaand' gemaakt. De omgevingswet, ook de nieuwe, die wellicht 2022 het licht zal zien, wordt op het punt van stralingssterkte lamgelegd. De onderbouwing is: ter bescherming van volksgezondheid. Gemeenten zullen echter nooit een hogere norm dan de zeer hoge ICNIRP-richtlijn gebruiken. Dat betekent, dat wetsbesluit 2013 is ter voorkoming dat gemeenten hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen en het voorzorgsbeginsel zelf gaan hanteren. Dit wordt met name beschreven in IAK 5e lid (1). Wij vragen ons af, hoe de gemeenten en de VNG, met name afdeling Informatiesamenleving, dit zien en ervaren. Wij vragen de VNG bij deze, om een reactie op dit schrijven. Wij hopen, dat de VNG een gesprek hierover op gang gaat brengen, omdat dit wetsbesluit niet op zichzelf staat, maar een onderdeel vormt in een reeks besluiten, waarbij gemeenten autonomie ontnomen wordt. Men denke aan de Telecomwet, waarbij gemeenten moesten instemmen op 'elk redelijk verzoek van de Telecom' om antennes te plaatsen en aan het recentelijke besluit, om slechts één antennebeleid toe te staan en wel het centraal aangeleverde antennebeleid.

2. COMMUNICATIE

In 2019 was er een internetconsultatie voor gemeenten m.b.t. Telecomcode. Daarover zijn vele kritische vragen en voorwaarden gesteld door gemeenten. In elk geval gemeente Maastricht heeft nog steeds geen antwoord gekregen op haar vragen:

> <https://www.internetconsultatie.nl/telecomcode/reactie/cf8f3f8a-3d4a-4aa1-84ae-ec69ce1c3497>

Wij zijn benieuwd of er op deze consultatieronde wel antwoorden komen. Het is onduidelijk hoe, wanneer en vooral waar deze consultaties gepubliceerd gaan worden. Is de consultatie echt bedoeld als consultatie of meer om aan de verplichtingen van Europa te voldoen? Wij zouden hier graag antwoord op krijgen! Wat gebeurt er met de publicaties en de vragen en opmerkingen die geplaatst zijn? Inhoudelijk hebben we vragen bij de motivering van de consultatie; denkt EZK dat er gemeenten zullen zijn die een hogere norm zullen gebruiken voor toegestane stralingsdichtheid dan de 61 V/m, die de ICNIRP als richtlijn aanhoudt? Zo nee, wat maakt dat deze wettelijke maatregel van buiten werking stellen van provinciale en gemeentelijke regelgeving dan de Volksgezondheid beschermt, zoals in de titel wordt gesuggereerd? Indien hier geen goed antwoord op te geven is, is er ons inziens sprake van misleidende communicatie. Het opstellen van een Telecomwet om daarin nieuwe ontwikkelingen wettelijk vast te leggen lijkt politiek en juridisch een vervolgstap maar is vooral in het belang van de Telecom, de industrie en de handel. Ons inziens is het slecht voor de Volksgezondheid en voor de natuur en slecht voor de autonomie van de gemeenten. We hebben het al genoemd in de samenvatting: ook de timing van de consultatie is 'slim' gedaan: In de laatste maand van het jaar, waarin iedere gemeente bezig is met de afronding. De kerstvakantie neemt ruim de helft van de tijd in. Daarin zijn er geen raadsvergaderingen. Precies op de maandag na de kerstvakantie is de laatste dag. Hoeveel gemeenten hebben kunnen reageren? Wij hopen dat de VNG, met name dhr. F. Weerwind vanuit zijn taakgebied, deze en andere vragen gaan stellen over de informatie en communicatie vanuit EZK naar gemeenten, maar ook over de autonomie en de Volksgezondheid. Het lijkt ons, in het kader van de Informatiesamenleving, dat overheden hier langs elkaar heen werken en het ministerie van Volksgezondheid onvoldoende betrokken is bij dit proces en de landelijke discussie daaromheen. Bij communicatie hoort ook: luisteren. Naar vele wetenschappers wordt er niet geluisterd. Artsen evenmin. Slechts naar een zelfgekozen raad van 13 wetenschappers in de ICNIRP. Er zijn vele duizenden onderzoeken niet meegenomen in het onderzoek van de Gezondheidsraad. Er is selectief gewogen. De onderzoeksresultaten duiden op mogelijke risico's op meerdere vlakken (2). De conclusies weerspiegelen daar vrijwel niets van. Het advies om 26 GHz niet te introduceren voordat er goed onderzoek is gedaan, wordt door EZK eenvoudig terzijde gelegd (3). De bevolking wordt zelf als proef genomen, of 26 GHz schadelijk is. Gemeenten mogen niet hun eigen moraliteit volgen noch verantwoordelijkheid voor hun burgers nemen. Wij zien dit als schadelijk op meerdere terreinen. Zelfs het 5G-advies van de GR van 2 sept 2020 spreekt over gezondheidsschade – dit rapport wordt echter niet inhoudelijk besproken / besluiten worden genomen nog voor het rapport beschikbaar is / wanneer het rapport er is blijft het vele maanden liggen. Wordt er geluisterd door EZK naar gemeenten, wetenschappers, artsen, burgers, ngo's of is er een top-down-benadering, waarbij er vooral geluisterd wordt met de vraag: hoe kunnen wij het proces vanuit EZK nog beter beheersen?

3. VOLKSGEZONDHEID

De ICNIRP-adviezen zijn puur natuurkundig van aard en nemen geen biologische effecten mee. Toch vaart de hele overheid op dit eenvoudige onderzoek, waarbij het menselijk hoofd wordt voorgesteld door een paar zakjes water, die 6 respectievelijk 30 minuten worden blootgesteld aan een veldsterkte. Lange-termijneffecten en biologische effecten worden niet in de overwegingen meegenomen. Ook wordt er geen Milieueffect Rapportage uitgevoerd en ook wordt niet overwogen de impact op natuur, milieu en klimaat te onderzoeken. Ook klokkenluiders, ziekten onder de bevolking, actiegroepen, wetenschappelijke groepen zoals WPEN, patiëntenverenigingen zoals CLPD en EHS worden allemaal genegeerd. De roep om erkenning van EHS en de roep om een witte-zoneplan worden aangehoord, echter niets mee gedaan. Zo'n 3 a 5 % van de Nederlanders is stralingsgevoelig (EHS: Electrohypersensitief). Soms is deze gevoeligheid onomkeerbaar en wordt steeds heviger (sensibilisering). Ons inziens is het advies van de commissie EMV van de Gezondheidsraad een sterke reden voor het voeren van een maatschappelijke discussie. Dit wordt niet gedaan. Het GR 5G-advies doet niet eerder gedane uitspraken zoals:

1: 'Schade aan de gezondheid door zenderstraling is mogelijk.'

2: 'De grenswaarden in de ICNIRP adviezen' zijn mogelijk te hoog. Hierdoor kan niet meer worden uitgesloten 'dat blootstelling aan 5G onder de ICNIRP-adviezen schade berokkenen.'

De bestuursrechter heeft in een uitspraak op 18 december geoordeeld dat zelfs onder de 1 V/m (dus 60 x zo laag als de ICNIRP-richtlijn) er mogelijk risico is (4). De Europese Raad adviseert maximaal 1 V/m. Wij adviseren sterk om de richtlijn van de Europese Raad aan te houden, maar dan nog onderzoek te blijven doen naar biologische effecten en de duizenden (selectief?!) ter zijde gelaten onderzoeken alsnog te betrekken. Gemeenten en andere organisaties baseren momenteel hun idee van veiligheid op drijfzand. Met onderzoeken op gevolgen voor de natuur zijn we nog maar net begonnen. Met name WPEN maakt hier stappen, maar ook de WUR met gemeente Alphen a/d Rijn. Mogelijk is er een onomkeerbare impact van straling op de natuur. EZK (Klimaat!) negeert de signalen van experts door niet te monitoren of door de gevolgen die er zijn toe te schrijven aan andere, onbekende oorzaken. Zo wordt ten onrechte van de exponentiële afname van het insectenbestand en van de bijensterfte, die beiden ook dit jaar weer verder doorzetten, niet erkend dat (zender)straling daaraan (mede) debet zou kunnen zijn. Het is eenvoudig om hier onderzoek op te doen. In Australië is dit gedaan (5). Ook de toename van parasieten wordt als een onbegrepen fenomeen gezien, hangt mogelijk samen met de proliferatie van 5G-zendernetwerken. Echte voorzorg hanteren en de bevolking informeren zou getuigen van een verantwoord politiek en ethisch handelen gericht op de volksgezondheid. Wij gaan graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Platform Gemeenten Draadloze Connectiviteit:

Mr Carlo Fiscalini, raadslid/fractievoorzitter Nieuw Democratisch Zeist (NDZ)

Louis van der Kallen, raadslid/fractievoorzitter Bergse Sociaal Democraten (BSD) Bergen op Zoom

Lucas Middelhoff, oud-raadslid PvdA-GroenLinks, Vught

Karst Schuring, raadslid PvdA, Zeist.

> E-mail : Pl.Gemeenten.Draadl.Connect@gmail.com

BIJLAGEN

1) Bron: IAK, document bij consultatie.

Lid 5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

• Op grond van de Wabo en het Besluit Omgevingsrecht (die in 2022 worden vervangen door de inwerkingtreding van de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving) kunnen gemeenten in beginsel ook eigen limieten stellen ter bescherming tegen elektromagnetische velden. Er dient voorkomen te worden dat er eventueel een lappendeken kan ontstaan van verschillende decentrale regels die afwijken van de limieten worden de limieten landelijk vastgelegd. Met verschillende decentrale regels kan Agentschap Telecom niet op de juiste manier toezicht houden en handhaven.

• Door middel van dit besluit zijn echter, krachtens de Telecommunicatiewet, landelijke regels gesteld ter bescherming van de volksgezondheid tegen elektromagnetische velden die het gevolg zijn van gebruik van frequentieruimte. Deze regels zijn uitputtend en hebben voorrang op eventuele limieten die gemeenten in het kader van de hiervoor beschreven vergunningplicht stellen. Dit betekent dat gemeenten niet de bevoegdheid hebben om ter bescherming van de volksgezondheid of het milieu tegen elektromagnetische velden eigen limieten te stellen. Eventuele limieten die afwijken zijn onverbindend wegens strijd met hoger recht.

Lid 6. Wat is het beste instrument?

• Landelijk uitputtende regels zijn het beste instrument, omdat deze regels uitputtend zijn en voorrang hebben op provinciale en gemeentelijke regels.

> Uit: <https://www.internetconsultatie.nl/emvbesluit/document/6429>

2) <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/5g-en-gezondheid>

3) <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/20/kamerbrief-overkabinetsreactie->

gezondheidsraad-advies-5g-en-gezondheid?

fbclid=IwAR0iLSla6q1lQ9DeKTVyWCMbHEIX-DiLpJEt2WmUE13M6sIc0e472afWoVQ

4) <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI%3ANL%3ARBGEL%3A2020%3A6699&showbutton=true>

https://stralingsbewust.info/2020/12/24/doorbraak-in-rechtspraak-rond-stralingsrisicos/#_ftn10

5) https://stralingsbewust.info/2020/05/20/actiegroep-brengt-gevolgen-straling-op-ecosysteemonderde-aandacht-bij-gemeente/?fbclid=IwAR0G9QhF47U0Msmyt7FealTaoU2nztODQWwSGD_F8SBu_xAiQOycY6ZLUM

Reactie 206: NN, Den Haag, 4-1-21

- De ICNIRP-normen voldoen bij lange na niet aan de normen die eigenlijk gesteld zouden moeten worden. Zie bijvoorbeeld het volgende stukje uit een bericht van De Groene Amsterdammer over onderzoekers van het Italiaanse Ramazzini-instituut en het Amerikaanse National Toxicology Programme (NTP) die beide met ophefmakende resultaten kwamen:

In de woontoren voor knaagdieren hebben de onderzoekers van het Italiaanse Ramazzini-instituut meer dan tweeduizend ratten gedurende twee jaar dagelijks aan straling blootgesteld. De dosis kwam overeen met de normale omgevingsstraling die ver onder de internationale aanbevolen limieten lag. De resultaten kwamen vorig jaar uit en waren baanbrekend. Tegelijkertijd voerde het Amerikaanse National Toxicology Programme (NTP) een tien jaar durende studie uit in opdracht van het Amerikaans ministerie van Volksgezondheid. NTP kwam vorig jaar met even ophefmakende resultaten. Daarmee was 2018 een keerpunt in het stralingsonderzoek.

Louis Slesin ziet dat ook zo: 'In de twee studies vonden de onderzoekers een zeldzaam soort tumor van hetzelfde celtype, Schwann-cellen. Gelijksoortige experimenten die op drieduizend kilometer van elkaar zijn uitgevoerd en hetzelfde type tumor ontdekken. Hoe groot is die kans?' Zijn armen gaan de lucht in. 'Daarmee kunnen we nog niet met zekerheid zeggen dat mobiel bellen kanker veroorzaakt, maar het is wel waarschijnlijker', zegt Slesin.

[...]

Voor Slesin is het feit dat ICNIRP zijn eigen commissieleden kiest juist de kern van het probleem. 'In mijn ogen zijn ICNIRP en de EMF-groep van de WHO een en dezelfde', zegt hij. 'Ze hebben dezelfde oprichter, dezelfde leden en zeggen dezelfde dingen.' ICNIRP deed zowel de Ramazzini- als de NTP-resultaten van de hand als kwalitatief onvoldoende. De bewijslast van de twee studies zou onvoldoende samenhangend en niet veralgemeenbaar zijn en er was daarom geen reden om de huidige blootstellingsrichtlijnen te herzien, zo luidde het oordeel. De onderzoekers van het National Toxicology Programme lieten hun resultaten echter nakijken door een groep van vijftien externe wetenschappers, omdat ze wisten dat hun bevindingen controversieel zouden zijn. Die vijftien bevestigden de NTP-conclusies.

Wat de banden met de industrie betreft: acht van de dertien ICNIRP-leden hebben of hadden een band met de telecom- of elektriciteitsindustrie via consultancywerk of onderzoeksfinanciering. Binnen de WHO EMF-groep zijn dat er vijf van de zeven en binnen het Europese SCENIHR is het de helft.

Bron: <https://www.groene.nl/artikel/bellen-schaadt-cellen>

- Ieder burger heeft het recht dat de overheid hem/haar beschermt tegen onnodige gezondheidsrisico's, in dit geval door straling. Uit onderzoek blijkt dat de rode bloedlichaampjes binnen 20 seconden gaan klonteren door het gebruik van een mobiele telefoon. Waarom wordt hier niet voor gewaarschuwd door de overheid? Cumulatie van frequenties versterkt de nadelige effecten nog meer op onverantwoorde wijze.

Reactie 205: Mw. G.A. van de Wouw, Tilburg, 4-1-21

- Ik ben het NIET eens met de voorgestelde wijziging van het Frequentiebesluit. Om gezondheidsredenen. Waarvoor een boete per dag bestaat zoals, vele met mij, vastgelegd bij de Notaris.
- Gewoon mijn 4G meer niet.

Reactie 204: F.J.M. de Wit, Helmond, 4-1-21

- Dit kan echt niet mensen! Jullie worden allemaal mede aansprakelijk gesteld, het is allang duidelijk hoe gevaarlijk deze straling is. Stop met deze waanzin nu het nog kan.
- Ik wil helemaal geen 5G maar zeker ook geen hogere frequentie dan dat ik nu al heb. Iedereen moet dat zelf kunnen beslissen.

Reactie 203: NN, Apeldoorn, 4-1-21

- Oneens. Schokkend dat het voorzorgsprincipe niet in acht wordt genomen. Er zijn reeds genoeg

wetenschappelijke onderbouwingen met de conclusie dat 5g schadelijk is voor gezondheid van mens, dier en ecosysteem. En niet alleen de invoering van 5g maar ook de cumulatie met 4g etc. Zie mijn andere medeschrijvers die de rapporten aanhalen. Daarbij vind ik dat bij een dergelijk besluit het democratisch principe gehandhaafd dient te worden. De 2e kamer en de gemeenten worden buitenspel gezet. Het geld van de telecombedrijven is niet meer waard dan de volksgezondheid!!!

- Kunt u gebieden in Nederland vrijmaken als 0 zone, zogenaamde witte gebieden? Of nulmetingen gaan doen versus de plaats waar de 5g masten "aanstaan". Dan kunnen we zien wat dit werkelijk doet. Nu maakt u van de Nederlandse bevolking proefkonijnen. Schandelijk!

Reactie 202: Dr. Saskia Bosman, InspiLab, Culemborg, 4-1-21

- Geachte mevrouw Keijzer, Geachte overige betrokken bewindspersonen en ambtenaren, Allereerst hartelijk dank voor deze internet consultatie en de beste wensen voor 2021.

Graag zou ik vanuit het voorzorgsprincipe ervoor willen pleiten dat met de verdere installatie van 5G de komende 3-5 jaar pas op de plaats gemaakt wordt, om onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek te laten plaatsvinden naar effecten (en of deze schadelijk zijn) van de elektromagnetische velden rond de zendmasten van 5G, maar ook van de eerdere generaties mobiele telecommunicatie op de natuur en op de mens. Dit laatste is niet voor niets geadviseerd voor de nog te veilen 26 GHz-frequentie van 5G in het recente rapport van de Gezondheidsraad. Veel gepubliceerde onderzoeken wijzen op schadelijke effecten bij levende wezens bij intensiteiten beneden de ICNIRP-norm en ook de elektrohypersensitiviteits (EHS) klachten van een aantal mensen zijn alarmerend, al heeft slechts een klein percentage van de bevolking EHS-klachten. Zie mijn hoofdstuk in het boek "Straling van alle kanten bekeken" op p. 114. Dit boek, een initiatief van het Wetenschappelijk Platform EMF Nederland, heeft u of ontvangt u binnenkort nog. Zie:

> <https://emfscienceplatform.nl/boek-straling-van-alle-kanten-bekeken/>

Met vriendelijke groet en alvast hartelijk dank voor het lezen van mijn reactie,

Dr. Saskia Bosman, bioloog

- Niet van toepassing; ik ben geen frequentiegebruiker.

Reactie 201: NN, Apeldoorn, 4-1-21

- Ik ben tegen een wijziging van het Frequentiebesluit. Voordat er sprake is van een mogelijke uitbreiding van het mobiele netwerk en verhoging van de radiofrequentie van elektromagnetische velden dient EERST grondig onderzoek plaats te vinden. De frequentie is op dit moment al veel hoger dan de natuurlijke frequentie. Veel mensen en ook het klimaat ondervinden er hinder van. De klimaatdoelstellingen en gezondheid van mensen moeten beslissend zijn.

Reactie 200: NN, Ede, 4-1-21

- Ik ben tegen het installeren van 5G werkelijk overal, want er is geen garantie op veiligheid voor onze pluriforme bevolking. Er wordt beweerd dat de straling niet verder gaat dan de huid, (dus veilig) maar:

1) De dikte van de huid varieert bij mensen, vooral door leeftijd. Het betekent dat ook kleine kinderen en baby's die straling ongewild op hun huid krijgen en er wordt geen veiligheidsgarantie gegeven. Er is geen enkel onderzoek naar gedaan.

2) De huid is niet homogeen, vooral niet in ons gezicht. De huid van onze mond, oren en neus is anders. En ogen zijn helemaal kwetsbaar. Dus met 5G zijn er allerlei ernstige huidandoeningen te verwachten juist in bovengenoemde delen.

Schande schande. want er zijn al zoveel slachtoffers van de lagere frequenties!

- Ik ben 81 jaar en heb geen verstand van alle technische gegevens, maar ik ken veel mensen, die nu al stralingslachtoffer zijn, met 3G en 4G. Dus u kunt het op de vingers natellen, dat als er 5G bijkomt, alles nog veel erger wordt.

En de basisnormen voor stralingsintensiteit, die alsmat jaarin-jaaruit vastgehouden worden, zijn ooit in 1953 voor militaire doeleinden vastgesteld.

Dus volkomen achterhaald voor de huidige situatie. Het draait alleen maar om geld, bij de overheid en de telecombedrijven maar niet om onze gezondheid.

Reactie 199: A.L. Volgers, Den Haag, 4-1-21

- Ik ben het er niet mee eens. Er zijn genoeg mensen die nu al last hebben van de straling bij 4G. De uitbreiding naar 5G maakt dat enkel erger. Dat wil zeggen dat nog meer mensen last gaan krijgen. De normen die de regering

via de gezondheidsraad wil overnemen liggen daartoe lang niet hoog genoeg. Zoals u al heel goed weet is er een studie van 4G werking en gevolgen daarvan van de Universiteit van Melbourne, dat in het kort zegt dat we ons hoofd tegen een magnetron aanhouden bij 4G. Gezien de hogere frequenties en de daaruit voortvloeiende trillingen is het nog evidenter dat hiermee ons lichaam zwaar beschadigd wordt of gaat worden. Daarbij moeten lokale overheden de vrijheidskeuze conform de Grondwet behouden, alleen zij kunnen lokaal vaststellen en de belangen overwegen die daarbij horen o.b.v. wat de burgers in hun eigen gemeente willen.

- De basisrestricties liggen – met de normen die de gezondheidsraad voorstaat, en die deze mede gelet op economische motieven acceptabel vindt - op een onverantwoord hoog niveau. Ik zie hier een tweedeling. Bij de aanpak van Covid 19 weegt de regering de economische belangen niet mee en worden en zijn maatregelen genomen puur gericht op de gezondheid (van overigens een zeer beperkte groep mensen) en zijdelings nog de gezondheidszorg (door de regering zelf uitgekleeft) terwijl dat in dit geval de gezondheidsraad die economische belangen wel meeweegt. Als het de regering werkelijk te doen is om de gezondheid van zijn burgers dan moeten de hier voorgestelde normen echt van tafel! Dan wel worden aangescherpt. Maar beter is verder te kijken dan de neus lang is. Meer R&D en meer focus op wens en noodzaak. Er zijn onvoldoende onderzoeken gedaan naar alternatieve strategieën én andere toepassing van de techniek c.q. andere inzet daarvan in combi met bestaande technologieën. Ik ben voorstander van verbetering van alle technologie die de kwaliteit van ons leven verbetert, dus niet sec om het doel dat het kan maar omdat het wenselijk is. Dat debat wordt nooit gevoerd. Niet m.b.t. voedsel en wat de Industrie er in doet, maar zeker nu ook weer niet hier. Niet de aanbieder maar de vrager (dus de burgers) willen vrije keuze maken. Daarna zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor onze keuzes en nu lijkt het helaas wel dictatorschap!

Onderzocht zou bijvoorbeeld kunnen worden hoe op een hoger niveau in de ether deze 4G en 5G wel veilig kunnen worden ingezet en de lagere frequenties op aardniveau. Blijft dat bij de combi kabel en veilig Wifi het gehele probleem niet aan de orde is en we ons dus moeten afvragen waarom we zo nodig deze toepassing willen inzetten met de daarbij behorende onacceptabele gezondheidsrisico's. Draag zorg voor echt onafhankelijk advies en niet opdracht geven aan ja-knikkers en partijen die afhankelijk zijn van de gewenste uitkomst van een onderzoek!!

Reactie 198: Ir. G.L.H. Arends-Zimmerman, Waalre, 4-1-21

- De schade aan natuur en mens door de hoogfrequente straling wordt door het Frequentiebesluit ingeschat op basis van onvoldoende en verouderd onderzoek, aangezien nog steeds de ICNIRP-normen hiervoor gebruikt worden. Op deze manier worden natuur en mens blootgesteld aan uiterst gezondheidsschadelijke stralingsniveaus, waarvan de effecten voor mens en natuur zeer (gezondheids)schadelijk zijn.
- Het vermogen en uitgezonden frequenties van alle zendinstallaties ter plekke dient actueel te zijn!

Reactie 197: NN, Schalkwijk, 4-1-21

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 196: Ir. Gillis Suurmond, Wageningen, 4-1-21

- Geachte,
Hierbij wil ik u laten weten dat ik als burger nadrukkelijk bezwaar maak tegen het voornemen om de adviezen van het ICNIRP m.b.t. stralingsnormen landelijk als norm te gaan opleggen. En daartoe zowel de 2e Kamer alsook gemeenten buiten spel te zetten.
Met vriendelijke groet.

Reactie 195: Drs. M.T. Tas, Arnhem, 4-1-21

- Ik wil u verzoeken af te zien van de wijziging van het Frequentiebesluit. Dit doe ik omdat ik al jaren in toenemende mate last heb van alle typen van gepulseerde hoogfrequente straling zoals wifi, Bluetooth, 3G, 4G, 5G. De effecten van deze straling op mijn gezondheid en welbevinden zijn dermate groot dat ik niet kan functioneren op plekken met een verhoogde stralingsbelasting. Ik heb daartoe mijn huidige woning in de afgelopen jaren geheel moeten afschermen tegen de straling die van buiten mijn huis komt. Reizen met OV, het verblijven in kantoren, restaurants, cafés, theaters, openbare ruimtes of klaslokalen wordt in toenemende mate nagenoeg onhoudbaar. Gebieden waar masten verder dan ongeveer 1000 meter staan zijn voor mij stralingsarm genoeg om normaal te kunnen werken en functioneren, mits ook andere apparatuur uitgerust met wifi of Bluetooth zijn uitgeschakeld of ver genoeg verwijderd zijn. Dichterbij voel ik een verhoogde druk op klieren, ogen, oren en hersenen, ik krijg prikkelingen in mijn lichaam en voel mij in het algemeen onwel. Deze symptomen zijn zodanig alarmerend dat geen gezond mens dit zou kunnen accepteren als een klein beetje overlast waar je mee moet leren leven. De

algehele malaise houdt nog geruime tijd aan als ik weer in een stralingsarme omgeving ben. Zo is mijn leven een op en neergaan van onwel worden in stralingsrijke omgevingen en bijkomen in stralingsarme omgevingen. Het voornemen tot wijziging in het Frequentiebesluit timmert de rechteloosheid van mensen met stralingsgevoeligheid nog verder vast. U blijft het volharden in een ingeslagen weg die signalen van twijfel over de houdbaarheid van de ICNIRP norm stelselmatig negeert. En dit terwijl er reële gronden zijn om te twijfelen. Ondanks indringende brieven, gesprekken en wetenschappelijk bewijs c.q. aanwijzingen dat ver onder de huidige gestelde 'veiligheidsnorm' wel degelijk sprake kan zijn van biologische gevolgen c.q. schade, blijft u één kant op kijken. Voor het eerst heeft een rechter erkend dat gezondheidsrisico's van straling ver onder de ICNIRP norm niet uit te sluiten valt, alsmede dat een bewoner op 650 meter afstand van een mast als belanghebbende mag worden gezien. Deze ontwikkelingen mogen niet worden genegeerd in uw voornemen tot wijziging in het Frequentiebesluit.

Reactie 194: NN, Meppel, 4-1-21

- Geachte mevrouw Keijzer,

In deze tijd, waarin onze collectieve gezondheid al ernstig onder druk staat door fijnstof, vliegbewegingen, plastic soup wilt u ook nog de ICNIRP-richtlijnen dwingend opleggen aan de uitvoerende instanties. Daarmee maakt u de weg vrij voor nog meer inbreuk op onze collectieve gezondheid.

Niet alleen, omdat de straling van 5G gewoonweg niet goed voor ons is, maar vooral omdat ons brein totaal nog niet in staat is om de snelheid van het internet en de golf van informatie, die via 5G nog sneller over ons zal spoelen aan te kunnen. Daarnaast is deze dwingende regelgeving een zoveelste inbreuk op de autonomie van het lokale gezag. Ook dat is geen gezonde ontwikkeling.

Verder is het goed mogelijk dat om de weg vrij te maken voor internetverkeer bomen gekapt moeten worden in elke gemeente. Juist die bomen zijn zo belangrijk voor onze collectieve gezondheid. Om ons verbonden te voelen met de natuur, om in beweging te komen, de seizoenen te ervaren, om regenwater op te vangen en schaduw te geven. Dat alles zou u willen opgeven voor de ongetwijfeld enorme commerciële belangen bij de uitrol van 5G. Het zou zo fijn zijn als niet alleen heel veel bewoners van dit prachtige land, maar ook de politiek eens nee zou willen, kunnen en durven zeggen tegen de big tech. Eens echt zou durven kiezen voor onze gezondheid. Dan zouden de zorgkosten zomaar eens kunnen dalen.

Daarom roep ik u dringend op u neer te leggen bij de recente uitspraak van één van de rechtbanken over dit onderwerp, daartegen niet in hoger beroep te gaan en uw voorstel tot dwingende regelgeving over de eerder aangehaalde richtlijnen.

Reactie 193: Paula Teutscher, Driebergen, 4-1-21

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 192: Mr. M.L. Plesman, Amsterdam, 4-1-21

● De ICNIRP limieten deugen niet, het zijn achterhaalde normen, ze zijn gebaseerd op oud en zeer beperkt onderzoek. Er is alleen gekeken naar opwarmingseffecten van een zak zout water bij een blootstelling van 30 minuten. Er is zoveel meer aan de hand. Het lichaam is een subtiel elektromagnetische systeem (het laat bijvoorbeeld uw hart kloppen), en dat wordt nu al non-stop bestraald in hoeveelheden, die binnen de ICNIRP normen blijven en toch schade toebrengen. Waarom geen gedegen eigen onderzoek? Waarom deze haast? Ik voel mij met deze normen overgeleverd aan de heidenen.

Het ICNIRP is niet onpartijdig. U laat medicijnen toch ook niet testen door de fabrikant, alvorens ze groen licht krijgen voor de markt? De vraag rijst voor wie de Nederlandse overheid zich inzet, voor de Telecom en economie, of voor de bewoners van Nederland die het salaris van die overheid ophoesten? Betaalt de Telecom meer? De staatssecretaris legt bewust de gezondheid van alle onderdanen (ook van zichzelf) in de waagschaal, u waagt het erop. Ik eis meer. Ik eis consideratie van mijn regering voor gezondheidsvragen, beslissingen op basis van onafhankelijk en deugdelijk, gedegen onderzoek, waarbij effecten op langere termijn worden onderzocht. De opeenstapeling van frequenties en technieken zijn een brug te ver, nu al zoveel mensen klachten hebben door de tot nu toe toegestane straling. Waar moeten we straks nog schuilen? De regering wekt de indruk aan de leiband te lopen van de Telecomindustrie, en de daarachter liggende belangen. Alle voordelen van de steeds snellere communicatietechnieken wegen niet op tegen de risico's die u neemt t.a.v. de gezondheid van burgers. Straling werkt subtiel, op celniveau, onzichtbaar, maar vele wetenschappers en artsen leggen gefundeerd vanuit hun kennis en ervaring verband tussen straling en ziektes als kanker, Alzheimer, diabetes type 2, neuropathie.

De ICNIRP-normen kloppen niet, deugen niet, zijn verouderd, volstrekt onvoldoende gefundeerd, en het is een schande om die tot wettelijke norm te verheffen, en zodoende bezwaren onder het vloerkleed te vegen, en

medewerking aan het plan van straling af te dwingen. Het is een gotspe om te zeggen dat dit geschiedt ter bescherming van de burgers.

Ik sluit een vertaling bij van een in 2019 afgenomen interview met de Amerikaanse wetenschapper Paul Heroux. Er zijn nog 40 interviews in te zien.

- Deze vraag is kennelijk bestemd voor uitbaters van frequenties.
- [Interview met Dr. Paul Heroux, 'Schadelijke effecten van 5G en draadloze communicatie']

Reactie 191: Ir. P.M. van 't Verlaat, Sittard-Geleen, 4-1-21

● De Gezondheidsraad heeft in haar recente advies ook kritische opmerkingen gemaakt ten aanzien van de ICNIRP richtlijnen. Dit verzuimt u te vermelden. Kwalijk!

Reactie 190: Drs. H.J.P.M. Houben, Steensel, 4-1-21

● [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 189: NN, Gennep, 4-1-21

● [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 188: Drs. E.J.E. Groothuis, Apeldoorn, 4-1-21

- Ik ben het er niet mee eens. Er zijn genoeg mensen die nu al last hebben van de straling bij 4G. De uitbreiding naar 5G maakt dat enkel erger. Dat wil zeggen dat nog meer mensen last gaan krijgen. De normen die de regering via de Gezondheidsraad wil overnemen liggen daartoe lang niet hoog genoeg.
- De basisrestricties liggen – met de normen die de Gezondheidsraad voorstaat en die deze mede gelet op economische motieven acceptabel vindt – op een onverantwoord hoog niveau. Ik zie hier een tweedeling. Bij de aanpak van Covid 19 weegt de regering de economische belangen niet mee en worden en zijn maatregelen genomen puur gericht op de gezondheid (van overigens een zeer beperkte groep mensen) en zijdelings nog de gezondheidszorg (door de regering zelf uitgekleeft) terwijl dat in dit geval de Gezondheidsraad die economische belangen wel meeweegt. Als het de regering werkelijk te doen is om de gezondheid van zijn burgers dan moeten de hier voorgestelde normen echt van tafel! Dan wel worden aangescherpt.

Reactie 187: NN, Krommenie, 4-1-21

- DE STRALING VAN MOBIELE TELEFOONS DOODT BIJEN, ALDUS NIEUWE STUDIE

EMF's, de elektromagnetische frequenties van telefoons, mobiele netwerken en wi-fi verstoren de navigatiesystemen van de insecten en daarmee hun immuunsysteem. Het bewijs is overweldigend, zeggen onderzoekers van de Nature en Biodiversity Conservation Union (Nabu), die in 72 wetenschappelijke papers van de 83 die ze analyseerden, ontdekten dat de straling een schadelijke invloed had op insecten, en vooral op bijen, wespen en vliegen. De straling van mobiele telefoons en wi-fi veroorzaakt de meeste schade. Het activeert een biochemische kettingreactie bij de insecten die hun 24-uursritme en immuunsysteem ontregelt. Het verstoort ook hun vermogen om te navigeren, omdat ze interfereren met de magnetische velden waarop de insecten vertrouwen. De Nabu, gevestigd in Duitsland, is pessimistisch dat er iets zal veranderen. 'Het grijpt in op onze dagelijkse gewoonten en achter mobiele communicatietechnologie zitten krachtige economische belangen,' meent Johannes Enssle, hoofd van de zuidelijke sectie van Nabu. In feite zal het probleem waarschijnlijk verergeren met de introductie van de 5G-technologie, die ongeveer honderd keer krachtiger is dan 4G en de eerdere netwerken die de Nabu heeft beoordeeld.

Bron: Nature and Biodiversity Conservation Union

Reactie 186: NN, Krommenie, 4-1-21

- 5G-NETWERK EN DIERENWELZIJN

Wim van Oort, 22 juni 2020

Er zijn in deze tijd veel stralingsbronnen waaraan wij worden blootgesteld zoals van mobiele telefonie, wifi, Bluetooth, slimme apparaten en slimme meters. Onderzoek heeft aangetoond dat mensen hier uiteenlopende klachten van kunnen krijgen. We spreken van elektro hypersensitiviteit (EHS) als iemand extra gevoelig is hiervoor. Ongeveer een half miljoen Nederlanders heeft hier last van. Met de introductie van het 5G netwerk voor mobiele telefonie zal dit aantal snel toenemen. Er wordt namelijk gebruik gemaakt van hogere frequenties en meer zendmasten waardoor de elektromagnetische stralingsintensiteit hoger is. De effecten op dieren zijn in mindere mate onderzocht. Vooruitlopend hierop geeft Marieke de Vrij haar inzichten vrij.

[Binnenkort wordt het 5G netwerk ook uitgerold in Nederland. Wat gaat dit betekenen voor het welzijn van dieren?](#)

Marieke: 5G leidt tot sensorische overbelasting, vergroting van overprikkeldheid en vergroting van waanzinbeleving bij individuele dieren omdat ze zich niet uit kunnen sluiten van straling. Het maakt het telepathisch interactieniveau moeizamer voor dieren onderling en het maakt dat ze zich dieper in de aarde wensen te wortelen. De aarde helpt als het ware de hoogfrequente straling af te voeren. Je gaat het uiteindelijk merken aan dieren die bijvoorbeeld een klauwtje of pootjes dieper in de grond willen steken om zo afvoering van spanning door deze hoogfrequentie in hun fysieke lichaam te bewerkstelligen. Ook veroorzaakt het versnelde vermoeidheid zodat dieren meer hinder gaan krijgen van het vermoeidheidssyndroom. Sommige diersoorten zullen meer 'turend' worden in plaats van dat ze fris ogen. Dit zijn de meest opmerkelijke waarnemingen die we op de lange duur gaan opmerken bij dieren. Hoog sensitieve dieren zullen er eerder last van hebben dan minder sensitieve dieren bij wie het proces zich meer vertraagd gaat afspelen.

Zijn dieren die de ondergrond minder nodig hebben voor hun bestaansrecht, zoals vogels en insecten, daardoor ook zwaarder belast omdat zij de aarde minder opzoeken om energie af te voeren?

Marieke: Ja, dat is juist. Insecten en vogels krijgen een zwaardere belasting te verduren dan dieren die met hun hoeven of pootjes op de aarde staan. Dat is een somber vooruitzicht als je bedenkt dat insecten het nu al heel moeilijk hebben en dat er al vele uitgestorven zijn of op uitsterven staan. Er wordt nog steeds onderschat wat het belang van insecten is voor het hele ecosysteem.

Heeft het 5G netwerk en de stralingstoename invloed op de vruchtbaarheid bij insecten?

Marieke: In zekere zin wel omdat het lust-afnemend is. Als een insect zich fysiek niet op orde voelt en dizzyverschijnselen heeft zoals insecten dat oplopen bij toename van straling, dan kan de innerlijke biologische klok die een oproep in zich heeft om te paren desastreus worden aangetast. Het is afhankelijk van de grootte van het insect en het heeft ook te maken met de lengte van de levensduur en de mate van zijn natuurlijke vitaliteit en gedragingen. Het verdient nuancering, er zijn gelaagdheden, maar het is zeker zo dat de geslachtsdrift ondermijnd wordt en zeker op de lange duur. Door overprikkeling worden ze sensorisch aangetast en voelen ze te weinig de beleving om te paren. Ze zijn hierop vanuit ontspanning te weinig alert in het fysieke lichaam.

Over de bijen heb je al eerder gezegd dat ook hun gedrag verstoord wordt door straling. Ze kunnen hun routeoriëntatie kwijtraken als er zendmasten in de buurt staan. Wat is de impact als er nog veel meer zendmasten gaan komen? Want dat is een gevolg van het 5G netwerk: er moeten veel meer masten geplaatst worden om nog goed bereik te hebben en ze zijn krachtiger.

Marieke: Bijen wensen zich te verplaatsen naar omgevingen die stralingsvrij zijn en dat kan massaal gebeuren wanneer de toename van straling niet meer te vermijden is. Vanuit overlevingsdrift hebben ze de neiging dan op hol te slaan om te zoeken naar een vruchtbaar gebied voor henzelf. En dan heb je te maken met: hoe groot is de actieradius van een bij om zijn omgeving te verlaten? Die is beperkt. Dat houdt dus in dat het niet voor alle bijen haalbaar zal zijn om zich blijvend te verplaatsen. Dat maakt het in- en intriest omdat zij die niet die actieradius hebben om ver weg te kunnen zwermen in zekere zin ook meer met uitsterving bedreigd worden. Het is dus echt afhankelijk van de bijensoort hoe ze het al of niet overleven.

Op dit moment zie je dat er vrij veel aandacht is voor bijen en hommels en dat die aandacht vooral gericht is op zorgen voor voedselbronnen en goede huisvesting. Kunnen we ook iets voor ze doen op het gebied van straling?

Marieke: Als 5G onvermijdelijk zou zijn omdat de regering daarvoor kiest, dan zou je afspraken moeten maken dat het 5G netwerk op bepaalde tijden uitvalt en er teruggevallen wordt op de andere netwerken. Bijvoorbeeld vanaf 22.00 uur tot 06.00 uur. En misschien kan die tijd zelfs uitgebreid worden van 20.00 uur tot 08.00 uur. Dan hebben ze nog enig herstel in de nacht waardoor ze minder tureluurs worden.

Landbouwhuisdieren, waaronder koeien en varkens hebben voor een groot gedeelte al last van oneigen en onnatuurlijk gedrag door hoe wij ze huisvesten. Wat is de invloed van straling die daar nog bovenop komt?

Marieke: Het kan meer onrust in stallen teweegbrengen. Het kan ook meer onverzettelijkheid in dieren oproepen omdat ze zich door de voortdurende frequentietrilling overspannen voelen raken. Het uitloopgedrag kan meer stagnatie krijgen omdat de dieren zich onbehaaglijker voortbewegen. Je gaat zien dat dieren in het algemeen liever langdurig buiten staan omdat ze zich daar beter tot de stralingssituatie kunnen verhouden dan dat ze in een stal dicht op elkaar staan. De straling wordt niet zomaar weerhouden door muren of een dak en dan geeft het in de buitenlucht verblijven meer verademing als een dier gevoelig op straling reageert.

Je geeft aan dat spanning afvoeren naar de grond heel erg belangrijk is. Heeft het buiten zijn daar ook mee van doen?

Marieke: Op de aarde staan is sowieso gunstig. Dat heb je in stallen natuurlijk niet, daar staan dieren vaak op beton al dan niet met stro. In de natuur is er meer afleiding wat de zinnen doet verzetten, maar er is ook luchtverplaatsing wat aangener is en waardoor de straling minder zwaar inprent dan wanneer je in een omgeving bent waar de lucht vrij stil staat. Er zijn natuurlijk wel ventilatiesystemen in stallen maar ondanks dat is de lucht minder verplaatsbaar dan in de buitenlucht. Het werd ook heel duidelijk toen ik werkte op het coronavirus voor mensen: hoe meer mensen buiten zijn in een zuurstofrijke omgeving, hoe minder gevoelig ze zullen zijn voor het virus.

Dus het buiten zijn, in de natuur, werkt ook hier helend. Heb jij nog ander suggesties? Want ik vrees dat het 5G netwerk niet tegen te houden is gezien de maatschappelijke belangen en de investeringen die al gedaan zijn. Vraag is: hoe kunnen we de schade zoveel mogelijk beperken? Welke maatregelen zijn er nodig?

Marieke: Ik denk dat het heel belangwekkend kan zijn dat ik net aandroeg dat er tijden van aan en uit gaan komen. Dat houdt in dat zowel dier als mens 's nachts beter kunnen slapen als het 5G netwerk uit is. Mens en dier houden een beter bioritme waardoor ze meer weerbaar zijn. Mensen kunnen zich wapenen tegen de toenemende wereldwijde elektromagnetische straling en de energievelden van anderen mensen door zich te centreren in hun natuurlijke IK. Het activeren van een natuurlijke weerbaarheid. De Naamsoefening is hierbij een belangrijk instrument:

> <https://devrijemare.nl/oefeningen> <https://devrijemare.nl/wp-content/uploads/2017/02/Debasisoefening.pdf>

Dieren zijn daar niet zo bewust mee bezig. Wat kan er voor dieren gebeuren?

Marieke: Het beeld dat ik krijg is dat zilver blijkbaar een stof is die straling gevoeligheid kan verminderen en weerbaarheid verhogend door kan werken. Door stallen en daken te voorzien van een werende folielaag kan stralingsoverlast gereduceerd worden.

Van aluminiumfolie is bekend dat die straling reduceert.

Marieke: Ja, ik zie zilverkleurig materiaal dat straling weerhoudt. Verder betonvloeren verwijderen en de dieren op kale grond laten verblijven, een maatregel die boeren waarschijnlijk niet zien zitten. Terug naar de potstal. En zoals al eerder aangegeven dieren zoveel mogelijk naar buiten laten. Buiten zijn lucht op. Tot slot dieren ruimschoots zuiver gerevitaliseerd water verstrekken. Wanneer dieren extra water drinken, reinigt dat het lichaam makkelijker van de aantasting door straling. Gerevitaliseerd water is belangrijk en dat kan eenvoudig bij de hoofdleiding aangelegd worden, bijvoorbeeld volgens Granders methode:

> <https://www.grander.nl>

Als dieren ruim voldoende en goed gerevitaliseerd water nuttigen dan blijven ze fysiek gezonder ondanks de straling. En voor mensen is het niet anders.

Reactie 185: NN, Ysbrechtum, 4-1-21

- [Artikel: Jeremy Naidler, Ph.D., '5G: The Big Picture', orig. New View 90, 2019]

Reactie 184: A.H. de Groot, Ede, 4-1-21

- De wijziging van de wet brengt de volksgezondheid verder in gevaar en is bovendien volkomen onnodig. De gemeenten hebben nu nog speelruimte bij het bepalen van de sterkten van EMV. Door het verheffen van de ICNIRP richtlijn tot wettelijke norm verdwijnt deze. Dit zou geen probleem zijn wanneer de ICNIRP richtlijnen niet discutabel zouden zijn, maar dat zijn ze wel degelijk. Naar mijn mening is de ICNIRP richtlijn (levens)gevaarlijk voor de volksgezondheid. Nu al is tenminste 3% van de bevolking elektrogevoelig. Met de verdere uitrol van 5G zal dit percentage alleen maar groter worden. Waarom luistert de overheid niet naar de burger? Nu heeft het er alle schijn van dat de staatssecretaris in dienst is van de providers. Is geld echt belangrijker dan ons aller gezondheid?

Reactie 183: J. Westerbroek, Apeldoorn, 4-1-21

- Deze wijziging dient enkel het belang van de Telecombedrijven en is op geen enkele wijze dienend voor de gezondheid van de mens. Het is een ondemocratisch besluit en daardoor immoreel. Het is van groot belang dat er eerst meer onafhankelijk onderzoek wordt gedaan. Dergelijke besluiten moeten ook met het hart worden genomen met compassie voor de (stralings)gevoelige mens. Wie wil nou een maatschappij die niet de gezondheid van de mens centraal stelt?!

Reactie 182: NN, Eindhoven, 4-1-21

- We weten niet wat t ophogen van de frequentie zal doen met de volksgezondheid. Mijn eigen ervaring is dat ik lichamelijke reactie heb wanneer ik bij hoge frequentie in de buurt ben. Vandaaruit heb ik t gevoelsmatige bewijs dat dit niet gezond zou kunnen zijn. Dit zou verder onderzocht moeten worden voordat hierover n beslissing komt die de volksgezondheid in gevaar zou kunnen brengen. Juist om t volk te beschermen, wat de titel zegt.
- Ik vind n hogere frequentie niet iets toevoegen dus heb geen idee waarom we onze volksgezondheid hiervoor op t spel zouden willen zetten voordat we dit verder onderzocht hebben.

Reactie 181: NN, Den Haag, 4-1-21

- De ICNIRP-richtlijnen zijn niet veilig voor de gezondheid. Ik ben stralingsgevoelig en krijg steeds meer last hiervan. Daardoor word ik steeds meer beperkt en buitengesloten van de maatschappij. Doe eerst meer onderzoek

alvorens verdere stappen te ondernemen. Laat niet hetzelfde gebeuren als in het verleden met lood, sigaretten, DDT, en andere stoffen die de gezondheid bedreigen.

- Waar precies welke masten staan en wat ze uitzenden. Maak bekend waar en wanneer 5G op welke frequentie wordt getest. De bevolking heeft recht op openheid van alle informatie. Het gaat om ieders gezondheid.

Reactie 180: NN, Amsterdam, 4-1-21

- Als bezorgd burger eis ik inzage in het budget dat besteed is aan ONAFHANKELIJK onderzoek naar de veiligheid van elektromagnetische straling op de gezondheid voor de mens. Niet alleen de straling van 2G, 3G, 4G, maar ook 5G. Wanneer dit aanwezig is, eis ik tevens de resultaten van dit onderzoek in te zien alvorens zoiets dergelijks geïmplementeerd wordt.

- Om hier een overwogen besluit in te nemen is het van belang een ONAFHANKELIJK onderzoek in te zien waar de effecten van elektromagnetische straling aangetoond onschadelijk is (dus geen onderzoeken betaald door telecomproviders). Gezien het effect op water en alles wat daaruit bestaat (planten, dieren, mensen) al zichtbaar beïnvloed wordt door frequentie veranderingen, is het zaak de schadelijkheid voor 100% uit te sluiten voor de menselijke gezondheid. Zolang dit niet is gebeurd mogen er absoluut vanuit voorzorgsprincipe geen aanpassingen losgelaten worden op de mens.

Reactie 179: NN, Tiel, 4-1-21

- Ik maak mij grote zorgen over dit beleid. De effecten van 5G zijn nog lang niet voldoende onderzocht. De staat past het voorzorgsprincipe niet toe, door nu dit frequentiebesluit op deze manier te wijzigen. De minister die dit invoert, maakt zich schuldig aan schade aan de bevolking en ik stel haar dan ook aansprakelijk daarvoor. Dit is een misdrijf.

- Deze vragen zijn misleidend. Hier gaan andere vragen aan vooraf, die niet gesteld worden. Mijn antwoord is, net als hierboven, dat eerst de gezondheidsrisico's open en transparant onderzocht moeten worden. Zie verder de info hieronder van de site Stralingsbewust.

- 5G, VOORUITGANG OF RAMP?

Anselma Remmers, burger uit Tiel, docent VO Culemborg

Met dit artikel wil ik bijdragen aan de bewustwording rond de geplande uitrol van 5G. Dit gaat iedereen aan, ongeacht politieke of levensbeschouwelijke voorkeur.

Wat is 5G?

5G staat voor de 5e generatie mobiele netwerken. Het is een telecommunicatie-norm die zich kenmerkt door een grotere gegevensdoorvoer en minder vertraging in vergelijking met de voorganger 4G. Het is de verwachting dat het 5G-netwerk in Nederland vanaf eind 2020 wordt uitgerold, te beginnen in de grote steden. Al op korte termijn vindt de veiling van frequenties plaats vanuit de overheid waarop de telecombedrijven kunnen bieden. Op Europees niveau zijn er grote budgetten voor gereserveerd en in verschillende Europese landen, w.o. Nederland, worden proeven gedaan (1).

Wie zijn er vóór en wie hebben er baat bij?

Telecombedrijven promoten de invoering van 5G. Samsung bijvoorbeeld laat op haar site zien, dat 5G honderden keren sneller is dan 4G en dat dat grote voordelen biedt: Er kunnen veel meer gebruikers tegelijkertijd op het netwerk. Dat is handig wanneer grote mensenmassa's bij elkaar zijn, zoals op festivals en evenementen. Maar ook gamen zal veel sneller gaan. 5G zal volgens Samsung een groter bereik hebben, het zal zuiniger in het gebruik zijn en de verbindingen zullen stabiel zijn. Dit maakt het eveneens mogelijk om veel apparaten in huis en in de openbare ruimte met elkaar te verbinden (2). KPN promoot 5G om haar toepassingen in de landbouw, het autoverkeer, handel en industrie en de gezondheidszorg. Een boer kan bijvoorbeeld precies bepalen waar hij gewasbeschermingsmiddelen moet spuiten, rijdende auto's kunnen met elkaar in verbinding staan, robots kunnen meer en gemakkelijker worden ingezet, brandweer en ambulance en hulpdiensten kunnen sneller communiceren. Denk ook aan: het internet der dingen, de slimme stad ('smart city') met slimme verkeerslichten en bewakingscamera's, zelfsturende auto's en zelfrijdende landbouwvoertuigen, drone-taxi's, remote computing, tactiel internet en virtual reality software. Kortom: 5G draagt bij aan de verdere digitalisering van de samenleving (3). Daarbij gaat het voor de telecombedrijven om miljarden aan winst. De samenleving zal steeds afhankelijker worden van de telecombedrijven. Maar ook de Nederlandse overheid vaart er wel bij: de veiling van de frequenties levert de schatkist zo'n 900 miljoen euro op, maar vermoedelijk nog veel meer. De uitrol van 4G bracht 3,8 miljard op (4).

Wat wordt er niet verteld?

Inmiddels zijn er steeds meer wetenschappelijke onderzoeken bekend, die wijzen op grote risico's voor de gezondheid van mensen en dieren. Meerdere kranten publiceerden daar al over (5,6). Zo laat de Telegraaf (7) van 16 dec. 2019 twee wetenschappers aan het woord (Dr. ir. Inge-Willem Noordergraaf, onderzoeker aan de Rijksuniversiteit Groningen en Dr.

Joel M. Moskowitz van de Universiteit van Californië), die er op wijzen dat steeds meer mensen klachten vertonen die in verband staan met elektromagnetische straling, zoals een verhoogd risico op kanker, aantasting van gezonde weefselcellen, beschadiging van DNA, aantasting van de voortplantingsfuncties en structurele vermindering van leer- en geheugencapaciteit van het brein. In navolging van die waarschuwing hebben 263 artsen en wetenschappers nu een 5G Appèl getekend. Ze eisen onderzoek naar de schadelijke effecten. Dit geldt al voor de straling van 3G en 4G; dit zal bij 5G alleen maar toenemen.

Ook is het een misvatting dat 5G zuiniger zal zijn; het gebruik van energie zal er juist vele malen groter door worden. De frequentie van de masten wordt hoger, maar het bereik van de antennes wordt veel minder. Dit betekent dat er veel meer zendmasten geplaatst gaan worden, in straten, op huizen, waar het maar kan. Hoewel het vermogen van deze kleinere zenders voor 5G lager zal zijn, wordt het totale energieverbruik meer. Met een verbruik van ongeveer 60% zijn de zendstations de grootste energieverbruikers binnen het telecommunicatienetwerk (1).

Daarnaast is het de vraag of het zo wenselijk is dat de samenleving verder digitaliseert. In zijn boek *Digiziek* toont de arts Manfred Spitzer op basis van wetenschappelijke onderzoeken aan, dat de huidige digitalisering al tot veel negatieve gevolgen heeft geleid, zoals game- en internetverslaving, vroegtijdige dementie, concentratie en geheugenstoornissen, leerproblemen en gezondheidsklachten.

Gevolgen voor de gezondheid en de vruchtbaarheid

Dr. Pall Martin Pall (8), emeritus hoogleraar Biochemie en Fundamentele Medische Wetenschappen aan de Washington State University, bezocht Nederland in november 2019 en hield op meerdere plaatsen lezingen. Hij noemt de uitrol van 5G absoluut krankzinnig en wel om een aantal belangrijke redenen. Hij stelt: 'De veiligheidsrichtlijnen voor EMV (elektromagnetische velden) zeggen niets over de biologische effecten en garanderen absoluut geen veiligheid. 5G is veel gevaarlijker dan alles waar we tot nu toe aan blootgesteld werden. Er zitten tal van fouten in de onderbouwing van deze richtlijnen. Ze zijn alleen gebaseerd op hoeveel het lichaam warmer wordt bij blootstelling aan straling. Ook wordt er alleen met gemiddelden gerekend, wat alle extreme effecten uitvlakt en onzichtbaar maakt. Elke volgende generatie mobiel internet gebruikt een sterkere pulsering, omdat daar meer informatie mee kan worden overgedragen. 2G was dus minder gevaarlijk dan 3G en dat weer minder dan 4G. 5G zal nog veel sterker gepulseerd zijn. Het gaat om nanopulsen. Deze zijn zo klein, dat daarmee het aantal pulsen bij 5G 10 miljard keer zo groot wordt t.o.v. 4G.

Volgens Dr. Pall én ruim 200 andere wetenschappers (9) met hem, zijn er wel degelijk biologische effecten bekend van deze sterke pulsering. Eén van de effecten van EMV is dat er teveel calcium in de lichaamscellen komt, wat grote schade aanricht, want dat hoort daar niet thuis. Dit kan tot gevolg hebben:

- o Afname van de vruchtbaarheid (bij ratten waren er na blootstelling aan 5G-straling na 3 generaties geen nakomelingen meer!)

- o Slaap en concentratiestoornissen

- o Kanker, hormonale stoornissen en hartstoornissen

- o Stress, chronische aandoeningen en auto-immuunziekten

- o Vroegtijdig optredende dementie en leerproblemen bij kinderen

Het effect is in alle opzichten bij kinderen sterker dan bij volwassenen. Hun cellen zijn gevoeliger, zij hebben in verhouding een groter celoppervlak, de hersenen moeten zich nog ontwikkelen en jonge cellen bevatten meer water, waardoor de pulsen dieper doordringen.

Samengevat: 5G is niet alleen bedreigend voor onze gezondheid, maar zelfs voor ons voortbestaan. En het is dat ook voor dat van dieren en planten. De bijen- en insectensterfte als gevolg van pesticiden en kunstmest zal toenemen door 5G, wat betekent dat de bestuiving van planten en bomen in gevaar is en dus onze voedselvoorziening. Dr. Pall stelt dat 5G ná de atoombom de grootste bedreiging is voor mens, natuur en aarde.

Ondemocratisch; geld gaat voor alles

Naast de gevolgen voor de gezondheid en natuur en het verbergen van informatie daarover, is het hele proces hoe 5G uitgerold wordt – de nauwe samenwerking tussen telecombedrijven en de overheid – absoluut ondemocratisch. Overheid en telecombedrijven hebben er al lang geleden op voorgesorteerd om de inspraak van burgers te omzeilen. Hoge topmannen van Telfort en KPN geven dit ruiterslijk toe in een interview op NPO 3 (10). Zij voorzagen problemen met burgers en hebben daarom in de jaren '90 van de vorige eeuw al deals gesloten met de overheid om antennes te kunnen bouwen, zonder dat burgers daar bezwaar tegen kunnen maken. Illegale masten zijn sindsdien gelegaliseerd en masten tot 5 meter hoog zijn vergunningsvrij verklaard. De veiling in de zomer van 2000 van UMTS-frequenties leverde de overheid miljarden op. Oftewel: geld gaat voor gezondheid en voor democratie!

Uit het vervolg van het NPO3-interview komt naar voren dat de regering geen geld wil uittrekken voor wat zij noemt 'onheldere beelden' over de gezondheid, als het gaat om zo'n 'belangrijke technologische doorbraak' en zulke grote 'economische winst'. De grote deals zijn op voorhand gesloten en de licenties op voorhand gegeven. Dhr. P. Smits, oud

topman van KPN stelt letterlijk in een interview: 'Er zit machtige industrie achter die in research heeft geïnvesteerd en linksom of rechtsom: die zorgt er voor dat het tóch gaat gebeuren'. Als de masten voor 5G eenmaal geplaatst zijn, kun je ze weer verwijderen of uitzetten, maar dan zullen de telecombedrijven met grote claims komen bij de overheid voor het verlies dat zij daarmee lijden (11).

Omdat het gaat om vele kleine zenderkastjes, kunnen telecombedrijven woningcorporaties en particulieren benaderen met de vraag deze op hun huizen te mogen bevestigen; daar staat een aantrekkelijke geldelijke vergoeding tegenover voor wie toehapt. Daarmee omzeilen de telecombedrijven de vergunningswetgeving van gemeenten (11). Kortom: het gaat hier om een monsterdeal tussen bedrijfsleven en overheid en de burger is de dupe.

Rechtszaken, aansprakelijkheidsclaims en wat je zelf kunt doen als burger

Het is onbegrijpelijk dat de overheid, die geacht wordt haar burgers te beschermen, niet het zogenaamde 'voorzorgsprincipe' heeft toegepast, dat gaat over hoe te handelen bij wetenschappelijke onzekerheid. Het hele 5G-vergunningenverhaal is in strijd met de grondwet; artikel 11 handelt over het 'recht op onaantastbaarheid van het lichaam'.

Waarom worden herhaalde oproepen van honderden internationale wetenschappers, artsen en milieuorganisaties genegeerd door de overheid? Het bewust negeren van schadelijke effecten is strafbaar.

Het goede nieuws is, dat er veel mensen wakker worden. De lijst met links naar informatie groeit, zie bijvoorbeeld de site van StopUMTS (9). De stichting Stop5GNL start een kort geding tegen de Staat met als doel de uitrol van 5G te stoppen. Want zij is van mening dat de Staat door 5G uit te rollen onrechtmatig handelt, omdat het de burgers niet beschermt tegen de gevaarlijke gevolgen van blootstelling aan elektromagnetische velden van 5G (12). Voor deze rechtszaak is nog veel geld nodig; de stichting roept burgers op om hen hierbij te steunen.

En de bond tegen overheidszaken stelt telecombedrijven en de overheid aansprakelijk, als zij de gezondheid van burgers schade toebrengen, wat via de wet en het recht als onrechtmatige daad gezien wordt. Iedereen kan zich bij deze bond opgeven en via deze bond de bedrijven en de overheid aansprakelijk stellen bij gezondheidsklachten als gevolg van straling (13).

Wat iedere burger zelf kan ook nog doen, is in de eigen woonplaats bijeenkomsten organiseren om anderen te informeren over 5G of op andere wijze deze informatie verspreiden. Als inwoner van een gemeente kun je alle fracties langsgaan om deze te wijzen op hun plicht burgers te beschermen tegen gezondheidsrisico's en om besluiten te nemen op democratische en transparante wijze. Dit is in veel gemeenten al gebeurd (14), maar hoe meer mensen zich daar bij aansluiten, hoe meer de politiek daarnaar zal moeten luisteren. Bovendien: als burgers dit doen, kunnen politieke partijen niet meer zeggen dat ze van niets wisten. De organisatie Let's Talk About Tech voorziet in brieven die je aan de gemeente waar je woont kunt voorleggen om hen te informeren over 5G (15).

En je kunt de telecombedrijven weigeren om een zenderkastje aan jouw huis te bevestigen. Maar vraag dan ook je burens, straat- en wijkgenoten dat te doen!

Wat is hier eigenlijk aan de hand?

Tot slot is het van belang om stil te staan bij de vraag wat hier eigenlijk aan de hand is. De uitrol van 5G wordt gebracht als technologische vooruitgang waar mens en samenleving bij gebaat zijn. Maar zoals uit bovenstaande blijkt, is het tegenovergestelde waar. Mens, natuur en samenleving worden door 5G ernstig bedreigd. Bovenal wordt de *menselijkheid* bedreigd. Zijn robots écht de uitkomst bij het gebrek aan mensen in de zorg? Moeten drones gaan bepalen waar en hoeveel gif een boer op zijn land moet spuiten? Is het wenselijk dat we met z'n allen nóg meer tijd achter beeldschermen vertoeven? Is oorlogsvoering met precisietechniek werkelijk een oplossing voor de conflicten in de wereld? Of is het tijd om juist de menselijkheid en de vitaliteit terug te brengen in zorg, onderwijs, landbouw, bestuur, economie, samenleving en wereld? *Mens* zijn dat betekent: tot waarheidsvinding kunnen komen en vanuit inzicht en moraliteit bewuste keuzes kunnen maken. De manier waarop 5G ons wordt opgedrongen, roept op om te gaan staan voor 'waardig mens zijn', hier en nu en wereldwijd, ten behoeve van onszelf, onze leefomgeving en alle generaties na ons.

Bronnen

1. <https://nl.wikipedia.org/wiki/5G>
2. <https://www.samsung.com/nl/explore/samsung-within/innovation/what-is-5g-and-how-will-it-affect-your-life>
3. <https://www.kpn.com/netwerk/5g.htm>
4. <https://www.rtlz.nl/tech/artikel/4945581/5g-veiling-kpn-tmobile-vodafone-900-miljoen-huawei>
5. <https://www.destentor.nl/zwolle/bang-voor-5g-om-gezondheid-ontkomen-aan-straling-wordt-steeds-moeilijker>
6. <https://www.destentor.nl/zutphen/antennes-voor-sneller-internet-op-elke-hoek-van-de-straat-tijd-voor-verzet>
7. <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/1596439823/5-g-niet-uitrollen-voordat-de-gezondheidsrisico-s-duidelijk-zijn>
8. <https://stralingsbewust.info/2019/12/16/verslag-van-lezing-prof-dr-martin-pall-over-de-impact-van-5g-falende-veiligheidsrichtlijnen>

9. <https://www.stopumts.nl/>

10. https://www.youtube.com/watch?v=_P5-NbXma70

11. <https://www.youtube.com/watch?v=O4cz2yPGEG8>

12. <https://www.stopumts.nl/doc.php/Berichten>

[/20Nederland/12393/kort_geding_tegen_de_nederlandse_staat_om_5g_te_stoppen_financi%C3%A5le_steun_gevraagd](https://www.stopumts.nl/doc.php/Berichten)

13. https://www.bondoverheidszaken.nl/5G_Aansprakelijkheid.html

14. <https://letstalkabouttech.nl/2019/09/alle-gemeenten-per-brief-geinformeerd-over-kritiek-van-20-tal-gemeenten-op-wetsvoorstel-verplichte-medewerking-uitrol-5g/>

15. <https://letstalkabouttech.nl/wp-content/uploads/2019/09/20190923-LTAT-reacties-gemeenten-internetconsultatie-Telecomcode.pdf>

Reactie 178: J.N. van der Vring, Zeist, 4-1-21

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 176/7: Groepsactie, Amersfoort, 3/4-1-21

- (Brief d.d. 15-12-20 aan Tweede Kamerleden)

GEZONDHEIDSMONITORING EN ONAFHANKELIJK ONDERZOEK NODIG OM BURGERS ADEQUAAT TE BESCHERMEN TEGEN HOGERE STRALINGSBLOOTSTELLING BIJ UITROL 5G.

De risico's voor de volksgezondheid worden door het huidige regeringsbeleid bij de uitrol van 5G voor lief genomen. De Gezondheidsraad heeft inmiddels de risico's erkend en de meerderheid van duizenden onderzoeken maakt duidelijk dat schade waarschijnlijk is. Stralingswaarden worden gemonitord, maar niet de gezondheid van omwonenden. Artsen leren niet over dit onderwerp. Meldpunten voor stralingsklachten ontbreken, als burgers de klachten al als zodanig kunnen herkennen. De industrie blijkt wetenschappelijk onderzoek en de organen die overheden adviseren rond normstelling fors te beïnvloeden. De houding van de overheid lijkt een gevolg hiervan. Er zijn maatregelen nodig om de volksgezondheid bij de uitrol van 5G serieus te nemen.

RAPPORT GEZONDHEIDSRaad

De Gezondheidsraad adviseerde in september de Tweede Kamer over Gezondheid en 5G. De erkenning van gezondheidsrisico's van elektromagnetische straling betekent een positiewijziging van de Gezondheidsraad. De raad adviseerde om monitoring van specifieke gezondheidseffecten te starten en te wachten met de uitrol van de 26 GHz-frequentie. De rechter gebood de staat in een kort geding daarom de uitrol van deze frequentie te stoppen:

> <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?>

[id=ECLI:NL:RBDHA:2020:4461&showbutton=true&keyword=stop5gnl](https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBDHA:2020:4461&showbutton=true&keyword=stop5gnl)

De regering toont echter zowel advies als uitspraak van de rechter niet te eerbiedigen. De proeftesten voor 26 GHz zijn toch vrijgegeven en de gezondheid wordt niet gemonitord. Het rapport van de raad was ondanks de erkenning van risico's weinig alarmerend in bewoordingen, mede door hun bijzondere selectie en weging van onderzoek. De regering maakte hier handig gebruik van in haar reactie op het advies in een brief aan de Kamer op 21 november jl. Het kabinet verwees naar de – zeer omstreden – adviezen voor normen van de ICNIRP en naar de afspraak met de telecomsector blootstelling aan elektromagnetische velden zo laag als mogelijk houden (ALARA). Als de verantwoordelijkheid tot deze voorzorg bij de telecomsector blijft, hebben we de situatie van de slager die zijn eigen vlees keurt.

RISICO'S 5G

De staat is bij wet verplicht haar burgers te beschermen tegen gevaren voor de volksgezondheid. Meerdere landen en regio's nemen maatregelen om hun bevolking niet bloot te stellen aan 5G. Redenen om 5G niet (verder) uit te rollen zijn:

1. Er zijn geen onderzoeken die uitwijzen dat blootstelling aan 5G veilig is voor mens en milieu op lange termijn.
2. Wel zijn er duizenden studies over 2G, 3G en 4G. Deels gebruikt 5G dezelfde frequenties. Er zijn ten minste 2.266 peer-reviewed studies over blootstelling aan deze elektromagnetische velden, waarbij men in 68 procent van de gevallen 'significante biologische of gezondheidseffecten' heeft aangetroffen. Deze tonen een verband tussen straling met o.a. kanker, reproductieve functies, leerproblematiek en geheugenverlies, schade aan het DNA, zenuwstelsel en cellen in onze lichaam.
3. 5G mag grotendeels bekende frequenties gebruiken, het karakter van 5G is wezenlijk anders. Door de zeer verschillende frequenties van pulserende 'beams' betekent 5G een significante toename aan antennes, zowel zeer dichtbij als veraf. De nieuwe straling komt naast de al bestaande straling die volgens het merendeel van het peer-reviewed onderzoek nu al leidt tot allerlei serieuze gezondheidsproblematiek.
4. We krijgen signalen van ernstige klachten in de gebieden (o.a. Eindhoven) waar nu met 26 GHz wordt getest, ondanks het uitrolverbod van de rechter.

ERKENNING RISICO'S GEZONDHEIDSRaad

De Gezondheidsraad laat in haar laatste advies van september jl. een andere en nieuwe toon horen. Hoewel de ernst van de zaak in veel van de tekst niet weerklinkt, wordt wel degelijk erkend dat gezondheidsschade door 5G niet is uit te sluiten, namelijk dat:

- geen antwoord gegeven kan worden op de vraag of blootstelling aan 5G-frequenties daadwerkelijk gezondheidsrisico's met zich meebrengt en het onduidelijk is hoe hoog de geaccumuleerde blootstelling van individuen zal zijn na uitrol van 5G;
- er nog geen erkende meetmethode voor 5G is;
- het aan te raden is om te wachten met de 26 GHz-frequentie tot er onderzoek is gedaan;
- meer onderzoek en monitoring nodig is.

Wilt u als Kamerlid erop toezien dat de regering deze adviezen opvolgt?

NORMEN EN ONDERZOEK VERWEVEN MET INDUSTRIE

In een Kamerbrief van de regering aan het parlement (21/11) wordt gesteld dat het ICNIRP-comité geen schadelijke gevolgen voor de gezondheid vindt op 26 GHz.; hetgeen voor de regering reden is om de aanbeveling van de Gezondheidsraad niet op te volgen. Het is echter ditzelfde ICNIRP die het advies leverde voor de huidige normen. Uit steeds meer onderzoek blijkt dat deze particuliere organisatie, die zeer invloedrijk is geweest met advies rond normstelling, aan de telecomindustrie gelieerd is. O.a. uit recent onderzoek van de Europarlementariërs Buchner en Rivasi:

> https://www.michele-rivasi.eu/wp-content/uploads/2020/06/ICNIRP-report-FINAL-JUNE-2020_EN.pdf

Volgens een groot deel van de wetenschap zijn de huidige normen onverantwoord hoog. De normen die deze organisatie adviseert zijn gebaseerd op maar een deel van het onderzoek waarbij het menselijk lichaam met water en zout wordt vergeleken en er enkel wordt gelet op verwarming. Er is een zeer grote groeiende hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek die focust op celniveau, die de eerder genoemde verbanden met kanker, vruchtbaarheid en meer toont. Juist bij celonderzoek zijn veel negatieve effecten van straling gevonden. De ICNIRP veronachtzaamt dit deel van het peer-reviewed onderzoek:

> <https://ehtrust.org/health-risks-from-radiofrequency-radiation-including-5g-should-be-assessed-by-expertswith-no-conflicts-of-interest/>

Voor een adequate regulering van elektromagnetische golven dient normstelling niet te gebeuren op basis van mensen met belangen in de industrie, maar puur vanuit de belangen van de volksgezondheid en op basis van onafhankelijk onderzoek.

In het advies van de Gezondheidsraad over Gezondheid en 5G baseert de raad zich maar op een klein deel van duizenden peer-reviewed onderzoeken die er bestaan. De selectie en de weging van ieder onderzoek is ongewoon te noemen en leidt tot conclusies die de algehele wetenschappelijke praktijk op dit gebied minder weerspiegelt. De Gezondheidsraad weegt bijvoorbeeld experimenteel onderzoek bij mensen zwaarder dan epidemiologisch onderzoek op het vlak van verband tussen elektromagnetische velden en gezondheidsklachten als vermoeidheid; geheugen- en concentratieverlies; hoofdpijn/duizeligheid; slapeloosheid; oorsuizen en huidirritaties. Er is door 18 van de 28 epidemiologische onderzoeken wel degelijk een samenhang gevonden. Ook heeft de Gezondheidsraad geen aandacht voor het celonderzoek, dat doorgaans gebruikt wordt om meer zicht te krijgen op hoe externe factoren op processen in het lichaam inwerken en juist meer correlatie signaleert tussen gezondheidsproblemen en straling. Verder heeft de Gezondheidsraad drie leden in de commissie betrokken die ook lid zijn van de ICNIRP. Het is de vraag of dit wenselijk is gezien de wetenschappelijk eenzijdigheid en verstrengeling met ICNIRP en ICNIRP's verstrengeling met de industrie:

> <https://letstalkabouttech.nl/2020/12/commentaar-nederlands-5g-besluit-gedijt-op-publieke-onwetendheid/>

Gezien dat de uitkomsten van de selectie van de Gezondheidsraad minder duidelijk relaties aantonen dan veel ander peer-reviewed onderzoek, *verzoeken wij de Kamerleden een second opinion te laten uitvoeren: een advies aan de overheid door een onafhankelijk onderzoeksinstituut dat zich daarbij baseert op enkel peer-reviewed onderzoek dat niet gefinancierd is door de industrie.*

Financiering van onderzoek door de industrie is gebruikelijk, maar we weten ook dat daarmee veel is gemanipuleerd: dit gebeurde om de effecten van roken te verdoezelen, rond de klimaatwetenschap om de belangen van de fossiele sector veilig te stellen, rond asbest en rond pesticiden en andere toxische stoffen. De afwezigheid van verstandige regulatie van straling is gerelateerd aan de enorme economische belangen die er niet bij gebaat zijn dat de negatieve gevolgen bekend, laat staan erkend worden. Er zijn vele aanwijzingen dat de telecom en IT-industrie een vinger in de pap hebben in onderzoek gerelateerd aan straling. We willen graag dat de overheid in haar normstelling en zorg voor de volksgezondheid zich baseert op onderzoek waar dit niet is gebeurd.

GEEN ERKENNING VAN KLACHTEN

De inschatting is dat 3 tot 9% van de bevolking last ervaart van straling (onderzoeksbureau Kantar stelde 3% in 2016 en dit aantal neemt toe, schattingen elders zijn hoger). De meest voorkomende klachten van elektromagnetische golven zijn

vermoeidheid; geheugen- en concentratieverlies; hoofdpijn/duizeligheid; slapeloosheid; oorsuizen en huidirritaties. Er zijn mensen met zeer ernstige klachten die niet meer thuis, op school of op het werk kunnen zijn. Al deze klachten worden niet officieel erkend noch geregistreerd: er is geen overheidsmeldpunt en artsen worden niet geschoold op vlak van elektromagnetische straling en zullen klachten onderbrengen onder 'onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten' (SOLK) en niet in verband brengen met straling, ondanks dat er voldoende wetenschappelijk bewijs is voor de relatie van de klachten met straling. Door deze situatie zijn we dus niet eens bekend met wat de nultoestand is voordat 5G – nu deels al – is uitgerold. En dat terwijl deze nultoestand voor veel mensen het leven nu al zeer moeilijk maakt.

WITTE ZONES & LOKAAL ANTENNEBELEID

Verdere uitrol van 5G betekent voor veel mensen een nog grotere problematiek, te meer omdat ze nergens heen kunnen: er zijn geen 'witte zones', plekken zonder of minimale straling. Voor hen is de uitrol *inhumaan* te noemen. Zodoende verzoeken wij de overheid om gebieden in Nederland mogelijk te maken waar mensen tot rust kunnen komen, en beleid te maken voor (bewoonbare) locaties zonder straling. Deze gebieden zijn ook nodig voor mensen om uit te vinden of straling de bron van hun klachten is. Op dit moment ervaren gemeenten geen autonomie op gebied van te voeren lokaal antennebeleid. Door de huidige normen vallen antennes onterecht niet onder wetgeving die plaatsing zorgvuldig overweegt. Hierdoor zijn antennes ook terechtgekomen op bijv. scholen, hetgeen effect zal hebben. Deze effecten, gezondheidsklachten, worden niet gemonitord en niet snel in verband gebracht met de antennes.

MONITORING

Inmiddels wordt blootstelling getest door frequenties te meten op enkele van de duizenden plekken waar nu antennes zijn geplaatst. Er wordt echter nog niet gemonitord wat de gevolgen van de huidige straling zijn voor de bevolking, noch op de natuur. *Wij verzoeken de overheid dat er grondig op gezondheid wordt gemonitord van woningen, bedrijven en scholen onder en rond zendmasten, zeker nu antennes zeer dichtbij mensen worden geplaatst. Hierbij is het nodig dat leden uit belangengroepen van stralingsgevoeligen, een stem krijgen in de totstandkoming van onderzoek en monitoring.* Als we daarnaast niet grondig (naast de frequenties en blootstelling) ook gezondheid en het ecosysteem rondom masten gaan monitoren, dan kan straks niet bewezen worden wat de rol is die straling werkelijk speelt, laat staan op de lange termijn. Zelfs als de volksgezondheidsschade en/of schade aan het ecosysteem door 5G zodanig wordt als dat wij vrezen, zal dit dan niet snel onderkend kunnen worden. De staat en de gezondheidssector zal zonder inzicht steeds minder goed kunnen zorgen voor de volksgezondheid. Degelijk onderzoek, zonder inmenging van economische belangen, is hiervoor nodig.

SCHADE & VERANTWOORDELIJKHEID

Het Kabinet belooft in te grijpen als er toch schade blijkt te ontstaan. Via welke toetsingscriteria wordt dan aangetoond of aannemelijk gemaakt dat de betreffende schade inderdaad (mede) veroorzaakt is door de elektromagnetische velden? Wordt hierbij ook gekeken naar schade aan het ecosysteem? Hoe wordt deze schade vastgesteld? De adviesorganen van de regering (Gezondheidsraad, ICNIRP, Kennisplatform EMV) hebben naar eigen zeggen nooit onderzoek gedaan naar de effecten van straling op dieren en planten. Volgens het onderdeel algemene productveiligheid binnen de Warenwet is de producent verantwoordelijk voor de veiligheid van de producten en moet deze de juiste informatie geven aan de consument over het product. Bijvoorbeeld over de mogelijke risico's. De Rijksoverheid draagt (mede) de verantwoordelijkheid voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving. Echter sluiten verzekeringsmaatschappijen claims uit die direct of indirect voortvloeien uit, geheel of deels het gevolg zijn van elektromagnetische velden, straling en radiogolven:

> <https://www.jrseco.com/nl/lloyds-verzekeringsmaatschappij-dekt-geen-gezondheidsschade-doorelektromagnetische-straling/>

SAMENVATTING

Met de uitrol van 5G verwachten en vrezen we ernstige schade. Wij verzoeken de staat om de volksgezondheid te beschermen met de volgende voorzorgsmaatregelen:

1. Monitoring van gezondheidseffecten rond een representatief deel van 5G antennes, waarbij vertegenwoordigers van onze belangenorganisaties een stem hebben in de opzet en evaluatie.
2. Een second opinion-advies over 5G en gezondheid op basis van peer-reviewed onderzoek dat niet door industrie is gefinancierd.
3. Het bijscholen van artsen over de specifieke kenmerken van de klachten door elektromagnetische straling; hen vanuit officiële organen verwijzingen naar peer-reviewed literatuur geven zodat ze hun patiënten serieus gaan nemen in hun klachten en hen informeren zodat ze patiënten kunnen adviseren/verwijzen.
4. Een officieel meldpunt voor klachten van mensen die deze in verband brengen met elektromagnetische straling, van alle mogelijke bronnen, binnenshuis en buiten.
5. Witte zones mogelijk te maken, zonder elektromagnetische straling, voor gedupeerden en om te testen of gezondheidsproblematiek door straling wordt veroorzaakt of versterkt.

6. Gemeenten hun autonomie op dit gebied teruggeven en borgen; met name wat betreft lokaal antennebeleid.
7. Informeren van burgers en publieke instellingen over de risico's van elektromagnetische straling op basis van de laatste wetenschappelijke – financieel onafhankelijk tot stand gekomen – inzichten.

Voor meer informatie verwijzen we u naar:

- > <https://www.youtube.com/watch?v=FONEaPTu9oI>. Een Tedtalk, genuanceerde en gedegen introductie in het thema.
- > 'Bellen schaadt cellen' – De Groene Amsterdammer
- > WETENSCHAP & POLITIEK - LET'S TALK ABOUT TECH
- > www.bioinitiative.org
- > De brieven aan u van individuele personen en belangenorganisaties.
- > Informatie op nuttige websites:
- > www.stralingsbewust.info
- > www.letstalkabouttech.nl
- > <https://stichtingehs.nl/>

en daarnaast de websites vermeld bij onze ondertekenaars.

Dit schrijven ontvangt u namens de volgende stichtingen en belangengroeperingen:

Amersfoort alert op straling, amersfoortalertopstraling@gmail.com, www.amersfoortalertopstraling.nl
Stralingsbewust Amsterdam, contact@stralingsbewustamsterdam.nl, stralingsbewustamsterdam.nl
Werkgroep 5G Apeldoorn, werkgroep5gapeldoorn@outlook.com of an.paridaen@upcmail.nl
Stralingsbewust Wageningen, stralingsbewustwageningen@gmail.com
Burgerinitiatieven Stralingsarm Maasduinen en Land van Cuijk, groengeduld@telfort.nl
Stralingsbewust Ede, stralingsbewustede@ziggo.nl
Actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee, stralingsbewust.info/actiegroep-5g-t-gooi-zegt-nee/,
actiegroep5ghetgooizegtnee@gmail.com
Stralingsbewust Heusden, stralingheusden@gmail.com
Joyce Smit, Nieuwegein
Stralingsbewust (regio) Leiden, bezorgdeouders@yahoo.com
Rheden 5G Collectief, rheden5gcollectief.nl
Stralingsbewust Utrechtse Heuvelrug, *Stralen Doen We Liever Zelf*, stralingsbewusttr.heuvelrug@gmail.com
Stralingsbewust Waalwijk, Ing. W.P.M. (Waldy) Kivits, waldykivits@gmail.com
Stralingsbewust Zeist i.s.m. Last van een Zendmast, stralingsbewustzeist@gmail.com
Stralingsbewust Zutphen, info@ggggg.nl
Stichting Stop 5G NL, Dhr. drs. ing. J.G. van Gils, <https://www.stop5gnl.nl/>, jvggils@gmail.com
Verminder Electromog, actie@verminder-electromog.nl
Schooneveld Advies, <https://schooneveldadvies.nl/>, carolien@schooneveldadvies.nl
EMstraling van Rijt, www.emstraling.nl en www.emvion.nl, info@emstraling.nl

Reactie 175: Mw. J.A.M. Herder, Amersfoort, 3-1-21

- Volgens mij moet de ICNIRP norm verdwijnen, veranderen, opnieuw afgesteld worden! De biologisch elektrische processen moeten door onafhankelijke wetenschappers opnieuw vastgesteld worden! Zodat wij burgers wel weer meer kunnen vertrouwen op de overheid !!! Wat nu niet het geval is !

Reactie 174: NN, Oosteind, 3-1-21

- Het voorzorgsprincipe ook toepassen op gezondheidseffecten van elektromagnetische straling. Zolang niet bewezen is, dat de toename van deze straling door de nieuwe internet-netwerken ook op een termijn van 20 tot 30 jaar niet schadelijk is voor de gezondheid, dienen deze netwerken een veel lagere (meer dan 40dB) veldsterkte te gebruiken, dan in het huidige voorstel is aangegeven.

Reactie 173: Ivan de Waal, Strijen, 3-1-21

- Dit besluit laat geen ruimte voor gemeenten om hun beleid in dezen af te stemmen op de lokale belangen van hun burgers. De in het consultatiedocument genoemde "Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen" houden op geen enkele wijze rekening met de uitspraak in dezen van 18-12-2020 van de bestuursrechter van de Rechtbank Gelderland. Dit betekent dat Gemeenten gezondheidsbelangen van burgers die gevoelig zijn voor straling mee moeten wegen in hun lokale antennebeleid
- De veiligheidsclaim blootstellingslimieten ICNIRP is onterecht. Dit omdat het, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, niet is uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m sprake is van

verhoogde gezondheidsrisico's.

Reactie 172: NN, Zoetermeer, 3-1-21

- De normen, die het ICNIRP aanhoudt, liggen 300 keer boven het niveau, waarop invloed op het menselijke lichaam en geest begint. Hieruit blijkt, dat er totaal geen kennis bij ICNIRP aanwezig is over de invloed op de menselijke gezondheid. Zij volgen de benodigdheden van de telecombedrijven.
- Wat is de invloed op de gezondheid bij blootstelling aan 3-4 volt per meter en wanneer 27-60 GHz (medische apparatuur of massadata) wordt gebruikt?

Reactie 171: NN, Steensel, 3-1-21

- Luister a.u.b. ook naar de mensen die klachten ervaren van straling. Normen die bedacht zijn, zijn bedacht met een reden. Een reden die vooral de economie dient. En die normen zijn neergezet, zonder rekening te houden met levende menselijke lichamen.

Een groot aantal mensen in Nederland kampt met gezondheidsklachten veroorzaakt door straling. En deze worden niet serieus genomen doordat volgens de regels alles aan de norm voldoet. Er is geen erkenning op gezondheidsklachten veroorzaakt door straling, waardoor deze mensen geen passende hulp krijgen, waaronder huisvesting. Door deze hoge frequenties toe te passen in een landelijke dekking van 98%, zijn er steeds meer mensen op de vlucht.

De vraag gaat niet over frequenties, maar over macht over de mens. En de mens gebruiken als middel om een pot geld te vullen.

Wees je als overheidspersoon hiervan bewust. Wil jij een machthebber dienen of er zijn voor het volk, inclusief jijzelf? Pas dan de frequenties aan naar een norm die voor mensen (en dieren en planten) oké is.

Reactie 170: NN, Elsloo, 3-1-21

- Is het niet zeer verbazingwekkend, dat een regering die blijkbaar bijzonder begaan is met de gezondheid van haar burgers (t.a.v. corona, zie alle maatregelen) met betrekking tot de gezondheidseffecten van de voortdurend toenemende elektromagnetische straling alle onderzoeken negeert, en de belangen van de telecom-maatschappijen dan opeens laat prevaleren boven gezondheid? Waar blijft het Voorzorgsprincipe?? Waarom die merkwaardige haast met dit soort beslissingen?

In zaak nummer AWB 19/2213 van de Rechtbank Gelderland heeft de bestuursrechter zelfs aangegeven dat gezondheidsschade beneden de ICNIRP-norm niet valt uit te sluiten. Voortschrijdend inzicht maakt deze normen zeer discutabel, op z'n zachtst gezegd. Ook de Gezondheidsraad geeft aan dat schadelijke effecten op dit moment niet uit te sluiten zijn.

Waar is Mona Keijzer/onze regering eigenlijk mee bezig??

- Stop 5G en verdere uitbreiding van zendmasten tot de risico's voldoende (objectief, zonder belanghebbende onderzoekers, naar waarheid) onderzocht zijn en veiligheid gebleken is!

Reactie 169: L. van Dinter, Stichting Stralingsarm Nederland, Dordrecht, 3-1-21

- [Reactie in pdf-formaat, tevens verstuurd naar sociale media en websites]

Reactie 168: NN, Groningen, 3-1-21

- Ik maak bezwaar tegen de uitbreiding van zendmasten en frequenties in mijn leefomgeving om de volgende redenen:

- Mijn gemeente is onvoldoende geïnformeerd. Vorig jaar heb ik per brief vragen gesteld over de informatie waarover men beschikte m.b.t. 5G. Deze bleek niet aanwezig te zijn.

- Als burger worden we zonder nadere toelichting geconfronteerd met een belangrijke wijziging die invloed heeft op ons milieu, zowel wat betreft straling (gezondheidsrisico's, in andere landen ligt de norm lager) als bomenkap die noodzakelijk is om frequenties van 5G te transporteren.

- Door het besluit wordt voorbij gegaan aan de eigen regie van gemeenten voor plaatsing van antennes in het publieke domein. Per gemeente dienen m.i. eigen afwegingen te worden gemaakt m.b.v. onafhankelijke informatie.

- De aansprakelijkheid voor gezondheidsrisico's door straling is niet duidelijk. De stralingseffecten op gezondheid zijn in vele onafhankelijke wetenschappelijke studies aangetoond. Bovendien zijn er mensen die last hebben van 3G en 4G. Verzekeraars verwijderden stralingsrisico's uit hun polis.

M.i. dient u rekening te houden met essentiële gezondheidsprincipes (het voorzorgsprincipe) alvorens ingrijpende

besluiten te nemen en eerst nader onderzoek uit te voeren naar consequenties voor de mens en de natuur en waar de behoeften van Nederlandse gemeenten en burgers liggen.

- Voor mijn dagelijks leven heb ik geen belang bij uitbreiding van het digitale netwerk. De zakelijke belangen die gemoeid zijn met de verkoop van frequenties en het tot stand komen van een sneller netwerk in heel Nederland dienen m.i. niet diens burgers, maar de overheid en anderen die hieraan verdienen.

Reactie 167: E.A. Westhoff, Leersum, 3-1-21

- Ik ben tegen de wijziging omdat elke lokale inspraak (lees: bij de gemeenten) dan wordt beperkt. Bovendien is de ICNIRP helemaal geen officiële overheidsorganisatie, maar is een privé-onderneming waarin techneuten zitten die totaal geen verstand van gezondheid hebben; geen enkel lid heeft een medische opleiding genoten. Hun adviezen zijn daarom waardeloos.

Reactie 166: M.F. Stoop, Tobiasstroom, Zeist, 3-1-21

- In de Tweede Kamer is nog niet gesproken over het Advies van de Gezondheidsraad over 5G. Nog voor deze discussie plaats heeft gevonden heeft de staatssecretaris met bovenstaand concept Besluit al een belangrijk voorschot genomen op de beslissingen. Hopelijk vragen de Tweede Kamerleden zelf om agendering en aanpassing van dit concept Besluit.

Wat rechtvaardigt deze overheidsinterventie?

Het argument voor deze landelijke vastlegging is dat het Agentschap Telecom anders niet op de juiste manier toezicht kan houden en handhaven (zie beantwoording vraag 5 van de 7 vragen uit het IAK). Dat argument is oneigenlijk, want dit is alleen houdbaar met betrekking tot de bovengrens van de limieten. Prima ook als gemeenten niet naar boven mogen afwijken. Maar als gemeenten naar beneden zouden afwijken, dan blijven ze nog steeds voldoen aan de gestelde eisen. Vanuit toezicht en handhaving is er geen argument om de gemeenten deze ruimte om naar beneden af te wijken niet te geven. Of is het argument om bezorgde burgers bij voorbaat buitenspel te kunnen zetten? Dat zou zeer ondemocratisch zijn.

> <https://www.internetconsultatie.nl/emvbesluit/reactie/149397/bestand>

- [Artikel: Dr. Leendert Vriens, 'ICNIRP richtlijnen bieden geen bescherming tegen schadelijke effecten voor de gezondheid', 1 juni 2020]

Reactie 165: Drs. A.G. Collee, Den Haag

- [Onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 164: NN, Amsterdam, 3-1-21

- De ICNIRP normen zijn belachelijk hoog, houden enkel rekening met opwarming (niet met de duizenden wetenschappelijk aangetoonde biologische effecten) en zijn al jarenlang omstrede. Dit als norm voor heel Nederland vast gaan leggen is de grootste misdaad tot nu toe door de overheid m.b.t. het doordrukken van telecombelangen gedaan. Ik ken duizenden mensen die ziek worden van EMV ver onder de stralingsnorm. Het geeft onrust, slapeloosheid, migraine, hartfalen, neurologische schade, onvruchtbaarheid, geboortefwijkingen en tal van andere schade... en sommige mensen voelen de effecten hiervan al jaren op hun lichaam inwerken. Sommigen zijn hard op zoek naar een geschikte woonplek in Nederland, sommige anderen zijn Nederland al ontvlucht. Alleen voor diegenen die de mensheid en het ecosysteem niet wil dienen is nog niet duidelijk dat deze norm niets anders is dan een zoethoudertje, gebaseerd op een allang achterhaalde theorie (dat niet-ioniserende straling geen schadelijke biologische effecten op cellen heeft), de ICNIRP norm niet wetenschappelijk te onderbouwen is, en niets anders dan de industrie dient:

> <https://stralingsbewust.info/2020/12/18/mona-keijzer-wil-discutabele-icnirp-limieten-landelijk-vastleggen-en-gemeenten-buitenspel-zetten/>

Dus, direct stoppen met het doordrukken van dit beleid en de normen duurzaam verlagen, voor mensen dieren, planten, insecten en bijen, zoals in de petitie van Verminder Electrosmog bepleit. Hopelijk is het nog niet te laat!!

- Rust en gezondheid... De Ether is geen commercieel iets wat dient te worden verhandeld door onze overheid die beter zou mogen weten. Diverse rechtszaken worden aangespannen, en doordrukken ten koste van alles, zal dit verergeren en hierop zal u (iedereen die de ogen sluit en niet op staat) persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. De mensheid en de natuur heeft GEEN hoge norm of 5G uitrol nodig.

Reactie 163: Carolien Schooneveld, Schooneveld Advies, Driebergen-Rijsenburg, 3-1-21

- Het is een kwalijk besluit, omdat het Voorzorgsprincipe t.a.v. de gezondheidsrisico's van elektromagnetische

velden met voeten wordt getreden. Al sinds 1998 houd ik me bezig met elektrogevoeligheid, ofwel EHS. Het aantal mensen dat klachten ervaart door zendmasten stijgt ieder jaar; volgens steekproeven zou het gaan om 5 tot 7% van onze bevolking. Dat is een groep van zeker 600.000 mensen. De richtlijnen van de ICNIRP die nu dreigen te worden vastgesteld zijn volstrekt ontoereikend om de veiligheid van onze bevolking te waarborgen. Mijn advies is om de blootstellingsrichtlijnen van de SBM2015 uit Duitsland als richtlijn te nemen. Met die limieten knappen mensen met stralingsklachten op en wordt voorkomen dat er nieuwe bijkomen. Ja, dat heeft consequenties voor het uitrollen van 5G, omdat de huidige blootstelling aan 2G, 3G en 4G (plus overige zendtechnieken) vaak al boven de veilige limieten uitkomen. Het is uw verantwoordelijkheid als Overheid om een goede afweging in deze te maken. De commerciële belangen van telecombedrijven kunnen natuurlijk nooit prevaleren boven de gezondheid van burgers. Onze Gezondheidsraad adviseert niet voor niets om de mogelijke risico's van 26 GHz 5G eerst te onderzoeken voordat deze worden uitgerold. Stop 5G.

- Ik zou veel meer specifieke informatie willen ontvangen over de zendprotocollen van de beoogde 5G, t.a.v. de huidige lagere frequenties en ook die van de millimetergolven.

Reactie 162: A.R.M. Paridaen, Apeldoorn, 3-1-21

- Filmpjes en artikelen over 5G:

Interview met Dr. Martin Pall bioloog-natuurkundige (heel deskundig – audio fragment met alleen zijn foto):

> <https://www.youtube.com/watch?v=Mv56MKNcvJ0&feature=youtu.be>

Filmpje met Dr. Martin Pall: (heel duidelijk):

> https://www.youtube.com/watch?v=QSkHBdVaPtI&fbclid=IwAR1mdSI2KSCEwB72WbsTVV1ih2NyRkuP5m7GMGooqez_H5ToPEsDKPkbxTU

Onderzoek van Dr. Martin Pall:

> <https://phibetaiota.net/wp-content/uploads/2019/03/Pall-Letter-to-CalLegis-FINAL-8-7-17.pdf>

Artikel op 6 april over de veiling van 5G; en toekenning in juni:

> <https://www.computable.nl/artikel/nieuws/internet-of-things/6908802/250449/5g-veilinggaat-gewoon-door-ondanks-corona.html>

Documenten van Stralingsarm Nederland voor gemeenten:

> <https://stralingsbewust.info/2019/11/01/voor-gemeenten-en-provincies-handleiding-voor-5gbeslissingen/#more-9177>

> <https://stralingsbewust.info/2020/03/15/brief-over-kort-geding-en-andere-ontwikkelingenaan-alle-gemeenten-gestuurd/>

5G is niet oké:

> <https://5gisnietoke.nl/startlinks/>

Radio interview met Carolien Schooneveld van www.schooneveldadvies.nl door Niels Luning van blikopdemaatschappij.nl (40 min.):

> <https://www.youtube.com/watch?v=zheG-4JefSo&fbclid=IwAR3QFW1K0iT319O1CivuEFYvSvIH32ESouw7iASEEKOhZ4DsT4Mpxb3Mi3s>

Lezing door Dr. Devra Davis “The truth about mobile phones and wireless radiation” in Australië, University of Melbourne:

<https://youtu.be/BwyDCHf5iCY>

Sites:

> www.5burgers.nl

> www.letstalkabouttech.nl

> <https://eerlijkoverstraling.nl/> Deze hebben ook flyer ‘Eerlijk over Straling’ uitgegeven.

> www.stralingsbewust.info

Persbericht van de AVIG Artsen Vereniging Integrale Geneeskunde (AVIG):

> <https://avig.nl/208214-2/>

Belangrijke info over Gooi- en Vechtstreken acties van de website:

> https://stralingsbewust.info/2020/05/20/actiegroep-brengt-gevolgen-straling-op-ecosysteemonder-de-aandacht-bij-gemeente/?fbclid=IwAR0G9QhF47U0Msmyt7FealTaoU2nztODQWwSGD_F8SBu_xAiQOycY6ZLUM

Brussel wil geen 5G:

> <https://www.tijd.be/tech-media/telecom/brussel-wil-stralingsnorm-nietverhogen-voor-uitrol-5g/10112957.html>

Filmpje over Henk Pannekoek:

> https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3009373452622702&id=100006502310262&sfnsn=mo

> <http://www.5gsummit.org/>

Van Studium Generale TU Delft (YouTube kanaal): Leendert Vriens vertelt over allerlei onderzoeken die gedaan zijn.

Filmpje van 41 minuten:

> <https://youtu.be/ITLI0qDbm4>

5G Summit juist over gezondheidsaspecten:

> the5gsummit.com/event

Over het plaatsen van UMTS zendmasten (destijds 3G) in Nederland (van Suzanne Plasmeijer):

> https://youtu.be/_P5-NbXma70 (totale lengte: 1,5 min.)

> <https://www.youtube.com/watch?v=O4cz2yPGEG8> (totale lengte: 3 min.)

Lena Pu (VS) waarschuwt voor wifi op scholen in de VS:

> <https://vimeo.com/431271135>

GGD pleit voor stralingsvrije woongebieden:

> <https://stralingsbewust.info/2018/07/10/ggd-pleit-voor-stralingsvrij-woongebied-enbehandelcentrum-voor-elektrogevoeligen/>

Avond in de Hanzehof op 6 juli 2020:

> <https://www.youtube.com/watch?v=DtBXuKRnf5E>

Kort filmpje over elektro-gevoeligheid bij 3 % van de bevolking:

> https://www.youtube.com/watch?v=pmR5oddLi7Q&feature=youtu.be&fbclid=IwAR3d4KwndSjNWI4U8ZWo9rJxEYiBYg_rTfn-LpcuOWTaeS2c9JzOmMdqcFk

Meer dan 1000 wetenschappelijke onderzoeken die aantonen dat EMF schadelijk is:

> [https://www.americansforresponsibletech.org/scientificstudies?](https://www.americansforresponsibletech.org/scientificstudies?fbclid=IwAR1gb_mNXeTucWsG3wJWVvkEMBD7GftNuCrCHKVIIIPiL97KCizLqqR9Ljo)

[fbclid=IwAR1gb_mNXeTucWsG3wJWVvkEMBD7GftNuCrCHKVIIIPiL97KCizLqqR9Ljo](https://www.americansforresponsibletech.org/scientificstudies?fbclid=IwAR1gb_mNXeTucWsG3wJWVvkEMBD7GftNuCrCHKVIIIPiL97KCizLqqR9Ljo)

Van Hjalmar Ilmer "Is Straling het asbest van de 21e eeuw?" film van 45 min:

> https://vimeo.com/235538118?fbclid=IwAR0yIpQQ5d3_WeCi6lKNMT4SZyPzbtjYR6b6XAWrQcJ-JRE4SZTUsU13XJo

In het Engels:

> https://vimeo.com/228052786?fbclid=IwAR3w_EdR0tXt11QOMMtV1BL-0J9J78o5mksE2gepiiLbtLqL5AqTCmPIKD4

Hjalmar zegt daarover op 12-11-2020 zelf: Een aantal jaar geleden maakte ik een film over de gevaren van straling. Geen enkele omroep wilde me toen helpen. Kreeg overal de deur in m'n gezicht. Dan maar zelf doen, hè. 45min.

Op 27-11-2020 deelt Suzanne Plasmeijer dit:

> <https://www.youtube.com/watch?feature=youtu.be&v=3CiUAh5-Xlg>

5 G is a weapon (een Deense politicus/complot denker). Iedereen maakt zich nu druk om de vaccinatie, maar dit zou de focus moeten hebben. Groeten, Suzanne.

Nieuwsbrief Stralingsbewust:

> <https://stralingsbewust.info/uitrol-5g-stopgezet-in-dezelanden-en-gemeenten/https://stralingsleed.nl/blog/bloed-oehoesten-bij-testlocatie-5g>

Reactie 161: NN, Nijkerk Gld, 3-1-21

- Kunt u mij uitleggen waarom dit wijzigingsbesluit nodig zou zijn anders dan om de commerciële belangen van de telecombedrijven (en waarschijnlijk uw toekomstige telecombaan) te dienen? Dit terwijl de veiligheid nog niet gegarandeerd is van deze frequenties (5G), sterker nog de handhaving van de huidige normen en restricties ronduit slecht zijn gezien die vaak ver overschreden worden (van Ziggo/KPN WiFi-routers, tot de vele 4G en 3G masten).
- Ook voor dit geldt mijn eerdere opmerking over de handhaving van de huidige normen en restricties ronduit slecht zijn gezien die vaak ver overschreden worden (van Ziggo/KPN WiFi-routers, tot de vele 4G en 3G masten). Als de lagere normen al niet gehanteerd worden waarom dan nog hoger aanpassen?

Reactie 160: R. Beking, Spiritueel centrum Rani, Aalten, 3-1-21

- Levenbedreigend deze maatregel, welke geen mogelijkheid biedt "ten halve te keren".
- Op deze manier komen we in een magnetron te wonen. Van het allergrootste belang is een duidelijke, eerlijke, transparante en objectieve optelsom van alle stralingen waar wij aan blootgesteld gaan worden. Alvorens alles al "uit te rollen" en in gebruik te nemen.

Reactie 159: C. Patijn, Heelweg, 3-1-21

- IK BEN TEGEN DEZE VOORGESTELDE WIJZIGING!

Het is ronduit schandalig dat dit soort extreem belangrijke beslissingen niet duidelijker aan het publiek worden voorgelegd. Het gaat hier om een groot goed, onze gezondheid. Er is meer onderzoek nodig en meer transparantie.

Reactie 158: NN, Putten, 3-1-21

- Compleet oneens. Ik ben voor bescherming van de volksgezondheid en wil verzoeken om aanvullend onderzoek rondom de veiligheid van de te gebruiken frequenties en de stralingslimieten aangezien deze niet uitputtend zijn. Of ik verzoek u mij de garantie te geven dat de frequenties en elektromagnetische velden die jullie willen gebruiken mijn gezondheid inderdaad met geen enkele mogelijkheid kunnen aantasten.
- Het gaat mij niet om technische informatie, maar meer over de basisrestricties die veel te breed zijn. Ik zou willen dat u als wetgever toestaat dat gemeenten mogen kiezen voor totaal andere basisrestricties. De telecom heeft met het plaatsen van antennes zich aan te passen aan de wensen van ons als burger en zou altijd aan de voorzichtige kant moeten staan. Dat ze dit niet doen is helder, aangezien geen van de topmannen van de grote telecomorganisaties inmiddels heeft laten blijken geen garanties te willen afgeven voor het niet schaden van onze gezondheid door hun antennes, frequenties en netwerk. Dat de overheid mee gaat met deze veel te weinig onafhankelijk onderzochte normen vind ik problematisch.

Reactie 157: M.A.M. Schmale, Hijum, 3-1-21

- *Petities*

> <https://petities.nl/petitions/geen-5g-netwerk-maar-een-verlaagde-stralingsnorm?locale=nl>

> <https://petities.nl/petitions/stop-5g?locale=nl>

Stop 5G

51.456 ondertekeningen

Het ministerie van Economische Zaken & Klimaat heeft zoals intussen bij veel burgers maar ook bij veel (gemeentelijke) ambtenaren inmiddels bekend is, besloten om zonder echt onafhankelijk onderzoek naar de gezondheidsrisico's te laten doen, dit experiment op de bevolking los te laten.

Geen 5G netwerk maar een verlaagde stralingsnorm

10.286 ondertekeningen

Miljarden 5G-objecten + miljoenen 5G-basisstations + 20.000 5G-satellieten gaan ons binnenkort 24/7/365 intens bestralen, terwijl er in 10 jaar tijd, 1 quintillion x meer straling is bijgekomen. 5G (700 MHz-100 GHz) straalt d.m.v. millimeter waves (phased array) een techniek voor non-lethal wapens.

Naast 28.000 gepubliceerde onderzoeken naar militaire toepassingen van de effecten van niet-ioniserende straling op de mens, zijn er 10.000 onderzoeken (verzameld klinische, experimenteel en epidemiologisch bewijs) die aantonen dat radiogolfstraling schadelijk is voor alle levende organismen.

5G is tevens een snelweg richting transhumanisme en het verlaten en schaden van alle wezens op aarde en onze atmosfeer check: 5spaceappeal.org.

Wij willen geen 5G netwerk (ongetest/onveilig) en beschermd worden tegen de overdosis straling van 2G t/m 4G en Wi-Fi.

Wij verzoeken dringend het voorzorgsbeginsel (Raad van Europa) in acht te gaan nemen en willen dat de schadelijke stralingsnorm van $10.000.000 \mu\text{W}/\text{m}^2 = 61\text{V}/\text{M}$ verlaagd wordt naar $10 \mu\text{W}/\text{m}^2 = 0,06\text{V}/\text{M}$ (Salzburg).

Het gedwongen bestralen van burgers moet stoppen conform de grondwet artikel 10:1,11, 20:1, 21,22:1.

Reactie 156: NN, Rotterdam, 3-1-21

- Ik ben het er niet mee eens. Het stralingsniveau zou flink omlaag moeten, ik ondervind ernstige gezondheidsklachten vanwege de straling, ik zal u de lange lijst van symptomen besparen, daarnaast ben ik ernstig beperkt in mijn bewegingsruimte en een sociaal leven is voor mij niet meer mogelijk. Ik vind het een schande dat er niet allang iets is gedaan aan dit probleem, iedere Nederlander heeft recht op een gezonde leefomgeving en dit recht wordt inmiddels al jaren geschonden door hoge waardes van straling dat voor alle leven schadelijk is.

Reactie 155: NN, Rotterdam, 3-1-21

- LS

Noodzaak 5g is niet aangetoond. Het ICNIRP kan niet zonder meer richtinggevend zijn. Nieuw onafhankelijk onderzoek is noodzakelijk, rekening houdend met kwalitatieve aspecten die bij de totstandkoming van de ICNIRP richtlijnen geen rol hebben gespeeld. Er moet een veel gedifferentieerder beeld ontstaan over stralingsbelasting dan nu het geval is. Voorlopig zou het voorzorgsprincipe in acht genomen moeten worden.

Hoogachtend, Rembert Amons.

Reactie 154: Inge van Keulen, Driebergen, 3-1-21

- Het is belangrijk volgens mij dat gemeenten de kans hebben om de normen naar beneden toe bij te stellen. Er

zijn zowel onder de burgers als onder de gemeentelijke medewerkers veel mensen die zich zorgen maken over de toenemende straling en de overal in Nederland sinds deze lente geplaatste zendmasten.

Als ik buiten een zendmast nader, voel ik dat aan een bepaald soort duizeligheid in mijn hoofd. Geen gewone duizeligheid maar iets hoger in het hoofd, ter hoogte van de pijnappelklier/voorhoofd en het gebied daarachter en ook een ander soort duizeligheid dan wanneer je bijvoorbeeld te snel opstaat met lage bloeddruk, het is meer op 1 plek in het bovenhoofd.

Ik heb gemerkt dat neuriën of zingen waarbij het schedeldak meetrilt, tegen deze duizeligheid werkt, ik zet dan andere trilling van mezelf ertegenover en kan me dan beter ertegen weren. Maar ik ben zangeres, niet iedereen verstaat deze stemtechniek.

Bij mij thuis is een stralingsdeskundige geweest nadat mijn man en ik al een paar maanden slecht slapen. Uit de meting bleek dat onze provider zelf de wifi opnieuw had aangezet die wij blijvend hadden uitgezet (onze computer zit aan een draad), dus we zaten dag en nacht in wifi. We hebben het direct weer uitgezet en per die nacht slapen we weer goed. Voor mij is dat helder dat straling mij geen goed doet.

Ik maak mij grote zorgen en wij schaffen ons ondergoed aan met zilvergaren om onze kinderen te beschermen. Maar ik vind het vreemd dat dit nodig is in een land waar de overheid laat zien groots in te zetten op volksgezondheid als het gaat om coronabeleid.

- Het is belangrijk dat gemeenten de verantwoordelijkheid kunnen nemen om meting te laten doen naar stralingsfrequenties. Zo kunnen zij ook vaststellen waar de stralingsarme gebieden zijn. Er zijn best veel mensen en ik verwacht in de toekomst, steeds meer, mensen die alleen in hun werk en gezin kunnen functioneren in een stralingsarm gebied. Deze mensen moeten door de gemeente in bescherming genomen kunnen worden.

Reactie 153: NN, Rotterdam, 3-1-21

- Als burger ben ik hier niet mee eens. Dit heeft een enorme impact. Burgers, gemeenten en provincies worden buitenspel gezet, terwijl de gevolgen van dit besluit schadelijk zijn voor burgers en het milieu. Straling wordt ongevraagd 24 uur per dag opgedrongen in ieders persoonlijke leefomgeving. Alle signaleringen en waarschuwingen die al jarenlang door diverse wetenschappers, artsen, ervaringsdeskundigen, burgergroepen en belangenorganisaties zijn aangedragen worden structureel genegeerd. Mensen die stralingsgevoelig zijn, hebben recht op een veilige leefomgeving. Bovendien onze flora en fauna verdienen ook onze bescherming.

Reactie 152: Mw. J.M. van de Beek, Amersfoort, 3-1-21

- IK WIJS HET AF. De belanghebbende bedrijfstak heeft zelf een advies opgesteld, die vervolgens is overgenomen door de overheid en nu richtlijn zou worden. De toegestane straling is 100x hoger dan nog acceptabel. Ik heb al last van 3G, toen 4G, en nu zijn zelfs 6G en 7G al uitontwikkeld via universiteiten e.d. Ik maak me buitengewoon veel zorgen hierover. Mijn woning heeft al code rood op de stralingskaart van Nederland. Daarbij blijkt mijn huis boven een extreem sterk laagfrequent veld te staan. Als ik mezelf bv 's nachts wil beschermen tegen de hoogfrequente velden, dan trekt dat gebied alle laagfrequente straling naar zich toe. Dus hoogfrequent is voor mij sowieso heel schadelijk, ik lig er wakker van en heb er allerlei klachten van, ik leef op een uiterst belaste plek, de gemeente heeft geen oplossing, en ik run mijn bedrijfje vanuit huis. Dit is mensonwaardig, het is een ongeëvenaard experiment op de mensheid, NOOIT IS DOOR DE OVERHEID SERIEUS ONDERZOCHT WAT DE GEVOLGEN VOOR DE VOLKSGEZONDHEID ZIJN, EN DAAROM IS NIET AANGETOOND DAT HET SCHADELIJK IS, MAAR ER IS NOOIT AANGETOOND DAT HET NIET SCHADELIJK IS. WEL ZIJN ER 33.000 ONDERZOEKEN DIE VAN TAFEL ZIJN GEVEEGD WAARIN IS AANGETOOND DAT HOOGFREQUENTE VELDEN HEEL SCHADELIJK ZIJN!

- Hoogfrequente velden zijn aantoonbaar schadelijk voor onze cellen, het functioneren van onze hersenen, veroorzaakt kanker, vermindert sterk de vruchtbaarheid, en we hebben het helemaal niet nodig. Ik wijs dit frequentiebesluit af. Dat frequentieruimte vergund is, is een terreuraanslag op de bevolking. Afblazen, en terug naar maximaal 2G, met 100x lagere maximale sterkte.

Reactie 151: NN, Zeist, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 150: Ruth Schopenhauer, Zutphen, 3-1-21

- Geachte lezer,

Het is voor mij een raadsel hoe EZK verregaande besluiten wil gaan nemen m.b.t. wijziging frequentiebesluit 2013 over Elektro Magnetische Velden (EMV) zonder dat Gemeentebesturen of

burgers echt goed geïnformeerd zijn over de consequenties van de hele kwestie. Ik heb als betrokken en goed ingelezen burger grote bezwaren tegen de uitbreiding van zendmasten en frequenties in het sociale domein (leefomgeving).

Navolgend hier een aantal vragen:

- In hoeverre is over dit onderwerp en wettelijk besluit onafhankelijke (van belangen) goede informatie gegeven van Overheidswege?
- Is er bijv. een Brede Maatschappelijke Discussie geweest over een zo'n belangrijk onderwerp, dat ons allen aangaat?
- In hoeverre hebben Gemeentes nog eigen regie als het gaat om plaatsing van antennes in het publieke domein?
- Hebben gemeenteraadsleden en wethouders voldoende onafhankelijke (van Telecombelangen) informatie over deze hele kwestie gekregen?
- In hoeverre hebben burgers nog vrije keuze als straks op iedere hoek van de straat een zendmast staat die 24/7 aanstaat?
- Wat gaat dit betekenen voor de volksgezondheid en alle daaraan gekoppelde kosten die dat mogelijk met zich meebrengt?
- Betreft het hier een democratisch genomen besluit? Hoe kan dat als de burgers er niet bij betrokken worden, maar het hen wel aangaat?
- Waarom worden ICNIRP normen en limieten gehanteerd die veel te hoog zijn (tot 61v/m) en veilig worden genoemd, terwijl in de ons omringende landen duidelijk lagere frequenties worden gebruikt juist om gezondheidsredenen? ICNIRP is niet onafhankelijk, zij heeft banden met de telecom, zoals u weet. Zij noemt alleen thermische bezwaren, terwijl het hier om belangrijke gezondheidsprincipes gaat.
- Over stralingseffecten op gezondheid zijn intussen vele onafhankelijke wetenschappelijke studies verricht, die niet worden erkend zo lijkt het.
- de Gezondheidsraad sluit overigens niet uit dat EMV zonder gevaren is en noemt dit in haar laatste onderzoeksresultaat, zij oppert nader onderzoek, juist m.b.t. gezondheidsrisico's.
- mensen die nu al last hebben van EMF worden nauwelijks gehoord. Zij worden zelfs als "overgevoelig" weggezet i.p.v. gedegen onderzoek of monitoring door GGD of huisartsen.
- waarom niet eerst gedegen onderzoek waarbij via een pilot op bepaalde plaatsen gemonitord wordt, juist daar waar mensen wonen, daar er nu al klachten zijn rond 3 en 4G? mogelijk zullen er (bij deze hoge frequenties) meer gezondheidsklachten volgen.
- Wie wordt aansprakelijk gesteld? wie gaat deze klachten behandelen en betalen? Verzekeraars verwijderen nu al stralingsklachten uit hun polis.
- Hoeveel rechtszaken zullen nog gevoerd moeten worden, voordat duidelijk wordt dat hier essentiële gezondheidsprincipes (voorzorgsprincipe) worden overtreden?
- Mogelijk is u bekend met de onlangs gedane uitspraak van de Bestuursrechter (in Berkelland) inzake gezondheidsklachten bij een burger door EMV, bij straling die ruim onder de ICNIRP limieten lagen.
- laten we voorkomen dat over deze hele kwestie straks ook weer een dure onderzoekscommissie moet worden ingesteld met alle consequenties van dien!

Ik zou graag inhoudelijk antwoord krijgen van het ministerie op al deze vragen i.p.v. alleen een ontvangstbevestiging of het zgn. in behandeling nemen, waardoor uitstel!

Met beleefde groet, Ruth Schopenhauer, Zutphen

Reactie 149: NN, Papenhoven, 3-1-21

- In aanvulling op mijn eerdere reactie het volgende.

Zover ik heb kunnen nagaan, ontbreekt de (wettelijke) grondslag voor het vaststellen van regels omtrent elektromagnetische velden middels een Ministerieel besluit. Artikel 18.2 Telecommunicatiewet ziet op een Europese richtlijn, die echter niet ziet op limieten van elektromagnetische velden. Daarbij komt dat regels omtrent volksgezondheid zeer zwaarwegend zijn, mede vanwege de potentiële aantasting van het menselijk lichaam. Eventuele beperkingen dienen bij of krachtens de wet te worden gesteld. Bescherming van het individu behoort voorop te staan en niet de belangen van commerciële partijen.

Nog een opmerking over handhaving: hoe ziet de Staatssecretaris dit voor zich? Artikel 32: "(...) Indien er indicaties zijn (...)". Op welke indicaties wordt hier gedoeld? Bijzonder vaag en alleen controleerbaar met speciale, kostbare apparatuur, die tot ver in het microgolfgedebied objectief veldsterkten kan meten. Het artikel doet vrezen dat er eerst stevige ongelukken moeten gebeuren voordat artikel 32 wordt ingeroepen. Hoe wordt omgegaan met klachten?

Tenslotte mis ik een duidelijk sanctiekader en termijnen, waarbinnen een overtreding moet zijn opgeheven.

Reactie 148: NN, Utrecht, 3-1-21

- Ongelofelijk dat geld belangrijker lijkt te zijn dan gezondheid. Overal is straks straling; bij scholen, speeltuinen, verzorgingshuizen... klakkeloos worden er masten gepland zonder na te denken over lange termijn-effecten op de gezondheid van deze straling. En waar kunnen we onze zorgen en of lichamelijke klachten kwijt? Nergens! Te gek voor woorden.

Reactie 147: I. van El, Zoetermeer, 3-1-21

- Er is nog veel onduidelijk over de mogelijk schadelijke gevolgen voor (ongeboren) mensen en dieren. Er wordt alleen gekeken naar onderzoeken die zeggen dat het allemaal geen kwaad kan, terwijl er genoeg bewijzen zijn dat het niet zeker is of 5G op de lange duur gezondheidseffecten heeft.

Reactie 146: NN, Haarlo, 3-1-21

- Een erg slechte wijziging, die nog meer mensen die gevoelig zijn (of worden na voldoende blootstelling) voor straling gaat raken. De ICNIRP-normen zijn al lang ingehaald door recentere onderzoeken en als verregaand onvoldoende aangetoond, en ook pas door de rechter als onvoldoende zeker bevonden. Waar blijft het voorzorgsprincipe? Dat is een in de wet opgenomen principe!
- Ik heb alleen nodig dat men zich aan het voorzorgsprincipe houdt, met inachtneming van recent wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van straling op de gehele mens. Een mens is geen zak water!

Reactie 145: NN, Olst, 3-1-21

- Als raadslid ben ik principieel tegen de AMvB omdat het gemeenten de kans ontnemt om op basis van het voorzorgsprincipe lagere frequentienormen aan te houden. Ik ben overigens niet overtuigd dat elektromagnetische velden (in bescheiden doses) kwaad kunnen, er wordt daarover naar mijn idee veel onzin verkocht. Echter ben ik ook niet overtuigd dat velden die liggen ter hoogte van de ICNIRP-norm GEEN kwaad kunnen. Uit voorzorg moet het dus mogelijk blijven om lagere normen te stellen, in ieder geval ook door lagere overheden.

Reactie 144: Maarten Spaargaren, Zutphen, 3-1-21

- Geachte dames en heren,

Mijn bezwaren tegen de voorgenomen Wijziging in het Frequentiebesluit 2013 zijn de volgende:

1. Op zich is het prima dat u een landelijk maximum stelt van stralingsbelasting. Alleen moet deze wel een solide, wetenschappelijke basis hebben en helaas ontbreekt die grotendeels. De door u gehanteerde maximale belastingnormen zijn namelijk gebaseerd op adviezen van het ICNIRP. Dit is een zelfbenoemde belangenclub vanuit de telecomindustrie en providers die maximale speelruimte willen hebben voor hun business. En dus maximale belastingnormen en -limieten adviseren en promoten ook al gaat dit koste van welzijn en gezondheid van mens, dier, plant en natuur. Ofwel een zeer discutabele basis om daar overheidsbeleid op te baseren.
2. Het ICNIRP baseert zich louter op onderzoek naar kortdurende thermische effecten van straling, ziet geen of nauwelijks effecten daarvan en concludeert dan dat er geen gevaren zijn. En dat dus onderzoeken naar biologische effecten, zowel kort- en langdurig niet relevant zijn. Een typische vorm van een volkomen onwetenschappelijke doelredenering. Immers, er zijn door de jaren heen, wereldwijd, duizenden onderzoeken van deze aard geweest, welke grotendeels aantonen dat er wel degelijk schadelijke effecten van lage doses straling, zowel kort- als langdurig op mens, dier, plant en natuur optreden.
3. De ICNIRP hanteert voor Nederland een maximale stralingsbelasting van 61 V/m; zijnde de hoogste norm van Europa. In de meeste landen worden aanmerkelijk lagere normen gehanteerd. Bv. Zwitserland 6 V/m, België 6 – 3 V/m, Italië 0,6 V/m. Hoe kan dat? Ook daar is men bekend met de ICNIRP adviezen, maar daar wordt meer naar verontruste burgers en wetenschappers geluisterd, biologische onderzoeken meer naar waarde geschat en vooral – het in Nederland ontbrekende – voorzorgsprincipe gehanteerd.
4. Verder zegt u zich te baseren op adviezen van het 5G rapport van de Gezondheidsraad (GR), maar bij nadere bestudering blijkt dit helemaal niet het geval te zijn. De GR haalt biologische onderzoeken bij diverse kwalen aan, waarbij dit zich in potentie kan voordoen en in feite voorzorg is geboden. De 26 GHz wordt helemaal ontraden vanwege ontbrekend onderzoek en tot slot een pleidooi voor het ALARA principe. U lapt het allemaal aan uw laars en zet daarmee de gezondheid van de Nederlandse burger op het spel. Ook hier wekt u de indruk zich enkel sterk te maken voor de belangen van de telecomproviders.
5. In de toelichting van het Frequentiebesluit komt bij punt 5.1. en 5.2. de limitering bij decentrale overheden als gemeente, provincie en waterschappen aan de orde. Voor een bovengrens aan stralingsbelasting is een landelijke norm een logische zaak. Als bv. gemeentes het echter kunnen redden met een lagere stralingsbelastingnorm dan moet dat logischerwijs toch ook mogelijk zijn? Hoe minder stralingsbelasting, hoe beter, lijkt me. Het lijkt er echter sterk op dat u

lagere normering dan de landelijke wil verbieden om de telecomproviders niet in de wielen te rijden. Wat u in deze buiten beschouwing laat is dat gemeenten wel grotendeels verantwoording voor het welzijn en de gezondheid van haar burgers dragen en als dat misgaat door een te hoge stralingsbelasting zij primair voor de consequenties daarvan opdraaien (ziekteverzuim, arbeidsongeschiktheid, klachten, claims e.d.). Ik verzoek u derhalve om welzijn en gezondheid van burgers te laten prevaleren boven belangen van de telecomproviders. En dienovereenkomstig het gestelde in de punten 5.1. en 5.2. te herformuleren en decentrale overheden de ruimte te laten hierin zelf verantwoording te nemen.

6. Tot slot deze internetconsultatie zelf. Op grond van eerder ervaringen is mijn indruk dat u met deze vorm van burgerlijke inspraak weinig tot niets doet, het enkel voor kennisgeving aanneemt en vervolgens gewoon u eigen gang gaat. Ofwel, enkel voor de vorm. Als u meent dat het wel degelijk inhoudelijk wat voorstelt verzoek ik u het volgende:

- Graag een reactie naar alle inzenders over de follow-up van hun reactie
  - Graag een openbare publicatie van alle reacties op uw websites en een bericht daarvan aan Tweede en Eerste Kamerleden, Regering ; alsmede Gezondheidsraad, Kennisplatform EMV, VNG en GGD's en de landelijke media.
- Met vriendelijke groet.

Reactie 143: NN, Westervoort, 3-1-21

- Ben er op tegen dat gemeenten de mogelijkheid wordt ontnomen om lagere waarden vast te stellen dan de landelijke gestelde. Op deze manier kan maar moeilijk een stralingsvrije locatie worden gecreëerd waar stralingsgevoelige mensen kunnen wonen en worden zij geschaad in hun gezondheid. Gezondheid van de burger moet altijd bovenaan staan. Daarnaast wordt hiermee de lokale democratie afgebroken. De recente uitspraak van de rechter geeft al aan dat gezondheidsschade kan ontstaan en belanghebbenden die schade ondervinden van de straling geen mogelijkheid meer hebben om hierop invloed uit te oefenen.
- Begrijp niets van de vraag. Is te technisch en hierop kan ik dan ook niet reageren.

Reactie 142: NN, Oosterbeek, 3-1-21

- Ik ervaar ernstige gezondheidszorg klachten door elektromagnetische straling. Met de beoogde wijziging van het frequentiebesluit zullen mijn klachten aanzienlijk verergeren en zal ik nog meer worden beperkt in mijn bewegingsvrijheid. Mijn belangen worden bovendien geschaad door deze ondemocratische wijziging. De overheid gaat voorbij aan diverse onderzoeken waaruit schadelijkheid van straling blijkt.

Uw uitgevoerde onderzoek naar schadelijke effecten is niet valide, aangezien Telecombedrijven per definitie geen deel uit mogen maken van dergelijk onderzoek.

Reactie 141: NN, Best, 3-1-21

- Wij wonen binnen een straal van zendmasten welke zich bevinden op respectievelijk 380, 600 m. We hebben ontzettend veel last van straling sinds er testen worden gedaan. dat kunnen wij ook weerleggen middels een verslag door een gespecialiseerd meetbedrijf. Ook hebben wij de vergunningen naast de perioden gelegd waarin wij klachten hebben. De klachten zijn als volgt: onrustige benen, golvende stroom prikkels of tintelen in de nacht. Druk op de borst dan wel een brandend gevoel. Pijn achter op de rug bij de schouderbladen, arm en stekende of brandend gevoel in het lichaam. Hartslag voelen in de keel c.q. overslaan van de hartslag. Heel warm gevoel in het hoofd en lichaam. Golvend gevoel, wobbelen bij het liggen in bed, door het lichaam vanaf benen naar boven en terug. Piepen en rinkelen in de oren. Soms met bloedneus. Tintelen prikkelend gevoel in het lichaam en de benen. Trillen van binnen, buikpijn, raar gevoel. Hoofdpijn en spierpijn. Duizelig en licht in het hoofd. Jeuk.
- Wij achtten ICNIRP-normen totaal niet veilig, deze normen zijn veel te hoog ze houden geen rekening met de natuur en de mens. De straling die wij in ons huis over ons heen krijgen is veel en veel te hoog. Dat is zeker 4 tot 6 maal te hoog, wij en de mensen in deze wijk hebben extreem veel klachten en dat wordt ook bevestigd door de meetwaarden van het meetbedrijf. Daarnaast hebben wij een logboek waarin wij elke dag bijhouden wat ons weer is overkomen. Vooral 's nachts blijkt dat er veel metingen zijn rond dezelfde tijdstippen waarbij dat geen telecomcommunicatie kan zijn en dit is ook in de grafieken terug te zien. Wij zijn er dan ook voorstander van dat er een onafhankelijke partij steeds metingen uitvoert en bij constant te hoge waarden de zenders verplaatst moeten gaan worden.

De ICNIRP-normen zijn belachelijk hoog.

- Wij zien graag de eerlijke waarden en meetresultaten van steekproeven en accepteren niet dat meetwaarden niet gepubliceerd worden omdat ze staatsgeheimen zouden zijn of anderszins geheim gehouden dient te worden. De meetwaarden moeten eerlijk vermeld worden en controleerbaar zijn.

Reactie 140: NN, Nijmegen, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 139: H.J.M. Verwegen, Overlangel, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 138: Francine Le Coultre, Oog voor jou, Den Haag, 3-1-21

- De stralingsnormen zijn veel te hoog. De rechters heeft onlangs eindelijk toegegeven, dat op grond van onafhankelijke wetenschappelijke onderzoeken dat v.a. 1 volt/m² al gezondheidsschade toegebracht wordt door kunstmatige straling. Stralingsgevoelige mensen moeten zich meer en meer verstoppen in bossen en in het buitenland om nog goed te kunnen functioneren. Dit gaat echt veel te ver!

Reactie 137: Ing. W. Alteveer, Gelderland-Achterhoek, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 136: J.J.J. Mastebroek, Sommelsdijk, 3-1-21

- Er is overleg geweest met Mona Keizer, ze was echt enthousiast en wilde meer info. Drie maanden daarna kwam een teleurstellend antwoord. Naar mijn mening zitten er een aantal parlementariërs die er niet voor de burger zitten maar een "opdracht" vanuit het bedrijfsleven uitoefenen. Ik maak dit ook lokaal mee.
- Geen, totaal overbodig.

Reactie 135: H. Possel, Harderwijk, 3-1-21

- ik ben tegen de wijziging omdat elke lokale inspraak dan wordt beperkt..
- er moet eerst een onafhankelijk onderzoek komen naar de invloed van stralingsbronnen op de volksgezondheid

Reactie 134: NN, Hoorn, 3-1-21

- De normen zoals nu voorgesteld, zijn veel te hoog! Er zijn duidelijke aanwijzingen dat er al veel eerder schade optreedt aan mens en milieu, in het lichaam van mensen en van alles wat leeft en groeit, dus ook in bijvoorbeeld bomen en insecten en alle andere levende wezens. Het is bekend dat bijen heel erg gevoelig zijn voor de (elektrische) straling die afkomt van alle antennes en versterkers die nodig zijn voor dit onnodige nieuwe netwerk. Wij mensen kunnen ons prima redden met 4G, wat op zichzelf al veel te schadelijk is. Duidelijk is, dat de belangen van de gewone burger en het milieu van ondergeschikt belang zijn ter vergelijking met de belangen van de telecombedrijven. Ik adviseer dan ook zeer dringend om de 5G-technologie niet in te voeren en zeker niet verder uit te rollen, vanwege voornoemde schade aan mens en milieu!
- Ik heb veel technische informatie nodig, omdat het om iets zeer ingrijpends gaat. En ik denk dat niemand kan garanderen dat de waardes niet overschreden gaan worden, tenzij de waardes zo hoog gesteld worden, dat cumulatief overschrijden onmogelijk wordt. Maar dat is een zeer slechte zaak, zie verder bij punt 1.

Reactie 133: Peter Bottelier, Nijmegen, 3-1-21

- Er is geen maatschappelijk aantoonbare noodzaak voor de introductie van het 5G communicatienetwerk. Ik ben erop tegen dat dit zonder consultatie van de Nederlandse bevolking uitgerold lijkt te worden. Een landelijk referendum zou vooraf op zijn plaats geweest zijn in een democratie als de Nederlandse. Het effect van uitrollen van 5G frequentienetwerk op mens, dier en plant/boom in Nederland is onvoldoende wetenschappelijk onderzocht en zou alsnog z.s.m. uitgevoerd moeten worden. Het is schandalig dat mensen, die gevoelig zijn voor stralingseffecten, niet gehoord worden. Daaronder valt ook ondergetekende.
- Frequenties van radar en andere zendmasten.

Reactie 132: Drs. L.A. Beth, Zeist, 3-1-21

- Ik ben hier volkomen op tegen; sollen met volksgezondheid en democratische principes.

Reactie 131: Dina Weeda, Den Haag, 3-1-21

- Het landelijk vastleggen van de ICNIRP-limieten in de voorgenomen 'Wijziging Frequentiebesluit 2013 ter bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente velden' is in strijd is met de uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6699 die de bestuursrechter van Rechtbank Gelderland gedaan heeft op 18 december 2020. Daarin staat: "Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van

eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's." Al tijdens de zitting van 20 oktober 2020 kwam de bestuursrechter op basis van het recente rapport van de Commissie EMV van de Gezondheidsraad tot de conclusie dat de Gezondheidsraad 'het gewoon niet weet'. De staatssecretaris heeft de morele plicht zich te houden aan het voorzorgsbeginsel en dat op een verantwoorde manier toe te passen. Volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid duidt onwetendheid op 'onzekere risico-problemen' die om voorzorg vragen. Ook in de EU-jurisprudentie rond het voorzorgsbeginsel vinden we dit standpunt herhaaldelijk terug. Ik stel dan ook op grond van de bovengenoemde uitspraak van de bestuursrechter dat de ICNIRP-normen onvoldoende bescherming bieden voor de volksgezondheid en dat de voorgestelde wijziging van het Frequentiebesluit onverantwoord is. De staatssecretaris heeft de morele plicht om zich te houden aan het voorzorgsbeginsel en dat op een verantwoorde wijze toe te passen.

Reactie 130: NN, Amsterdam, 3-1-21

● Als ervaringsdeskundige wil ik u laten weten dat ik sinds 10 jr proefondervindelijk heb moeten vaststellen dat ik klachten ondervind van stralingsbronnen binnen en buiten's huis. Dit betrof eerst modem met ingebouwde wifi, Dect-telefoons en babyfoons. Zodra ik deze stralingsbronnen wegnam (of alternatieven in gebruik nam die bedraad waren) verdwenen mijn klachten (verminderd cognitief functioneren door wattigheid/mist in mijn hoofd, gebrek aan focus; lusteloosheid en gebrek aan actie/handelskracht; algehele vermoeidheid; branderigheid in het gezicht, slaapproblemen e.d.). Ditzelfde gebeurde na gebruik van mijn eerste smartphone. Ook deze heb ik moeten wegdoen. Hetzelfde gebeurde na installatie met de slimme meter. Ik kreeg weer klachten die verdwenen na vervanging door een 'domme meter'. Mijn nieuwe camper waarvan het draadloze beveiligingssysteem op mijn verzoek uitgeschakeld was, bleek nog een EMV veld te verspreiden door een bewegingssensor. Nadat ik deze verwijderd had, verdween de branderigheid die ik voelde op mijn huid. Het laatste half jr zijn mijn klachten weer op gaan spelen en blijkt op 2 masten op minder dan 500 m van mijn huis 5G geactiveerd. Ter bescherming van mijn gezondheid word ik gedwongen om te verhuizen, maar ik kan nergens heen gezien het overheidsbeleid met een landelijk dekkend 5G netwerk.

Als dit frequentiebesluit genomen wordt ter bescherming van de volksgezondheid, verzoek ik u ALLE bekende onderzoeken in zijn volledigheid tot u te nemen, en niet af te gaan op de door de door u genoemde instanties gefilterde informatie m.b.t. de relaties tussen EMV's en ziekten. Hierbij verwijs ik naar de lacunes, onrechtmatigheden, onwetenschappelijke afwegingen en andere fouten in de beoordelingen en conclusies van de instanties waar u uw beleid op baseert, samengebracht in het bijgesloten rapport en beroepsschrift zaaknummer ARN19 / 2184 WABOA.

Obv de volledige beschouwing van wetenschappelijke literatuur die verzameld is in deze 2 documenten, heeft de rechtbank Gelderland (nr. ECLI:NL:RBGEL:2020:6699 de uitspraak gedaan dat het, ALLE argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet is uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's.

Daarmee kan de veiligheidsclaim op basis van de blootstellingslimieten van de ICNIRP niet gehandhaafd blijven, en zijn de door u voorgestelde frequentierichtlijnen niet afdoende voor bescherming van de volksgezondheid.

● [Document: Wilma de Jong, *Nadere toelichting en onderbouwing beroepsschrift W.J. de Jong zaaknummer ARN19 / 2184 WABOA*]

Reactie 129: D.L. de Visser, Oost-Souburg, 3-1-21

● Ik lijd enorme schade door straling. Ik voel dit, mijn lichaam en geest ervaart en voelt dit en worden extreem beschadigd, ook door dat ik hierdoor veel minder creatief kan zijn, kan denken, zelf kan zijn, enz. Mijn lichaam en geest en energie is nu zeer ongezond en laag en dit komt door straling via vele testen en omdat ik dit zelf hoofd, voel, zelfs proef, enz. en o.a. mijn lichaam hier heel direct op reageert. Dit is 100% waar. Kunstmatige straling is extreem ongezond voor leven en er vallen vele slachtoffers, zieken en doden. Logisch ook wanneer je ZELF verder onderzoek doet. Het is allemaal zo logisch en dan heb ik het nog niet eens over het zelf-weten-zien-ervaren!

Reactie 128: NN, Mill & St. Hubert, 3-1-21

● Nee, nieuwste ICNIRP norm mag nooit als veilige norm gehanteerd worden. Omdat door cumulatie van elektromagnetische velden van alle smart devices en antennes het lichaam en bacteriën en schimmels in het lichaam zodanig 24/7 worden opgewarmd dat dit voor een groot deel van de bevolking sluipende klachten gaat geven. Zie bijvoorbeeld toename van Schwanncel tumoren waarvan de prevalentie niet adequaat wordt bijgehouden.

Reactie 127: NN, Arnhem, 3-1-21

- Als een van de vele personen die lijdt aan EHS (zogenaamd onzin, maar kijk maar over de grens waar dit wel gewoon erkend is) vraag ik me af waar de democratie is gebleven. Mona Keijzer stop met geld voor onze gezondheid te plaatsen! Dit stinkt naar corruptie... Die eeuwige drive om de telecombedrijven te pleasen.
- Zie de vele vele gedane wetenschappelijke onderzoeken, die niet bekostigd zijn door de telecomindustrie.

Reactie 126: Karin van der Lee, Zoetermeer, 3-1-21

- [...]

Reactie 125: Mw. B.M.F. van Leuven, Haarlem, 3-1-21

- Ik vind het onverantwoord voor de Volksgezondheid, gezien de recente uitspraak van de Rechter m.b.t. stralingsrisico's, en voor het Democratisch proces, dat de gemeenten hierdoor buitenspel zet, dat dit Frequentiebesluit is voorgesteld door de Staatssecretaris. Als burger van dit land verzet ik mij hiertegen en wens dat er door de overheid geluisterd wordt naar de kritische geluiden uit de samenleving.

Reactie 124: NN, Deursen-Dennenburg, 3-1-21

- Ik weet dat nu al veel mensen last hebben van 4g straling. Zij zijn onverklaarbaar moe, en kunnen steeds moeilijker deelnemen aan de maatschappij. Als 5g in heel Nederland wordt uitgerold zal grootschalige gezondheidsschade ontstaan! Naar mijn idee wordt het autonoom zenuwstelsel chronisch belast, raakt dientengevolge ons lichamelijk systeem (waaronder ons immuunsysteem) overbelast en uit balans en herstel is daardoor onvoldoende mogelijk. Ik vind het onmenselijk zoals dit soort "ontwikkelingen" vanuit vooral commerciële belangen worden doorgedrukt, zonder dat naar de gevolgen onderzoek wordt gedaan, zonder dat met de gezondheid van burgers rekening wordt gehouden. Economische belangen gaan boven gezondheidsbelangen: schandalig!
- Veel meer eerlijke uitleg over deze technische veranderingen en de gevolgen voor ons leefmilieu en onze gezondheid.
- [Artikel Karin Vocking, 'Laag frequent geluid en invloed op ons zenuwstelsel']

Reactie 123: NN, Weert, 3-1-21

- Ik wordt doodziek van 5G straling, dus daarom dringend verzoek dit te stoppen. Alle leven en aarde zal erdoor verdwijnen. Niemand heeft het recht hierop. Ik heb die uitgebreide versies niet nodig. Schaf desnoods alles af.
- Overdaad schaadt, dus ook te hoge frequenties. Dan maar minder data en 5G is zo al dodelijk voor alle leven. Natuurwetten en God zullen terugslaan wie Zijn levenswerken kapot maken.

Reactie 122: Jacques Prop, Maastricht, 3-1-21

- Ver beneden de huidige stralingsnorm worden reacties van mens, dier, insect en plant op EMV waargenomen. Hoe hoger de frequentie hoe potentieel schadelijker deze kan zijn. Tests met hogere frequenties worden standaard uitgevoerd met niet pulserende straling. Wanneer dezelfde frequenties echter hoog pulserend worden gebruikt zoals met 5G het geval is, is het effect zeer schadelijk voor de meeste levende cellen van alle levende wezens, mens dier of plant. Ergo, hoe meer info draadloos verstuurd wordt hoe schadelijker het effect op ons totale systeem, doordat de calciumkanalen van de meeste cellen verstoord worden, en er een buitenproportionele vervuiling in de cellen plaatsvindt. Het effect is cumulatief, zowel radar, 12345G, etc., werken samen, waardoor het effect van de combinatie van deze frequenties niet meer valt in te schatten. 5G is ontworpen om het internet of things te laten communiceren. Je koelkast met je kaasleverancier, etc. Maar niemand weet hoe dit getest kan worden omdat er een behoorlijk totaalsysteem voor nodig is om te zien of het werkelijk werkt. Zodoende worden mensen als laboratoriumratten gebruikt zonder enige veiligheidstest om te zien of 5G werkt of schade kan opleveren. "Een buitenproportionele waanzin. Wij zijn de veiligheidstest." Verder denkend, wordt dit systeem momenteel in de meeste technologisch vooruitstrevende landen uitgerold. Een globale race/uitrol met zicht op enorme schade. Wij zullen hierdoor snel beschadigd worden door de cumulatieve effecten op onze hersenfuncties en onze vruchtbaarheid. Vanuit oude onderzoeksresultaten kunnen we verwachten dat onze hersenfunctie in een tijdsspanne van 5 tot 7 jaar zeer sterk achteruit kan gaan. De onderzoeksresultaten zijn hier heel duidelijk over. De zogenaamde thermale veiligheidslimieten die al jaren aangehouden worden, werden al in 1971 ondermijnd door bevindingen van niet thermische effecten die zeer schadelijk voor organismen zijn. Onze huidige veiligheidslimieten zijn een broodje aap. De huidige situatie is totaal onlogisch wanneer je de wetenschap erachter begrijpt. Zonder bewijs van veiligheid

dient het voorzorgsprincipe toegepast te worden, en een onmiddellijk moratorium op verdere uitrol van draadloze systemen ingesteld te worden.

Reactie 121: Mr. A. Zecha, Houten, 3-1-21

● ALGEMEEN

De ICNIRP-limieten staan nog ter discussie. En om deze dan als basis te nemen voor frequentiebeleid lijkt me vragen om problemen. In hoeverre weet de Nederlandse overheid zeker dat dit niet schadelijk zal zijn voor de NL burger? En in hoeverre is de NL overheid bereid om aansprakelijkheid te aanvaarden indien achteraf blijkt dat er als gevolg van deze ter discussie staande limieten milieu c.q. gezondheidsschade ontstaat? De NL overheid kan met alle ter beschikking staande gegevens niet meer achteraf zeggen dat ze dit niet wist en ook niet had kunnen weten. Ze weet het wel, dan wel had het moeten weten, op basis van allerlei signalen uit zowel de samenleving als de wetenschap. Kijk s.v.p. verder en voer geen zaken in die nog ter discussie staan en die in het meest ongelukkige geval ongelofelijk veel leed en schade kunnen veroorzaken.

In het Advies van de Gezondheidsraad is duidelijk gesteld dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden. De Gezondheidsraad heeft weliswaar geadviseerd de nieuwste ICNIRP-richtlijnen als basis te gebruiken, maar zij adviseert tegelijkertijd ook voorzorg toe te passen. Doe dat dan ook!

VOORSTELLEN

Ik stel voor dat er een aansprakelijkheid voor schade als gevolg van niet-ioniserende straling wordt opgenomen in het Wetboek van Strafrecht met een bijzondere aansprakelijkheid voor ambtenaren in functie. Als alles wat de overheid doet rondom EMF/5G etc. werkelijk zo veilig is dan zou zo'n aansprakelijkheid op geen enkel bezwaar moeten stuiten. Als er wel bezwaren zijn dan zou de overheid zich nog eens goed achter de oren moeten krabben.

Daarnaast stel ik voor de dat overheid regels instelt waarmee op eenvoudige, transparante en controleerbare wijze voor burgers, zonder technische achtergrond, duidelijk wordt:

- welke soort(en) straling op individuele woningen dan wel afzonderlijke woonwijken wordt afgestuurd dan wel daarbinnen wegens derde-bedrijven (bv. Telecomaanbieders) werkzaam zijn;
- de signaalsterkte van die soort(en)straling alsmede 1) hoe deze al dan niet fluctueren over de dag c.q. dagen van de week en 2) waarmee overschrijding van gestelde limieten eenduidig zichtbaar wordt;
- wie per soort straling/signaalsterkte verantwoordelijke is (bv. welke Telecomaanbieder).

Reactie 120: NN, Alkmaar, 3-1-21

● Continu oprekken van exposure geeft stapeling van belasting. Gebieden die nog enigszins vrij zijn van overmatige belasting komen zo ook onder druk te staan. Satellieten vervuilen de ruimte en brengen de totale ecologische druk op ons Gaia systeem naar een onomkeerbaar negatief niveau. Voorkomen is nu nog steeds beter dan achteraf betreuren.

● Waarborg eerst de controle en sancties voor je commerciële partijen toestaat om gebruik te maken van de openbare space die eigendom is van ons allen. Ik ben tegen verdere exploitatie en zie grote risico's voor Health in het algemeen en ecologie in het bijzonder.

Reactie 119: Ing. W.P.M. Kivits, Waalwijk, 3-1-21

● Zoals al jaren door elektrogevoeligen, onderzoekers, wetenschappers, artsen etc. wordt aangegeven, is het hanteren van de SBM2015 een veiligere richtlijn. Dat is bij alle relevante instanties bekend, maar men negeert het helaas nog steeds, mag ik hopen dat het snel verandert. Ik hoop dat ik met deze reactie op zijn minst de bijdrage kan leveren dat u nooit zult kunnen zeggen "Wir haben es nicht gewusst". Dit geldt dus ook voor elke betrokkene die op enigerlei wijze iets bijdraagt aan het frequentiebesluit, ook u bent daarmee verantwoordelijk voor mensen die gezondheidsklachten ervaren door te hoge blootstellingslimieten. In deze tijd waar men zo opkomt voor de gezondheid van de bevolking, mag deze groep van 3-7% niet genegeerd worden.

● Het zelf kunnen invoeren van locatiegegevens en vermogen, antenneversterking, frequentie. Tevens is het wenselijk om het 'te downloaden antenneoverzicht' uit te breiden met richting van de antenne. Op de website is het te zien in de linker tabel. Bij de download ontbreken die gegevens helaas.

Reactie 118: Drs. A.H.A. de Cock, Gouda, 3-1-21

● Hierbij wil ik u er op wijzen dat deze wijziging van het frequentiebesluit, in tegenstelling met wat u zegt te beogen, in strijd is met de bescherming van de volksgezondheid.

De wijziging van het Frequentiebesluit 2013 heeft als doel de bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente

elektromagnetische velden.

Er zijn vele redenen waarom de volksgezondheid juist niet zal worden beschermd door het vastleggen van de ICNIRP-blootstellingslimieten:

- De ICNIRP-blootstellingslimieten zijn wetenschappelijk zeer omstrede
- De ICNIRP-blootstellingslimieten zijn gebaseerd op korte termijn opwarming van het lichaam en niet op lange termijn biologische effecten in het lichaam
- De nieuwste ICNIRP-blootstellingslimieten gaan voor armen, benen, huid en voorkant ogen zelfs uit van hogere doseringen dan voorheen
- De Gezondheidsraad stelt dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden (Advies GR 2 september 2020)
- De Gezondheidsraad weet niet bij welke blootstellingsniveaus gezondheidsschade optreedt en of er wellicht een drempelwaarde is waaronder geen schade optreedt (Advies GR 2 september 2020)
- Een rechterlijke uitspraak stelt dat het niet uitgesloten is dat ook bij een veldsterkte ver onder de ICNIRP-limieten sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's (Rechtbank Gelderland 18 december 2020)
- In een artikel in het wetenschappelijk tijdschrift The Lancet staat dat wetenschappelijk bewijs de heersende claim weerlegt dat draadloze technologieën geen gezondheidsrisico's vormen onder de huidige (*lees ICNIRP*) blootstellingslimieten (The Lancet december 2018).

De toelichting bij de internetconsultatie stelt dat er geen gevolgen zijn voor burgers en het milieu aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu.

Er zijn vele redenen waarom deze stellingname niet houdbaar is en juist burgers belang hebben bij de gevolgen van dit besluit:

- De ICNIRP-blootstellingslimieten beschermen de volksgezondheid niet (zie boven)
- Het besluit wil lagere overheden de vrijheid ontnemen zelf voorzorg te nemen en hun eigen burgers te beschermen
- Geen volledig bewijs van schadelijkheid is niet hetzelfde als bewijs van onschadelijkheid
- Extra bescherming tegen de EMV van draadloze communicatie is dringend nodig voor alle mensen die nu al gezondheidsklachten ervaren van straling ver beneden de ICNIRP-limieten
- Nieuw langjarig onderzoek heeft aangetoond dat elektrogevoeligheid objectief is te diagnosticeren. Elektrogevoeligen dienen verdere blootstelling te vermijden om nog ernstiger schade te voorkomen.

Uw reactie op een ingezonden reactie op een internetconsultatie is: "Mede door uw reactie zijn wij in staat kwalitatief betere regelingen te maken. Wij zullen uw reactie dan ook met zorg bekijken."

Helaas is de ervaring dat u bij eerdere consultaties niets heeft gedaan met de vele ingezonden reacties van burgers en organisaties. Er zijn vele redenen dat nu eindelijk wel te gaan doen:

- Met het recente Advies van de Gezondheidsraad kunt u alle signalen over gezondheidsrisico's van EMV niet langer negeren
- De overheid dient bezorgde burgers serieus te nemen
- De overheid dient de volksgezondheid te beschermen.

Ik vraag u dan ook dringend deze reacties dit keer ook daadwerkelijk met zorg te bekijken.

Reactie 117: NN, Den Haag, 3-1-21

● Bij het testen van 5G had ik last van de straling. Het is voor mij noodzakelijk dat ik kan wonen daar waar geen last is of bereik is van 5G straling. Met een uniformering van het te hoge stralingsniveau voor mensen zoals ik, wordt de mogelijkheid afgesneden dat er gemeentes zouden kunnen zijn die lagere limieten hanteren om tegemoet te komen aan mensen die stralingsarm willen en moeten leven.

S.v.p. geen wijziging van het frequentiebesluit, aangezien er geen oplossing is voor mensen die een stralingsarme omgeving nodig hebben.

- De zekerheid dat er per gemeente voldoende plekken zijn waar mensen stralingsarm kunnen wonen.

Reactie 116: Jacob Hein Faber, Leeuwarden, 3-1-21

● Ik vind het ondemocratisch om dit voorstel – zonder de 1e en 2e kamer daarover vragen te laten stellen – door te voeren. Bovendien is het onaanvaardbaar de gemeenten en provincies buiten te sluiten van hun bevoegdheden om een andere norm te hanteren. Zeker als er nog vragen zijn over de aantasting van de gezondheid van de mensen.

● Eerlijke, onafhankelijke informatie over de mogelijke frequentieschade aan planten, dieren en mensen. En wat het overschrijden van de basisrestricties tot mogelijke gevolgen kan hebben. Zowel juridisch als gezondheidsmatig.

Reactie 115: Mw. K.M. Bos, Burgerinitiatief 'Een Pas op de Plaats voor Ongezonde Straling'. Lelystad, 3-1-21

● L.S.,

Het uitgebreide archief van Dr. Glaser van bijna 4,000 documenten, dat nu beschikbaar is voor het publiek, geeft duidelijk bewijs dat de schadelijke effecten van draadloos bekend waren lang voordat mobiele telefoons en draadloze technologie begin jaren ' 1980 werden verhandeld.

Fragment:

“Dr. Glaser’s report, “Bibliography of Reported Biological Phenomena (“Effects”) and Clinical Manifestations Attributed to Microwave and Radio-Frequency Radiation,” was published in 1971. The report references more than 2,300 studies showing multiple adverse biological responses to radio- and microwave-frequency radiation.

Pages 5-12 of the report’s bibliography list these adverse effects, including damage to vital organs and other tissues and the central nervous system, physiological and psychological effects, blood and vascular disorders, metabolic and gastrointestinal disorders, and endocrine and histological changes. Glaser’s 1976 updated report includes 3,700 studies which confirm the soldiers’ complaints.

At that time, it was mostly only military personnel who were exposed to high levels of microwaves and RF radiation and who developed Microwave/Radiation Sickness.

But today, the whole population is exposed to levels of radiation which are millions and sometimes billions of times higher than they were when Glaser started his work a few decades ago. The “Microwave Sickness” symptoms suffered then by the military personnel are now widely seen among growing numbers of people in the general population who are exposed to this electro-smog pollution from wireless devices. The sickness, also referred to as electro-sensitivity, is estimated to affect 10% of the general population.

Glaser’s studies and reports are of the utmost importance and relevance to existing harms from current wireless technology, including 5G, cell towers, Wi-Fi and cell phones which use the same type of frequencies and intensities as those studied by Glaser. For this reason Glaser’s reports have been crucial in supporting advocacy efforts and letting the public know that despite what the government and telecom say, there is more than ample evidence of harm from these exposures.”

Archive of 4,000 Documents Reveals Government Knew Decades Ago About Health Impact of Wireless Technology · Children's Health Defense

Gemeenten moeten hun eigen regels aangaande straling kunnen blijven vaststellen. Zo is het mogelijk de regels alsnog aan te scherpen, vooral omdat veel mensen last hebben van straling. De ICNIRP normen mogen dus niet verplicht gaan worden voor gemeenten. Vraag: hoe komt het dat in Rome en Den Haag en andere steden de vogels dood uit de lucht vallen? Oorzaak 5G?

> Oudjaar 2020 Honderden vogels vallen dood neer tijdens oud en nieuw in Rome | Instagram | AD.nl

> In Rome regende het dode vogels met oud en nieuw | De Volkskrant

> Man filmt straat bezaaid met honderden dode vogels in Rome | NU - Het laatste nieuws het eerst op NU.nl

> 5G onder de loep: Milieu - HUMAN

Reactie 114: NN, Nijmegen, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 113: S.T. Belgraver, Burgerinitiatief Stralingsbewust Wonen, Heemstede, 3-1-21

- Geachte mevrouw Keijzer en overige betrokken bewindspersonen en ambtenaren,

Hierbij willen wij namens burgerinitiatief Stralingsbewust Wonen reageren op de internetconsultatie. We zien dat er al een heel aantal inhoudelijk goede reacties zijn geplaatst, we zullen ons daarom beperken tot het voor ons belangrijkste kernpunt en dat is de behoefte en noodzaak tot het realiseren van stralingsarme woon- en leefgebieden.

Wij maken bezwaar tegen het landelijk vastleggen van de veel te hoge ICNIRP-blootstellingsrichtlijnen. Zoals u weet is er een substantiële groep mensen die wel degelijk gezondheidsklachten ervaren door straling (naar schatting 3-7% van de bevolking). Deze klachten worden al ervaren ruim onder de huidige blootstellingslimieten. Het is voor deze groep mensen van essentieel belang om in een (blijvend) stralingsarme omgeving te kunnen wonen en leven. Het is dan ook zeer belangrijk dat gemeenten op z'n minst voor bepaalde gebieden afwijkende lagere blootstellingsnormen kunnen hanteren en dat zij bijvoorbeeld voor huidige stralingsarme gebieden de uitbreiding van zenders (en veldsterkte) kunnen tegengaan.

Daarnaast is er een groeiende groep mensen die vanuit lifestyle-overwegingen graag in een natuurlijke en stralingsarme omgeving willen leven. Ook deze groep mensen is niet gebaat bij landelijk vastgestelde te hoge blootstellingsrichtlijnen. In een vrij land als Nederland moeten mensen toch de keuzevrijheid blijven behouden om hun leven in te richten op een manier die past bij hun levensovertuiging.

STRALINGSARME WOONGEBIEDEN REALISEREN

Wij stellen daarom voor om op diverse locaties in Nederland stralingsarme woongebieden te gaan realiseren. Het idee daarbij is dat mensen die stralingsarm willen wonen gezamenlijk op een specifieke locatie gaan wonen, waardoor het voor overheden en telecomaانبieders voor die locaties niet nodig is om te zorgen voor een intensieve draadloze dekking. De gebruikelijke 'stralingsarme' dekking is overigens nog ruim voldoende om bijvoorbeeld het alarmnummer 112 mobiel te bereiken.

Vanwege regionale gebondenheid (o.a. familie, vrienden, werk, opleiding) komt er bij voorkeur in iedere provincie tenminste één stralingsarm woongebied. Voor urgente situaties is het van belang dat er op korte termijn al een eerste woonlocatie beschikbaar komt. Wij denken dat dit prima te realiseren valt. Dus de vraag is eigenlijk vooral: Waarom niet? Het levert juist vele voordelen op. Wat is erop tegen als gelijkgestemde mensen gezamenlijk in een stralingsarm gebied willen wonen? Waarom is dat er eigenlijk niet al lang?

Het belangrijkste criterium voor een stralingsarm woongebied is uiteraard dat het gebied stralingsarm is én blijft. Er is een verschil tussen stralingsarm en stralingsvrij. Het fenomeen stralingsvrij houdt in dat er helemaal geen straling aanwezig is op een locatie. Dat is tegenwoordig bijna niet meer te vinden in Nederland en dat hoeft ook niet. Onze wens is een stralingsarme locatie. Dit betekent een locatie met een zeer beperkte hoeveelheid straling van zendantennes. Om 112 te kunnen bellen is bijvoorbeeld maar heel weinig mobiele dekking nodig, dus dat zal in veruit de meeste gebieden geen probleem zijn. Ook wij vinden het uiteraard belangrijk dat men het alarmnummer kan bellen in geval van nood. Een ander belangrijk punt is de gewenste beschikbaarheid van internet en telefonie: dat kan beter, veiliger en sneller via een bekabelde wijze. Dus stralingsarm wil niet zeggen 'geen internet' of 'geen communicatie'.

Bij stralingsarm denken wij zelf qua richtlijn aan een maximale stralingsbelasting van 10 microwatt per vierkante meter conform de SBM 2015-normen. Deze blootstellingsnormen zijn aanzienlijk lager dan de richtlijnen van de ICNIRP die de Nederlandse overheid vreemd genoeg nog altijd hanteert. In de praktijk zal dit, afhankelijk van de specifieke situatie, neerkomen op een afstand tot lokale zendmasten van ten minste 500 meter tot 1 kilometer. We denken daarbij vooral aan een 'groen' buitengebied met veel bomen en bosschages er omheen, aangezien bomen heel goed straling tegenhouden. Bomen vormen daardoor een natuurlijke buffer.

Daarnaast heeft het gebied bij voorkeur weinig inwoners, bebouwing, industrie en wegen en is de locatie zelf ten minste één hectare groot zodat deze groep mensen ook in de buitenlucht kan verblijven en enige beweeg- en leefruimte heeft. Verder dient het gebied geschikt te zijn (of gemaakt te kunnen worden) voor bewoning en bij voorkeur ook voor desgewenst (kleinschalige) werkactiviteiten. Bewoning kan zowel groepswoon zijn, als individuele wooneenheden en naast permanente ook tijdelijke woonoplossingen. Dat zou ook kunnen in combinatie met andere doelgroepen, denk aan jongeren en *tiny houses* (mits stralingsarm).

Een stralingsarm woongebied zou bijvoorbeeld een mooie invulling kunnen zijn voor de agrarische terreinen (met of zonder bebouwing) die momenteel in grote hoeveelheden vrijkomen en waarvoor een nieuwe (maatschappelijke) bestemming gevonden moet worden. Verder kan ook gedacht worden aan een leegstaand of binnenkort leegkomend klooster, fort, zorgcomplex, rijksmonument, landgoed of locatie in het buitengebied waar een nieuwe of betere invulling voor wordt gezocht, of een relevante locatie in de portefeuille van het Rijksvastgoedbedrijf.

MOGELIJKHEDEN IN WET- EN REGELGEVING

De Rijksoverheid heeft vastgesteld dat telecomaانبieders op 98% van de oppervlakte van elke Nederlandse gemeente mobiele dekking moeten realiseren. In het besluit van de Staatssecretaris van EZK van 6 maart 2020 (WJZ/20062913, Toelichting, artikel 3.8.2) staat te lezen dat er voor deze dekkingseis een uitzonderingspositie is gecreëerd voor de Natura 2000-gebieden; de gebieden die vallen onder de bescherming voor radioastronomie en voor de buitenwateren. "In deze gebieden hoeft niet voldaan te worden aan de dekkingseisen. De 98% dekkingseis geldt dan voor het resterende grondgebied van een gemeente."

Ons voorstel is om aan deze uitzonderingsposities de 'stralingsarme woongebieden' toe te voegen. Binnenkort zal het wetsvoorstel Telecomcode besproken worden in de Tweede Kamer, dus dit is een goed moment om deze aanvulling daar gelijk in mee te nemen. Er kunnen gezamenlijk afspraken gemaakt worden wat de exacte criteria zijn van een 'stralingsarm woongebied'. Te denken valt aan een kwaliteitskeurmerk of een registratieregister, zodat duidelijk is welke gebieden hieronder vallen.

Indien de Rijksoverheid op deze wijze geen uitzonderingspositie wil realiseren voor de stralingsarme woongebieden, kan in ieder geval de 2% niet-dekkingsplicht hiervoor benut worden. Het nadeel van deze oplossing is dat de stralingsarme woongebieden dan ten koste gaan van de 2% niet-dekkingsplicht. Aangezien er altijd plekken binnen gemeenten over blijven waar dekking redelijkerwijs niet realiseerbaar is, kan dit onwerkbare situaties opleveren. In het Toezichtarrangement Mobile Communicatie van 3 maart 2020 zijn sancties opgenomen voor telecomproviders die niet aan de 98% dekkingverplichting voldoen (van dwangsommen tot uiteindelijk intrekking van de vergunning). De stralingsarme gebieden kunnen hierdoor dus tot frictie tussen gemeenten en telecomaانبieders leiden. Het realiseren van de eerdergenoemde uitzonderingspositie heeft dan ook sterk de voorkeur.

In maart 2020 is burgerinitiatief Stralingsbewust Wonen opgericht om stralingsarme woongebieden te gaan realiseren. We zijn momenteel aan het zoeken naar potentiële woongebieden in Nederland die stralingsarm zijn. We hebben een uitgebreid interesseformulier op de website www.stralingsbewustwonen.nl geplaatst om inzicht te krijgen in hoeveel mensen hier serieuze interesse in hebben, hoe de woongemeenschappen er uit zouden kunnen zien en wie er mee willen helpen in het realiseren hiervan.

Inmiddels zijn er al 432 potentiële bewoners voor zo'n stralingsarm woongebied in Nederland. De leeftijden van de geïnteresseerden lopen uiteen van 24 tot 73 jaar; van jonge gezinnen tot gepensioneerden. Van de aanmeldingen is ongeveer een derde een aanmelding met een of meer (jonge) kinderen. Het betreft een diverse groep enthousiaste mensen met veel ideeën, kennis, ervaring en kwaliteiten. Zodra we meer bekendheid gaan geven aan dit initiatief, zal dat aantal ongetwijfeld nog flink gaan groeien. Daarnaast hebben we inmiddels een uitgebreid netwerk aan samenwerkingspartners en experts op het gebied van het feitelijk oprichten en inrichten van nieuwe woongemeenschappen.

Een speciale opmerking hier over gezinnen waar één of meer van de gezinsleden ernstige gezondheidsklachten door straling krijgen. Dat kan een ouder zijn, maar ook een kind. In een stralingsarm woongebied kan het gezin bij elkaar blijven en dat biedt grote voordelen.

GEMEENTEN ZIJN GEÏNTERESSEERD

Ook gemeenten blijken interesse te hebben. Op 29 mei 2020 hebben we vanuit burgerinitiatief Stralingsbewust Wonen aan alle 355 gemeenten een brief gestuurd met de vraag of er in hun gemeentegebied stralingsarme locaties beschikbaar zijn en of ze een stralingsarm woongebied mogelijk willen maken. We hebben tientallen reacties gehad van gemeenten die de problematiek herkennen en die aangeven open te staan voor dergelijke oplossingsgerichte burgerinitiatieven. Tegelijkertijd zien zij zich enorm beperkt door de 98% dekkingsverplichting die hen door de Rijksoverheid wordt opgelegd en missen ze handvatten over hoe zij zo'n gebied mogelijk zouden kunnen maken binnen de huidige wet- en regelgeving.

In allerlei gemeenten zijn nu groepen burgers in gesprek met de gemeenteraad om te bekijken of er stralingsarme woongebieden gerealiseerd kunnen worden. Op 25 augustus 2020 was er bijvoorbeeld een politieke dialoogavond in gemeente Westerveld inzake beleid voor antennes en zendmasten. Tijdens deze avond bleek er een brede consensus in de gemeenteraad te zijn voor het mogelijk maken van een pilot voor een stralingsarm woongebied. Het is dan ook belangrijk dat er op korte termijn een beleidskader wordt vastgesteld zodat gemeenten weten wat hierin hun handelingsperspectieven zijn. (Zie ook dit vervolgbericht van Dagblad van het Noorden.)

NU DOORPAKKEN (AANBEVELINGEN VOOR POLITICI EN BELEIDSMAKERS)

Samenvattend kunnen we concluderen dat er zeker serieuze interesse is bij burgers om in een stralingsarm gebied te wonen, dat diverse gemeenten bereid zijn om daaraan mee te werken en dat de Rijksoverheid dit mogelijk kan maken door een uitzonderingspositie te regelen in de Telecommunicatiewet. De verwachting is dat mensen die gezondheidsklachten ervaren door straling zullen opknappen in een stralingsarme omgeving, waardoor ze weer volwaardiger mee kunnen doen aan de samenleving. En dat is in het belang van iedereen. Dus waarom zouden we nog langer wachten om dit probleem op te lossen?

Wij roepen de Rijksoverheid en alle politieke partijen hierbij dan ook op om haar zorgplicht op te pakken en om op korte termijn stralingsarme woongebieden mogelijk te maken.

Benodigde randvoorwaarden voor de realisatie van stralingsarme woongebieden zijn o.a.:

1. Vaststellen van handelingsperspectieven voor gemeenten, provincies en telecomaandieners. Hiervoor kan de uitzonderingspositie of 2% niet-dekkingsplicht benut worden (zie bovenstaand). Te realiseren beleid afstemmen met de Ministeries van Volksgezondheid en Binnenlandse Zaken.
2. Stralingsarme woongebieden regionaal/lokaal een plek geven in de Omgevingsvisie en in de jaarlijkse plaatsingsplangesprekken van de gemeenten met de telecomaandieners.
3. Gemeenten, provincies en telecomaandieners dienen stralingsarme woongebieden mogelijk te maken en te respecteren. Dat houdt o.a. in: geen nieuwe zendantennes, bestaande zenders eventueel aanpassen (zenders anders richten) en geen mobiele- of 5G-applicaties in stralingsarm woongebied. De dekking zal altijd voldoende zijn om ter plaatse bijvoorbeeld het alarmnummer 112 te bellen.
4. Overleg faciliteren met gemeenten, VNG, ministerie van Binnenlandse Zaken, telecomaandieners, Monet en stralingsbewuste organisaties. En overleg bevorderen tussen "naburige gemeentes en telecombedrijven" om indien mogelijk de 2%-gebieden te koppelen, zodat een groter grondoppervlak wordt bereikt.
5. Hulp bij het op korte termijn vinden van een eerste mogelijke locatie. Inventarisatie van zogenaamde "quick win locaties" (locaties van gemeenten, Rijksvastgoedbedrijf, ministerie van Defensie en LNV, Staatsbosbeheer, natuur- en landschapsorganisaties e.d.).
6. Financiële ondersteuning voor een pilot om een eerste stralingsarm woongebied te realiseren. De Rijksoverheid heeft

bij de frequentieverdeling, die in juli 2020 heeft plaats gevonden, een bedrag van 1,23 miljard euro ontvangen van de telecoaanbieders. Een deel van dit bedrag zou hiervoor gebruikt kunnen worden.

Zoals eerder aangegeven, komen wij graag bij u op gesprek om samen met alle betrokken partijen de aangegeven mogelijkheden verder te verkennen en realiseren.

Namens Burgerinitiatief Stralingsbewust Wonen,
Mw. S.T. Belgraver en dhr. R.K.N. Verboog

Reactie 112: NN, Melissant, 3-1-21

- Ik ben tegen de voorgestelde wijziging van het frequentiebesluit waarbij de ICNIRP-richtlijnen als uitgangspunt gehanteerd gaan worden voor het blootstellingsbeleid.

Ten eerste hebben deze ICNIRP limieten niets van doen met de volksgezondheid. Deze zijn enkel gebaseerd op thermische effecten en gaan totaal voorbij aan de biologische effecten die optreden al ver onder de door ICNIRP vastgestelde limieten. Effecten die in tal van onderzoeken zijn aangetoond. Ook worden de langere termijn-effecten van blootstelling niet meegerekend en houden deze richtlijnen geen rekening met kinderen, zwangere vrouwen, mensen met een zwakkere gezondheid en ouderen.

Ten tweede: de ICNIRP is geen onafhankelijke organisatie (10 van de 14 leden hebben banden met de telecomindustrie) en deze club bestaat voornamelijk uit natuurkundigen, geen biologen.

Ten derde: Deze limieten zijn veel te hoog. Nu al zijn en worden er mensen ziek van straling. Het aantal mensen dat ziek wordt van straling neemt ook alleen maar toe. De overheid zou er beter aan doen de bouwbiologische richtlijnen SBM-2015 aan te houden.

Ten vierde: Het is een ondemocratisch besluit. Gemeenten zijn wel medeverantwoordelijk voor een gezonde leefomgeving, maar kunnen nu niet meer zelf hun eigen beleid bepalen door bijv. lagere blootstellingslimieten te hanteren op basis van gezondheids- en milieufweringen.

- Die technische gegevens geloof ik allemaal wel. Ongetwijfeld zal bij metingen wel blijken dat men onder de limieten zit. Bij zulke extreem hoge limieten zal dat niet moeilijk zijn. De hamvraag is: kunnen onze burgers er dan ook van uit gaan dat zij geen gezondheidsrisico lopen? Het antwoord daarop is nee. Belangrijker is wat mij betreft dat de GGD onderzoek doet naar het frequenter voorkomen van bepaalde ziektes rondom 5G masten.

Reactie 111: NN, Epe, 3-1-21

- Ik ben tegen het voorstel van Mona Keijzer om 2 redenen.

1. De ICNIRP is een NGO die alleen negatieve gezondheidsaspecten erkent bij opwarming van cellen in het menselijk lichaam. Dit is een te eenzijdig visie.

2. Het is het verder afbreken van de democratie. Gemeenten moeten het recht behouden om extra veiligheid in te bouwen. Dit alleen al omdat er zoveel nog NIET bekend is.

Reactie 110: NN, Doesburg, 3-1-21

- Zo lang niet wordt onderkend dat er biologische effecten van EMV bestaan en dat straling van zendmasten, en de draadloze apparatuur waarmee deze verbinding maken, problemen opleveren voor de volksgezondheid, zoals heden ten dage duidelijk wordt door een toename van klachten bij dat deel van de bevolking dat gevoelig is voor deze straling, is het een farce dat met een dergelijk besluit wordt geconcludeerd dat dit wordt genomen ter bescherming van de volksgezondheid. De volksgezondheid is gebaat bij het hanteren van het voorzorgsprincipe, een goede landelijke voorlichtingscampagne hoe de risico's van draadloze apparatuur te verminderen en het grenzen stellen aan wat telecombedrijven als noodzakelijke stralingsbelasting zien. Een beleid dat op een dergelijke wijze werkt en gericht is op technologische ontwikkelingen, zal in de toekomst bovenaan in de wereldranglijsten van zorg voor volksgezondheid eindigen.

Reactie 109: J.W.M. van den Eijnden, Stichting Ons gebruikt goed, Etten-Leur, 3-1-21

- schade en schande zouden we de beleidsmakers willen besparen door menselijke belangen voorop te stellen.

Reactie 108: NN, Alphen aan den Rijn, 3-1-21

- Blijf democratisch! Blijf kritisch op informatie die door Big Tech wordt gegeven. En bovenal stel de gezondheid van de burger niet in de waagschaal. Meer info over elektromagnetische straling: childrenshealthdefense.com van Robert F. Kennedy jr. Stop deze onzin!

Reactie 107: Jalf Flach, Aalten, 3-1-21

- Levensgevaarlijk en blijk gevend van totalitaire trekjes.
- Alles wat straalt, want dat bepaalt uiteindelijk de cumulatieve factor waaraan men wordt bloot gesteld

Reactie 106: NN, Amersfoort, 3-1-21

- De hele ICNIRP norm dient ongeldig verklaard te worden. Niet alleen is ze outdated, ook na de "wijzigingen" 2000, maar ook onvolledig. In toenemende mate krijgen mensen last van straling. EHS, U welbekend. Er moet ONAFHANKELIJK wetenschappelijk onderzoek komen naar de gevolgen op bio-elektrische processen voor o.a. de mens. Stelselmatig worden mensen in gemeenten afgewimpeld, belogen (nee we hebben nog niets ondernomen op 5G-gebied) terwijl het zelf smart city ambitie gemeenten zijn (een van de 32). De VNG adviseerde sterk aan gemeenten om voorlichting te verzorgen. waar niets van terecht kwam. Hoe erg dat totaal onwetenden van de GGD een verkooppraatje komen houden voor 5G in de raad. Hoe moet je je als burger voelen waar we continue en met steeds verdergaandere leugenpakketten belazerd worden. Een overheid die zonder enige schaamte het advies van de Gezondheidsraad in de prullenbak flikkert en zegt: nee dat gaan we niet doen. Terwijl die toch aangeven dat er gevaar in potentie is. De huidige ICNIRP is een farce, die Telecom en industrie onbeperkte vrijheden geeft. Wanneer wordt Nederland weer een eerlijk land? Wanneer komen er restricties en bepaling voor de bizar hoge Wifi-signalen, waardoor toneel of muziekkuitvoeringen niet meer te bezoeken zijn voor een deel van de bevolking. Waar je snerpande hoofdpijn van krijgt.
- Iets sneller registreren zou wel zinvol zijn. Ook de 26GHz.

Reactie 105: A. Gankema, Assen, 3-1-21

- Het is schandalig dat de belangen van het volk niet beschermd worden. Door deze beslissing mag een privaat bedrijf straks gaan beslissen over de gezondheid van de Nederlandse bevolking en het leven van de dieren. Het is al bewezen dat straling enorm schadelijk is voor mens en dier, en toch wordt dat aan ons opgedrongen.
- De werkelijke getallen van de frequenties die uitgezonden worden aangeven, en daarbij ook aangeven waar de grens ligt qua schadelijkheid bij mens en dier. En dan wel graag de feitelijke eerlijke cijfers, en niet de cijfers gepubliceerd door de Telecombedrijven zelf. Maar onafhankelijke wetenschappelijke feiten!

Reactie 104: NN, Zaandam, 3-1-21

- Totale kolder, alle zendmasten werken als een magnetron, mensen hebben steeds meer last van "elektrosmog". Stoppen met deze onzin en kijk en onderzoek eens echt, zonder steeds achter de grote bedrijven aan te hollen en zogezegde goede onderzoeken die nergens op slaan. Zelfs kinderen toonden meer dan 10 jaar geleden aan door een simpel testje met groenten hoe ROT dit allemaal is!
- Je kan een frequentiegrens opstellen, maar door de hoeveelheid zendmasten wordt het ten allen tijde OVERSCHREDEN, KOLDER!

Reactie 103: NN, Gorinchem, 3-1-21

- Op deze manier worden de gemeentes uit hun macht gehaald en kan er op individueel niet meer anders worden besloten. Ik vind dit een zeer foute richting om op te gaan.
- Als burgers hebben we inzicht nodig in:
  - alle onderzoeken die door overheden niet naar buiten zijn en worden gebracht. (Als overheden in het belang van de burgers werken, dan mogen de burgers de onderzoeken toch zelf ook wel inzien?) Inclusief alle onderzoeken van vóór 1940 en daarna tot aan nu al zijn gedaan, eveneens met millimetergolven (wat nu 5G wordt genoemd en vroeger 'super high frequency' en 'extremely high frequency')
  - We hebben als burger de kennis en het besef nodig dat:
    - overheden over de hele wereld al bijna een eeuw uitvoerig onderzoek hebben gedaan naar de impact en tevens de mogelijkheden van microgolven
    - overheden exact weten wat millimeterstraling doet, zowel op dieren als mensen. Dit is letterlijk tot op het bot toe uitgezocht
    - 5G voor de burger zelf nauwelijks toegevoegde waarde heeft, uitsluitend voor grote bedrijven
    - deze grote bedrijven ook een lokaal 5G-netwerk op kunnen zetten, zodat de schade beperkt kan blijven
    - de telecombedrijven eigenlijk handelen in data. Dat wij vrijwillig onze data afgeven (in wat wij doen, denken en willen) en dat zij dat verkopen aan andere partijen
    - deze nieuwe technologie kan leiden tot een intensief controlesysteem. Iets dat we als mens niet willen
- We hebben een gezondheidsraad nodig waarin géén technische afgevaardigden zitten van Philips (via Tu/e) en andere bedrijven, maar wél dokters en biologen.

We hebben een organisatie nodig die eerlijke veiligheidslimieten stelt, maar niet één die (zoals de ICNIRP) wordt gesponsord door de telecombedrijven en waarbij de leden ervan ook banden hebben met de telecom. Overigens kunnen er niet eens geen veilige limieten worden gesteld: alles boven de 0 microwatt/m² is al schadelijk voor een organisme.

We hebben beleid nodig dat de burgers worden beschermd in plaats van worden beschadigd door elektromagnetische straling.

Conclusie:

Ik begrijp dat de persoon die de data van deze internetconsultatie gaat interpreteren (u dus), begrijpt dat bovenstaande niet een direct antwoord is op de vraag. Wel hoop ik hiermee duidelijk te maken, dat zaken anders zijn dan dat ze lijken en dat iedereen op deze aarde zelf een keuze moet maken om hier aan mee te werken of niet. Als u hieraan meewerkt, dan bent u bezig de vrijheid van uw (toekomstige en/of huidige) kinderen te beperken in ruil voor een maandsalaris. Ik heb deze tekst uitsluitend en alleen voor U geschreven: de persoon die deze teksten verzamelt. Met hartelijke groet.

Reactie 102: N.J. van Schaik, Wakker Onderwijs, Zeist, 3-1-21

- Hoeveel wetenschappelijke onderzoeken zijn er nodig voordat algemeen aanvaard gaat worden dat de ICNIRP-norm NIET VEILIG is? Voor mijn eigen gezondheid en die van de rest van de wereld, inclusief de natuur, ga ik niet akkoord met dit voorstel.
- [Document: *BioInitiative Rapport 2012*]

Reactie 101: NN, T, 3-1-21

- Schandalig dat dit zonder goed te luisteren naar de daadwerkelijke gezondheidsrisico's voor mens en dier doorgedrukt wordt. Het financiële gewin blijkt dus te prevaleren boven de gezondheid!! Het is te triest voor woorden en misselijkmakend. Grrrrrrr.

Reactie 100: Mw. M. Valkenburgh, Leidschendam, 3-1-21

- Ik hoor nu al constant gepiep in mijn oren waar ik de afgelopen jaren geen last van had als ik op rustige locaties in het buitenland ben. Verder voel ik verhoogde spanning in mijn lichaam die ook afwezig is als ik op rustige locaties in het buitenland ben.

Nederland heeft het dichtste netwerk voor mobiele telefoons. Door uitrol van de G5 wordt dit nog erger en de stralingsdichtheid groter en het voltage waar wij onder invloed van staan nog hoger. Deze aanpassing op het frequentiebesluit 2013 betekent dus dat gemeenten en bewoners geen enkele vrijheid meer zullen hebben om via blootstellingslimieten eigen beleid te voeren en invloed uit te oefenen met betrekking tot gezondheid. De gemeente en bewoners kunnen geen invloed meer uitoefenen en een beschermend beleid uit voorzorg meer kunnen instellen. Er wordt op deze manier geen enkele rekening gehouden met de grote groep mensen die zich zorgen maakt over eventuele gezondheidseffecten of nu al (sterke) gezondheidsklachten ervaart. Zowel de Kamer als volksvertegenwoordigers, de gemeenten en de bewoners komen hiermee buitenspel te staan.

Als bewoner van dit land eis ik mijn recht op zelfbeschikking op en het recht om voor mijn gezondheid op te komen. Dit recht mag op geen enkele manier dus ook niet door deze wet ingeperkt worden.

- Ik heb zelfs op mijn huis geen zonne-installatie omdat niet kan zorgen dat het magnetisch veld van de zonnepanelen en modem geen invloed op mij hebben. Ook staan mijn groepen in de meterkast zoveel mogelijk uitgeschakeld. Die keuzes kan ik maken om reductie van magnetische straling op eenvoudige wijze te reduceren. Door deze wijziging in het frequentie besluit 2013 berekeningen over cumulatieve veldsterkten, die in het verleden al onvoldoende bleken te zijn, leiden tot nog verdere verhoging van veldsterkten die kort geleden door de rechtspraak aangegeven is: "Omgevingsvergunning voor een antennemast. Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. De rechtbank merkt eiseres daarom aan als belanghebbende. Het beroep is gegrond."

Uw stelt de vraag in deze consultaties naar berekeningen voor cumulatieve veldsterktes die nu al duidelijk hoger liggen dan bij deze uitspraak van de rechter publicatie datum 21-12-2020 en bij de uitrol van G5 alleen maar hoger worden. Nu al ondervinden mensen de nadelen van de frequenties en zijn zelfs mensen zo ziek dat zij niet meer in staat zijn te werken en alleen op stralingsvrije plekken kunnen wonen. Kijkend naar de kosten van de gezondheidszorg wordt het tijd dat we om deze te kunnen reduceren en de bewoners van Nederland en de wereld gezonder te laten zijn echt preventief te gaan handelen. Tot op heden heb ik dit niet echt in beleid vertaald zien worden. borgen dat de cumulatie van het totale frequentiegebruik niet leidt tot een overschrijding van de basisrestricties?

Reactie 99: NN, Harderwijk, 3-1-21

● Ik ben het hier NIET mee eens. Ik wil te allen tijde dat gemeenten de eigen zeggenschap behouden en ruimte hebben/krijgen voor het voeren van eigen beleid. M.a.w. in plaats van gemeenten alle mogelijkheden tot het voeren van een eigen beleid te ontnemen, wil ik dat de gemeentelijke zeggenschap vergroot wordt. O.a. door gemeenten toe te staan om lagere blootstellingslimieten te hanteren, een halt te zetten op (de verdere uitrol van) 5G en door witte zones te creëren.

Reactie 98: Ir. M.J.N. Bergman, Texel, 3-1-21

● Ik ben het niet eens met het gebruik van de nieuwste ICNIRP-richtlijnen als basis voor het blootstellingsbeleid, zoals de Gezondheidsraad adviseert. Mijn bezwaar wordt onderbouwd door een recente uitspraak Rechtbank Gelderland (Datum uitspraak 18-12-2020; Datum publicatie 21-12-2020; Zaaknummer AWB - 19 _ 2184 Rechtsgebieden Bestuursrecht Bijzondere kenmerken Voorlopige voorziening; Inhoudsindicatie Omgevingsvergunning voor een antennemast).

Uitspraak van de bestuursrechter

“De gezondheidsbelangen van omwonenden die gevoelig zijn voor straling dienen ook in de door verweerder te maken belangenafweging te worden betrokken.”

(Uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6702[4], conclusie 8, onder verwijzing (in overweging 4.2.) naar de uitspraak op mijn beroep: ECLI:NL:RBGEL:2020:6699[1], overweging 4.4.)

“Naar het oordeel van de rechtbank is, het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. De rechtbank merkt eiseres daarom aan als belanghebbende. Het beroep is gegrond.” (Uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6699[1], overweging 4.4.)

Zoals jullie wellicht weten lopen de ICNIRP-blootstellingslimieten op tot 61 V/m (volt per meter). Het landelijk vastleggen van de ICNIRP-limieten in de voorgenomen ‘Wijziging Frequentiebesluit 2013 ter bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente velden’[5] in strijd is met deze uitspraak. Zelfs als een fictieve veiligheidsmarge van een factor 50 wordt aangehouden, liggen de ICNIRP-limieten ruim boven de 1 V/m, terwijl de bestuursrechter heeft geoordeeld (zie 2.) dat verhoogde gezondheidsrisico's bij een veldsterkte lager dan 1 V/m niet uitgesloten zijn. In het licht van deze uitspraak schieten de aanbevelingen Gezondheidsraad tekort. Volgens de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en EU-jurisprudentie duidt onwetendheid op ‘onzekere risico-problemen’ die om voorzorg vragen. Hoewel de Gezondheidsraad suggereert dat ze ten aanzien van EMV voorzorg aanbeveelt, is daarvan in concreto geen sprake. En is de aanbeveling van de Gezondheidsraad om de ICNIRP-blootstellingslimieten als uitgangspunt te blijven nemen, gezien de wetenschappelijke en maatschappelijke controverse rond deze limieten, juist met voorzorg in strijd. Daarom is de aanbeveling om het ALARA-principe toe te passen (ALARA is afgekort van ‘As Low As Reasonably Achievable’) nietszeggend, gezien de extreme hoogte van de onder de ICNIRP-limieten toegestane veldsterkten.

Reactie 97: NN, p/a Antwerpen, 3-1-21

● Onacceptabel en een te vlug genomen besluit. Het besluit is niet voldoende (beter gezegd... geheel niet) wetenschappelijk onderbouwd en ruikt naar politieke zwendel.

● lijkt mij dat er een nieuw soort meter moet komen die het totale frequentiegebruik per huis dan wel plaats meet... en vervolgens automatisch een signaal van overgebruik afgeeft.

mogelijk kan overgebruik meteen en automatisch teruggebracht worden.

ben geen elektrotechnicus, maar ken de gevaren van overmatig straalgebruik. (REEDS BEKEND IN 1966 !!)

hoezo dan ?? haha... was als jongeling onder de wapenen als Verbindingsofficier bij de Klu. en bij de groep GGW, die overmatig gebruik maakte van straalzenders.

Reactie 96: NN, 's-Hertogenbosch, 3-1-21

● Dit is duidelijk een slechte zaak. Zelfs de regels uit het antennebeleid worden niet eens gevolgd. Hiermee wordt een blanco volmacht gegeven aan de mobiele maffia. Vertegenwoordigers van de burgers worden buiten spel gezet. Kennelijk zijn burgers niet belangrijk meer? Dit is hetzelfde als het stuur van een auto vast zetten omdat we toch (bijna) altijd rechuit rijden. Zelfs de 2e kamer kan niet meer aan het stuur zitten?!

● Aha, de consultatie maakt duidelijk wiens belangen gediend worden. Het gaat niet om burgers maar om de frequentiegebruikers! Controle leggen in de hand van iemand die er geld aan verdient is altijd al een slechte keus gebleken: De kat op het spek binden!

Frequentiegebruikers hebben sowieso al een veel te grote invloed op het antenneregister. Bij een informatievraag

gebaseerd op de WOB heeft het antenneregister meegedeeld geen historische gegevens van het antenneregister te hebben onder meer vanwege de geheimhouding!? Dat betekent dat eventuele overtredingen na 1 maand niet meer controleerbaar zijn! Zicht op de ontwikkeling van plaatsing en vermogen van antennes ontbreekt zo. Wel snelheidscamera's, scanauto en digitaal parkeren, maar geen controle op straling en de gevolgen voor mens en dier? Straling het nieuwe asbest?! En we leggen de hoofden van de burgers in de portemonnee van de commercie?

Reactie 95: A.J.V. van Mechelen, Groeivooral, Leeuwarden, 3-1-21

- Beste beleidsmakers,

Gezien de ondertussen ruim aanwezige wetenschappelijke kennis over de gevaren van straling en de ondertussen bekende complottheorie van het bedrijfsleven hieromtrent (dat schade alleen plaats zou kunnen vinden als er opwarming van de bestraalde materie plaats zou vinden), acht ik u bij deze aansprakelijk voor alle aan burgers toegebrachte schade indien jullie dit voorstel honoreren.

Hierbij de uitspraak omtrent dit onderwerp.

Instantie:

Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak:

18-12-2020

Datum publicatie:

21-12-2020

Zaaknummer:

AWB - 19 _ 2184

Rechtsgebieden:

Bestuursrecht

Bijzondere kenmerken:

Voorlopige voorziening

Inhoudsindicatie:

Omgevingsvergunning voor een antennemast. Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. De rechtbank merkt eiseres daarom aan als belanghebbende. Het beroep is gegrond.

Vindplaatsen:

Rechtspraak.nl

Reactie 94: NN, Rijswijk ZH, 3-1-21

- Ik wil dat de Nederlandse overheid mijn gezondheid serieus gaat nemen. Dit betekent voor mij dat de norm drastisch verlaagd moet worden naar 10 microwatt (= 100.000 x lager dan de huidige HF-stralingsnorm).

Reactie 93: P. Vriens, Diessen, 3-1-21

- Het kan toch niet zo zijn dat de ICNIRP normen gebruikt gaan worden als basis voor het blootstellingsbeleid, terwijl niet bewezen is dat dit op de lange termijn onschadelijk is voor de gezondheid. In het advies van de gezondheidsraad van 2 september 2020 staat: "Omdat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden, adviseert de commissie om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden." Blootstelling onder deze normen kan dus de gezondheid schaden, zodat het gebruik van de ICNIRP normen als basis één groot gezondheidsexperiment is, waarbij de Nederlandse bevolking als proefkonijn gebruikt wordt.

- Ik ben geen frequentiegebruiker, ik gebruik geen draadloze toepassingen en verstrek deze ook niet. Met de steeds meer toenemende frequenties en vermogens verwacht ik niet dat er gegarandeerd kan worden dat de basisrestricties niet overschreden worden, hoewel deze met de ICNIRP normen zo hoog zijn gesteld dat in de meeste gevallen deze niet overschreden gaan worden. Het zal echter grote gevolgen hebben voor de gezondheid en kwaliteit van leven van veel inwoners van Nederland.

Reactie 92: Ir. Dinette Keulen, Wolvega, 3-1-21

- STRALINGS-DICTATUUR

Eigenlijk zegt dit woord al alles.

Het wordt van bovenaf opgelegd.

En iedereen binnen dit systeem volgt de hoger geplaatste.

Het is één groot machts- en financieel gebeuren.

En iedereen is bang om zijn of haar eigen positie te verliezen.

Er worden allemaal politieke spelletjes gespeeld.

En de ene groep / instantie /organisatie verschuilt zich achter de andere.

Alles wordt in razend tempo ingevoerd.

En de meeste mensen hebben niet de tijd om zich werkelijk in de materie te verdiepen.

De gangbare, binnen de groep heersende, denkwijze wordt gevolgd.

En er zijn weinig of geen mensen binnen deze groep met macht die anders of kritisch durven te zijn.

Uit deze groep stappen of anders denken is immers niet zonder consequenties.

Je baan, je inkomen, je huis, je hypotheek, je status, het mogelijke gezichtsverlies, je collega's.

Het is dan gemakkelijker om de mensen die ziek worden door de EMV te:

- negeren
- klein te houden
- aan het lijntje te houden
- als mogelijk psychisch gestoord te bestempelen
- ze door te sturen naar de SOLK-klinieken
- zeggen dat ze last hebben van het nocebo-effect
- of dat ze bang zijn voor het onbekende, het nieuwe
- naar de huisarts te sturen, die meestal niets van EHS weet
- te laten creperen
- zelfmoord te laten plegen
- naar het buitenland te laten vluchten
- financieel aan de grond te laten geraken
- ze psychisch en emotioneel te laten instorten.

In een democratie worden ook de minderheden, de kwetsbaren en de zieken beschermd. Vanuit de overheid. Er is opvang, er zijn instanties, er is hulp en er zijn financiële regelingen. EHS-ers hebben niets van dit alles. De hele maatschappij, het gewone leven en ook het hele zorgsysteem is voor hun voor een groot deel ontoegankelijk. Overal is straling. Ook bij de huisarts en het ziekenhuis.

Er is nu een corona-lockdown van 5 weken. Mijn EHS-lockdown duurt al jaren en er is geen toekomstperspectief. Met alles van 5G bovenop de al aanwezige straling zal mijn EHS-lockdown alleen maar zwaarder worden. Ik blijf in Nederland en als ik geheel in een kooi van Faraday moet gaan "leven" dan hoeft het leven voor mij niet meer.

Reactie 91: NN, Alkmaar, 3-1-21

- Dit besluit zorg voor groot risico voor de volksgezondheid. Dus dit besluit wijs ik af.
- Ik heb geen technische info nodig.

Reactie 90: NN, Eindhoven, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 89: NN, Eindhoven, 3-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 88: A.J. Kruisselbrink, IJmuiden, 3-1-21

- dit zorgt ervoor dat er totaal geen ruimte meer is voor gemeenten en de kamer een ander beleid te willen voeren, bijv. omdat men een minder zware norm wil stellen. er zijn nu al heel wat mensen die last hebben binnen de huidige normen voor stralingsbelasting. de industrie wordt hier alleen maar mee gediend! geld is hier leidend, niet de volksgezondheid. ik vind dit niet acceptabel en heel zorgelijk.
- de geldende basisrestricties zijn te veel in dienst van de industrie.

Reactie 87: NN, Terwolde, 3-1-21

- Ik ben 100 % tegen dit besluit, ik ervaar persoonlijk al klachten sinds begin jaren 1980, met de intrede van de mobiele telefoon in onze omgeving. Het heeft echter ongeveer 35 jaar geduurd voor dat ik die klachten kon verbinden aan de draadloze technieken in mijn omgeving, de klachten komen ook heel sluipend langzaam ons

lichaam binnen. In 2017 heb een eindschrijving 'stralingsklachten' gemaakt voor mijn HBO studie Voetreflexologie plus volgens de westerse en de Chinese visie. Ik heb 7 boeken gelezen over dit onderwerp en allerlei publicaties gelezen. Er is me duidelijk geworden dat vele van mijn klachten komen door de vele draadloze technieken. Er is geen ontkomen aan. Ik heb mijn voeding en totale leefwijze aan moeten passen met biologische voeding en producten om redelijk normaal te kunnen blijven functioneren. Ik maak mij zorgen als er steeds meer bijkomt wat moet ik dan nog doen om te overleven met steeds meer elektrostress. In mijn werk als Z-verpleegkundige zie ik bij mijn cliënten ook de gevolgen van deze straling, ze worden steeds gevoeliger voor vele prikkels en dat zie ik ook in mijn nabije omgeving. Daarnaast maak ik me ernstig zorgen om onze natuur, de dieren en plantenwereld krijgen het steeds moeilijker om te overleven door al deze draadloze prikkels. Stop dit proces. Zonder natuur, geen leven op aarde meer mogelijk.

- De rechten van de mens worden geschonden, straling gaat door muren heen, je ziet het niet, je hoort het niet, maar steeds meer mensen voelen het wel. En heel veel mensen voelen zich onprettig en hebben velerlei onverklaarbare klachten (SOLK Klachten) maar weten niet dat de draadloze technieken daarin een hele grote rol spelen. De overheid beschermt deze mensen niet, ze gaan maar door in het belang van de technische vooruitgang. Het kost de gezondheidszorg handen vol geld doordat niet de werkelijke oorzaak wordt aangepakt en de juiste adviezen van vele wetenschappelijke onderzoeken in de wind worden geslagen. Ik vraag U Mona Keijzer om te luisteren naar al deze mensen met klachten en U de juiste beslissingen neemt in het belang van mens, dier en milieu.

Reactie 86: G. Fontijn, Amsterdam, 3-1-21

- [...]

Reactie 85: NN, Bourtange, 3-1-21

- Er wordt zoveel gesproken over 'milieu' dan wordt het tijd het leefmilieu van mens, dier, plant en alle andere leven voor te laten gaan op geldgewin. Dat hoeft toch niet zo moeilijk te zijn!

Reactie 84: NN, De Bilt, 3-1-21

- De wijziging is ondemocratisch. Het negeert de belangen van de minderheid die nu al gezondheidsklachten ervaart door straling. Het negeert de belangen van de Nederlandse bevolking die recht heeft op hantering van het voorzorgsprincipe. Omdat er vele wetenschappelijk valide onderzoeken zijn waaruit de schadelijkheid van elektromagnetische straling blijkt. Omdat de effecten van straling t/m 4G onvoldoende onderzocht zijn. Omdat de ICNIRP-limieten die het frequentiebesluit gebruikt, extreem veel hoger liggen dan 1 V/m, terwijl de bestuursrechter heeft geoordeeld dat zelfs bij een lagere veldsterkte dan dat, gezondheidsrisico's niet uitgesloten zijn. Het bevoordeelt de belangen van de minderheid die commerciële belangen heeft bij de doorvoering van 5G.
- Ik heb te weinig technisch inzicht in de materie om hierop te kunnen antwoorden. Maar dit is ook niet relevant wanneer de basisrestricties niet gegarandeerd veilig zijn. Als ik alle mogelijke technische informatie ter beschikking heb waarmee ik de cumulatieve veldsterkte exact kan bepalen, heb ik er niets aan als dit onder de geldende norm ligt.

Reactie 83: D. Jansens, Den Haag, 3-1-21

- Ik doe een beroep op uw morele en maatschappelijke besef dit niet uit te voeren. Hoe democratisch is het om zowel de tweede kamer alsmede gemeentes en burgers geen zeggenschap te geven?

Reactie 82: F. Groffen, Goirle, 3-1-21

- Dat er naar zakelijke kant wordt gekeken, uitrol is nodig. Maar niet naar de gezondheid risico's van mens en dier. Waar zijn de resultaten van onderzoeken van mogelijke effecten van straling?
- Hoe is bepaald dat die frequenties veilig zijn? Hoe zijn de limieten bepaald? Het is toch zo dat 5g nodig is om veel data te verwerken. En dat 5g ingezet gaat worden voor o.a. gezichtsherkenning. Databanken voor digitale controle van mensen. Wat met de privacy en waarom word de mens beperkt. Hoe wordt er gegarandeerd dat de gezondheid van mens en dier niet in gevaar komt? Hoe wordt dat gecontroleerd?

Reactie 81: NN, Venray, 3-1-21

- Geachte staatssecretaris mevrouw Mona Keijzer,

De Mensheid zal u zeer dankbaar zijn wanneer u met focus uw grote zorgvuldigheid zult blijven leggen in alles wat u doet en besluit. Om de Mensheid wezenlijk te beschermen, is het belangrijk dat u gefundamenteerde besluiten neemt. Ik vraag me oprecht af of een wijziging van het Frequentiebesluit uit 2013 hier oprecht toe bijdraagt. Dank u wel voor uw weder-overweging in dit zeer belangrijke onderwerp.

- Alle informatie (technisch en niet technisch) dient wezenlijk en oprecht te zijn onderzocht, met voldoende ruimte voor tijd en aandacht. Zonder zich te laten afleiden en/of beïnvloeden. Het zal daarbij duidelijk worden dat informatie van en over antennes en bepaalde frequenties hiervan niet openlijk gedeeld zijn geworden met de Mensheid, in onderliggende bedoelingen ervan. Openheid in de onderliggende agenda van alle antennes en frequenties (waar dan ook) is noodzakelijk voor de gezondheid en bescherming van de Mensheid (waar dan ook en wanneer dan ook). Dit belangrijke deel in het proces - waarin we ons nu bevinden - is nodig om te kunnen komen tot een wezenlijk oprechte uitkomst.

Reactie 80: NN, Mussel, 3-1-21

- Compleet verwerpelijk gezien de enorme schade die nu al door de huidige emf golven aan milieu, mens en dier aangebracht wordt. Zie ook de uitspraak van de rechtbank die erkent en beslist heeft dat bij waarden hoger dan 1V aantoonbare schade ontstaat. Het honoreren van deze wetgeving ontnemt gemeentes en burgers het recht tot bescherming van hun leefomgeving.

- Voor de veiligheid van milieu, mens en dier zullen de gevolgen van de uitrol van frequenties tot en met 4G eerst uitgebreid in kaart gebracht en openbaar gemaakt moeten worden. Deze voorgenomen verandering van de wetgeving plaveit de weg naar vernietiging van de aarde met alles wat hierop leeft zonder dat de individuele mens zich hier nog tegen beschermen kan.

Dit voorstel MOET DEFINITIEF VAN TAFEL.

Reactie 79: NN, Papenhoven, 3-1-21

- In algemene zin wordt de rechtsbescherming van belanghebbenden tegen besluiten van lagere overheden ernstig bemoeilijkt, zo niet onmogelijk gemaakt. Er is geen, althans amper ruimte meer voor een oordeel omtrent concrete, individuele gevallen.

Daarnaast is er sprake van een forse asymmetrie, waarbij een burger moet strijden tegen overheid en industrie die te zeer "hand in hand" gaan. Daarnaast worden limieten ten onrechte beschouwd als veiligheidsgrens, zonder dat OBJECTIEVE zekerheid bestaat dat langdurige, continue (!) blootstelling daadwerkelijk veilig is. Binnen de wetenschap is veel discussie en uit diverse onderzoeken komt naar voren dat bij aanzienlijk lagere veldsterkten reeds effecten te verwachten zijn. Bovendien is er onvoldoende bekend wat effecten zijn van millimetergolven. Thermische effecten alleen zijn geen juiste maatstaf. Millimetergolven kunnen bijvoorbeeld via de lens een oog binnentreden en mogelijk inwendig oogletsel veroorzaken. Kortom, meer OBJECTIEF onderzoek is nodig!

- Vooral bij zeer hoge frequenties is het zeer waarschijnlijk dat er "hot spots" ontstaan in de veldsterkte, met name vanwege reflecties. Diverse omgevingsfactoren zoals bebouwing, voertuigen, reclameborden etc. kunnen leiden tot aanzienlijke plaatselijke verhogingen van de veldsterkte. Om te waarborgen dat de veldsterkte bij de hot spots binnen limieten blijft, zal een statistische correctiefactor moeten worden toegepast. Ook moet rekening worden gehouden met effecten van dynamische antennepatronen (bijvoorbeeld electronic beamforming), die bij de berekening moeten worden betrokken. Ook kan er, bijvoorbeeld bij een opstelpunt op een bushokje, sprake zijn van cumulatie met mobiele apparaten. Een bus of tram die stopt, kan een forse modificatie van genoemde hot spots veroorzaken. Een adequate veiligheidsmarge is noodzakelijk om te waarborgen dat de statistische kans op overschrijding aanvaardbaar klein blijft.

Reactie 78: Jacqueline Koedijker, Soest, 3-1-21

- Afschuwelijk! Eenzijdig bekeken... laat de gezondheid van de burgers op de lange termijn tellen!! Niet 'het grote geld'... denk in het belang van uw kinderen, kleinkinderen, de aarde!!
- Wat hebben de burgers werkelijk nodig? Gezondheid!! Connectie met ELKAAR!

Reactie 77: Mw. J. v.d. Berg, Amsterdam, 3-1-21

- Geachte mevrouw Keijzer,

Al 25 jaar lijdt mijn gezondheid onder het stralingsgeweld van alle telecommasten vlakbij mijn woning en daarnaast van alle privé-zendinstallaties / wifi e.d. om mij heen.

15 Jaar geleden heb ik daarom al enkele raadsadressen ingediend bij de gemeente Amsterdam over het stralingsgeweld van deze masten, maar mijn klachten werden niet erkend, want alles voldeed aan de ICNIRP normen en toepassing van een voorzorgsprincipe e.a. was daarmee overbodig volgens de toenmalige bestuurders. Ik verzoek u dringend zich serieus te verdiepen in deze stralingsproblemen en daarvoor onderzoeksrapporten van onafhankelijke onderzoekers te bestuderen, alvorens u te laten verleiden tot de door u voorgenomen wijziging frequentiebesluit 2013, waarbij de gezondheid van de Nederlandse burgers en ook de democratie wederom het onderspit delven.

Tevens verzoek ik u aan uw evt. wijziging in elk geval ruime compensatieregelingen toe te voegen voor de slachtoffers van dit overheidsbeleid, nl. :

- 1) Stralingsvrije woon- en verblijfsplekken voor stralingsgevoeligen.
- 2) Financiële compensatieregelingen voor alle stralingslachtoffers.

Deze slachtoffers moeten nl. veel kosten maken voor :

- a) Aanpassingen aan de woning/ afschermings-/harmoniseringsproducten/adviezen van meespecialisten hieromtrent, om deze woonplek enigszins bewoonbaar te maken,
- b) Ondersteuning door gezondheidstherapeuten e.d. a.g.v. de opgetreden schade aan hun gezondheid.
- c) Specifiek schadeloosstelling van gederfd inkomen a.g.v. bovenstaande, bv. in de vorm van een Schadefonds Stralingslachtoffers, waar iedere burger een beroep op kan doen, want zoals u wellicht weet is er op deze wereld geen verzekeringsmaatschappij te vinden, die deze stralingsrisico's wil verzekeren.

Voor verdere onderbouwing sluit ik me aan bij de reacties van de stichting Stop5G.nl/ Dhr. J.G. van Gils en het burgercollectief Stralingsbewust/Mw. S.T. Belgraver.

- Met mijn meetapparatuur meet ik op de woonplek al jarenlang zulke torenhoge straling, dat verdere specificering van frequenties door het Antenne register daarin geen echte verbetering zal brengen. Het is nu eenmaal allemaal veels te hoog, teveel, te erg etc.

Reactie 76: Ludo Dries, Rotterdam, 3-1-21

- En wederom wordt getracht met een dictatoriale methode de gezondheid van de Nederlander te ondermijnen. Wanneer komt het besef dat U voor de Nederlandse burger werkt en daar ook door betaald wordt. U bent gekozen door de burger, niet door bedrijven. Een beschermde leefomgeving mag nooit de dupe worden van commerciële doeleinden. Wanneer houdt dit eens op?
- Een peer-reviewed uitgebreid, meerjarig onderzoek, naar de gevolgen van blootstelling van deze frequenties op de mens, dier en flora, dat uitsluit dat er willekeurig welke negatieve gevolgen zijn.

Reactie 75: NN, Utrecht, 3-1-21

- Neemt u a.u.b. de gezondheid van alle Nederlanders serieus. En probeert u a.u.b. niet op toch wel dictatoriale wijze het Frequentiebesluit 2013 te wijzigen. Het kan toch niet zo zijn, dat u uw zin en de zin van de telecombedrijven doordrijft zonder overleg met de 1e en 2e kamer; zonder overleg met de Gemeenten; zonder rekening te houden met het Advies van de Gezondheidsraad waarin duidelijk is gesteld dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden; zonder rekening te houden met de uitspraak van de rechter in Gelderland die heeft bepaald dat een zendmast voor communicatie zoals 4G en 5G niet zomaar mag worden geplaatst zonder te kijken naar bezwaren over gezondheidsrisico's; en zonder rekening te houden met de gezondheid van mensen!

Reactie 74: NN, Deventer, 3-1-21

- [*> wifischools.org.uk: 'Studies showing RF radiofrequency microwave radiation to be harmful to human health'*]

Reactie 73: Hans Winter, Den Haag, 2-1-21

- Geachte mevrouw Keijzer, Uit een overstelpende hoeveelheid valide wetenschappelijk onderzoek komt voldoende en overtuigend naar voren dat de reeds te hoge blootstellingsnorm van elektromagnetische straling de volksgezondheid in gevaar brengt en verder in gevaar gaat brengen naarmate meer frequentiebanden zullen worden uitgerold. Dit baart mij grote zorgen. In het bijzonder zie ik als problematisch de totale stralingsbelasting die groter is dan de som der delen. Het gecumuleerde stralingseffect is immers grotendeels toe te schrijven aan som- en verschilfrequenties die ontstaan als

nevenproduct van de diverse gepulseerde en ongepulseerde frequenties. Radiotechnici spreken in dat verband van HETERODYNISERING. Daarbij laat ik richteffecten nog buiten beschouwing.

Onder geen beding mag de volksgezondheid ondergeschikt worden gemaakt aan (achterhaalde) economische belangen en winstbejag. Telecomoperateurs doen er verstandig aan te investeren in hoogwaardige glasvezelbekabeling.

In het licht van het bovenstaande kan geen enkele inperking van enige beslissingsbevoegdheid hieromtrent op gemeentelijk niveau gerechtvaardigd worden.

Separaat ontvangt u bovendien per reguliere post een Kennisgeving van Aansprakelijkheid, tevens strafbaarstelling, aangezien u collaboreert met vreemde mogendheden/entiteiten (niet gemandateerd door de Nederlandse burgers) die wereldwijd 5G als onderdeel van "The Great Reset" beogen in te voeren.

Ik roep u, als christen(-democraat) en als mens op, weerstand te bieden tegen de uitvoer van de Agenda 21 (Agenda 2030) .

Hoogachtend, Hans Winter (bezorgd en verontrust Nederlands staatsburger)

Reactie 72: NN, Etten-Leur, 2-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 71: Dagmar Hennipman, Utrecht, 2-1-21

- Stop de uitrol van 5G!

Draag verantwoordelijkheid voor door de door kunstmatige straling toegebrachte schade.

Zet a.u.b. alles in het werk om de bevolking, de dieren en de natuur te beschermen tegen verdere schade door kunstmatige straling.

Compenseer kosten van de burgers met stralingsgevoeligheid om zich adequaat te kunnen beschermen tegen straling en zorg voor voldoende stralingsvrije, veilige ruimte voor deze doelgroep.

Zie bijgevoegd document met mijn getuigenis "persoonlijke ervaring met kunstmatige straling".

- Wat betreft het frequentiegebruik:

*) Wordt er met regelmaat gemeten door onafhankelijke partijen?

*) Wordt er toezicht gehouden en gehandhaafd op zuiverheid?

*) Wat gebeurt er met de meetgegevens? Zijn ze openbaar?

*) Is er een centraal meldpunt voor mensen met klachten?

*) Wat is nodig om uit de deal met telecom te stappen?

- PERSOONLIJKE ERVARING MET KUNSTMATIGE STRALING

Facebook post 15 november 2020

Ja er zijn nu blijkbaar nog veel mensen sceptisch, maar mijn lichaam laat keer op keer zien dat een teveel aan elektromagnetische straling echt een ontzettend slecht idee is. Voor mens, dier en natuur. Elektromagnetische velden hebben op een zeker moment en in bepaalde hoeveelheden, een zeer schadelijke invloed op alle micro organismen. En die hebben wij allemaal in ons lijf (ca. 2/3 kilo van het totale lichaamsgewicht) en zijn volop te vinden in, om en op alles om ons heen. Wij zijn in onze eigen vormen, allemaal natuur. We leven goed samen met die micro organismen. In een mutualistische symbiose. Tot ze ontregeld raken door factoren als overmatige straling. Dan kunnen ze hun ding niet meer doen (de processen in het lichaam ondersteunen). Zo komt er onbalans in het lichaam, worden lichaamsprocessen verstoort en ontstaan er verschillende gezondheidsklachten. Een teveel aan straling zit een vitaal leven in de weg. Straling icm. luchtvervuiling verergert deze klachten. En wellicht hebben sommigen medemensen er eerder last van dan anderen. Maar 'de kanaries in de kolenmijn' negeren is onhandig, zo leerde de geschiedenis. Deze eerste foto is van 29-10-2020: [...] Ja dat ben ik. Ik nam de foto na ca. 5 minuten, zodra het bloed begon te stollen. Het is de zoveelste bloedneus. Het stroomt dan ineens met grote snelheid en hoeveelheden. Specifiek de bloedneuzen begonnen in 2018 toen er Extra 4+ en 5G masten geplaatst werden op het verzorgingstehuis aan het einde van de straat. Er wordt daarover gezegd dat ze op 250 m /300 m op hun sterkst te stralen. Dat is mijn achtertuin. Ook vanaf de andere kant is er een sterke mast die op dezelfde manier aankomt. Er is mij verteld dat elke vereniging van eigenaren vele duizenden euro's ontvangen van de telecom industrie voor elke mast die zij op hun daken plaatsen. Je zal een noodlijdende vereniging met onverschillige deelnemers zijn.. In dit geval willen de eigenaren van het verzorgingstehuis een grote verbouwing. Ze willen kamers leeg om te verbouwen tot luxe exclusieve zorgwoningen. En een groot hoofdkantoor. Het was wel even schrikken dat de 1e 2 maanden van de CoroNO er 40 bejaarden zijn gestorven daar. Ik heb er een hele sterke mening over! Vanaf 2012 heb ik fysieke klachten die duiden op elektromagnetische gevoeligheid. En in 2018 werd in mijn buurt 5G getest. In die tijd had ik 2 maanden lang dagelijks bloedneuzen. En een rij fysieke klachten die kenmerkend zijn voor stralingsziekte. Wellicht ben ik minder gegrond als rolstoelgebruiker omdat mijn voeten geen direct contact met de grond maken?

1

Ik zag in 2018 hoe mijn hondjes een rare benauwde hoest kregen wanneer de straling werd aangedraaid. Zij kregen aanvallen van heel erg trillen van binnenuit en ze toonden onrustig gedrag. Met name Joekel het mannetje, die gaat dan bv. ineens extra 'markeren' in huis. Jippie had er minder last van, wellicht omdat ze geholpen is. Ook zag ik mooie volwassen bomen, in de lijn tussen de straalpalen en mijn tuin afsterven. Ik zag heel veel mooie planten donker en grauw verkleuren. Ik zag groenten en fruit in mijn moestuin, in het straalgebied, niet opkomen, afsterven of onnatuurlijke groeiachterstanden oplopen. Ik zag dat de lieve kikkertjes in mijn vijver die in het voorjaar geboren werden, niet groeiden maar in september nog steeds kleine kikkertjes waren. Ik zag dat vogels overstuur raakten en pijn leken te hebben wanneer ze in de buurt van het stralingsgebied kwamen. Ik zag de hoeveelheid insecten en vlinders 2/3 verminderen. Ik zag dat tegelijk aangeplante jonge bomen, hoe dichter ze bij de stralingsbron stonden, niet wilden groeien. Echt heel opvallend. Dit was 2018. Wat ik zojuist benoemde is nog steeds zichtbaar in mijn tuin. In mijn beleving: Vanaf de 2e helft van 2019 deden ze elke 2 maanden de sterkte verhogen. Had ik alleen extra klachten op die momenten. Ik heb ook een paar beschermende maatregelen moeten nemen om de klachten te beperken. Sinds begin dit jaar versterken ze de straling elke maand en de laatste paar maanden versterken ze elke 2 weken. De bloedneuzen zijn het meest zichtbaar. Maar het zijn verschillende klachten en ik maak me zorgen.

De 2e foto is van 15-11-2020: [...]

Ik had en heb dus veel last van emv/ straling. Bv. een knallende koppijn, oorsuis, extra zenuwpijn en slapeloosheid, concentratieverlies, verstoord dag/nacht ritme etc. terwijl dat niet per se bij een ander ziektebeeld van mij hoort. Wanneer de dosis straling weer wordt aangepast, krijg ik idd. een bloedneus en nadat het bloeden stopt, heb ik nog ca. een dag last van bloed in speeksel en bloedsmaak in mijn mond. Specifieke EMV gevoeligheid had ik vooral in 2018. Werd zeer benauwd en kon dan uren snakken naar adem. Dat heeft een paar maanden geduurd. Het voelde anders dan hyperventilatie of een paniekaanval. Het was puur fysiek. Zoals ik in mijn vorige reactie omschreef: in 2018 werd er hier dus vermoedelijk 5G getest. Dat is niet officieel vermeld bij mijn postcodegebied helaas maar er is wel melding van landelijke experimentele testgebieden. Onder andere voor 60 GHz. Wat trouwens ook via wifi loopt maar dus één van de frequenties is die bij 5G hoort. Voor deze 60 GHz is geen vergunning nodig.

2

Van 60 GHz is bekend dat het knoeit met de zuurstof opname. Ik heb een aangeboren afweerstoornis waarbij ik o.a. minder rode bloedcellen heb die iets groter zijn dan gemiddeld. Ook heb ik o.a. 2 auto-immuunziekten waardoor mijn rode bloedcellen ook niet optimaal werken. Rode bloedcellen transporteren de zuurstof en andere voedingsstoffen naar alle organen in je lichaam. Echter leef ik zeer gezond en kan daar al jaren met voldoende vitaal evenwicht in staan. Maar een teveel aan straling verstoort dit. Nota bene: 60 GHz knoeit dus met zuurstof opname, 6 GHz knoeit met jodium opname en 2.4 GHz knoeit met water. Dan voel je jouw lichaam heel snel trillen van binnen. Dat ik met mijn fysieke lichaam eerder dan anderen last heb van straling is niet verwonderlijk. (Als rolstoelgebruiker ben ik wellicht ook minder geaard). Maar wist je dat blootstelling aan wifi je bloed al laat klonten en stropen? Zie deze presentatie van Lena Pu waarin ze onder meer dit aantoonde via levend bloedanalyse bij een zeer gezond individu die wordt blootgesteld aan wifi. > <https://youtu.be/D1pzeTFmCn8>

In 2018 stopte mijn menstruatie ineens. Daarbij een sensatie of er elektriciteit door de geslachtsdelen trekt (ik was toen 39). Na een half jaar deed ik een bloedtest. De bloedtest toonde SSH waarden van iemand die de overgang al lang achter zich had. Ook kreeg ik ineens allemaal grijze haren en mijn 2 puppies ook. (Die hebben zwart haar dus dat viel heel erg op.) Die menstruatie kwam in 2019 langzaam weer terug. De grijze haren verdwenen bij mij en de honden ook in 2019. Het was een redelijk rustig jaar wat betreft de stralingsoverlast. Wel had ik het hele jaar oorontstekingen en een piep in mijn oor. Blijkbaar werd dat jaar een andere frequentie gebruikt. Ongeveer om de 2 maanden werd er iets in de straling aangepast. Tot begin 2020 toen er meer ernstige stralingsklachten en ook de bloedneuzen weer op kwamen. Die straling is echt foute boel! Ik kan het (empirisch) herleiden naar straling omdat op de momenten dat ik die typische klachten ervaar, ik ook klachten bij mijn dieren kan opmerken. Mijn honden laten o.a. zo'n benauwde hoest, trillen en versuffing zien. Het mannetje wat niet geholpen is gaat dan extra markeren. Mijn dwergpapegaaien zitten in die tijd extra vaak op de bodem van de kooi, ik denk om beschutting te zoeken. Er is klaarblijkelijk iets in onze omgeving dat ons ziek maakt en die klachten en symptomen geeft. Zorgvuldigheid gewenst.

3

Aanvulling 02- 01-2021

Steeds vaker wordt ik heel vroeg in de ochtend wakker door een sterk buzzend gevoel over mijn hele lichaam. Het heel snel trillen van de cellen in mijn lijf. Ook speelt mijn hartritme stoornis vaker op en rommelt het qua bloeddruk. Het buzzende gevoel geeft niet per se pijn maar ervaar ik wel als zeer ongemakkelijk en verontrustend. Er is daarbij ook een subtiele bromtoon op de achtergrond. Meestal stopt die toon vlak nadat ik er wakker van ben geworden. En merk ik dat niet lang daarna (binnen ca. 20 minuten) de straling dan ook stopt. Maar mijn lijf heeft dan nog minstens een half uur

nodig om het buzzend gevoel niet meer te dragen. De laatste tijd gaat dit gepaard met bloedsmaak in mond en bloed in urine. Dit neemt toe. Steeds vaker en steeds meer. De bloedneus is er ook nog steeds. 3/ 4/ 5G is gruwel. [...]

En ik laat dit soort dingen van mezelf ook niet graag zien.. Ik post het toch omdat ik tegelijk ook wil dat inzichtelijk wordt wat de schadelijke gevolgen zijn van die kunstmatig opgewekte straling, bij mensen met een kwetsbare gezondheid en mogelijk op termijn bij iedereen. Ook al hebben veel mensen nu nog zelf geen ahum 'onverklaarde' klachten. Dat betekent niet dat kunstmatige straling geen schade aanbrengt bij mensen, dieren en de natuur. De klachten van mij en mijn dieren passen volledig in in het beeld van stralingsziekte. In de verschillende FB groepen over straling, wordt doorgaans voornamelijk gesproken over wetenschappelijke onderbouwing en het over het onder de aandacht brengen van stralingsgevoeligheid bij politiek en aandringen op voldoende veilige ruimte voor mensen die daar last van hebben. Bv. compensatie voor beschermende middelen en white zones. Ik begrijp dat mensen niet graag naar voren treden met details over hun ongemakken. Omgeving: Ik kom al zo'n 10 jaar bijna niet buiten. Eerst vanwege het gebrek aan een goede rolstoel en later vanwege mijn broze medische conditie, na jaren van ploeteren. In mijn buurt weet ik wel uit eerste hand van extreem veel ziekte onder de bewoners van met name de bovenste verdiepingen van de verzorgingsflat waarop een hele lading zendmasten staat. Die zendmasten stralen het meest krachtig op 250-300 m. verderop. Dat is mijn tuin. Verder weet ik van een buurvrouw met 2 dochters die ook in het stralingsgebied woont (de richting waarin de zendmasten stralen). Zij hebben ook flinke overlast en gezondheidsklachten die in het beeld van stralingsziekte passen.

4

Bloedneus 29-10-2020 [...]

Bloedneus 15-11-2020 [...]

5

Bovenste foto is uit de presentatie over de gevaren van straling van Lena Pu met daarin een levend bloed analyse onder blootstelling van wifi.

> <https://youtu.be/D1pzeTFmCn8>

Daaronder een helder overzicht dat een opmerkelijke overlap laat zien: [...]

6

Bloedneus van 2 januari 2021: [...]

> <https://www.kennisplatform.nl/>

7

Hoe het óók als wapen ingezet kan worden: [...]

8

Mijn voornaamste klachten vanaf 2018 door artificiële elektromagnetische straling: [...]

9

Kijk vooral ook dit interview waarin de schade door artificiële straling en o.a. blauw licht op celniveau wordt besproken. Bv. tast het de mitochondriën aan, dit zijn o.a. de krachtcentrales van je lichaamscellen.

> <https://youtu.be/NGICVAZ-y1g>

Reactie 70: Actiegroep 5G Het Gooi zegt Nee, Het Gooi, 2-1-21

● Wij, stralingsbewuste en verontruste inwoners van Gooi- en Vechtstreek zijn het hier NIET mee eens. Wij willen te allen tijde dat gemeenten de eigen zeggenschap behouden en ruimte hebben/krijgen voor het voeren van eigen beleid. M.a.w. in plaats van gemeenten alle mogelijkheden tot het voeren van een eigen beleid te ontnemen, willen we dat de gemeentelijke zeggenschap vergroot wordt. O.a. door gemeenten toe te staan om lagere blootstellingslimieten te hanteren, een halt te zetten op (de verdere uitrol van) 5G en door witte zones te creëren. Tijdens het aanbieden van onze petitie "Geen 5G, maar een verlaagde blootstellingslimiet en witte zones in Gooi- en Vechtstreek" (begin december 2020) in de diverse Gooise gemeenten, lieten wethouders en raadsleden van iedere gemeente duidelijk doorschemeren met de kwestie "straling en 5G" in de maag te zitten.

> <https://petities.nl/petitions/geen-5g-maar-een-verlaagde-stralingslimiet-en-witte-zones-in-gooi-en-vechtstreek?locale=nl>

Een veel gehoord geluid daarbij was dat men het – zacht gezegd – merkwaardig vond dat de veiling en uitrol van 5G van start gegaan waren nog voordat het rapport van de Gezondheidsraad verschenen was. Men gaf tevens aan zich tamelijk met de rug tegen de muur te voelen staan omdat de landelijke politiek hen weinig tot geen/hoe langer hoe minder ruimte voor eigen beleid/zeggenschap laat en de vele vragen die er op gemeentelijk niveau omtrent deze thematiek spelen, onbeantwoord laat. Dit terwijl er – zo liet men weten – hoe langer hoe meer bezorgde en verontruste burgers juist bij gemeenten aan de bel trekken.

Dat dit een fenomeen is dat zich niet uitsluitend in Gooi- en Vechtstreek voordoet, blijkt wel uit de vele gemeentelijke reacties op de eerdere consultatie Wetsvoorstel Implementatie Telecomcode (zomer 2019). Daar

worden door een flink aantal gemeenten kritische reacties geuit en vele – tot op heden onbeantwoorde – vragen gesteld.

> <https://www.internetconsultatie.nl/telecomcode>

Namens actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee, verzoeken wij u dan ook af te zien van deze wijziging en gemeenten ruimte te laten/geven voor het voeren van eigen beleid opdat zij de verantwoordelijkheid die op hen rust (waaronder het zorg dragen voor een gezonde leefomgeving) ook daadwerkelijk kunnen uitvoeren.

Oftewel, zoals een Gooise wethouder het uitdrukte: “(...) het gaat over de gezondheid van ónze inwoners. En hoewel de Rijksoverheid doet voorkomen (...) dat wij dingen hebben uit te voeren, denken wij daar toch anders over. Het gaat over ónze inwoners, dus we gaan erover. (...) Het gaat hier om iets zéér elementairs, en dat is namelijk een gezonde leefomgeving. En we zijn niet honderdduizenden euro’s aan het investeren omdat het internet een beetje sneller moet, want dáár hebben we het over, om dát te grabbel te gooien.”

Reactie 69: S.T. Belgraver, Burgercollectief StralingsBewust.info, Heemstede, 2-1-21

● Geachte mevrouw Keijzer, Geachte overige betrokken bewindspersonen en ambtenaren,

Namens burgercollectief StralingsBewust.info willen wij graag reageren op deze internetconsultatie.

Allereerst zijn wij verheugd om te vernemen dat de rijksoverheid aangeeft rekening te willen houden met de bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente elektromagnetische velden (hierna te noemen ‘straling’).

Het besluit dat nu voorligt geeft echter blijk van het tegenovergestelde. Wij willen u dan ook verzoeken om af te zien van de wijziging van het Frequentiebesluit en eerst nader onderzoek te doen naar de onderstaand vermelde zaken. De beantwoording van de 7 vragen uit het IAK geven namelijk een onjuist beeld. Onderstaand onze reactie op het IAK.

VERDICHTING MOBIELE TELECOMNETWERKEN

U stelt dat na 2020 een ‘verdichting’ plaats vindt van de mobiele telecomnetwerken. Wij vinden het zeer zorgwekkend dat u deze verdichting nastreeft terwijl bekend is dat gezondheidsrisico’s niet zijn uit te sluiten. Daarnaast is het onwenselijk dat u dit wilt laten gebeuren *zonder* dat hier eerst een inhoudelijk maatschappelijk debat over heeft plaats gevonden waarbij burgers eerlijk geïnformeerd zijn over de gezondheidsrisico’s. Het gevolg van de door u gewenste ‘verdichting’ is dat het voor burgers zo goed als onmogelijk wordt om (intensieve) straling in hun directe leefomgeving te vermijden. Dit betreft dus een behoorlijk ingrijpende keuze van de rijksoverheid die substantiële gevolgen heeft met name voor burgers die nu al gezondheidsklachten ervaren door straling.

GEZONDHEIDSRaad SLUIT GEZONDHEIDSRISICO’S NIET UIT

U stelt dat de Gezondheidsraad recent heeft geadviseerd om de ICNIRP-richtlijnen te gebruiken als basis voor het blootstellingsbeleid. Maar u vergeet hierbij te vermelden dat de Gezondheidsraad ook heeft geconstateerd dat niet is uit te sluiten dat het optreden van kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen samenhangen met blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden. De Gezondheidsraad adviseert dan ook om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag mogelijk te houden.

Daarnaast adviseert de Gezondheidsraad om meer onderzoek te doen naar de gezondheidseffecten van straling. We zien hier in het besluit echter geen informatie over terugkomen. Wij willen de overheid dan ook adviseren om eerst onafhankelijk en breed onderzoek te laten doen naar de biologische en cumulatieve effecten van langdurige blootstelling aan straling en naar de gezondheidseffecten van interferentie vanwege de grote hoeveelheid van zendtechnieken en frequenties die tegelijkertijd in onze leefomgeving worden uitgezonden. Verder valt het op dat u ook het advies van de Gezondheidsraad negeert om de 26 GHz frequenties voorlopig niet te gaan benutten omdat er in het geheel nog geen inzicht is in de gevolgen van deze frequenties voor de volksgezondheid. U gebruikt in het besluit dus blijkbaar vooral de uitspraken die u goed uitkomen.

ICNIRP-LIMIETEN ZEER DISCUTABEL

Het is u ongetwijfeld ook bekend dat de richtlijnen van de private organisatie ICNIRP al jarenlang ter discussie staan vanwege een zeer eenzijdige selectie van onderzoeken en belangen-verstrengeling met de telecomindustrie (1). We willen u dan ook adviseren om in plaats van de ICNIRP-richtlijnen voortaan de veel lagere en realistischere SBM 2015-richtlijnen te hanteren als blootstellingslimieten.

GEMEENTEN EN PROVINCIES WORDEN BUITENSPEL GEZET

U geeft aan landelijk uitputtende regels te willen hanteren die voorrang hebben op provinciale en gemeentelijke regels. Dit betekent dat gemeenten en provincies hun autonomie op dit punt kwijt raken, terwijl de Omgevingswet er nu juist voor bedoeld is om in te kunnen spelen op lokale situaties. Wij vinden het van groot belang dat gemeenten en provincies, conform de *Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht*, ook in de toekomst hun eigen lagere limieten kunnen blijven stellen ter bescherming van burgers tegen straling. Dat er een ‘lappendeken’ van verschillende decentrale regels ontstaat is gewoon iets waar een goed registratiesysteem voor benodigd is, maar het rechtvaardigt geenszins het volledig buitenspel zetten van gemeenten en provincies.

BESTUURSRECHTER OORDEELT DAT GEMEENTEN GEZONDHEIDSBELANGEN MOETEN MEEWEGEN

Aanvullend hierop willen wij u erop attenderen dat een bestuursrechter op 18 december 2020 heeft geoordeeld (2) dat gemeenten gezondheidsbelangen van burgers die gevoelig zijn voor straling mee moeten wegen in hun lokale antennebeleid. Daarnaast heeft de rechtbank geoordeeld dat niet uitgesloten kan worden dat ook bij een veldsterkte *ver onder* de blootstellingslimieten sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. Uw besluit om afwijkende lokale regelgeving onmogelijk te maken en de risicovolle ICNIRP-limieten landelijk vast te leggen is dan ook in strijd met deze uitspraak.

BURGERS WORDEN BUITENSPEL GEZET

U stelt dat er geen gevolgen zijn voor burgers en het milieu. Dat is volkomen onjuist. Er zijn enorm grote gevolgen voor burgers en het milieu. U kiest er echter voor om hiervan weg te kijken, dat is iets anders. Burgers worden geconfronteerd met onwrikbare risicovolle veel te hoge blootstellingslimieten waar ze in het geheel niets meer tegenin kunnen brengen. Straling wordt ongeraagd opgedrongen in ieders persoonlijke leefomgeving. Alle signaleringen en waarschuwingen die al jarenlang door diverse wetenschappers, artsen, ervaringsdeskundigen, burgergroepen en belangenorganisaties worden aangedragen worden structureel door u genegeerd. En ook de effecten van straling op dieren en de natuur zijn inmiddels ruimschoots aangetoond. Zij kunnen niet namens zichzelf spreken, maar ook flora en fauna verdienen bescherming.

WAAR BLIJFT HET BELEID VOOR MENSEN DIE GEZONDHEIDSKLACHTEN ERVAREN DOOR STRALING?

Met name de groep mensen die nu al gezondheidsklachten ervaren door straling is al heel erg vaak door diverse belangenorganisaties bij u onder de aandacht gebracht (3). Hoe kan het toch dat deze groep mensen desondanks structureel wordt genegeerd? Waar kunnen zij nog wonen en leven als overal straling is? Hun grondwettelijke rechten op onaantastbaarheid van het lichaam (art. 11), de woonbaarheid van het land (art. 21) en het recht dat de overheid maatregelen moet treffen ter bevordering van de volksgezondheid (art. 22) worden hiermee ernstig geschonden. Wij vinden dan ook dat het een taak is van de overheid om te zorgen dat deze groep mensen in stralingsarme gebieden (4) kunnen wonen en leven, zodat zij op een menswaardige manier kunnen meedoen aan de samenleving en zij niet als stralingsvluchteling (5) door het leven hoeven te gaan.

LIMIETEN WORDEN AL TOEGEPAST, DIT BESLUIT IS DUS NIET NODIG

Bij de beschrijving van het probleem stelt u dat de blootstellingslimieten in de praktijk al worden toegepast en nageleefd in Nederland. Daarmee geeft u dus aan dat er eigenlijk geen probleem is. De limieten worden al nageleefd, daar zijn dus geen nieuwe landelijke regels voor nodig. Verder stelt u dat als ieder bevoegd gezag eigen regels opstelt, dit kan leiden tot onduidelijkheid en onzekerheid bij burgers. Maar burgers zijn vooral gebaat bij (lokale) overheden die daadwerkelijk rekening houden met de feitelijke gezondheidseffecten van straling in hun eigen leefomgeving. Het is dan ook heel erg belangrijk dat gemeenten lokaal eigen regels op kunnen blijven stellen. Burgers zitten helemaal niet te wachten op een fictieve papieren werkelijkheid (6). Dit wijzigingsbesluit geeft vooral de zekerheid dat burgers wel degelijk gezondheidsrisico's lopen en dat de rijksoverheid dat geen probleem vindt.

TWEDE KAMER BUITENSPEL GEZET

Niet alleen gemeenten, provincies en burgers worden buitenspel gezet, maar ook de Tweede Kamer wordt omzeild door dit te regelen in een wijziging van een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) in plaats van via een wetsvoorstel. Een AMvB hoeft niet langs de Tweede Kamer, maar kan simpelweg geregeld worden door de staatssecretaris van EZK en de Ministerraad. Gezien de enorme impact van dit voorgenomen besluit lijkt ons dit zeer onwenselijk en ongepast.

Daarnaast is het ons opgevallen dat de bespreking in de Tweede Kamer van het Advies van de Gezondheidsraad over 5G en Gezondheid eerst is uitgesteld (8 oktober) en daarna is geannuleerd (10 december). Wij willen de staatssecretaris dringend oproepen om dit onderwerp alsnog op de agenda te zetten, zodat de Tweede Kamer wordt betrokken bij dit belangrijke onderwerp.

TOT BESLUIT

Samenvattend willen wij de rijksoverheid hierbij dringend verzoeken om van deze wijziging van het Frequentiebesluit af te zien en eerst te zorgen voor deugdelijk onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek; een inhoudelijk maatschappelijk debat; de Tweede Kamer hierbij te betrekken; gemeenten en provincies hun autonomie te laten behouden; burgers serieus te nemen en stralingsarme gebieden te regelen voor mensen die gezondheidsklachten ervaren door straling.

Tot slot willen wij u herinneren aan de vergelijkbare situaties rondom o.a. Roken, Asbest en Chroom6, waarbij alle signaleringen en waarschuwingen ook jarenlang ten onrechte structureel werden genegeerd, met veel onnodige gezondheidsschade tot gevolg. En recent zagen we alle bewindslieden weer weggijken en naar anderen wijzen bij de Toeslagenaffaire.

U kunt de verantwoordelijkheid niet afwentelen op de Europese Commissie, de Gezondheidsraad of de ICNIRP. U heeft hierin ook zelf een eigen morele en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

We hebben u heel vaak (o.a. bij eerdere internetconsultaties en ook persoonlijk) geïnformeerd, u kunt straks echt niet zeggen dat u het niet wist!

Namens burgercollectief StralingsBewust.info, Mevrouw S.T. Belgraver

Noten:

- > 1. Lees meer over de omstrede ICNIRP-normen: >> Prof. dr. Lennart Hardell: *Expertreactie Lennart Hardell aan Gezondheidsraad en Kabinet inzake 5G en gezondheid. Aanvullend: Nederlandstalige toelichting van Let's Talk About Tech* >> Klaus Buchner en Michèle Rivasi (twee leden van het Europees Parlement): *ICNIRP: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G. Artikel over hun rapport: 'Europese Commissie te veel beïnvloed door industrie inzake 5G' (AG Connect)* >> Dr. Leendert Vriens: *ICNIRP richtlijnen bieden geen bescherming tegen schadelijke effecten voor de gezondheid* >> Drs. Jos Timmer: *Defensieve strategieën: The Telecom Industry Self Protection* >> Dr. Hugo Schooneveld: *Blootstellingsnormen ICNIRP zijn ongepast* >> Dr. Susan Pockett, New Zealand: *Conflicts of Interest and Misleading Statements in Official Reports about the Health Consequences of Radiofrequency Radiation*
- > 2. Uitspraken rechtbank Gelderland: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI%3ANL%3ARBCEL%3A2020%3A6699&showbutton=true> én <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBCEL:2020:6702&showbutton=true>
- > 3. <https://stralingsbewust.info/2020/12/06/stralingsbewuste-organisaties-sturen-na-teleurstellende-reactie-van-staatssecretaris-opnieuw-brief-aan-mona-keijzer/>
- > 4. <https://stralingsbewust.info/2020/12/28/het-is-een-taak-van-de-overheid-om-stralingsarme-woongebieden-mogelijk-te-maken/>
- > 5. <https://www.ad.nl/binnenland/ziek-van-straling~a9f1f801/>
- > 6. <https://letstalkabouttech.nl/2020/12/misstanden-regulering-mobiele-blootgelegd-kabinet-geen-oog-voor-risicos-5g/>

Reactie 68: Sylvia Siem-Slegers, Huizen, 2-1-21

● CITAAT UIT DE CONSULTATIE:

"Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen:

• Er zijn geen gevolgen voor burgers en het milieu aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu.

• De mobiele telecomoperators dienen op basis van de huidige regels (Antenneconvenant) al te voldoen aan de limieten. Dit besluit zorgt daarom niet voor een lastenverzwaring. Agentschap Telecom houdt hier toezicht op en doet metingen door het gehele land om te controleren of de limieten niet worden overschreden."

Dat klinkt mooi en geruststellend, maar dat is het allerminst. Want wat zijn dan die regels die gesteld zouden worden om de volksgezondheid en het milieu te beschermen? Natuurlijk: uw argument is stevast dat u zich laat adviseren door de Gezondheidsraad (zie verderop in dit betoog) en blootstellingslimieten (als advies opgesteld door ICNIRP) hanteert. Wat de ICNIRP betreft, beroept u zich op het gegeven dat de blootstellingslimiet in Nederland op een factor 10 (voor de beroepsbevolking) en een factor 50 (voor de algemene bevolking) onder de ICNIRP- limiet is vastgesteld. *"Dat toont toch aan dat we voorzichtig zijn?"* zo redeneert u.

De ICNIRP-limiet is echter niet alleen sterk verouderd (opgesteld in 1998, toen de mobiele technologie vergeleken met nu nog in de kinderschoenen stond, en herzien in 2020 maar daarbij niet gewijzigd). De limiet is bovendien gebaseerd op een modelberekening met een zak zout water en is uitsluitend gebaseerd op thermische effecten (1 graad opwarming) die tijdens of kort na blootstelling aan straling optreden. De ICNIRP-limiet is immers enkel vastgesteld na blootstellingstermijnen van 6 of 30 minuten.

M.a.w.: lange-termijneffecten als gevolg van de 24 uur per dag stralende zendmasten, Wifi routers, DECT telefoons, babyfoons en overige continu stralende zogenaamd 'slimme apparatuur' zijn bij het vaststellen van de in Nederland gehanteerde ICNIRP-blootstellingslimiet volkomen genegeerd. Daarbij komt dat de door de staatssecretaris benoemde veiligheidsfactoren in geval van een op het lichaam gedragen smartphone (tenzij uitgeschakeld) ruimschoots teniet worden gedaan.

Bij de ICNIRP-blootstellingslimiet wordt bovendien het standpunt ingenomen dat er boven de gestelde limiet enkel thermische effecten zouden optreden. De andere wetenschappelijke stroming die in duizenden peer-reviewed onderzoeken aantoonde dat er tevens biologische gezondheidseffecten optreden zelfs ver beneden de ICNIRP-limiet wordt hiermee onterecht buiten beschouwing gelaten.

Maar, ik vertel u hiermee uiteraard niets nieuws...

In dit kader is het recentelijk verschenen bericht *"Archief van 4.000 documenten onthult dat de regering decennia geleden wist over de gezondheidseffecten van mobiele technologie"*, verwijzend naar een database van een onderzoekswetenschapper met tientallen jaren werkervaring bij de Amerikaanse marine, de Amerikaanse volksgezondheidsdienst, het National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH) en het Bureau of Radiological Health van de Amerikaanse Food and Drug Administration, uitermate veelzeggend.

> <https://zoryglaser.com/>

Er bestaat dus een grote hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek dat aangeeft dat 2G, 3G, 4G wifi en dergelijke ernstige schadelijke effecten heeft, waarbij men ook dient te bedenken dat deze effecten zich niet alleen tot mensen beperken. Ook dieren, planten en insecten worden beïnvloed. Bacteriën verwerven als gevolg van straling een grotere resistentie tegen antibiotica en schimmels kunnen tot 600x meer gifstoffen verspreiden. Het effect dat de met 5G gepaard gaande nieuwe technologie op insecten kan hebben zou nog wel eens vele malen groter kunnen zijn dan bij 2 t/m 4G al het geval is.

Echter: hoewel u in de consultatie vermeldt dat er eveneens regels gesteld zouden worden ter bescherming van het milieu, is daarvan in de praktijk totaal geen sprake. Een kleine zoektocht naar uitspraken van de adviesorganen die u als bewindsvoerder ter beschikking staan, heeft geleerd dat zowel ICNIRP, als de Gezondheidsraad als het Kennisplatform Elektromagnetische Velden GEEN onderzoek verricht hebben of nog zullen gaan verrichten naar de effecten van draadloze technologie op dieren, planten, het ecosysteem. Het besef dat natuur en biodiversiteit van levensbelang zijn voor ons ontbreekt blijkbaar totaal. In dit kader kan ik u het boek *Elektrisch Ecosysteem, alles werkt door middel van elektriciteit en magnetisme*, geschreven door Sander Funneman, van harte aanbevelen:

> <https://www.bol.com/nl/p/elektrischecosysteem/9200000122141545/?>

referrer=ADVNLPPcef27b0049dcd8a40065bba51d000050007&utm_source=50007&utm_medium=Affiliates&utm_campaign=CPS&utm_content=txl

Kortom: het is pertinent onmogelijk om de veiligheid van straling en met name van de nieuwe technologie die met 5G geïntroduceerd is en nog zal worden middels de ICNIRP- blootstellingslimiet te garanderen.

RESOLUTIE RAAD VAN EUROPA: VERLAAG DE BLOOTSTELLINGSLIMIET

De Raad van Europa concludeerde al in 2011 – na een analyse van alle onderzoeken die er op dat moment waren gedaan – dat er voldoende bewijs van mogelijk schadelijke effecten is van elektromagnetische velden op fauna, flora en de mens. En dat lidstaten moeten handelen om zich te beschermen tegen mogelijk ernstige milieu- en gezondheidsrisico's. Het betreft Resolutie 12608 – waarin de Raad oproept tot verlaging van de blootstellingslimiet tot 0,2 Volt per meter/100 microwatt per vierkante meter. Dit is ongeveer 100.000x (!) lager dan de huidige in Nederland gehanteerde ICNIRP- blootstellingslimiet

> https://www.jrseco.com/wp-content/uploads/Raad_van_Europa_12608_dangers_of_electromagnetic_fields.pdf

WETENSCHAPPELIJKE VERDEELDHEID

Bovenstaande feiten maken de "voorzichtigheid" die de regering in acht zegt te nemen door een factor 10 c.q. 50 onder de door de ICNIRP vastgestelde blootstellingslimiet te gaan zitten, volledig irrelevant. Temeer daar er, naast de wetenschappelijke onderzoeken die concluderen dat er géén gezondheidsrisico's optreden, hoe langer hoe meer internationale wetenschappers, in onafhankelijke peer-reviewed onderzoeken, de noodklok luiden over de gezondheidsschade die kan ontstaan, ook ver beneden de huidige ICNIRP-limiet. Er is dus duidelijk sprake van verdeeldheid onder wetenschappers. Biologische effecten die als voldoende wetenschappelijk bewezen aangemerkt worden zijn o.a. DNA-breuken, DNA-schade, verminderde vruchtbaarheid en effecten op de normale breinfunctie (in vele wetenschappelijke onderzoeken is aangetoond dat zelfs bij de geringste blootstelling aan straling de bloed-hersenbarrière begint te lekken).

HOE ZIT HET NOU?!

Tijdens een Zweeds seminar over straling, eind mei 2016, stelt journaliste Mona Nilsson aan dr. Eric van Rongen de vraag waarom de Zweedse bevolking en beleidsmakers dr. Van Rongen meer zouden moeten vertrouwen dan de vele wetenschappers die geen enkel probleem hebben om de conclusie te trekken dat straling schadelijk is. Het antwoord van Van Rongen is veelzeggend: *"Iedereen kan geloven wat hij wil geloven. Als die wetenschappers denken dat er genoeg bewijs is, dan is die conclusie hun verantwoordelijkheid. Wij trekken andere conclusies. En het is aan de mensen om te beslissen welke groep zij betrouwbaarder vinden en wat ze willen geloven"*:

> https://www.youtube.com/watch?v=P_JIu1okWCI

Overigens deed diezelfde Eric van Rongen tijdens het 5G werkoverleg van 3 juli 2019 in Den Haag de volgende uitspraken: *"Er zijn wel een aantal onderzoeken waarin aanwijzingen gevonden zijn dat dat [het risico op kanker] mogelijk het geval zou kunnen zijn, er zijn ook andere onderzoeken waarin dat soort effecten niet gevonden zijn." [...] "Ik ben het met de heer Schooneveld [spreker op het 5G-werkoverleg namens het 5G-appeal] eens dat er niet voldoende onderzoek [naar EHS, de aanduiding voor elektrogevoeligheid] gedaan is en dat meer onderzoek gewenst is. Je kan niet met 100% zekerheid uitsluiten dat er niet daadwerkelijk toch wel een oorzakelijk verband [tussen EHS en straling] zou kunnen zijn."*

HET VOORZORGSPRINCIPE: RICHTLIJN BIJ WETENSCHAPPELIJKE VERDEELDHEID

De Nederlandse overheid stelt, zoals gezegd, dat er al "voorzichtigheid" in acht genomen wordt, omdat de blootstellingslimiet in Nederland een factor 10 c.q. 50 onder de ICNIRP-limiet gesteld is. *"Het toepassen van het voorzorgsprincipe is daarmee niet aan de orde"*, zo redeneert u.

Het voorzorgsprincipe gaat echter niet over 'voorzichtigheid betrachten', het gaat over hoe te handelen bij wetenschappelijke onzekerheid. Het voorzorgsprincipe houdt in dat als er een ingreep plaatsvindt of plaats gaat vinden waarvoor sterke aanwijzingen bestaan dat deze ernstige effecten heeft op het milieu, er maatregelen moeten volgen ook al is er nog sprake van wetenschappelijke onzekerheid. Het betreft een moreel en politiek principe dat stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel als er geen wetenschappelijke consensus bestaat over de toekomstige schade. Het voorzorgsprincipe gaat dus over complexe systemen waar ingrepen resulteren in onvoorspelbare effecten.

Kortom: zowel het advies in de Resolutie van de Raad van Europa om de blootstellingslimiet te verlagen als ook het feit dat er duidelijk sprake is van wetenschappelijke verdeeldheid omtrent de gezondheidsrisico's van straling (zelfs ver onder de ICNIRP blootstellingslimiet) maakt de noodzaak om het voorzorgsprincipe officieel toe te passen des te dringender. Sterker nog, het voorzorgsprincipe had jaren geleden, bij de opkomst van de nieuwe mobiele technologieën al direct toegepast moeten worden!

ICNIRP ONDER VUUR

Wie overigens de moeite neemt om een kijkje te nemen achter de schermen van de organisatie die de blootstellingslimieten geadviseerd heeft (ICNIRP), kan niet anders dan – op zijn minst – grote vraagtekens stellen bij de – vermeende – onafhankelijkheid van deze club. Zo verscheen er in de zomer van 2020 een rapport, samengesteld in opdracht van twee Europarlementariërs, Klaus Büchner en Michèle Rivasi, waarin de onafhankelijkheid en – daarmee – betrouwbaarheid van ICNIRP ter discussie gesteld wordt en parallellen getrokken worden met de gang van zaken rond o.a. asbest en tabak. Het rapport maakt melding van hoe de Europese Commissie, bij het vaststellen van blootstellingslimieten, haar oren laat hangen naar ICNIRP, een organisatie die, in de optiek van Büchner en Rivasi, niet voldoende onafhankelijk en betrouwbaar is. De Europarlementariërs tekenen op dat ICNIRP een private partij is die weliswaar niet direct door de telecomindustrie wordt gefinancierd, maar waarop van buitenaf geen toezicht op kan worden uitgeoefend.

> https://www.stopumts.nl/doc.php/Berichten%20Internationaal/12549/leden_ep_trekken_parallellen_onderzoek_risico_s_asbest_tabak_benzine_klimaatverandering_en_nu_5g

Zoals u weet, heeft ook professor Hans Kromhout, voorzitter commissie EMV van de Gezondheidsraad, zich in maart 2020 – weliswaar op persoonlijke titel, maar dat doet geen afbreuk aan zijn deskundigheid – kritisch uitgelaten over ICNIRP. Zo noemde Kromhout het ‘wel bijzonder’ dat de ICNIRP-normen zó veel zeggingskracht hebben gekregen in Europa. Daarbij stelde Kromhout dat alléén kijken naar warmte niet genoeg is: „Als je ziet dat onder het niveau van 1 graad opwarming, wat ICNIRP aanhoudt, toch allerlei effecten optreden, moet je op een gegeven moment een stapje verder gaan.”

Kromhout onderschrijft bovendien de kritiek op ICNIRP's selectieprocedures: „Het is een beetje een ondoorzichtige club. Hoe kandidaten worden verkozen, is niet duidelijk. Noem het zelfbevlekkend. In die zin heeft het niet echt een onafhankelijke status.”

Bovendien geeft Kromhout aan dat inderdaad metingen verricht worden, maar dat er geen blootstelling van individuen gemeten wordt, geen toekomstscenario's van blootstelling doorgerekend en geen eventuele gezondheidsrisico's ingeschat. “Dat moet anders. Je moet de industrie niet zomaar haar gang laten gaan. Weldoordachte afwegingen vooraf – zegeningen versus risico's – zijn ook in dit dossier noodzakelijk” aldus Kromhout.

> https://www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/12476/wetenschap_verdeeld_over_straling_5g

Ook het in oktober 2020 verschenen rapport “Gezondheidsrisico's van radiofrequente straling, inclusief 5G, moeten worden beoordeeld door experts zonder belangenconflicten” spreekt duidelijke taal:

“In een evaluatierapport van een deskundigengroep van de Zwitserse overheid en een recente publicatie van ICNIRP (de internationale organisatie die de blootstellingslimiet adviseert) worden de gezondheidseffecten van radiofrequente straling van 5G genegeerd. Belangenconflicten en banden met de industrie lijken aan deze vooringenomen rapporten te hebben bijgedragen. Het ontbreken van een juiste onpartijdige risicobeoordeling van de 5G-technologie brengt de bevolking in gevaar. Bovendien lijkt er een kartel te zijn van individuen die de evaluatiecommissies monopoliseren, waardoor het 'geen-*risico*'-paradigma wordt versterkt. Wij zijn van mening dat deze activiteit moet worden aangemerkt als wetenschappelijk wangedrag”, aldus de auteurs van het rapport, Lennart Hardell en Michael Carlberg.

> <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7405337/?fbclid=IwAR1RzQ9Icryjda5grWZfnlNQqBlT0zRc0mk1OcXz73zPHvL1NIFDcoBJ10>

GEZONDHEIDSRaad: ADVIESRAPPORT 5G EN GEZONDHEID

Het advies van de Gezondheidsraad luidt letterlijk o.a. als volgt:

1: Schade aan de gezondheid door zenderstraling is mogelijk.

2: De grenswaarden in de ICNIRP adviezen, die tot op heden bepalend waren voor de GR, zijn mogelijk te hoog. Hierdoor kan niet meer worden uitgesloten dat blootstelling aan 5G onder de ICNIRP-adviezen schade berokkent.
3. De frequentieband van 26 GHz niet voor 5G in gebruik nemen, zolang mogelijke gezondheidsrisico's niet zijn onderzocht.

Uit uw handelwijze en uw o.a. in deze consultatie beschreven voornemens kan niet anders dan geconcludeerd worden dat u de adviezen van de Gezondheidsraad volledig aan uw laars lapt.

NEDERLANDSE RECHTER ERKENT GEZONDHEIDSRISICO'S

N.a.v. een rechtszaak d.d. 20 oktober jl., waarin een Nederlandse burger zich hard maakte tegen de plaatsing van een zendmast op 650 meter afstand van haar woning, heeft de rechter onlangs geoordeeld dat verhoogde gezondheidsrisico's onder de geldende blootstellingslimiet niet kunnen worden uitgesloten:

“Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, (...) sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's.”

> <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI%3ANL%3ARBAGEL%3A2020%3A6699&showbutton=true>

En ik kan u vertellen dat deze dame niet de enige is die last ondervindt van straling. Maar ook daarmee vertel ik natuurlijk helemaal niets nieuws: o.a. het – nota bene door de overheid uitgevoerde – onderzoek Kantar 2017 en het 2016 GESOND-onderzoek, uitgevoerd door GGD/Universiteit Utrecht, hebben hier duidelijke uitspraken over gedaan. De vraag is: waar kunnen deze mensen (nog) naar toe als zij straling willen vermijden?

Waarom worden er niet – zoals de heer Woudenberg Hoofd van de afdeling Gezondheid & Milieu van de GGD, in juli 2018 in het programma EenVandaag adviseerde – in plaats van gemeenten alle zeggenschap te ontnemen, behandelcentra en witte zones (stralingsarme gebieden) ingericht? De heer Woudenberg acht het in ieder geval heel belangrijk dat er een goed behandelcentrum gaat komen voor elektrogevoelige mensen, *“omdat het belangrijk is dat mensen hun leven toch een beetje op de rails kunnen houden”*.

Daarnaast geeft Woudenberg aan *“dat het voor mensen die echt heel erg lijden goed zou zijn als er een stralingsvrij gebied komt. Al is het maar een vierkante kilometer in Nederland waar mensen even tot rust kunnen komen.”*

> <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/ziek-door-straling-slachtoffers-pleiten-voor-stralingsvrij-woongebied/>

Mijn vraag aan u is: hoe kunt u het hier NIET mee eens zijn?!

En ook: waar wacht u nog op?!

Met het oog op de gezondheid en het welzijn van alle Nederlanders verzoek ik u daarom:

- de huidige blootstellingslimiet te verlagen conform Resolutie 12608 van de Raad van Europa,
- het voorzorgsprincipe per direct officieel toe te passen,
- af te zien van de verdere uitrol van 5G in Nederland,
- serieus en onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek te laten verrichten naar het fenomeen EHS (aanduiding voor elektrohypersensitiviteit),
- de mogelijkheid in te voeren/behouden om lokaal een lagere/strengere stralingslimiet en eigen antennebeleid te hanteren,
- stralingsarme gebieden (witte zones) in Nederland in te richten,
- serieus in gesprek te gaan met verenigingen als Stralingsbewust Wonen, vereniging CPLD en Stichting EHS,
- overal zoveel mogelijk gebruik te maken van bekabelde verbindingen.

Kortom: maak waar wat u op de site van uw ministerie belooft:

“Het ministerie van Economische Zaken staat voor een duurzaam, ondernemend Nederland. (...) Door aandacht te hebben voor onze natuur en leefomgeving.”

Deze belofte kan, als u gemeenten de bevoegdheid ontnemt om zelf lagere limieten te stellen ter bescherming van de volksgezondheid of het milieu, direct de prullenbak in.

Met verontruste groet, Sylvia Slegers, Huizen

Reactie 67: NN, Zwolle, 2-1-21

● Ik woon samen met een partner die stralingsgevoelig is. Dagelijks maak ik mee hoe zeer dit haar leven, en dat van de rest van ons gezin, bepaalt.

De onontkoombare blootstelling aan de vele stralingsbronnen betekent voor haar: hartkloppingen, hoofdpijn, concentratieproblemen, duizelingen, het gevoel van onderuit gaan en totaal niet meer functioneren.

Haar leven is eigenlijk meer OVERLEVEN (en dat geldt voor veel stralingsgevoeligen).

Ik vind het zeer kwalijk, onwettig en verdrietig dat de overheid in ons welvarend, democratisch land niets voor deze groep mensen doet en de ogen sluit voor al het aanwezige bewijs dat straling gezondheidsschade kan veroorzaken.

Als burger verwacht ik van mijn overheid dat zij het voorzorgsprincipe hanteren en dat zij gezondheidsbelangen boven economische belangen stellen.

Ik vraag U dan ook met klem uw verantwoordelijkheid hierin te nemen!!

Reactie 66: NN, Zwolle, 2-1-21

● Ik woon in een modern, welvarend en democratisch land, waar in de grondwet de volgende rechten zijn verankerd!

Artikel 10: Een ieder heeft recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Artikel 11: Ieder heeft recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Artikel 20: De bestaanszekerheid van de bevolking is onderwerp van zorg der overheid.

Artikel 21: De zorg van de overheid is gericht op bewoonbaarheid van het land en bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Artikel 22: De overheid treft maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid.

Blijkbaar geldt dit niet voor de groep mensen die stralingsgevoelig zijn (EHS) en dag in dag uit ernstige hinder en (soms ondraaglijke) ziekmakende klachten ervaren!!

Met de vele reacties op de vorige consultatie, is niets gedaan! Dit geldt ook voor het gesprek van Stichting EHS met Mona Keijzer, de vele brieven van organisaties die belangen van elektrogevoeligen onder de aandacht wil brengen en persoonlijke brieven van stralingsgevoelige mensen. Zij zijn het bewijs, dat de toenemende straling wel degelijk voor gezondheidsklachten kan zorgen.

Er zijn al decennia vele honderden wetenschappelijke studies die stralingsschade aantonen. De overheid weet van dit bestaan, maar kijkt door de economische belangen weg. Zij verwijst hierbij steeds naar de richtlijnen van de ICNIRP, die gebaseerd zijn op een zeer gammele oude "test" waarbij een zak zout water wordt bestraald door 1 stralingsbron. Daarbij wordt gekeken, bij welke blootstelling pas opwarming plaatsvindt. Hierbij wordt volledig voorbij gegaan dat wij 24/7 onderhevig zijn aan toenemende straling van vele verschillende bronnen (wifi, 3G/4G/5G, radar, C2000, DAB+, Bluetooth, etc.) en de biologische effecten, die dit op mensen (en het hele ecosysteem) heeft. Je hoeft geen professor te zijn, om te weten dat dit geen deugdelijke wetenschappelijk onderbouwde test is.

Daarnaast is het zeer kwalijk dat er sprake is van een enorme belangenverstremming bij de ICNIRP en dat dit stilzwijgend geaccepteerd wordt! Al in 2011 was er Kritiek van de Raad van Europa op ICNIRP Zowel het Europees Parlement (in Resolutie 2008/2211(INI)) als de Raad van Europa doen de aanbeveling om de op de ICNIRP adviezen gebaseerde normen te verlagen. De Raad van Europa oordeelt in haar Advies van 6 mei 2011 over gezondheidsrisico's in verband met elektromagnetische velden (12608):

29. De rapporteur benadrukt in dit verband dat het op zijn zachtst gezegd nogal merkwaardig is, dat de geldende officiële grenswaarden voor de beheersing van het effect op de gezondheid van extreem laagfrequente elektromagnetische velden en hoogfrequente golven zijn opgesteld en voorgesteld aan internationale politieke instanties (WHO, Europese Commissie, regeringen) door de ICNIRP, een NGO waarvan de oorsprong en de structuur niet bepaald duidelijk zijn, en die er bovendien van wordt verdacht nogal nauwe banden te hebben met de industrieën waarvan de groei afhankelijk is van deze aanbevelingen voor grenswaarden voor verschillende frequenties van elektromagnetische velden.

30. Als de meeste regeringen en veiligheidsinstanties zich simpelweg tevreden hebben gesteld met het herhalen en overnemen van de ICNIRP-veiligheidsaanbevelingen, dan is dat in feite om twee redenen gebeurd: Teneinde de uitbreiding van deze nieuwe technologieën niet te belemmeren met hun belofte van economische groei, technologische vooruitgang en het scheppen van werkgelegenheid; en eveneens omdat de politieke besluitvormers helaas nog steeds weinig betrokken zijn bij zaken als de beoordeling van technologische risico's voor het milieu en de gezondheid.

Ik heb door de toenemende straling al jaren vele klachten: ondraaglijke stroom en trillingen voelen/ hartkloppingen/duizeligheid en desoriëntatie/concentratieverlies /ernstige hoofdpijnen/ extreme vermoeidheid. Ben ik op een stralingsarme plek, dan verdwijnen de meeste klachten of ze worden minder. Het probleem is dat deze plekken steeds minder te vinden zijn en dat door de toenemende stralingsbronnen in de omgeving en bij omwonende burens ook mijn eigen deels afgeschermd huis klachten geeft. Mijn hele bestaan en dat van mijn gezin staat 24/7 in het teken van EHS en er is geen overheidsinstantie die mij en lotgenoten hiertegen beschermt!

U kunt met alle gedane reacties, brieven, petitities en acties nooit zeggen: Wij hebben het niet geweten!

Ik wil u de woorden van de koning op 4 mei meegeven: Niet wegstappen en niet normaal maken wat niet normaal is!

Ik vraag u uw verantwoordelijkheid te nemen en gezondheid van burgers boven economische

belangen te stellen !

- Onafhankelijk en degelijke onderzoeken/totaalmetingen, waarbij geen sprake is van belangenverstrengeling. Volledige openheid van zaken waar stralingsbronnen staan en wat de sterkte is (ook in kerken/molens en andere verborgen plekken).

Juiste voorlichting m.b.t. stralingsgevaaren, zoals die in andere landen al wel plaatsvindt.

Het bieden van stralingsarme zones, zodat elektrogevoeligen/stralingsgevoeligen een plek hebben om te wonen/werken of te herstellen.

Aanpassen van de ICNIRP richtlijnen naar bouwbiologische richtlijnen.

Hanteren van het voorzorgsprincipe!

Reactie 65: NN, Rotterdam, 2-1-21

- Slecht plan! wanneer jullie het advies van de Gezondheidsraad in de wind slaan en de Tweede Kamer compleet passeren dan wonen wij niet meer in een democratie. doe hier iets aan! Gemeenten moeten zelfstandig kunnen besluiten om minder hoge frequentie te gebruiken. Er moet ruimte komen voor mensen die stralingsziekte hebben en zij die stralingsarm wensen te leven. Hoor ons!

- Meer betrouwbaar en onafhankelijk onderzoek naar straling, ons niet gebruiken als proefkonijn!

Reactie 64: H. Groenendyk, Leiden, 2-1-21

- Alstublieft niet. Ik heb al bijna geen mogelijkheden meer normaal te leven met de huidige straling om mij heen.

Reactie 63: Philip Augusteijn, Millingen a/d Rijn, 2-1-21

- Ik heb nu al veel last van 4g-straling. Ik ben altijd moe, kan niet deelnemen aan de maatschappij. Als 5g bij mij wordt ingevoerd zal ik moeten verhuizen, maar waarheen? Ik vind het onmenselijk zoals dit soort "ontwikkelingen" door onze strot worden geduwd, zonder naar de gevolgen onderzoek te doen, zonder met burgers rekening te houden.

Reactie 62: NN, Nieuwerkerk a/d IJssel, 1-1-21

- Het is absurd dat de overheid, die ten dienste hoort te staan aan de burger, burgers die gevoelig zijn voor straling niet in bescherming neemt. Er wordt op deze manier steeds verder aan de grondrechten van burgers getornd. De overheid toont zich onbetrouwbaar en niet ten dienste van de burgers. Daarnaast worden drogredenen, zoals vermeende noodzaak voor crowd-controle, misbruikt om 5G erdoorheen te drukken, koste wat het kost, ook al gaat het ten koste van de gezondheid van de burger. Er wordt steeds meer macht naar politiek Den Haag toetrokken, dit gaat echter op een manier die we vóór 2020 aan bananenrepubliek toeschreven. Nu doet de Nederlandse overheid hetzelfde, dit zijn dictatoriale praktijken.

- De "gemiddelde mens" bestaat niet. Alle informatie die gegeven wordt door de overheid over 5G, is manipulerend en de onderzoeken over de effecten van 5G worden stelselmatig genegeerd. Er is heel veel bekend over de schade die 5G toe kan brengen aan mens, dier en natuur, dit wordt stelselmatig genegeerd en gecensureerd.

Reactie 61: Drs. Ing. J.G. van Gils, Rotterdam, 1-1-21:

- Deze consultatie is een verplichting van de EU. Gezien de voornemens van de Staatssecretaris Mona Keijzer, die zij op 20 november in concept publiceerde, is de lijn van de overheid al uitgezet. De wijziging van het Frequentiebesluit 2013 impliceert dat de omstreden *blootstellingsadviezen* van de private en zeer omstreden ICNIRP als *normen* en *limieten* gehanteerd gaan worden. Hierdoor blijft er weinig ruimte voor gemeenten, voor burgers, voor voorzorg en voor de volksgezondheid. Gezien het nihil effect van alle voorgaande consultaties hoop ik op een omslag. Zoals gezegd wordt: is met de introductie van Covid de volksgezondheid van minderheden centraal komen te staan.

Het opstellen van een Telecomwet om daarin nieuwe ontwikkelingen wettelijk vast te leggen lijkt politiek en juridisch een vervolgstap, maar is alleen in het voordeel van de industrie, providers en handel echter in alle gevallen en opzichten nadelig voor de natuur en de volksgezondheid.

	<i>Voorstel</i>	<i>Status</i>	<i>Gunstig voor</i>	<i>Versluierd</i>
ICNIRP	Advies	Zonder verantwoording	Industriële lobby	Volksgezondheid
GR	Richtlijn	Niet dwingend voor de regering	Wetenschappelijke inteelt	Volksgezondheid
Regering	Limiet	Politieke keuze	Economie relevant	Volksgezondheid

De ICNIRP-adviezen zijn gebaseerd op een ongestoorde hoogfrequente zendergolf die gedurende 6 tot 30 minuten opwarming geeft in zakjes zout water – dat menselijk weefsel moet representeren. Wanneer 1 graad Celsius wordt bereikt wordt op die veldsterkte een reductiefactor toegepast. Dit wordt abusievelijk door de woordvoerders van de overheid ‘het toepassen van het voorzorgsprincipe genoemd’. De hele procedure om tot blootstellingswaarden voor mens en natuur te komen is puur natuurkundig van aard en heeft geen raakvlakken met de levende natuur en de mens. Wat *niet* in de overwegingen wordt meegenomen: Lange termijn effecten – non-thermische effecten – dosimetrie en synergismen. (er zijn tenminste 10 000 wetenschappelijke publicaties beschikbaar). Ook wordt er geen Milieu effect Rapportage uitgevoerd en ook wordt niet overwogen de impact op de natuur, milieu en klimaat te onderzoeken. Ook klokkenluiders, ziekten onder de bevolking, actiegroepen, wetenschappelijke groepen zoals WPEN, patiëntenverenigingen zoals CLPD en EHS worden allemaal genegeerd. De roep om erkenning van EHS en de roep om een witte zone-plan worden aangehoord echter niets mee gedaan.

De informatieverstrekking zowel van de overheid als van de grote media lijken alleen ten voordele van de multinationals te berichten, waarbij de volksgezondheid in hoge mate in de verdrukking komt.

Zelfs het 5G-advies van de GR van 2 sept 2020 spreekt over gezondheidsschade – dit rapport wordt echter niet inhoudelijk besproken/ besluiten worden genomen nog voor het rapport beschikbaar is/ wanneer het rapport er is blijft het vele maanden liggen.

Het GR 5G-advies doet niet eerder gedane uitspraken zoals: 1: ‘Schade aan de gezondheid door zenderstraling is mogelijk’. 2: ‘De grenswaarden in de ICNIRP adviezen’ zijn mogelijk te hoog. Hierdoor kan niet meer worden uitgesloten ‘dat blootstelling aan 5G onder de ICNIRP-adviezen schaden berokkenen’. De roep om voorzorg klinkt van vele kanten (zie de recente rechtszaak van Wilma de Jong) – echter zoals met vele voorgaande technologische innovaties wordt de onomkeerbare impact op de mens en natuur veel te laat serieus genomen.

Er is echter ‘more than enough evidence to take action’ hebben honderden onafhankelijke wetenschappers in een brief aan de overheden in de wereld laten weten. Echte voorzorg hanteren en de bevolking informeren zou getuigen van een verantwoord politiek en ethisch handelen en gerichtheid op de volksgezondheid.

Drs ing J. G. van Gils, oprichter van het NPS - Nationaal Platform stralingsrisico Stop5GNL

En schrijver van de boeken *Elektrosmog* en *5G: zegen of vloek*

Reactie 60: NN, 's-Gravenhage, 1-1-21

- Ik ben het hier niet mee eens. Op basis van geleverde rechtspraak zijn de veilige maximum waarden die gebruikt zijn als basis voor de wijziging niet als garantie te waarborgen. Dit in acht nemende zou ik graag gemeenten de mogelijkheid willen geven om voor lagere geaccepteerde maximum waarden te kunnen kiezen.

Rechtspraak in kwestie: <https://stralingsbewust.info/2020/12/24/doorbraak-in-rechtspraak-rond-stralingsrisicos/>

Reactie 59: NN, Westervoort, 1-1-21

- Geachte Staatssecretaris,

U geeft aan de verdere uitrol van mobiele netwerken mogelijk te willen maken en daarbij kaders te willen hanteren die een veilige volksgezondheid garanderen. Welnu deze kaders blijken in de praktijk niet te kloppen. Op ca. 500 m van onze woning staat een antennemast met een straling ver onder uw limieten. Desondanks word ik er ziek van. Bij blootstelling voel ik spanning in mijn hele lichaam en dat uit zich o.m. in trillingen, duizeligheid, een sterk verhoogde bloeddruk, minder weerstand tegen infecties etc... Naast het uitbannen van draadloze systemen binnenshuis hebben wij maatregelen moeten nemen om de woning af te schermen van deze antennemast.

Daarmee is het enigszins leefbaar geworden, maar het gaat ongetwijfeld weer mis als de externe stralingsbronnen (als gevolg van uw besluit) weer gaan toenemen. Het is voor mij ook niet mogelijk om (zonder beschermende kleding) in de tuin te zitten of buiten te wandelen of boodschappen te doen. Dit ligt overigens niet alleen aan de antennemasten voor mobiele communicatie, maar zeker ook aan de vele WiFi-installaties die in steeds meer winkels, woningen, winkelcentra etc. worden aangetroffen. Steeds vaker is de beschermende kleding niet meer afdoende en is de enige optie voor mij om weer naar huis te keren. Mijn mogelijkheden om naar buiten te gaan worden hierdoor ernstig beperkt.

Ik verzoek u in uw besluit met dit probleem rekening te houden. Uit eigen waarnemingen zie ik dat steeds meer mensen last blijken te hebben van straling en dan heb ik het nog niet over de vele mensen die gezondheidsklachten hebben maar nog niet ontdekt hebben dat dit (mede) veroorzaakt wordt door de blootstelling aan overmatige straling.

Ik hoop dat u, als overheid, dit probleem niet langer negeert maar serieus neemt en daarmee voorkomt dat er een groot probleem gaat ontstaan dat te vergelijken is met de toeslagenaffaire van de Belastingdienst.

Ik wens u veel wijsheid bij uw besluit.

Reactie 58: NN, Oostburg, 1-1-21

- Voordat er nieuwe antennes gebouwd worden moet eerst aangetoond worden dat de straling die vrijkomt geen effect heeft op de (geestelijke) gezondheid van mensen. Ook goed als aangetoond wordt op welke afstand van een antenne er geen gezondheidseffecten meer zijn. Ditzelfde geldt voor dieren. Ook zij kunnen ontregeld raken door EM velden rondom zendmasten.

- - hoeveel gebruikers er zijn
  - welke veldsterktes zij gebruiken
  - welke modulatievormen zij gebruiken

Reactie 57: NN, Ede, 1-1-21

- Ik vraag u dringend niet langer de bevolking als proefkonijn te gebruiken! De overheid heeft een zorgplicht voor het welzijn en de gezondheid van haar bevolking. Ik heb begrepen dat het Advies van de Gezondheidsraad luidt: schade aan de gezondheid door zenderstraling mogelijk, WAARSCHIJNLIJK als het kanker betreft! Daarnaast: de grenswaarden ICNIRP zijn mogelijk te hoog. Hierdoor kan niet worden uitgesloten dat blootstelling aan 5G onder de ICNIRP-adviezen schade berokkent. Voor zover het advies van de Gezondheidsraad. Daarbij ervaren vele mensen ernstige gezondheidsklachten door de steeds toenemende straling. Ik doe een beroep op uw geweten en moraal, wilt u willens en wetens doorgaan met de bevolking van dit dichtbevolkte land bloot te stellen aan straling die hen, de dieren en de plantenwereld langzaam kapot maakt? Alstublieft, neem uw verantwoordelijkheid.

- Ik verlang naar een veilige omgeving om te leven voor mijzelf, voor hen die mij lief zijn. Ik verlang niet naar een steeds meer technocratische leefomgeving met nog sneller internet, enz. enz. enz.

Reactie 56: NN, 1-1-21

- U bent verantwoordelijk voor het beleid, u bent op de hoogte van de onafhankelijke wetenschappelijke studies op dit gebied die aangeven wat straling veroorzaakt bij mensen en bij het ecosysteem. U besluit willens en wetens de gevolgen van straling en de hoeveelheid straling te laten toenemen in Nederland (tot nu met 5G). Dat betekent dat u degene bent die erop aangesproken zal worden wanneer de gevolgen van de straling op de mensheid en het ecosysteem zichtbaar wordt. U bent degene die daarvan de gevolgen zal moeten dragen. De vraag is of u die gevolgen zou willen dragen wanneer mensen ziek zijn geworden van straling? Daarom roep ik u op te handelen naar wat u weet, werkelijk de verantwoordelijkheid te nemen voor de bevolking en het ecosysteem. Namelijk door per direct wifi te verbieden op scholen en middelbare scholen, mobiele telefoons voor kinderen tot 18 jaar en in openbare gebouwen. Ook dient u de bevolking te adviseren de wifi in het huis uit te doen en te vervangen door stralingsvrije mogelijkheden. Daarnaast dient u alle masten die straling uitstralen te laten verwijderen in Nederland. Dan is de bevolking en het ecosysteem veilig. Ik roep u op dat per direct te doen.

- Voordat de mastlocaties in Nederland zijn geveild is door Prof Dr Ir De Haas gedegen onderzoek gedaan naar de schadelijkheid van straling. Zijn bevindingen zijn aangeboden aan de overheid. Maar economische belangen gingen voor de gezondheid van mensen en de mastlocaties waren geveild. Er is dus al lang bekend bij de overheid wat de schadelijke gevolgen zijn van straling. Toch is doorgedaan met de uitrol van het hele mobiele telefoonnetwerk. Nu doen jullie net alsof de frequenties een beetje aanpassen werkelijk zal helpen. Dat bedoelde ik met 'willens en wetens'.

> <https://elektrostress-gezondheid.nl/Home/>

Voor het geval dat je net doet alsof het geen schadelijke gevolgen heeft op de gezondheid verwijs ik u nog naar de site van Dr Devra Davis. Ook kunt u op deze site zien wat de gevaren van straling zijn:

> <https://ehtrust.org/science/research-on-wireless-health-effects/>

Reactie 55: NN, Dieren, 1-1-21

- - 1 Verschillende levende organismen hebben uiteenlopende gevoeligheid voor straling. Die gevoeligheid kan ook nog over tijd veranderen. Daarom is het uit het oogpunt van gezondheid, welzijn en ecologie niet verantwoord een algemene norm op te leggen.

- 2 Icnirp wordt aangestuurd door de vraag vanuit de technologie om hoge stralingswaarden veilig te verklaren.

Gevolgen voor de gezondheid en welbevinden worden genegeerd. Dit is een zakenbelangen behartiger met verstrengeling van belangen. Gezondheid is niet het streven.

3 Vrijheid van keuze van leefomgeving komt in gevaar. We willen graag zelf kiezen hoeveel straling we genoeg vinden en niet tegen onze wil onder een onontkoombaar stralingstapit geschoven worden.

Reactie 54: NN, Reuver, 1-1-21

- het is zeer belangrijk dat er minder straling komt gezien de immense gezondheidsrisico's en andere gevolgen voor de natuur.

Reactie 53: NN, Den Haag, 1-1-21

- Ik ben van mening dat alles maar dan ook alles in het werk moet worden gesteld om de vele mensen met gezondheidsklachten tegemoet te komen. Dit is tot op heden nog steeds niet gebeurd. Onbegrijpelijk dat wederom de handel belangrijker wordt geacht dan de gezondheid van de mens.

Reactie 52: C.A.G., Exloo, 1-1-21

- De regering weet dat aan straling gevaren kleven. De Raad van Europa heeft jaren geleden al gewaarschuwd. Door veel te hoge frequenties toe te staan krijgen steeds meer mensen problemen en voor hen die al problemen hebben wordt het nog lastiger. Ook dat weet het RIVM en de regering. Het lijkt wel dat men bewust bezig is met volkerenmoord. Degene die dit er allemaal doordrukt heeft blijkbaar niets met mensen. Het is bij het criminele af. Althans, zo lijkt het. Leven we nog wel in een maatschappij waar democratie heerst????
- Ik ben geen technet. Ik laat dat aan de kenners over.

Reactie 51: H.M. Plakman, Ontzie regio's/gebieden in uitrol, Waarland, 1-1-21

- Straling, welke vorm dan ook, is schadelijk, de 1 merkt het minder dan de ander, maar er gaan mensen zodanig onder gebukt dat zij niet kunnen functioneren en/of wonen/leven binnen gebieden met straling, soms zelfs met enkel geleide (draad) elektriciteit. Daarom is het van het grootste belang dat er gebieden blijven, of bewust worden gecreëerd waar men vrij van straling kan wonen, evenals werken. De straling is slecht voor het milieu, de natuur, en vele dieren leiden er ook onder. Men zou op het platteland en bij natuurgebieden moeten wijken en het met name in steden invoeren, daar is immers al meer straling, dan wordt natuur en landbouw ontlast. Grensgebieden zijn normaliter al lastiger in bereik/dekking, laat dat zo, overdekking, zal niemand ten goede vallen. Wees de algehele bevolking tot dienst, en rol alleen daar uit waar het gewaardeerd wordt, en wees open en helder in de informatie strekkingen. Laat de natuur en het platteland met rust, de dorpen minimaal tot niet.
- Ik heb geen enkele straling of dekking nodig, ik heb internet aan kabel, vaste telefoon, en weiger aan een mobiel te beginnen. Ik ben niet de enige... En wat dan nog? Wat is er mis met internet via kabel, dat is nog altijd sneller dan wifi, met een betere kwaliteit. Steeds meer scholen worden wifivrij omdat meer en meer bekend wordt wat de effecten zijn op de gezondheid en concentratie van de kinderen, kwaliteit van leren en leven gaat met sprongen vooruit op die scholen. Krijtborden en whiteboards deden prima werk. Niet alles hoeft elektrisch, dan werkt men zichzelf ten gronde. Zodra er een storing is, of een elektrobom valt, kan men niets meer. Beter zelfstandig zonder al die zooi, dan afhankelijk met. Of is dat de onderliggende reden, iedereen afhankelijk maken en afstompen, zodat niemand meer voor zichzelf denkt? Daar begint het zeker op te lijken. Ook omdat er geen eerlijke voorlichting gegeven wordt over de risico's, er is geen echt overleg en er wordt gewoon gedaan wat men wil, hogerop, zonder aandacht te besteden aan de welgenoemde risico's. Houdt de mensen dom en onwetend, en noem vooral alleen de over het paard getilde voordelen op. Velen hebben bewust geen wifi, of mobiele telefoon, toen die krengen pas op de markt kwamen zeiden de meesten dat ze er nooit aan zouden beginnen, de straling e.d., toen was nog bekend dat het gezondheidsrisico's met zich meebracht, en die zijn alleen maar groter geworden, maar dit wordt nu in de doofpot gehouden. Hier zou eens eerlijk aandacht op gevestigd moeten worden, Velen zouden hier dankbaar voor zijn. En als je het doortrekt voor het geld dat het oplevert, dan weten we direct dat het alleen nog maar om geld gaat, en niet om de eventuele voordelen van de bevolking, dus dan trap je de eigen glazen in. Lees je in, zie onder wat voor soms erbarmelijke omstandigheden mensen met EHS/EMS moeten leven tegenwoordig, en schaam je dat daar niet eens aandacht aan gegeven wordt. Het is hoog tijd, dat men wakker wordt, en eens iets meer aan z'n medewezens, mens, dier of natuur, denkt, i.p.v. de eigen zakken. Ik hoop dat u een gedegen beslissing zult maken, die niet alleen de eigen bankrekening bejegend.

Reactie 50: Alina van der Ploeg, Brummen, 1-1-21

- Het voornemen om de (veel te hoge!!!!!!) ICNIRP limieten vast te leggen via een landelijk besluit maakt het

gemeenten onmogelijk lagere stralingslimieten te kunnen hanteren om gezondheid en milieu te beschermen. Dit besluit zal een enorme beperking van mogelijkheden zijn om stralingsarme woongebieden te realiseren terwijl deze zo zeer gewenst zijn. Stralingsgevoeligen kunnen op deze manier geen kant meer op, een kwalijke zaak. Het feit dat de tweede kamer bij deze besluitvorming buitenspel wordt gezet is niet netjes! (En dat is een flink understatement) Conclusie: niet doen dus!

Reactie 49: NN, Amsterdam, 1-1-21

- Dat is een vraag die ik niet kan beantwoorden.

Wèl kan ik u het volgende zeggen: heb ik zelf een elektrosmog-stralingsmeter die 3- en 4G-straling kan meten. Sinds 1 Juli is het stralingsniveau zowel ín mijn huis, als búiten mijn huis (het gehele woonblok) sterk omhoog gegaan, aangezien ik begin April heb gemeten ín mijn woning en daarbuiten. Vanaf 1 Juli heb ik opnieuw gemeten. (oftewel: vóór en ná het plaatsen van de drie nieuwe masten in de van Hogendorpstraat) en het overduidelijk is dat het stralingsniveau erg omhoog is gegaan, zowel 's nachts als overdag. Ik kan dit niet alleen méten, maar ik heb het afgelopen maanden doorlopend gevoeld en regelmatig is het zódanig afschuwelijk dat ik letterlijk moet wègvluchten van mijn woning. Het is afgelopen tijd regelmatig voorgekomen dat ik 's ochtend om 5/6 uur al op de fiets zat op weg naar Spaarndam, omdat ik daar fysiek even kan bijkomen van de afschuwelijke pijnen in mijn lichaam als gevolg van de overdosis straling.

Ik hoop dat u begrijpt dat ik hier over een érnstig fenomeen praat, dat bovendien kankerverwekkend is, maar ook kan zorgen voor hartklachten, migraine, maagpijn, buikpijn en algehele fysieke malaise. Bovendien wordt dag/nachtritme helemaal ontregeld. De heftigheid van deze fysieke pijnen is overduidelijk begonnen in Juli, maar in de maanden daarvóór werden ook al zo nu en dan geheime tests gedaan en ook tóen werd ik er ziek van. Rekent u maar dat ik niet de enige ben in mijn buurtje en de rest van Nederland. Het worden er met de dag méér die stralingsklachten ervaren, waaronder ook baby's en jonge kinderen.

Het wrange is dat als baby's en jonge kinderen stralingsziek zijn, de meeste ouders helemaal niks dóór hebben en soms wanhopig worden, omdat ze niet begrijpen waarom hun baby/kind zo hard moet huilen. Misschien kunt u dat laatste nog even extra tot u door laten dringen...

Reactie 48: M.U. Schuit, ervaringsdeskundige, 1-1-21

- Wetenschappelijke studies hebben aangetoond dat ver beneden de ICNIRP normen schadelijke effecten op mensen, dieren en planten optreden door het gebruik van draadloze communicatie. Ik heb als ervaringsdeskundige (Elektro Hyper Sensitief) geprobeerd uit te dragen dat mijn klachten verdwijnen in een stralingsarme omgeving en toenemen naarmate de straling toeneemt. Tevergeefs. Ondanks de maatregelen om mijn huis 'veilig' te houden heb ik de veranderingen van 3G naar 4G, van 4G naar het plaatsen en in gebruik nemen van 5G masten aan den lijve ondervonden. De ICNIRP normen zijn veel te hoog!

- De overheid is verantwoordelijk voor een veilige woon, leef, werkplek voor iedereen. De overheid dient alle wetenschappelijk rapporten omtrent de risico's van draadloze communicatie mee te nemen in haar besluiten en het voorzorgsprincipe te hanteren. Stralingsarme gebieden zijn broodnodig. Niet alleen voor mens, dier en plant maar voor het hele ecosysteem. De bereikbaarheid via 112 kan in alle gevallen gewaarborgd worden.

Reactie 47: P.W.M. van Dongen, Nijmegen, 1-1-21

- Ik wordt niet blij van dit Frequentiebesluit. In veel landen hanteren ze het voorzorgsprincipe. Nederland zou niet zo hard van stapel moeten lopen en meer onafhankelijk onderzoek moeten doen. Er zijn inmiddels voldoende rapporten die aantonen dat elektromagnetische straling gezondheidsklachten teweeg brengt.

Reactie 46: NN, Rotterdam, 1-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]

Reactie 45: NN, Nijmegen, 1-1-21

- [onderschrijft eerdere reactie]
- Ik ben inmiddels link ziek door de gevolgen van wifi en straling van zendmasten. In mijn flat komt de wifi door de muren, plafond, ramen en vloer heen en daar bovenop blij ik compleet door zendmasten ingesloten te wonen. We leven hier in een grote magnetron. En we weten allemaal dat je een hond niet in de magnetron moet stoppen. Waarom dan wel mensen?

Reactie 44: NN, Dalfsen, 1-1-21

- Iedere kunstmatige straling heeft invloed op mijn gezondheid, mijn stressniveau en daardoor immuunsysteem. Klachten als chronische migraine, trillingen door mijn lijf, slechte concentratie, hartkloppingen, druk op de borst, verbrandingsklachten enz. enz. De limieten zijn in NL extreem hoog i.v.m. alleen al de landen om ons heen. Om die limieten steeds meer op te hogen is vragen om meer slachtoffers, zelfmoorden, ontheemden en chronisch zieken. Stop hiermee! Geef mij m'n leven terug!

Reactie 43: NN, Amsterdam, 1-1-21

- Juist nu er meer wordt thuisgewerkt, is het van groot belang dat er opnieuw goed wordt gekeken naar de gehanteerde en voorgestelde stralingsnormen. Persoonlijk ervaar ik in mijn appartement dermate overlast van de wifi van de mij omringende burens (de routers worden alsmaar sterker) dat ik fysieke klachten ontwikkel als ik te lang binnen ben geweest. Ik moet inmiddels halve dagen de deur uit om me een beetje goed te voelen en toegenomen straling is daarom dus woonderving te noemen en heeft impact op mijn eigen werk.
- Welke technische informatie ik hiervoor nodig heb, dat is juist wat ik niet weet als consument. Daarover zou dus meer kennis en informatie in begrijpelijke taal beschikbaar moeten zijn. Vanuit de overheid en vanuit de fabrikant. Bovendien zou ik ook in dichtbevolkte regio's zoals Amsterdam bereikbare white zones zien waar de toenemende groep mensen die van straling moeten herstellen naartoe kunnen.

Reactie 42: Ir. Bert Wit, Gouda, 1-1-21

- Van: Ir. A.K.H. Wit, Gouda, bioloog/literatuuronderzoeker/oud-milieuredacteur

Ik ben pertinent tegen de wijziging van het Frequentiebesluit, waarbij de zogenaamde stralings"norm" van ICNIRP in wetgeving vastgelegd gaat worden. We hebben hier te maken met een "niet met de praktijk overeenkomstige normstelling". Bovendien gaat het hier om een zeer ondemocratisch besluit waar alle Nederlanders op lange termijn de dupe van gaan worden. Met andere woorden "de zogenaamde telecom-voortgang, lees 5G, wordt ons hiermee door de strot geduwd, terwijl we daar als burgers en gemeenten na vastlegging van deze "zogenaamde norm" in wetgeving helemaal geen inspraak meer in hebben". Ik zie deze actie dan ook wel als een toppunt van ondemocratisch handelen, onwaardig aan een land als Nederland! Ik maak mij hierbij zeer ernstige zorgen over mijn eigen toekomst als elektrogevoelige in Nederland en die van alle andere Nederlanders. Graag wil ik hieronder mijn redenen noemen waarom ik hier ernstig tegen ben.

1. Het is ongepast om op ondemocratische wijze 5G zonder verder onderzoek naar de effecten op volksgezondheid en milieu puur en alleen om korte termijn economisch gewin in te gaan voeren. Het is zeer wel aan te nemen dat de nadelen in de komende 2 decennia veel groter zullen uitpakken dan de voordelen. Uit vele duizenden peer-reviewed wetenschappelijke artikelen blijkt dat kunstmatige elektromagnetische straling, zoals gebruikt voor telecommunicatie, bij continue langdurige blootstelling zeer veel negatieve gezondheidseffecten veroorzaakt volgens biologische principes die voor een bioloog veelal volstrekt logisch zijn. Voor iemand die er met een biologische blik naar kijkt (in plaats van met de technische blik zoals helaas bij dit onderwerp veel te vaak gebeurt) is het een duidelijk verhaal dat alleen nog bewezen moet worden. Maar waarvan de deelbrokken overduidelijk zijn en logisch op elkaar aansluiten. Dat je bijvoorbeeld kanker zou kunnen krijgen van elektromagnetische straling is aannemelijk als een gevolg van de processen die in de cel en op DNA niveau door elektromagnetische straling worden veroorzaakt. Enige is dat het harde wetenschappelijke bewijs er nog niet is omdat een oorzakelijk verband moeilijk aangetoond kan worden. Het is namelijk vrij onethisch om een grote groep mensen in een proef te zetten en ze jarenlang te bestralen om zo te zien of ze ook kanker krijgen. Dit geeft direct ook de moeilijkheid aan waarmee dit onderzoek worstelt.

2. De huidige ICNIRP richtlijn voor blootstelling aan elektromagnetische straling (1998, 2020) omvat vrijwel geen informatie over niet-thermische, biologische effecten van elektromagnetische straling op de langere termijn. Deze richtlijn beperkt zich vrijwel alleen tot de directe opwarming van het lichaam, en is daardoor niet conform de realiteit. Helaas wordt deze richtlijn in veel landen nog wel toegepast, ook in Nederland, en dient zij voor de Nederlandse overheid nu vaak nog als een dekmantel om het overheidsbeleid rondom elektromagnetische straling te verhullen. In de praktijk blijkt dat er door langdurige blootstelling aan elektromagnetische straling in veel lagere veldsterkten dan de ICNIRP richtlijn toestaat al enorme niet-thermische, biologische effecten optreden (o.a. dus op de gezondheid). De ICNIRP richtlijn is daarmee dus sterk achterhaald en dient zo snel mogelijk aangepast te worden. Ook in de afgelopen rechtszaak waarin door een particulier persoon geprocedeerd is tegen een zendmast die op 650 meter afstand van haar woning staat, is door de rechter eind december 2020 een uitspraak gedaan dat dit gezondheidsschade kan opleveren. M.a.w. ver beneden de ICNIRP norm treden al duidelijke effecten op de gezondheid op.

3. Momenteel bestaat er binnen de Nederlandse bevolking al een grote groep mensen die last heeft van de bestaande technologieën 3G, 4G en 5G. Velen van hun zijn daar nu al ziek tot zeer ernstig ziek van (elektrohypersensitiviteit of afgekort EHS). Ofschoon de politiek en officiële media dit vaak afdoen als een niet bestaand of een minor problem, gaat

het naar schatting om 3-7 procent van de bevolking, dus om een half tot ruim 1 miljoen mensen. Deze mensen worden meestal door hun arts niet als EHS herkend en daarom niet genoemd als EHS, maar weggeschreven als SOLK, somatisch onverklaarbare lichamelijke klachten. Maar zou hun arts kennis hebben van de effecten van straling op de gezondheid en dat ook laat testen, dan is het heel waarschijnlijk dat een groot deel van de mensen met SOLK eigenlijk gewoon last hebben van straling, en dus EHS zijn. In grote lijn is EHS een stress reactie van het lichaam op de fysieke stress factor elektromagnetische straling en uit zich in eerste instantie in een aantal stress gerelateerde symptomen als slapeloosheid, oorsuizen en burn-out. EHS zit absoluut niet "tussen de oren" zoals gemakshalve door veel mensen gedacht wordt. Graag wil ik in dit verband ook een groot sociaal onrecht noemen. Er is in Nederland een groep mensen met zeer ernstig EHS. Zij worden door de huidige telecomzendmasten zeer sterk in hun bewegingsvrijheid beknot (vrijwel overal in Nederland is tegenwoordig straling), moeite hebben zich te handhaven op hun werk (veelal arbeidsongeschikt doordat er tegenwoordig in Nederland overal Wifi is), en zo dus ook in een sociaal isolement komen. Deze mensen zijn zo gevoelig voor straling geworden dat zij radeloos zijn over hoe zij hier in Nederland nog een zinvol leven kunnen leiden. Bovendien is het voor deze groep mensen zeer beangstigend dat de Nederlandse regering de telecomsector verplicht om in de toekomst 98 procent dekking van hun zendbereik te hebben. Er is juist bij alle elektrogevoelige mensen een zeer grote wens en behoefte aan stralingsvrije / stralingsarme (woon)gebieden. Dus zones met geen of heel weinig zendmasten zodat zij in een stralingsvrije / stralingsarme omgeving weer hun gezondheid terug kunnen krijgen (zgn. Witte zones). "Beter dood door een hartstilstand omdat je 112 niet kunt bellen dan een half leven met een sterk verlaagde gezondheid door straling" is mijn eigen adagium. Omdat het om een grote groep mensen gaat, zouden stralingsvrije zones een forse besparing op de gezondheidskosten kunnen opleveren. Veel elektrogevoelige mensen lopen namelijk van therapeut naar therapeut in de hoop hun eigen gezondheid weer te kunnen verbeteren, veelal zonder succes omdat er in de Nederlandse gezondheidszorg vrijwel geen kennis bestaat over de gevolgen van elektromagnetische straling op de gezondheid.

4. Professor Lucas Reijnders, vroeger ook wel gekscherend de "milieu-goeroe van Nederland" genoemd, hield in 2010 al college bij de Universiteit Delft over de gezondheidseffecten van elektromagnetische straling. Veel van wat hij toen vertelde staat ook nu nog steeds als een paal boven water, en is zelfs bevestigd in veel nieuw onderzoek. Kunstmatige elektromagnetische straling door de mens heeft bij continue blootstelling gedurende een lange termijn (5-10 jaar) op den duur een nadelig effect op de gezondheid. Het veroorzaakt o.a. schade aan cellen en DNA, die als gevolg daarvan weer andere processen in het lichaam verstoren waardoor op den duur tal van ziekten kunnen ontstaan, zoals kanker, onvruchtbaarheid, dementie, ALS, diabetes, etc.

5. Ook zijn er duidelijk nadelige effecten aangetoond van kunstmatige elektromagnetische straling op planten en dieren. O.a. het feit dat bomen die in de buurt van zendmasten staan in de loop van de tijd gaan kwijnen, en onderzoek van de Universiteit Wageningen waarin bij landbouwgewassen aangetoond is dat elektromagnetische straling deformaties veroorzaakt in de celstructuur van het blad. Ook wordt steeds aannemelijker dat de enorme insectensterfte van de afgelopen 25 jaar voor een deel gerelateerd is aan de exponentiële toename van elektrosmog door telecom zendantennes.

6. Gezien de geringe doordringbaarheid van de 26 GHz band zullen telecombedrijven voor een goede dekking het aantal zendantennes sterk moeten laten toenemen. Misschien wel iedere 100 tot 200 meter een antenne. Door deze sterke verdichting van de zendantennes, zal de plaatselijke veldsterkte sterk gaan toenemen en zullen er zeer waarschijnlijk heel veel meer mensen ziek / elektrogevoelig worden dan dat er nu al zijn. Kortom, een bijkomend effect zal zijn: hogere gezondheidskosten, meer arbeidsongeschiktheid. Meer mensen ongelukkig.

7. Elektromagnetische straling staat sinds 2011 bij de WHO op lijst 2B als "mogelijk kankerverwekkend". Als een direct verband aangetoond zou kunnen worden, zal elektromagnetische straling op een hogere lijst komen te staan als "kankerverwekkend". Dit is de verwachting van veel wetenschappers. In Italië zijn in 2019 rechtszaken aangespannen door werknemers met een hersentumor, waarvan zij zeiden dat die ontstaan was op het werk omdat zij heel veel mobiel moesten bellen. Hierbij zijn deze werknemers toen in het gelijk gesteld en heeft de werkgever moeten betalen. Een primeur dus, en ook aantonend dat de effecten van straling op de gezondheid reëel zijn, en het zeker niet gaat over complottheorieën. Uit onderzoek blijkt ook dat het aantal glioblastomen (agressieve hersentumoren) sinds 1985 vertienvoudigd is, meestal voorkomend aan de kant van het hoofd waarmee men mobiel belt. Een oorzakelijk verband tussen mobiel bellen en hersentumoren is dus waarschijnlijk. Ook uit onderzoek blijkt dat in een straal van 400 meter rond telecomzendmasten meer kankergevallen voorkomen dan verder van de zendmast. Ten slotte, vrouwen die hun mobiel in hun BH bewaren, ontwikkelen heel vaak tumoren in de borst waarop hun mobieltje rust. Hierover is heel veel wetenschappelijke literatuur beschikbaar.

8. Al is Nederland anno 2020 behoorlijk "aangeharkt", het is nog steeds geen fabriekshal. In een fabriekshal zou je 5G, zonder dat er verder mensen werken, namelijk heel goed kunnen toepassen in bv. de geautomatiseerde productie van auto's. Buiten de fabriekshal leven we gelukkig nog steeds in de "levende wereld", waarmee ik bedoel dat daar de wetten van de natuur gelden. De mens vergeet dat wel eens, gestimuleerd door alle technologie om ons heen waarmee we denken alles in de hand te hebben. Met de levende wereld bedoel ik: ieder levend wezen, inclusief de mens, werkt

volgens elektromagnetische biologische processen (beginnend met je eigen hart, zenuwstelsel, hersenen en spieren). Het is dan ook daarom heel waarschijnlijk dat kunstmatige, gepulseerde elektromagnetische straling als 5G natuurlijke biologische elektrische processen ernstig kan verstoren. Dit komt ook uit het vele onderzoek dat er nu al ligt.

9. Wat opvalt is dat er vanuit de Nederlandse overheid volstrekt geen voorlichting wordt gegeven over de gevaren van draadloze technieken. Dat oogt mij als een soort "dom houden". In de omringende landen gebeurt dit veel meer. Daar is o.a. voorlichting over het gebruik van mobiele telefoons (tijdens het bellen mobieltje niet tegen je hoofd houden, beter is bellen met een microfoon en oortjes, en telefoons die aan staan niet in je broekzak bewaren i.v.m. je vruchtbaarheid). Verder was er in Frankrijk op 12 november jl. een televisiedocumentaire over het Franse technologiebedrijf Atos, waar de afgelopen jaren een groot aantal werknemers een glioblastoom ontwikkeld heeft. Ook was er in de directe omgeving van dit bedrijf een groot aantal mensen met een glioblastoom. En dat terwijl glioblastoom over het algemeen een zeldzame hersentumor is. Toeval dat dit in 1 bedrijf en zijn omgeving glioblastomen zo vaak voorkomen? Effect van de straling die in en rondom het bedrijf is? Het is allemaal wel in overeenstemming met het voorgaande dat ik heb geschreven. Wat mij opvalt is dat in Nederland heel veel mensen totaal onwetend zijn over deze onderwerpen en er nog steeds veel te veel op vertrouwen dat de Nederlandse overheid hen wel beschermt.

10. Gezien de grote hoeveelheid aanwijzingen dat draadloze telecommunicatie slecht is voor zowel gezondheid als milieu moet het dossier "Draadloze communicatietechnieken als 5G" vergeleken worden met de dossiers gezondheidsproblemen rondom roken, asbest en Roundup. Ook in die dossiers kreeg de industrie steeds maar weer gelijk dat het zogenaamd onschadelijk was. Maar uiteindelijk vierde na vele decennia toch het recht, toen erkend werd dat al deze middelen zeer schadelijk zijn voor de gezondheid. Hopelijk gaan we deze kant niet op met elektromagnetische straling! Tegen roken, asbest en Roundup kon je je als gemiddelde burger veelal nog zelf beschermen. Tegen elektromagnetische straling kan dat niet. Zeker niet als de 26 GHz band wordt ingevoerd en er met 98 procent telecomdekking straks in de buitenwereld om de 100 tot 200 meter een zendmast komt te staan. Ook is het in dit verband vermeldenswaardig dat het uitzenden van straling via telecomzendmasten eigenlijk een zeer ernstige inbreuk is op ieders privacy. Wetende dat er een gerede kans is dat je er ziek van wordt, terwijl je je lichaam er wel ongevraagd aan bloot moet stellen ("Ontsnappen kan met 5G straks namelijk niet meer"). Dit druist in tegen de Grondwet.

Conclusie: De aanwijzingen voor toekomstige negatieve effecten van 5G voor de volksgezondheid zijn zeer talrijk en voor de 26 GHz band onbekend. Alles bij elkaar zeker een reden om op dit moment te kiezen voor het voorzorgsprincipe, meer onderzoek, en zeker niet opname van een "uit de lucht gegrepen" en niet met de praktijk overeenkomstige ICNIRP norm in wetgeving. Er moet een (voorlopig) moratorium op 5G komen, willen we Nederland nog wat leefbaar houden. Er zijn al genoeg grote milieu en gezondheidsproblemen als 1. Het major milieuprobleem Klimaatverandering en 2. Het minor probleem Corona. Ga hier alstublieft geen tweede major probleem bij creëren, want binnen 2 decennia zal blijken dat 5G dat is. Het is stuitend dat een beschaafd, rijk land met een hoog ontwikkelingsniveau als Nederland nu allerlei uitvluchten aan het bedenken is om op ondemocratische wijze maar even snel 5G in te voeren. Om 5G zonder enig verder onderzoek uit te rollen is gebaseerd op enkele pertinent onjuiste drogredenen. Of wel: niet inhoudelijke, onjuiste, en zeer kortzichtige redenen met als enige doel te voldoen aan het Telecom-convenant en de telecomsector ten dienste te zijn. Het ontbreekt het Nederlandse kabinet en rijksoverheid daarbij tevens aan een lange termijn visie, want er wordt niet gekeken naar wat de mogelijke gevolgen zijn van de uitrol van 5G voor de volksgezondheid over vijf, tien of twintig jaar. Terwijl dan juist de effecten zichtbaar zullen worden!

Reactie 41: NN, Drongelen, 1-1-21

- Vanwege mijn hooggevoeligheid voor elektromagnetische straling heb ik aantoonbaar al DNA-schade opgelopen van de lagere frequenties die aan 4G en 5G voorafgingen. Dit is dus wel degelijk schadelijk voor mensen zoals ik en dat zijn er ongeveer 850.000 alleen al in Nederland!

Reactie 40: NN, Zeist, 1-1-21

- Hoewel de regels van ICNIRP door velen wordt gezien als maatgevend, is in de wetenschappelijke wereld al lang bekend dat deze veel te ruim zijn. De door het ICNIRP opgestelde criteria zijn niet voldoende onderbouwd en houden rekening met te weinig factoren waardoor de mogelijke gezondheidseffecten makkelijk buiten beschouwing blijven. Het koppelen van het frequentiebesluit aan de (beperkte set van) regels van het ICNIRP leidt bij mij dan ook tot grote zorgen omtrent de gevolgen voor de volksgezondheid op lange termijn. Tevens wordt door dit aangepaste besluit gemeentes de mogelijkheid ontnomen om lokaal strengere regels te handhaven als men daar aanleiding toe zou zien. Het is, wederom, een beperking van keuzevrijheid op lokaal niveau ten gunste van de (grote) bedrijven en hun winsten.

Reactie 39: J. Schottelndreier, Zeist, 1-1-12

- De Gezondheidsraad is inzake ICNIRP sterk beïnvloed door de telecomindustrie. In combinatie met het feit dat Economische Zaken deze wijziging voorstelt, word ik erg wantrouwig. Het is duidelijk dat onder het 'volk' in 'volksgezondheid' niet de vele elektrosensitieve mensen begrepen worden.

- LS,

De economische expansie (op ons al te zeer geëxploiteerde planeet) moet geremd worden door het voorzorgbeginsel om te voorkomen dat deze nieuwe frequenties 24/7 over het hele land gestraald worden. Een gedwongen massa-experiment zonder gedegen nulmeting en monitoring is een schandalige overtreding van fatsoensnormen en van lessen die uit de geschiedenis geleerd moeten worden. Zie verder:

Dr. Leendert Vriens:

ICNIRP richtlijnen bieden geen bescherming tegen schadelijke effecten voor de gezondheid

> Drs. Jos Timmer:

Defensieve strategieën: The Telecom Industry Self Protection

> Dr. Hugo Schooneveld:

Blootstellingsnormen ICNIRP zijn ongepast

> Dr. Susan Pockett, New Zealand:

Conflicts of Interest and Misleading Statements in Official Reports about the Health Consequences of Radiofrequency Radiation

Dank voor uw aandacht.

Reactie 38: Ir. C.A. Kamman, Loenen Gld., 1-1-21

- Het is niet waar dat de lagere frequentiebanden voor 5G (tot 3,5 GHz) en Wifi (2,4 en 5 GHz) onschadelijk zijn. Uit onderzoek naar cellen, dieren en mensen blijkt dat de tot nu toe gebruikte frequenties voor telecommunicatie wel degelijk schadelijk zijn voor de mens en ook voor het milieu en de biodiversiteit. Ik vind het dan ook getuigen van onverantwoordelijk gedrag om deze wetenschappelijke bevindingen niet mee te nemen in de besluitvorming.
- Ik zou graag stralingsarme gebieden hebben in Nederland, zodat de natuur maar ook stralingsgevoelige mensen een plek hebben om zich terug te trekken en weer op krachten te komen. Dit is wat mij betreft belangrijker dan een goede dekking tot in alle hoekjes en gaatjes van het land.

Reactie 37: NN, Amersfoort, 1-1-21

- Straling emf is schadelijk voor menselijk organisme en natuur. Draadloze straling dient te worden VERBODEN. Het voegt niets toe en hebben het niet nodig. Schaadt onszelf en milieu.
- Wil stralingsvrije zones voor menselijk wonen en natuur. ZEER belangrijk voor voortbestaan MENSELIJK RAS!

Reactie 36: NN, Wormerveer, 1-1-21

- Hoop dat er nu eens naar ons geluisterd wordt

Reactie 35: A. van Cappellen & M. Boone, Stralingsbewust Wageningen, Wageningen, 31-12-20

- Geachte heer Wiebes, mevrouw Keijzer en ambtenaren,

Namens bezorgde en kritische burgers dient Stralingsbewust Wageningen een zienswijze in.

We hebben ons al lange tijd verdiept in onder andere de effecten voor de Volksgezondheid bij de gehele uitrol van de 5G technologie. Welke een stapeling gaat vormen met de reeds aanwezige frequenties, waaronder Wifi.

Als burgers zijn we zeer bezorgd over de ontwikkelingen van deze technologie en we vragen ons ernstig af of de snelheid waarmee de invoering plaatsvindt gepast is nu het democratisch proces geheel ontbreekt. Het bevreemdt ons ook ten zeerste dat de ingeplande Technische briefing van 10 december jl. over het advies '5G en Gezondheid' vooralsnog gecancelled is, terwijl de consultatie op 4 januari afloopt.

VRAAG 1:

In deze nieuwe consultatie wordt het volgende omschreven:

“De Gezondheidsraad heeft in zijn advies aanbevolen de nieuwste ICNIRP-richtlijnen te gebruiken als basis voor het blootstellingsbeleid.” Hier wordt verbloemd dat het ICNIRP alleen maar adviezen geeft die ze onder de noemer richtlijnen presenteert. De ICNIRP draagt geen enkele verantwoordelijkheid in deze.

Deze ICNIRP richtlijnen zijn gebaseerd op oude achterhaalde inzichten van meer dan een halve eeuw geleden. Midden jaren 50 van de vorige eeuw stelde Herman P. Schwan, de eerste adviezen op voor microwave straling in de USA.

Bovendien is er sprake van een kartel van deskundigen uit verschillende organisaties en instanties die de expert-evaluaties domineren en die allemaal het risicoloosheidsparadigma van de ICNIRP aanhangen. Dat betekent dat er geen

gezondheidseffecten beneden de ICNIRP- richtlijnen lijken te bestaan, wat gunstig is voor de telecommunicatie-industrie. Het gaat ook maar om een klein aantal personen dat deel uitmaakt van deze adviserende expertgroepen. Zij zijn alleen gericht op het opstellen van adviezen, die gevaren voor de gezondheid en het milieu moeten uitsluiten. De ICNIRP-visie oefent daarmee invloed uit op instellingen zoals nu de Gezondheidsraad van Nederland.

Wetenschappers met een tegengestelde mening, die stellen dat er steeds meer aanwijzingen zijn voor gezondheidsrisico's beneden de ICNIRP-adviezen, worden niet uitgenodigd om aan deze expertgroepen deel te nemen. Geen van hen is dan ook ooit lid geweest van de expertgroepen van de WHO, de EU (SCENHIR), de Zweedse stralingsautoriteit SSM of ICNIRP. Hun onderzoek en inzichten zijn niet meegenomen in het Gezondheidsraad rapport.

De expertgroepen baseren zich vooral op onderzoeken die geen effecten aantonen. De resultaten van onafhankelijke studies, die risico's laten zien, worden bekritiseerd, niet in aanmerking genomen of zelfs niet geciteerd, terwijl onderzoeken waaruit blijkt dat er geen risico's zijn, worden geaccepteerd als bewijs van afwezigheid van risico, ondanks ernstige methodologische problemen. De meeste uitspraken van deze instanties zijn misleidend en niet correct. Ze kunnen makkelijk worden weerlegd. In feite heeft de Italiaanse rechter het gebruik van de mobiele telefoon al in 2012 gekoppeld aan het ontstaan van tumoren en ook daarna hebben meerdere rechtbanken dit vonnis bevestigd. [1] Op 18 december jl. heeft een Nederlandse bestuursrechter een zeer bijzondere uitspraak gedaan in een beroep tussen het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland en enkele inwoners van die gemeente. [2]

Deze uitspraak betekent in ieder geval dat:

1. Gemeenten gezondheidsbelangen van burgers die gevoelig zijn voor straling mee moeten wegen in hun lokale antennebeleid.

“De gezondheidsbelangen van omwonenden die gevoelig zijn voor straling dienen ook in de door verweerder te maken belangenafweging te worden betrokken.” [3]

2. De (valse) veiligheidsclaim blootstellingslimieten ICNIRP van tafel is.

“Naar het oordeel van de rechtbank is het, alle argumenten, onder verwijzing naar wetenschappelijke literatuur, overziend, niet uitgesloten dat ook bij een veldsterkte die lager is dan 1 V/m, en dus ook in het geval van eiseres, sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's.” [4]

Waaruit volgt dat:

3. Het landelijk vastleggen van de ICNIRP-limieten in de voorgenomen ‘Wijziging Frequentiebesluit 2013 ter bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente velden’ [5] in strijd is met deze uitspraak.

Zelfs als een fictieve veiligheidsmarge van een factor 50 wordt aangehouden, liggen de ICNIRP-limieten ruim boven de 1 V/m, terwijl de bestuursrechter heeft geoordeeld dat verhoogde gezondheidsrisico's bij een veldsterkte lager dan 1 V/m niet uitgesloten zijn.

Daar komt bij dat bij een landelijke vastlegging van de ICNIRP-limieten, de gemeenten de mogelijkheid wordt ontnomen om lokaal de gezondheidsbelangen van burgers te wegen en te behartigen (wat eveneens in strijd is met de uitspraak van de bestuursrechter). Gemeenten mogen immers, als dit wijzigingsbesluit wordt aangenomen, lokaal niet afwijken van de ICNIRP-limieten door lagere blootstellingslimieten te hanteren, zelfs niet als gezondheidsbelangen van burgers daarom vragen.

Het is pertinent onjuist dat de lagere frequentiebanden voor 5G (tot 3,5 GHz) en Wifi (2,4 en 5 GHz) niet tot bewezen nadelige gezondheidseffecten leidt. Uit onderzoek naar cellen, dieren en mensen blijkt dat de tot nu toe gebruikte frequenties voor telecommunicatie wel degelijk schadelijk zijn voor de mens en ook voor het milieu en de biodiversiteit. [6], [7]

Een archief van bijna 4.000 documenten onthult dat de regering van Amerika decennia geleden al wist over de gezondheidseffecten van draadloze technologie. [8], [9]

De Zweedse wetenschapper en oncoloog Prof. Dr. Lennart Hardell, met zijn internationaal gerespecteerde onderzoeksgroep op het terrein van gezondheidsrisico's van EMV, heeft een expertreactie geschreven en verstuurd aan de verantwoordelijke ministeries en de commissieleden van VWS en EZK. [10] Dit ter voorbereiding op de Technische Briefing die gepland was op 10 december jl. en afgezegd is.

Uit zijn goed onderbouwde commentaar komt expliciet naar voren dat het huidige advies van de Nederlandse Gezondheidsraad en uw reactie hierop niet gebaseerd is op een grondige, evenwichtige, objectieve en actuele evaluatie van de risico's op kanker en andere gevaarlijke effecten van EMV.

Hardell noemt het gebrek aan goed onderzoek naar de gezondheidseffecten van de nieuwe 5G-technologie een experiment waar elk persoon over zou moeten worden geïnformeerd.

Hardell noemt het gedrag dat blootstelling aan ons wordt opgedrongen onethisch en onaanvaardbaar vanuit een mensenrechtenperspectief. Ook benoemt hij de dominante rol van de ICNIRP-leden in meerdere invloedrijke expertgroepen. De Commissie EMV van de Gezondheidsraad baseert zich alleen op de ICNIRP en deze expertgroepen die hetzelfde paradigma aanhangen: er is niets aan de hand beneden de blootstellingsadviezen. Het lijkt er sterk op, dat de

(Europese) ambitie om 5G uit te rollen vooral niet in gevaar mag komen.

Er moeten nieuwe richtlijnen voor de eerdere en nieuwe frequenties worden vastgesteld, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de nieuwe techniek die bij 5G gebruikt wordt en de verhoogde straling die bovenop de straling komt van de eerdere technieken.

Tot die tijd is toepassing van het voorzorgsbeginsel en een moratorium nodig voor de implementatie van 5G voor draadloze communicatie.

Ethisch handelen betekent dat onderzoek naar gezondheidsrisico's moet worden gedaan vóór de blootstelling, niet erna. Dit wordt door de Gezondheidsraad geadviseerd voor de hogere frequenties (o.a. 26 GHz), maar dit slaat u als Kabinet en het Ministerie van EZK in de wind. Op dit moment wordt er maandenlang met 26 GHz getest in Eindhoven en Amsterdam. Andere steden waar de afgelopen maanden met 26 GHz getest is o.a. Zandvoort. Verder wordt er op dit moment met 3,5 GHz getest in Den Haag (5 locaties / postcode gebieden), Valthermond, Rijen, Delft, Noordzee t.h.v. Den Haag – Scheveningen, Utrecht, Veghel, Hoogeveen, Helmond en Nuenen. In Rotterdam wordt getest met 2,3 GHz (1) en 3,5 GHz (2 locaties). Onbegrijpelijk dat dit ook na het advies van de Gezondheidsraad gewoon doorloopt. Zeker omdat het ons wordt opgedrongen en we niet worden geïnformeerd over de risico's van deze testen. Dit is onaanvaardbaar vanuit een mensenrechtenperspectief.

Op 19 juni jl. verscheen een zeer kritisch rapport van de Europarlementariërs Rivasi en Buchner. Het rapport, met de titel "*The International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G*", werd geschreven door onderzoekersjournalisten en laat zien dat de ICNIRP, vele banden heeft met de telecomindustrie. Zij onderzochten de werkwijze van de in totaal 45 leden van de ICNIRP en de deelnemers van de wetenschappelijke expertgroep. Doel was om vast te stellen of de commissie "volledig onafhankelijk werkt en of [...] haar leden zich in belangenconflictsituaties bevinden."

Het is van groot belang dat hierover een inhoudelijk debat plaatsvindt. In een videoconferentie van het Europees Parlement op 2 december jl. sprak Europarlementariër Michèle Rivasi, MEP (EELV), luid en duidelijk.

Exemplarisch hiervoor is uw kabinetsreactie op het advies van de Gezondheidsraad. De Gezondheidsraad adviseert de 26-GHz frequentie voornamelijk niet uit te rollen omdat er geen onderzoek is gedaan naar de gezondheidseffecten van deze nieuwe frequentieband. U slaat dit advies echter in de wind en verwijst wederom naar de ICNIRP en stelt ons (weer) "gerust". Dit terwijl er nota bene twee ICNIRP-leden (Eric van Rongen en Anke Huss) deel uitmaken van de Commissie EMV van de Gezondheidsraad.

"Er is een gebrek aan democratisch debat. 5G is niet besproken in het parlement, het is een industrieel project dat ons naar cybersurveillance brengt. Dit vormt een probleem voor de samenleving. Het is overconsumptie. We willen een democratisch debat, en we willen wachten op de conclusies van volksgezondheidsorganisaties"

VRAAG 2:

Antenneregister en Antennebureau

Het Antennebureau (onderdeel van Ministerie EZK) schrijft dat zij Gemeenten wil ondersteunen met informatie bij vragen van inwoners en een ander deel betreft het gemeentelijk antennebeleid. Daarnaast is er informatie te vinden over het antennebeleid voor Gemeenten. Daarnaast zijn op de website van het Antennebureau de resultaten van metingen van straling antennes te vinden

Het Agentschap Telecom (onderdeel van Ministerie EZK) meet de sterkte van elektromagnetische velden bij antennes in Nederland. De resultaten staan in het Antenneregister en hieronder. De gemeten veldsterkten liggen onder de blootstellingslimieten. Wat blijkt het grootste gedeelte van de metingen die op de website staan zijn van jaren (soms zelfs van meer dan 7 jaar) geleden. Er is altijd een basisstraling en als meer mensen gebruik maken van hun mobiel (draadloze netwerk) dan stapelt zich dat op naar meer, meer en meer als meer mensen gebruik maken van hun mobiele telefoon. Twee jaar geleden waren de gemiddelde metingen rond de 1 V/m. Als we nu naar de metingen van de afgelopen jaren en van vorig jaar van de testmetingen van bundelantennes is tot 6 V/m gemeten en dat is de stand-by zenderstraling. Voor de nu uitgerolde bundelantennes, die samen met sector antennes geplaatst worden, zijn geen meetprotocollen. Dat is de reden dat Zwitserland gezegd heeft het is niet bekend hoe de bevolking blootgesteld wordt aan de straling van deze bundelantennes en besloten heeft tot: 3 jaar moratorium op de uitrol want er is geen meetprotocol en dus men weet eigenlijk niet wat ze aan het doen zijn.

Vragen en Verzoek

1. Hoe komt het dat u het voorzorgsbeginsel (zoals dat in diverse Europese landen inmiddels gemeengoed aan het worden is bij de stapeling van diverse soortenstraling) niet hanteert bij het concept wetsvoorstel?
2. Kunt u aangeven op welke gronden u afwijkt van het beleid zoals dat in landen als België, Frankrijk en Zwitserland momenteel wordt ingevoerd of recent is ingevoerd waarin er bijv. rond zones van scholen, crèches e.d. meer mogelijkheden zijn om tot luwe zones te komen met voldoende maar geen maximale bereikbaarheid in de afweging dat er geen harde wetenschappelijke bewijzen zijn dat deze straling en m.n. ook de stapeling ervan op de lange termijn geen

schadelijke gezondheidseffecten heeft?

3. Kunt u aantonen dat 5G een bestaand probleem oplost wat dusdanig belangrijk (op deze zeer korte termijn) is dat het de bijbehorende risico's verantwoord?

4. Dringend verzoek om de testlocaties waar op dit moment met 2,3 GHz, 3,5 GHz en 26 GHz (Eindhoven en Amsterdam) per onmiddellijk te stoppen! Dit druist volkomen in tegen het advies van de Gezondheidsraad.

5. Kunt u de wetenschappelijke onderzoeken benoemen die hebben aangetoond dat 5G straling in een stapeling met de aanwezige straling van Wifi, 2G, 3G en 4G op langere termijn (langer dan 5 jaar bijvoorbeeld) aantoonbaar geen ophogend effect heeft op gevaren voor de gezondheid van de burgers op o.a. aspecten als vruchtbaarheid en maligne celdeling?

6. Waarom hangt Nederland eigenlijk het ICNIRP systeem aan en komt het zelf niet met relevantere veiligheidsmaatregelen?

7. In uw Memorie van toelichting op artikel 5 haalt u aan dat er de mogelijkheid is om bij te sturen op basis van de ICNIRP adviezen en geeft u aan dat de veiligheidsmarges groot genoeg zijn zodat er rekening is gehouden met de gezondheid van kinderen en ouderen. Is het u bekend dat deze normen dateren uit een ver verleden en dat deze uitsluitend rekening houden met opwarming. Wij verzoeken u op te nemen dat gezondheidsrisico's m.b.t. de invloed van elektromagnetische straling op de biologische en elektrische elementen in een menselijk lichaam (zeker in de groeifase) ook worden meegenomen als reden om veiligheid/gezondheid boven technische voorkeuren uit te laten gaan.

8. Er zijn ook stralingsgevoelige mensen in deze wereld (reeds 3%) die klachten krijgen van Wifi-straling, Bluetooth e.d. Met 5G wordt deze groep nog verder aangevallen. Wat is de reden dat deze groep volledig wordt genegeerd?

9. Wat doet u met het gegeven dat de biodiversiteit in de natuur onrustbarend is afgenomen en daarmee ook een bedreiging vormt voor het welzijn van de mens?

10. Hoe denkt u de actuele stralingsniveaus te gaan controleren en monitoren, nu er nog geen adequate meetmethoden zijn ontwikkeld voor de nieuwe zendvormen (bundelantennes)?

Met vriendelijke groet, Namens Stralingsbewust Wageningen,

A. van Capellen en M. Boone

---

[1] <https://www.phonegatealert.org/en/the-court-of-appeal-of-turin-confirms-the-link-between-a-head-tumour-and-mobile-phone-use>

[2] Doorbraak in rechtspraak rond stralingsrisico's <https://stralingsbewust.info/2020/12/24/doorbraak-in-rechtspraak-rond-stralingsrisicos/>

[3] (Uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6702 (<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:6702&showbutton=true>), conclusie 8, onder verwijzing (in overweging 4.2.) naar de uitspraak op mijn beroep: ECLI:NL:RBGEL:2020:6699(<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:6699&showbutton=true>), overweging 4.4.)

[4] (Uitspraak ECLI:NL:RBGEL:2020:6699 <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBGEL:2020:6699&showbutton=true>), overweging 4.4.)

[5] <https://www.internetconsultatie.nl/emvbesluit>. Zie ook: <https://stralingsbewust.info/2020/12/18/mona-keijzer-wil-discutabele-icnirp-limieten-landelijk-vastleggen-en-gemeenten-buitenspel-zetten/>

[6] Arthur Firstenberg - 5G, Birds, Bees, and Humanity https://www.youtube.com/watch?v=MpdJ_t5XMvw

[7] Stralingsrisico's: een blik op de gevolgen voor het ecosysteem <https://www.stop5gnl.nl/blog/2020/12/19/stralingsrisicos-een-blik-op-de-gevolgen-voor-het-eco-systeem>

[8] <https://childrenshealthdefense.org/defender/government-knew-harmful-impact-wireless-technology-human-health>

[9] <https://zoryglaser.com/> [10] Misstanden regulering mobiele technologie blootgelegd; Kabinet geen oog voor risico's 5G <https://letstalkabouttech.nl/2020/12/misstanden-regulering-mobiele-blootgelegd-kabinet-geen-oog-voor-risicos-5g/> en [https://letstalkabouttech.nl/wp-content/uploads/2020/12/Health-council-](https://letstalkabouttech.nl/wp-content/uploads/2020/12/Health-council-Netherlands_2020_12_07.pdf)

[Netherlands_2020_12_07.pdf](https://letstalkabouttech.nl/wp-content/uploads/2020/12/Health-council-Netherlands_2020_12_07.pdf)

Reactie 34: Stichting Zeeuws Platform Stralingsrisico, Zierikzee, 31-12-20

● Zienswijze m.b.t. de consultatie Wijziging Frequentiebesluit 2013

ARTIKEL 28

Elektrische en magnetische velden zijn geen radiofrequente elektromagnetische velden. Dit dient anders geformuleerd te worden.

ARTIKEL 29 – 2A EN 2B

Met het oog op volksgezondheid vallen burgers die werken in bedrijven, (zorg)instellingen en op onderwijslocaties, d.w.z. werknemers, vrijwilligers en zelfstandigen, niet onder de bepalingen van Hoofdstuk 5. De zogenaamde

beschermingsmaatregelen op grond van blootstellingslimieten, gelden dus niet voor deze categorieën burgers, ondanks het feit dat zij evengoed worden blootgesteld aan elektromagnetische velden van publieke telecommunicatiesystemen en niet alleen aan elektromagnetische velden die binnen gebouwen van genoemde organisaties worden veroorzaakt.

ARTIKEL 30

Uit oogpunt van volksgezondheid met betrekking tot de gerapporteerde en bekende gezondheidsklachten, is dit artikel misleidend. De door de overheid beweerde toepassing van het voorzorgbeginsel is slechts schijn en een belediging van gedupeerden die gezondheidsklachten ervaren van elektromagnetische velden.

ARTIKEL II

Medeondertekening door de Minister van Volksgezondheid is noodzakelijk, omdat het in voorgaande artikelen en de betreffende bijlage 1 gaat over de gezondheid van alle Nederlandse burgers en niet over economische aspecten.

BIJLAGE 1

De organisatie die de blootstellingslimieten heeft opgesteld, ICNIRP, is een niet-gouvernementele organisatie ofwel is geen volkenrechtelijke organisatie. Deze organisatie is niet onafhankelijk en heeft in dit kader ook een directe relatie met de Nederlandse Gezondheidsraad waardoor de Gezondheidsraad niet zuiver onafhankelijk kan opereren. Volgens Artikel 93 van de Nederlandse Grondwet, hebben de ICNIRP normen geen verbindende kracht en kunnen niet een ieder verbinden. De Rijksoverheid, andere overheden en maatschappelijke organisaties, bijv. de GGD, mogen deze normen niet als wetgeving hanteren.

Op de toepassing van de blootstellingslimieten zelf valt het nodige aan te merken, zeker wat betreft de zogenoemde veiligheidsmarge. Minstens zo verontrustend is het feit dat het hanteren van de ICNIRP-blootstellingslimieten en het ongevraagd en permanent overal te worden blootgesteld aan elektromagnetische velden, in strijd is met een aantal Grondwetartikelen. Daarbij speelt mee dat het onverantwoord is om nieuwe technologie (bijvoorbeeld 5G) te introduceren zonder voorafgaand onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek naar korte en lange termijn effecten voor de gezondheid.

> Zie ook: <https://www.stopumts.nl/pdf/Compilatie-RF-straling-2020.pdf>.

Het betreft de volgende Grondwetartikelen:

Artikel 10: Een ieder heeft recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Artikel 11: Ieder heeft recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Artikel 20: De bestaanszekerheid van de bevolking is onderwerp van zorg der overheid.

Artikel 21: De zorg van de overheid is gericht op bewoonbaarheid van het land en bescherming en Verbetering van het leefmilieu.

Artikel 22: De overheid treft maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid.

Artikel 93: Bepalingen van verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties, die naar haar inhoud een ieder kunnen verbinden, hebben verbindende kracht nadat zij zijn bekend gemaakt.

NOTA VAN TOELICHTING – PAR. 3.1

Het kort geding waarnaar wordt verwezen heeft de in deze paragraaf vermelde uitspraak opgeleverd. Daarbij is voorbijgegaan aan de vele onderzoeken die gezondheidsklachten aantonen ver onder de reeds eerder toegepaste ICNIRP-blootstellingslimieten en ook ver beneden de per 2020 aangepaste blootstellingslimieten van ICNIRP. De rechterlijke uitspraak geeft ook aan dat de overheid het voorzorgbeginsel inzake elektromagnetische velden voldoende in acht neemt. Waarom adviseert de Gezondheidsraad dan om meer onderzoek te doen naar, in het geval van dit kort geding, mogelijke effecten van 5G op de gezondheid anders dan uitsluitend thermische effecten?

Bovendien is het bepaald voorbarig om in deze aanpassing van het Frequentiebesluit de uitspraak van genoemd kort geding mede als basis te nemen. Onverhoopte doorzetting van deze Wijziging Frequentiebesluit 2013 dient op z'n minst te worden aangehouden totdat het resultaat van het Hoger Beroep in deze zaak bekend is.

Verderop in deze paragraaf is sprake van een ruime veiligheidsmarge. Waaruit wordt afgeleid dat bijvoorbeeld kinderen tot de kwetsbare groepen horen met betrekking tot elektromagnetische velden? Wat zijn de criteria? Om welke klachten gaat het dan? Er zijn volop praktijkgevallen bekend van schoolgaande kinderen die noodgedwongen thuis onderwijs moeten volgen omdat verblijven op school vrijwel onmogelijk is door Wifi, DECT telefoons, digitale schoolborden, laptops, tablets en smartphones.

PAR. 3.2 – BLOOTSTELLINGSLIMIETEN

Deze paragraaf sluit af met de zin: 'Dit wijzigingsbesluit zal daarom ook genotificeerd worden bij de Europese Commissie'. Voor een juist oordeel van de Europese Commissie dienen met het wijzigingsvoorstel ook alle ingediende zienswijzen te worden meegezonden.

De waarde van de in de Wijziging Frequentiebesluit 2013 gehanteerde blootstellingslimieten kan in twijfel worden getrokken. Ten eerste omdat de op straatniveau gemeten waarden weliswaar ruim onder de blootstellingslimieten vallen, maar de gerapporteerde en bekende gezondheidsklachten komen overduidelijk voor bij blootstellingswaarden ver onder

de gemeten straatwaarden.

Ten tweede is er op de totstandkoming en formulering van de ICNIRP blootstellingslimieten het nodige aan te merken. Met name gaat het om onderzoeken die aantonen dat er wel degelijk gezondheidsklachten zijn, maar die door ICNIRP als niet-wetenschappelijk bewezen, terzijde worden geschoven. In wetenschappelijke kringen worden de ICNIRP blootstellingslimieten als ondeugdelijk beoordeeld. Zie hiervoor:

>https://www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/11684/prof._pall_s_response_to_2018_icnirp_draft_statement_with_appendices

PAR. 4.2 – REIKWIJDTE

In het Arbeidsomstandighedenbesluit staat in Afdeling 4b, Elektromagnetische velden, dat op de arbeidsomstandigheden de Europese Richtlijn Nr. 2013/35/EU van toepassing is en daarmee de daarin opgenomen bijlagen. Dit is dezelfde richtlijn als die welke het onderhavige Frequentiebesluit hanteert. Er is dus geen sprake van verschillende regelgeving buiten en binnen. Bovendien zal voor binnen gelden dat de cumulatieve belasting door elektromagnetische velden mogelijk hoger is dan buiten door het geconcentreerd gebruik van allerlei draadloze apparatuur en het gebruik van elektromagnetische velden producerende machines en apparaten.

PAR. 5.1 – WABO EN BESLUIT OMGEVINGSRECHT

Met de Telecommunicatiewet is bepaald dat gemeenten elke mogelijkheid wordt ontnomen om zich in te zetten voor de eigen burgers als die aankloppen met gezondheidsproblemen als gevolg van elektromagnetische velden. Dit wordt afgedaan door het onverbindend verklaren van door decentrale overheden eventueel toe te passen eigen regels. Ten eerste wordt hierdoor het democratisch proces binnen gemeenten verstoord en ten tweede kan een gemeente hierdoor niet meer voldoen aan haar voorzorg- en zorgplicht.

PAR. 5.2 – OMGEVINGSWET

Ook hier geldt dat sprake is van verstoring van democratische processen en dat een decentrale overheid niet kan voldoen aan haar voorzorg- en zorgplicht. Dit strookt niet met de intenties van de centrale overheid dat maatwerk voor decentrale overheden mogelijk moet zijn.

- Wij zijn geen frequentiegebruiker.

Reactie 33: Ir. R.P. van der Boom, Stichting EHS, Hoofddorp, 30-12-20

- Reeds eerder reageerde Stichting EHS op uw internetconsultaties (telecomcode, multiband veiling, digitale connectiviteit) aangaande de digitalisering middels draadloze communicatie ten einde dringend onder uw aandacht te brengen dat de huidige en komende ICNIRP-limieten wél gezondheidsschade veroorzaken. Bij deze internetconsultatie wordt door u gesteld: “Er zijn geen gevolgen voor burgers en het milieu aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu.”

Dit is een misvatting. Stichting EHS zal dit in deze reactie op onderhavige internetconsultatie frequentiebesluit onderbouwen. Wij gaan in op recentelijke ontwikkelingen. Ook de Gezondheidsraad (GR) schuift op in haar standpunt en kan gezondheidseffecten beneden de huidige en de nieuwe hogere blootstellingslimieten zoals opgenomen in het concept frequentiebesluit, niet uitsluiten.

ELEKTROGEVOELIGEN

Een deel van de Nederlandse burgers is elektrogevoelig. Mensen die EHS ofwel elektrogevoelig zijn geworden reageren herkenbaar op EMV bij veldsterkten die vër beneden de maximale blootstellingslimieten liggen. Zij bemerken dat zij zich voor hun gezondheid moeten afschermen tegen deze EMV. Een andere keuze hebben zij niet.

Het recente advies van de GR gaat voor risicobepaling voor elektrogevoeligheid door EMV nog uit van verouderde onderzoeken. Inmiddels wordt in de wetenschap meer duidelijk welke fysiologische factoren bij EHS een rol spelen. Elektrogevoeligheid is naar bevinding van Prof. Dr. Belpomme en P. Irigaray met een set van objectieve parameters, dus op harde fysieke criteria te diagnosticeren. Zo blijken bijv. bij 90% van de zelfbenoemde elektrogevoeligen de middelste hersenslagader(s) niet meer naar behoren te functioneren. Elektrogevoeligheid wordt door deze wetenschappers dan ook als een hersenziekte aangemerkt die voorkomen had kunnen worden. Elektrogevoeligen dienen volgens hen verdere blootstelling aan EMV te vermijden om nog ernstiger schade te voorkomen. Dit belangrijke recente onderzoek is niet betrokken in het laatste advies van de GR.

De elektrogevoeligen zullen niet door de voorliggende AMvB worden beschermd. Relevante onderzoeken, zoals van Kantar (in opdracht van het Kennisplatform EMV) en van D. van Dongen e.a., geven aan dat 3-7 % van de respondenten gezondheidseffecten van EMV ondervindt.

OPVATTING VAN DE KAMER

De motie van Helvert Voordewind betreffende de defensieradar in Herwijnen verzoekt om een andere locatie, op basis van het voorzorgsbeginsel. Daarmee neemt de Kamer de positie in, dat voorzorg ten aanzien gezondheidsrisico's van EMV herkenbaar ingevoerd moet gaan worden. De voorgenomen wijziging van het frequentiebesluit ontbeert dit. De

verwachting dat de telecom het ALARA principe automatisch zal gaan invullen i.v.m. het streven naar minimalisering van de energiebehoefte is onrealistisch omdat commerciële bedrijven de kosten afweging tegen de opbrengsten terwijl het beleid gericht is op maximalisering van draadloze toepassingen.

NIEUWE JURISPRUDENTIE

De rechtbank van Gelderland stelt in haar uitspraak van 18 december 2020: “niet uitgesloten is dat ook bij veldsterkten lager dan 1 V/m....., sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's”. Dit is een veldsterkte ver beneden de oude ICNIRP-limiet. De rechtbank baseert haar conclusies op voortschrijdend wetenschappelijk inzicht over gezondheidseffecten van EMV's én op het recente Advies van de GR aan de Tweede Kamer, waarin aangegeven wordt dat risico's voor de gezondheid beneden de limiet niet uit te sluiten zijn. De voorliggende AMvB ter regulering van blootstelling aan veel hogere intensiteiten biedt de burger aldus geen bescherming. Het landelijk eenduidig vastleggen van de ICNIRP-limieten zonder ruimte voor lokale voorzorg, sluit zelfs bescherming van kwetsbaren (ouderen kinderen, zieken en elektrogevoeligen) uit. De voorliggende AMvB verdraagt zich niet met genoemde rechterlijke uitspraak.

VOORTSCHRIJDEND WETENSCHAPPELIJK INZICHT

Niet langer kan de GR uitsluiten dat er risico's voor de gezondheid kunnen zijn beneden de huidige normen. Niet alleen de stralingsintensiteit, ook andere stralingskarakteristieken blijken van belang. Dit is ook de bevinding van tal van artsen en wetenschappers. Veel nog niet door de GR beoordeeld onderzoek is beschikbaar. De resultaten zijn alarmerend. Op het gebied van gezondheid en EMV zijn er afgelopen jaren een reeks verklaringen opgesteld om de wereld wakker te schudden uit de algemene overtuiging dat de huidige niveaus van EMV geen kwaad kunnen voor de gezondheid. De meest recente is van november 2020. Een selectie ter illustratie:

o 2015: Appeal van ruim 200 scientists aan de WHO en de Verenigde Naties

o 2017: 5G appeal aan de EU van inmiddels 411 Wetenschappers en doctoren

o 2018: Appeal for a standstill in the respect of the precautionary principle; van de International society of Doctors for Environment

o 2018: 5G Space Appeal. Inmiddels getekend door ruim 300.000 mensen

o 2019: Appeal van ruim 250 International Scientists aan de Human Rights commissie van de VN.

o 2020: Consensus Statement of UK and International Medical and Scientific Experts and Practitioners on Health Effects of Non-Ionizing radiation (NIR). Getekend door ruim 3500 Wetenschappers en artsen.

BESCHERMT DEZE CONCEPT AMvB DE VOLKSGEZONDHEID?

De ICNIRP-richtlijn heeft tot doel te sterke opwarming te voorkomen. Al in de huidige situatie kunnen mensen zonder overschrijding van de blootstellingslimieten klachten door de EMV ervaren. Oorzaak zijn dan zijn niet de thermische, maar de biologische effecten. Met de introductie van de nieuwe blootstellingslimieten kan de EMV-belasting nog verder toenemen. Dit is niet in lijn met het advies van de Gezondheidsraad om de blootstelling juist te beperken en het ALARA principe toe te passen. De voorliggende AMvB is niet gericht op realisatie van ALARA.

De ICNIRP heeft de nieuwe normering expliciet afgestemd met de ingenieursorganisatie IEEE opdat deze beter past bij de technische behoeften. Dit impliceert dat de richtlijn van de ICNIRP zelf niet op basis van gezondheidsoverwegingen is opgesteld. De technici verwachten dat op enig moment de maximale limiet benut zal gaan worden. Door zonder meer de richtlijn van de ICNIRP naar de AMvB te vertalen laat ook EZK zien dat niet de gezondheidsoverweging maar de maximale benutting van de blootstellingsruimte in de AMvB het voorliggende doel is.

Er is in de AMvB geen ruimte om voor de algemene volksgezondheid extra voorzorgsmaatregelen te nemen, of rekening te houden met specifieke kwetsbare groepen, gebieden of activiteiten. De gemeenten wordt daardoor met de AMvB expliciet de mogelijkheid ontnomen om naar eigen, op de locatie gebaseerde, inzicht lagere normen te hanteren dan de landelijke normen.

De nieuwe blootstellingslimieten gaan er van uit dat een menselijk lichaam, ongeacht de uitgangstemperatuur, in 6 minuten een volle graad Celsius mag opwarmen door EMV en bovendien mogen bepaalde lichaamsdelen, waaronder huid en ogen, daarbij zelfs resp. 2 en 5 graden opwarmen. Een absolute bovengrens wordt niet gesteld. NB Boven 42 °C gaat degeneratie van eiwitten optreden. Lokaal ontstaat schade.

Van de telecom wordt een 98% dekkend netwerk verwacht. Daarin wordt de burger 24/7 blootgesteld. In de AMvB wordt de burger niets aangereikt dat hem bescherming biedt tegen voltijdse en cumulatieve opwarming anders dan een al 20-jaar oude arbitrair gekozen factor 50. Deze factor is nooit wetenschappelijk onderbouwd.

Ook de handhaafbaarheid van het besluit is zeer twijfelachtig. Niet duidelijk is hoe de feitelijke belasting te meten. Ingewikkelde berekeningen uit te voeren door de telecom moeten het niet overschrijden van de norm zeker stellen. Wij betwijfelen of agentschap telecom effectief kan handhaven omdat in de toelichting alleen metingen worden aangegeven, terwijl voor deze handhaving andere middelen nodig zijn. Burgers kunnen hier niet langer op de overheid vertrouwen. Dit zijn redenen waarom Stichting EHS van oordeel is dat de concept AMvB frequentiebesluit onze gezondheid niet

beschermt.

Is ICNIRP DE JUISTE BASIS VOOR DE BLOOTSTELLINGSNORM?

De ICNIRP gaat er vanuit dat slechts het thermische effect mogelijk een gevaar gaat opleveren. De voortschrijdende wetenschappelijke ontwikkeling laat zien dat ook de biologische effecten van EMV tot gezondheidsschade leiden. Het bestaan van EHS is daar op zichzelf al een hard bewijs van.

Dat rechtvaardigt de vraag of de ICNIRP-richtlijn nog langer de juiste basis voor de blootstellingsnorm kan zijn.

Elektrogevoeligen hanteren noodzakelijkerwijs voor hun welbevinden veel lagere limieten. De GR geeft aan niet te hebben kunnen uitzoeken beneden welke drempelwaarde geen gezondheidseffecten te verwachten zijn.

Een beschermende norm dient echter ook schade bij lage veldintensiteiten anders dan thermische en van cumulatieve langdurige blootstelling te verdisconteren. Stichting EHS wil voor het algemene belang wijzen op de Richtlijn van EUROPAEM die veel beter bij deze behoefte aansluit.

Hoe transparant is ICNIRP? Deze heeft de nieuwe richtlijnen vastgesteld zonder verantwoording af te leggen over de belangrijke punten van kritiek die door collega deskundigen zijn geuit in de publieke ICNIRP-consultatie, zoals: de onderzoeken die zijn gebruikt als basis voor de richtlijn, de criteria voor wetenschappelijk kwaliteit van de geselecteerde onderzoeken, de onderbouwing van de maximaal toelaatbare opwarming, weerlegging van de ICNIRP-kritiek op NTP onderzoek naar kanker bij ratten. Het vaststellen van de nieuwe richtlijn blijkt een verre van open en controleerbaar proces te zijn geweest.

Er zijn inmiddels ook serieuze vraagtekens geplaatst bij de onafhankelijkheid van ICNIRP. Volgens een rapport van juni 2020 hebben een reeks leden banden met de telecom. Dit rapport werd opgesteld in opdracht van twee leden van het Europees Parlement. Geadviseerd wordt ICNIRP niet langer te subsidiëren en een nieuwe onafhankelijke organisatie op te richten. Eerder werden ook door Investigate Europe vraagtekens bij de ICNIRP geplaatst: 'Bellen schaadt cellen'.

CONCLUSIE

Samenvattend stelt stichting EHS dat noch de ICNIRP-richtlijn, noch de voorliggende AMvB in staat zijn de gezondheid van de burger afdoende te beschermen tegen de effecten van de huidige en de voorziene niveaus van draadloze communicatie. Aangepaste normering, anders dan voorgesteld met deze concept AMvB, is dringend noodzakelijk. Daarbij dient een daadwerkelijke invulling van het voorzorgsprincipe een actieve minimalisatie van de blootstelling te realiseren. Lager overheden moeten de mogelijkheid hebben om lokaal lagere normen te stellen op basis van gezondheids- en milieuoverwegingen.

Reactie 32: NN, Hippolytushoef, 30-12-20

● Geachte dames en heren,

Op 2 september jl. ontving de Tweede Kamer het advies rapport van de Gezondheidsraad "5G en Gezondheid". Zie: > <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/5gen-gezondheid>

In de Samenvatting van de adviezen valt o.a. te lezen:

"Omdat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden, adviseert de commissie om voorzorg toe te passen en blootstellingen zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden."

Nu heeft Mona Keijzer in november een concept Besluit tot wijziging van het Frequentiebesluit 2013 gepubliceerd. Met dit Besluit wil zij de blootstellingslimieten zoals die zijn vastgesteld door het ICNIRP landelijk vastleggen. Dit zou betekenen dat lagere overheden, zoals gemeenten, niet langer meer de bevoegdheid zullen hebben om zelf lagere limieten te stellen ter bescherming van de volksgezondheid of het milieu.

Mona Keijzer neemt dus zelf geen enkele verantwoordelijkheid tot het nemen van de door de gezondheidsraad geadviseerde voorzorg. Daar bovenop wil zij nu ook gemeenten de mogelijkheid ontnemen zelf voorzorgsmaatregelen te treffen met het oog op de gezondheid. Over dit concept Besluit loopt nu een internetconsultatie, waar iedereen op kan reageren. Dit kan slechts tot 4 januari, een einddatum welke aan het eind van de kerstvakantie valt. Deze periode is zeer goed gekozen als je zo weinig mogelijk reacties en tegengas wilt krijgen. Persoonlijk vind ik deze wijze van handelen, over de hoofden van burgers en gemeentebesturen heen een Besluit nemen welke ingrijpt in leven en ons aller gezondheid, zeer ondemocratisch!

In het boek "Straling van alle kanten bekeken, 2020", geschreven door wetenschappers aangesloten bij het Wetenschappelijk Platform EMF Nederland voor Kamerleden, gemeenten, beleidsmakers en andere betrokkenen, wordt het volgende geadviseerd: ik citeer:

"Schets een heldere en goed geïnformeerde toekomstvisie op draadloze communicatie-technieken die veilig zijn voor mensen en niet ten koste gaan van dieren, planten, het milieu en het ecosysteem. Daar zijn niet alleen kiezers mee gebaat, maar ook de industrie, de wetenschap en de politiek zelf. Niemand heeft er baat bij als de keuzes van vandaag een bron worden voor een gezondheids crisis"

van morgen.” (blz. 23)

“Wetenschap gaat over de feiten, Industrie gaat over mogelijkheden, Politiek gaat over keuzen”. (blz. 23)

Verder sluit ik mij geheel aan bij de reactie (30-12-2020) van drs. ing. Jan G. van Gils e.a. namens Stichting Stop5GNL Ik wens u allen wijsheid toe om politiek goede en humane keuzen te kunnen maar ook te willen maken.

Reactie 31: Anna Kallenberg, Zeist, 30-12-20

• Hallo, ik wil graag reageren op dit frequentiebesluit, daar ik al jaren ziek ben van straling. Ik heb daar onder andere diabetes van gekregen (en nee, dat komt niet van slecht eten of niet genoeg bewegen, het is wetenschappelijk aangetoond dat straling de glucoselevels in het bloed verhoogt (zie Magda Havas) en deze is daardoor ook verantwoordelijk voor de enorme uitbraak van diabetes in Nederland.

Ik heb in mijn huis al vele maatregelen genomen om me te beschermen tegen de straling van wifi en DECT telefoons, maar nu blijkt dat er buiten vele masten en antennes zijn die de hoogste limieten van straling hebben. Ik word daar nog zieker van dan ik al ben. Er staan 15 (!) antennes op mijn huis te stralen en toen 5G werd aangezet, werd ik steeds vaker wakker met neusbloedingen.

Nederland heeft veruit de hoogste stralingsnormen van de ons omringende landen, dat is de reden dat er een miljoen mensen in een burn-out zitten en een miljoen mensen in de GGZ. Want straling maakt onrustig, zorgt voor slecht slapen, hartritme stoornissen, en vele andere zogenaamde SOLK klachten.

Er zijn 30.000 onderzoeken die wijzen op de schadelijkheid van elektromagnetische straling, u bent verplicht om daarvan kennis te nemen. Ook zijn er ondertussen vele boeken over geschreven. Je kunt niet meer zeggen "Wir haben es nicht gewusst". Dan is het eerder: ik was te lui om me er in te verdiepen, of: ik gaf de voorkeur aan het geld wat me was aangeboden.

Als bestuurder (s) bent u verantwoordelijk voor de gezondheid van de mensen in Nederland. Ga eens handelen naar die verantwoordelijkheid.

Netjes luisteren naar de mensen die u vertellen wat de gezondheidsrisico's zijn en dan toch lekker doen wat de telecombedrijven zeggen: het past niet als goed bestuurder. U dient zich ECHT te informeren en niet alleen te luisteren naar het grote geld!

U heeft ethisch en moreel niet het recht om de gemeenten zo buiten spel te zetten. Ik beschuldig u van wanbestuur en verraad aan de bevolking als u dit doorzet!

Reactie 29/30: Stichting Stop5GNL, Rotterdam, 30-12-20

• Ondergetekenden stellen vast, dat naast de technische info in deze Wijziging meteen al wordt gesteld voor de doelgroepen die hier onder gaan lijden, dat:

“ *Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen*

• *Er zijn geen gevolgen voor burgers en het milieu aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu.*

• *De mobiele telecomoperators dienen op basis van de huidige regels (Antenneconvenant) al te voldoen aan de limieten. Dit besluit zorgt daarom niet voor een lastenverzwaring. Agentschap Telecom houdt hier toezicht op en doet metingen door het gehele land om te controleren of de limieten niet worden overschreden.”*

Deze uitgangspunten, verwachte effecten, slaan de plank volledig mis. Stellen, dat er geen gevolgen zijn, omdat er regels gesteld worden is absurd. Is er geen misdaad, omdat we een wetboek van strafrecht en van strafvordering hebben?!?

Eerst nog even dit. Op de vorige consultatie zijn vele reacties gekomen van geïnformeerde burgers en gemeenten. De Staat heeft met de resultaten van die consultatie helemaal niets gedaan. Het lijkt erop, dat de Staat meent, dat volstaan kan worden met het voldoen aan een EU-verplichting om deze procedurele stappen te doorlopen voorafgaand aan de uiteindelijke uitrol. Op het treffen van maatregelen ter bescherming van de volksgezondheid heeft het geen enkele positieve invloed gehad. Voorzorg en voorzorgsprincipe ontbreken nog in alle toonaarden.

In het verlengde van voornoemde mening van de Staat ligt het onthouden van brede informatie aan de burgers en de gemeenten over dit onderwerp. Er wordt zelfs censuur toegepast en van desinformatie gesproken wanneer info van anderen dan Staat en Telecompartijen niet overeenkomt met de beleidslijnen van de Staat.

ONZE OPMERKINGEN IN VERBAND MET DE DOOR U GEVRAAGDE CONSULTATIE

Het lijkt op een politiek blinde vlek wanneer men vooraf stelt, dat de volksgezondheid beschermd wordt door richtlijnen als te hanteren limieten te presenteren en als uitgangspunten voor handhaving te poneren, terwijl die richtlijnen zwaar omstreden zijn en ter discussie staan.

Een tweede blinde vlek is de primaire vooronderstelling, dat technische metingen van zendervelden voldoende zouden zijn om zicht te hebben en te houden op de gevolgen van zendervelden en stralingen op de

volksgezondheid. Dat is hetzelfde als het bijhouden van het aantal en de omvang van gewapende roofovervallen zonder ook maar iets te doen aan opsporing en preventie e.d., ter bescherming van de samenleving daar tegen.

De brief aan de kamer met kenmerk DGBI-DE / 202660271 vertoont dezelfde vooringenomenheid en eenzijdige versluisende presentatie van het GR 5G-advies. Wij hebben daarop ook per brief gereageerd:

> <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/11/20/kamerbrief-over-kabinetsreactie-gezondheidsraad-advies-5g-en-gezondheid/kamerbrief-over-kabinetsreactiegezondheidsraad-advies-5g-en-gezondheid.pdf>.

Zie onze reactie op:

> <https://www.stop5gnl.nl/wp-content/uploads/2020/10/Advies-GRbriefing-aan-VWS-8-okt.pdf>.

Stichting Stop5GNL haalt in deze consultatie dat GR-advies aan en stelt hier vast, dat de GR in zijn advies niet eerder gedane uitspraken doet, zoals:

1: 'Schade aan de gezondheid door zenderstraling is mogelijk'.

2: 'De grenswaarden in de ICNIRP adviezen', die tot op heden bepalend waren voor de GR, zijn mogelijk te hoog.

Hierdoor kan niet meer worden uitgesloten 'dat blootstelling aan 5G onder de limieten van de ICNIRP-adviezen schaden berokkenen.'

Ofwel, met deze twee uitspraken is er geen basis meer voor de stelligheid waarmee de Gezondheidsraad tot dusver de Staat adviseerde.

Het opstellen van een Telecomcode om daarop nieuwe ontwikkelingen te funderen lijkt politiek en juridisch een juiste stap, maar is alleen in het voordeel van de industrie, de handel en de providers, maar is in alle gevallen en opzichten nadelig voor de bevolking, schadelijk voor de volksgezondheid. In schema:

	<i>Voorstel</i>	<i>Status</i>	<i>Gunstig voor</i>	<i>Versluisd</i>
ICNIRP	Advies	Zonder verantwoording	Industriële lobby	Volksgezondheid
GR	Richtlijn	Niet dwingend voor de regering	Wetenschappelijke inteelt	Volksgezondheid
Regering	Limiet	Politieke keuze	Economie relevant	Volksgezondheid
Wetgeving	Norm	Dwang voor de gemeenten en bevolking	Verkoop en uitrol	Volksgezondheid

Een derde blinde vlek is het volledig negeren van de *onomkeerbare* impact van straling op de natuur.

Die impact is, en noemt men, ecocide. Struisvogelpolitiek wordt bedreven door niet te monitoren of door de gevolgen die er zijn toe te schrijven aan andere, onbekende oorzaken. Zo wordt ten onrechte van de exponentiële afname van het insectenbestand en van de bijensterfte, die beiden ook dit jaar weer verder doorzetten, niet erkend, dat (zender)straling daaraan (mede) debet is! Ook de toename van parasieten (<https://nos.nl/artikel/2343939-inkers-staan-voor-raadsel-na-plotselinge-bijensterfte-noord-italie.html>) wordt als een onbegrepen fenomeen gezien, hangt echter naar alle waarschijnlijkheid samen met de proliferatie van 5G-zendernetwerken.

Wij verwijzen u voor verdere toelichting op ons aldus negatieve standpunt over de Wijziging van dit Frequentiebesluit 2013 naar onze website waar u de nodige wetenschappelijke onderbouwing kunt vinden alsook zaken, die eigenlijk wel bij u bekend hadden mogen zijn:

> <https://www.stop5gnl.nl/wp-content/uploads/2020/02/Dagvaarding-in-kort-geding.pdf>

> <https://www.stop5gnl.nl/wp-content/uploads/2020/05/Pleitnota.pdf>

Aldus gereageerd op 30 december 2020, namens de Stichting Stop5GNL,

Drs ing Jan G. van Gils, mw. Sylvia Slegers, mr. Carlo A.W.M. Fiscalini.

Reactie 28: B. Wentzel, Maarssen, 29-12-20

• Het is beschamend, levensbedreigend en een voorbeeld van onverantwoordelijk en onvolwassen gedrag dat de Nederlandse overheid willens en wetens honderden degelijk uitgevoerde wetenschappelijke onderzoeken negeert die aantonen dat ook onder de ICNIRP veiligheidsnorm SPECIFIEKE frequenties in elektromagnetische velden schadelijk zijn voor SPECIFIEKE planten, dieren, bacteriën en schimmels, maar ook voor mensen. De overheid hoort er niet mee weg te komen wanneer ze zich er achteraf met een 'WIR HABEN ES NICHT GEWUSST' vanaf probeert te maken. De waarschuwingen van de Gezondheidsraad en van het WPEN (Wetenschapsplatform Elektromagnetische velden Nederland), zoals die in het WPEN boek "Straling van alle kanten bekeken" en in het boek "Elektromagnetisch Ecosysteem" van Sander Funneman (voorzien van zo'n 300 voetnoten die verwijzen naar de wetenschappelijke studies die achterin dat boek genoemd worden) dienen serieus genomen te worden. WETENSCHAP IS MEER DAN MAAR EEN MENING (en dat geldt ook voor de Nederlandse Overheid) en het is

meer dan duidelijk dat er meer dan enkel uitsluitend thermische effecten optreden in levend weefsel ook onder de door de Nederlandse Overheid en het ICNIRP gehanteerde veiligheidsnorm. De Overheid behoort het Nederlandse volk niet als proefkonijnen aan de Telecomindustrie over te leveren. Het voorzorgsbeginsel en het voorzorgsprincipe behoren ook door de Nederlandse overheid gerespecteerd te worden. Hier komt bij : Grote schadeclaims waar uiteindelijk de Nederlandse belastingbetalers voor zullen moeten opdraaien dreigen het gevolg te worden van de onverantwoordelijke voorgenomen Wijziging Frequentiebesluit 2013 ter bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente elektromagnetische velden. Ik eis dat er eerst gedegen onderzoek gedaan wordt naar wat er al wetenschappelijk is onderzocht op het gebied van frequentiespecifieke gezondheidseffecten voor specifieke bacterie-, virus-, planten- en diersoorten en mensen beneden de stralingsnorm van het ICNIRP en dat dat onderzoek plaatsvindt met inachtneming van het onderzoek van prof Dirk F. Meijer en JH Geesink in het genoemde boek.

- [Opgave van referenties uit genoemde boeken]

Reactie 27: NN, Zwolle, 29-12-20

- ICNIRP moet van tafel. Luister naar andere geluiden. De opstapeling van omgevingsfactoren is in explosieve mate toegenomen. Wees eerlijk en kijk naar het TOTAAL PLAATJE. Eric van Rongen heeft belangen, hij is niet onafhankelijk. Hij moet weg bij de GR. De Gezondheidsraad is een ongeloofwaardig orgaan geworden door deze zieke mensen.
- We willen een onafhankelijke controle groep. Mensen die ALLES nameten, want als ik meet kloppen jullie gegevens van geen kanten. Borg dan pas als je het pas kan.
Technisch: ALLE gegevens publiceren: wie heeft gemeten, waar, wind, regen, hoe vaak, meetpunt en alle velden eromheen, niet willekeurig, maar heel Nederland. Alle stralende apparaten ook van defensie, marechaussee, radar, politie, brandweer, vliegveld, Digitenne, DAB, dus ALLE kunstmatige bronnen. Hoogte diepte, lengte, frequentie, intentie, enz.
Maak alles openbaar.

Reactie 26: Wally en Rob Verboog, StopOverdosisStraling.nu, Werkhoven, 27-12-20

- Deze wijziging is niet toereikend, zie navolgende notitie.
- Geachte dames en heren,

Graag geven wij onze reactie als volgt:

1. Wat maakt dat u schrijft dat u het advies van de Gezondheidsraad volgt? U volgt deze adviezen helemaal niet, anders:
  - a) volgde u het voorzorgsprincipe wel en ook het uitgangspunt dat “als 1 of meerdere deskundigen bezwaren hebben”, dat u ten minste rekening houdt met die deskundigen en bezwaren. Dat doet u nu geheel niet.
  - b) zou u conform het laatste advies niet doorgaan met de verdere uitrol van 5G (3,5 GHz en 26 GHz in het bijzonder) en wel deugdelijke, nieuwe wetenschappelijke onderzoeken opstarten.Ons advies aan u is om het voorzorgsprincipe wel deugdelijk te volgen en ook eerst deugdelijke onderzoeken te doen naar met name 3,5 en 26 GHz. Dit alles in samenwerking met de stralingsbewuste organisaties.
2. De huidige norm deugt van geen kant: ziet alleen op het thermisch effect en niet op de andere biologische effecten. Tevens is de gehanteerde waarde voor de stralingsbelasting veel te hoog: er zijn nu – dus bij de huidige stralingsbelasting, welke ver onder de limiet ligt – al veel mensen, die gezondheidsklachten hebben door straling. Dat bevestigt ook o.a. uw eigen onderzoek (Kantar 2017) en het 2016 GESOND-onderzoek, uitgevoerd door GGD/Universiteit Utrecht. Waarom worden de resultaten en commentaren van dit laatste onderzoek, welke bevestigt dat mensen gezondheidsklachten krijgen van straling, consequent verzwegen en onder de tafel gemoffeld? Het lijkt wel op de toeslagaffaire!
3. Er dienen strengere stralingsbelastingnormen en – waarden te komen, waarbij de gezondheid van alle mensen is gewaarborgd, ook de mensen, die nu al ElektroHyperSensitief zijn en dat weten (ca. 3.500 mensen). Daarnaast zijn er naar schatting tussen de 500.000 en 1 miljoen mensen, die ook klachten hebben door straling, maar dat nog niet weten en nu als SOLK-patiënt te boek staan. Bij deze normen en waarden dienen tevens alle stralingsbronnen te worden meegenomen, w.o. Wifi-netwerken, huidige en toekomstige (small cell) 5G zenders.
4. Doe nu eens goed Nederlands onderzoek naar SOLK en check per SOLK-patiënt of straling dé of medeoorzaak is van hun gezondheidsklacht. Doe dit onderzoek in samenwerking met de stralingsbewuste organisaties.
5. Regel in deze Wijziging Frequentiebesluit dat er in Nederland in alle provincies ten minste 1 stralingsarm woongebied is en bij voorkeur in iedere gemeente. Er zijn redelijk wat stralingsarme gebieden, maar deze worden overal bedreigd door o.a. plaatsing van nieuwe zendmasten. Wijs stralingsarme gebieden aan en handhaaf deze door een beschermde status.
> Zie www.stralingsbewustwonen.nl.
6. Graag zijn wij tot toelichting en samenwerking bereid. Wij zien uit naar uw reactie en uitnodiging!

Wij wensen u van harte succes met de verwerking van de reacties op deze internetconsultatie en hopen onze bovenstaande aanbevelingen en opmerkingen terug te zien in de Wijziging Frequentiebesluit.
Met vriendelijke groet, Wally & Rob Verboog.

Reactie 25: Cees van Doorn, autobedrijf, Woerden, 27-12-20

- De cumulatieve veldsterkte moet je niet een domme berekening hebben, maar luisteren naar de mensen met klachten die ook metingen doen en mensen adviseren. Ik ben er achter gekomen door dat ik er op gewezen werd om dat ik EXTREEM veel migraine had. Door te gaan meten en dingen aan te passen is mijn migraine NU nog maar 16% van wat het geweest is. En dan nog niet praten over alle andere klachten die ik had. De regel en wetgeving zijn achterhaald door het VERGIF wat de fabrikanten produceren en leveren als gezond. MAAR ROKEN SCHAAD OOK DE GEZONDHEID. Straling zie je niet dat voel je ik kan dat aangeven. Straling schade werkt heel lang door ook al ben je ergens veilig er zijn gevallen die ik ervaar dat het soms een week duurt voor je eigen weer normaal voel. Alle bijwerkingen zijn te veel om in dit bericht te plaatsen. De belangrijkste zijn: hoofdpijn, spierpijn, concentratie verlies (gevaarlijk als je een machine of (vracht) auto bestuurd), darm en urineweg storing en ga zo maar door. De Wifi, GSM/UMTS zenders 3-4-5 G moeten afgeschaald worden drie providers kan 1 systeem worden dat scheelt al 2/3 van de straling en dan een sterkte die onder de 1v/m is. Zodat de gezondheidszorg ook niet explodeert.
- Alle zend systemen moeten aan zware normen voldoen dat zal een landelijke wet worden waar ook WIFFI onder valt. Met een sterkte die niet door muren en vloeren gaat of het dak uit. Geen berekening maar meten dat is weten ik wil niet weten hoe de burens zelfmoord plegen met straling. Een berekening is theorie en waarom word er wel gemeten aan auto's de uitstoot dat staat voor mij 1 op 1 en niet anders.

Reactie 24: NN, Zutphen, 26-12-20

- Ik vind dat we een vreselijke wereld tegemoet gaan. Eentje met overal straling + massa surveillance. Hoe kunnen jullie dit de mensheid en onze prachtige planeet aandoen en denken dat het geen kwaad kan? De ICNIRP normen zijn ontzettend hoog. Er zijn heel veel mensen die nu al meer last hebben straling dan u nu weet. Die hun huis aanpassen, behangen met zilverfolie en reddingsdekens, speciale gordijnen aanschaffen, speciale verf enz. enz. Waarom moeten zij dat zelf betalen? Terwijl ze ook al nauwelijks meer deel kunnen nemen aan de samenleving omdat overal wifi + zendmasten zijn? Misschien weet u dit al wel, maar moeten de plannen doorgezet worden omdat er andere krachten spelen en grote economische belangen? Ik wens dat we stralingsarm kunnen leven en wonen en dat mensen mensen mogen blijven. Dank.
- Hier heb ik geen verstand van, maar wellicht:
Heel veel testen als alle apparatuur gebruikt wordt.
Elke zender elke week minimaal 1x testen (hoeveel zenders zitten er aan een mast? Die allemaal elke week een keer testen.)
Verschillende afstanden van de zenders testen. Dus eronder, ernaast, 50 meter verderop, 100 meter verderop, 200 meter enz. Tot de straling is uitgewerkt.
Als je de gezondheid van mens en dier wilt waarborgen, zijn de ICNIRP normen veel te hoog!

Reactie 23: NN, Amsterdam, 26-12-20

- Graag verneem ik hoe een of ander is geregeld:
Waar is een landelijk meldpunt om klachten van gevoelige mensen te inventariseren?
Wie controleert de stralingswaardes?
Waar kan iemand met stralingsklachten terecht - voor medische hulp, gezien het nog niet is aanreken als ziekte?
Waar kan iemand met stralingsklachten terecht voor verzekering - nu de verzekeraars stralingsschade niet dekken?
Waar kan iemand terecht met stralingsklachten - gezien de telecombedrijven geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade?
Hoe is de aansprakelijkheid geregeld?
Waar kan iemand in Nederland nog wonen - die gevoelig is voor straling? Waar zijn de regio's die stralingsvrij blijven?
Wie regelt subsidie voor het stralingswereld isoleren van huizen en werkplekken?
Waar zijn bussen en treinen zonder straling?
Waarom gaat het ministerie voor volksgezondheid hier niet over?
Waarom wordt de bevolking niet gevraagd, bij zo een ingrijpende verandering?
Waarom is er geen opt-out regeling?

Als mensen met gevoeligheid gedwongen worden te emigreren - wat is er aan hulp geregeld?

Aan financiële steun? Als deze mensen hun huizen moeten verkopen, hun werk verliezen, hun sociaal leven in Nederland verliezen ...?

Waarom is gekozen voor 5G en straks 6,7,8,9 G? Gezien de grote verbruik van stroom, lijkt dit een zeer milieuvriendelijke keuze?

Waarom is gekozen voor een techniek, waarmee geen lange termijn ervaringen bestaan en waarvan de veiligheid voor gezondheid en welzijn is omstreden?

Waarom wordt het voorzorgbeginsel niet in acht genomen?

Wie bewaakt de privacy i.v.m. data die overal wordt verzameld en verkoopt?

Wie gaat de metingen verrichten en toezicht houden?

Gezien er nog geen meet apparatuur voor particulieren lijkt te zijn, die alle frequenties kan meten?

Er is eerst meer onderzoek nodig en een betere organisatie en communicatie alvorens het netwerk te activeren.

- Rekenmodellen kunnen fout zijn.

Metten is weten. Ik begrijp dat er nog geen geschikte meetapparatuur bestaat, en er geen onafhankelijke instantie is aangewezen, die metingen verricht en toezicht houdt. Gezien de volksgezondheid mogelijk in het geding is, lijkt een uitrol mij op dit moment voorbarig.

Reactie 22: NN, Amsterdam, 26-12-20

- Schandálig! In Staatsliedenbuurt Amsterdam zijn heel aantal mensen letterlijk al maanden ziek/doodziek vanwege drie joekels van 5G-masten die midden in de woonwijk aan de van Hogendorpstraat zijn geplaatst en sinds 1 Juli volop aanstaan.

Deze masten staan ter hoogte van de slaápkamers van de bewoners en ook direct óp het dak van slaapkamers van bewoners!

Het antennebureau is nog niet zo lang geleden wezen kijken en is zich rot geschrokken van de situatie...

Desondanks wordt er niks gedaan door onze burgemeester, wethouders en gemeenteraad om deze levensgevaarlijke toestand te stoppen. Het is zelfs zó dat er letterlijk in de Staatskrant heeft gestaan dat "De Staatsliedenbuurt 5G ready is".

> Lees: <https://www.transitieweb.nl/straling/5g-is-russische-roulette-met-onze-gezondheid/>

Maar de bewoners is nooit iets gevraagd, dus hoezo zijn wij klaar voor 5G??

Ik ben blij dat ik eergisteren hoorde dat nu eindelijk een bestuursrechter heeft erkend dat er verhoogde gezondheidsrisico's zijn ruim ónder de blootstellingslimieten!

> Lees: https://stralingsbewust.info/2020/12/24/doorbraak-in-rechtspraak-rond-stralingsrisicos/?fbclid=IwAR3_beet9iKm_fs9ll3dfnaJJFTyl6Nm56zE83vmaX2zh5HgBs8SY35BNHc

- Dat is een vraag die ik niet kan beantwoorden.

Wèl kan ik u het volgende zeggen:

heb ik zelf een elektrosmog-stralingsmeter die 3- en 4G-straling kan meten.

Sinds 1 Juli is het stralingsniveau zowel ín mijn huis, als búiten mijn huis (het gehele woonblok) sterk omhoog gegaan, aangezien ik begin April heb gemeten ín mijn woning en daarbuiten.

Vanaf 1 Juli heb ik opnieuw gemeten. (oftewel: vóór en ná het plaatsen van de drie nieuwe masten

in de van Hogendorpstraat) en het overduidelijk is dat het stralingsniveau erg omhoog is gegaan, zowel 's nachts als overdag. Ik kan dit niet alleen méten, maar ik heb het afgelopen maanden doorlopend gevoeld en regelmatig is het zódanig afschuwelijk dat ik letterlijk moet wègvluchten van mijn woning.

Het is afgelopen tijd regelmatig voorgekomen dat ik 's ochtend om 5/6 uur al op de fiets zat op weg naar Spaarndam, omdat ik daar fysiek even kan bíjkomen van de afschuwelijke pijnen in mijn lichaam als gevolg van de overdosis straling.

Ik hoop dat u begrijpt dat ik hier over een èrnstig fenomeen praat, dat bovendien kankerverwekkend is, maar ook kan zorgen voor hartklachten, migraine, maagpijn, buikpijn en algehele fysieke malaise. Bovendien wordt dag/nachtritme helemaal ontregeld.

De heftigheid van deze fysieke pijnen is overduidelijk begonnen in Juli, maar in de maanden daarvóór werden ook al zo nu en dan geheime tests gedaan en ook tóen werd ik er ziek van.

Rekent u maar dat ik niet de enige ben in mijn buurtje en de rest van Nederland.

Het worden er met de dag méér die stralingsklachten ervaren, waaronder ook baby's en jonge kinderen.

Het wrange is dat als baby's en jonge kinderen stralingsziek zijn, de meeste ouders helemaal niks dóór hebben en soms wanhopig worden, omdat ze niet begrijpen waarom hun baby/kind zo hard moet huilen.

Misschien kunt u dat laatste nog even extra tot u door laten dringen...

Reactie 21: NN, Amersfoort, 26-12-20

- U beschermd de volksgezondheid niet, derhalve is dit geen consultatie maar een mededeling. Het vertrouwen in Overheid is op alle fronten aan het dalen, gewoonweg omdat er niet eerlijk meer gecommuniceerd, gelobbyd en besloten wordt.

- Een onafhankelijke, dus onafhankelijke hernieuwing van de ICNIRP normen waarin bio elektrische processen meegewogen en meet geregistreerd worden.

Gerenommeerde wetenschappers voldoende voorhanden, die dit op willen pakken, los van Telecom, los van belangenverstrengelingen industrie en belangdelende (politieke) bestuurders.

Reactie 20: J. Pieters, Amersfoort, 26-12-20

- Beste meneer/mevr.,

Ik reageer om het gaat om de bescherming van de volksgezondheid.

Ik wil u vertellen dat ik stralingsgevoelig ben, en al sinds 6 jaar bijna nergens meer kan komen. Ook bij vrienden en familie, die steeds meer draadloze apparatuur hebben kan ik niet meer komen.

De klachten zijn ontstaan, toen ik in een prachtig huurhuis woonde, maar er zowel voor als achter mij een zendmast geplaatst werd. Toen op beide het 4G netwerk werd geactiveerd begon het ernstig mis te gaan.

Aangezien ik in de ICT sector had gewerkt, en zelf thuis al lang voordat het gangbaar was, wifi versterkers had gecreëerd, is er tussen die 2 zendmasten iets gebeurd, waar ik voordien geen last van had. Ik voel mij nu als een rat op een zinkend schip.

Waar kan ik nog heen? Met de uitrol van steeds meer en hogere frequenties begint het er steeds beroerder voor mij (en de vele anders mensen die ik inmiddels ken, en die ook stralingsgevoelig zijn) uit te zien. Ik vind het diep en diep triest, dat de normen van het ICNIRP, elke keer aangehaald worden, als bewijs dat het veilig is, terwijl bekend is dat dit proactief geactiveerd is door telecom providers, om bij het uitrollen van draadloze netwerken geen last te hebben van bezwaren van burgers en gemeenten, zoals voormalig telecom directeurs aangeven in een uitzending van Zembla uit 2004. Ik ben dus noodgedwongen verhuisd (de eigenaren van de zendmasten betalen daar niet aan mee). Met dat verhuizen ben ik wel uit de directe straling, maar mijn overgevoeligheid voor straling is helaas gebleven. De isolatie die nu velen met corona ervaren, geldt voor mij al 6 jaar, en heeft als enig uitzicht, dat ik mij ver buiten de bewoonde wereld in leven moet proberen te houden.

Met vriendelijke groet, dhr. J. Pieters

Reactie 19: NN, Den Haag, 23-12-20

- [Brief van Adviescollege Toetsing Regeldruk dd. 23-12-20: voorzitter M.A. van Hees en secretaris R.W. van Zijp aan staatssecretaris Mona Keijzer]

Reactie 18: J.M. Monincx, Leiderdorp, 23-12-20

-

A. Algemeen mijn zorgen en gedeelde bezwaren die ik wil inbrengen zijn verwoord door de heer Hugo Schooneveld, zie onder.

B. Delen van de documentatie welke beschikbaar is in de internetconsultatie met vragen verwijzing.

C. De vragen waarnaar ik verwijst in B.

A. Ik sluit mij aan bij dit artikel van de heer Schooneveld:

> <https://stralingsbewust.info/2020/04/28/blootstellingsnormen-icnirp-ongepast-betere-beschermingvan-burgers-tegen-straling-gezocht/>

Hij uit bezwaren en zorgen – welke ik deel – bij de wijziging van het frequentiebesluit in zijn algemeenheid en deze wil ik bij de internetconsultatie inbrengen <Quote uit artikel> met o.a. kanttekeningen ten aanzien van aanhouden ICNIRP normen die gedateerd zijn ondanks –minimale – aanpassing in maart dit jaar – na heel veel jaren geen wijzigingen De non-thermische effecten worden nog steeds grotendeels ontkend en er is geen rekening gehouden met langdurige blootstellingen, gepulste velden en cumulatieve effecten. Ook ten aanzien van de ontwikkelingen van de 5G-netwerken en het gebruik van millimetergolven werden er geen speciale aanpassingen gemaakt. Dit is zorgwekkend, aangezien vele mensen nu al, ver onder de huidige normen, wel degelijk gezondheidsklachten ervaren door straling (EMV).

Dr. Hugo Schooneveld, bioloog en adviseur van Stichting EHS schreef een artikel over wat er mis is met de ICNIRP-normen en hij houdt een pleidooi voor lagere en realistische blootstellingsrichtlijnen.

Quote : '*Open discussie tussen deskundigen over wat nu te doen*

Het wordt daarom tijd een samenkomst te bevorderen van deskundigen op het terrein van EMV om inhoud te geven aan de wens naar aantoonbaarheid van de EHS conditie. Het zoeken is naar een persoon of organisatie die daar zijn schouders onder wil zetten. Waarom niet het Kennisplatform EMV en Gezondheid? Misschien een hoogleraar met een breed profiel die onder auspiciën van bijvoorbeeld ZonMW een breed onderzoek zou willen bepleiten en opzetten. Barnes en Greenebaum in de USA bepleiten ook nader biologisch onderzoek om betere richtlijnen te kunnen ontwerpen; zij presenteren daarvoor tevens een plan van aanpak.'

> Bron: Dr. Hugo Schooneveld, bioloog en adviseur van Stichting EHS.

Lees ook:

> *ICNIRP richtlijnen bieden geen bescherming tegen schadelijke effecten voor de gezondheid* (Dr. Leendert Vriens, natuurkundige)

> *Open brief aan Mona Keijzer: Wetenschappelijk Platform EMF Nederland wil in gesprek over nationaal onderzoek naar 5G*

B. Specifieke vragen/opmerkingen/bezwaren over de documentatie die beschikbaar gesteld is, deze zijn bold gemarkeerd en onderaan vind u de vragen.

Quote uit documentatie en vragen/opmerkingen:

Basisrestricties doel : Stijging lichaamstemperatuur te beperken tot:

max. 1 graad voor de kern temp. bij blootstelling aan gehele lichaam,

max. 5 graad voor lokale blootstelling ledematen oorschelp hoornvlies iris en voorste oogkamer (1),

max. 2 graad voor overige weefsels.

Basisrestricties gelden voor gehele lichaam als ook onderdelen met onderscheid tussen langdurige en kortdurende blootstelling. Uit voorzorg zijn de SAT waarden met 50% gereduceerd voor 'de algemene bevolking' (2)

Quote uit documentatie:

'Er zijn verschillende blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden van verschillende frequenties. De internationaal gehanteerde blootstellingslimieten (3) bevatten een ruime veiligheidsmarge, die rekening houdt met kwetsbare groepen zoals ouderen, kinderen en mensen met een zwakke gezondheid. De blootstellingslimieten zijn vijftig keer lager dan het niveau waarbij in onderzoek gezondheidseffecten optraden. In de onderzoeken naar gezondheidseffecten is gekeken naar het mogelijk ontstaan van hersentumoren en schade aan het DNA. Ook is gekeken naar mogelijke effecten op zintuigen, hersenen, het zenuwstelsel, hart en bloedvaten, hormonen, het afweersysteem, de vruchtbaarheid en effecten tijdens de zwangerschap. Uit zeer uitvoerig onderzoek blijkt dat er niet wetenschappelijk is bewezen dat er bij blootstelling aan elektromagnetische velden met veldsterktes ónder de limieten gezondheidsschade optreedt. De totale blootstelling van alle stralingsbronnen samen moet altijd onder de blootstellingslimieten blijven. Agentschap Telecom houdt hier toezicht op en meet de sterkte van elektromagnetische velden bij antennes in Nederland. Zo'n meting heet een veldsterktemeting. Op een locatie meet Agentschap Telecom de aanwezige elektromagnetische velden, afkomstig van bijvoorbeeld radio, televisie, en mobiele telefonie. Op de website van het Antennebureau staan actuele veldsterktemetingen die zijn uitgevoerd op verschillende locaties in Nederland.' (4)

Quote uit documentatie:

Tweede lid Artikel 32, tweede lid, verplicht gebruikers voor wiens frequentiegebruik een vergunningplicht geldt en wiens frequentiegebruik voor méér dan 5 procent van de basisrestricties bijdraagt aan de blootstelling, om maatregelen te nemen indien overschrijding van de limieten het gevolg is van cumulatie door meerdere gebruikers. In een dergelijk geval worden de maatregelen door de verschillende gebruikers genomen op volgorde van ingebruikneming of wijziging van de technische karakteristieken van hun frequentiegebruik. Dat betekent dat de frequentiegebruiker die als laatst is begonnen met het gebruik of als laatst de technische karakteristieken heeft gewijzigd de maatregelen moet treffen. (5)

C. Vragen/opmerkingen ;

(1) Is er niet meer proefondervindelijk onderzoek nodig om vast te stellen dat bovengrens van max. 5 graden verwarming van een lichaamsdeel als het oog en de iris – welke zo essentieel is voor mensen en die voor bijna 100% bestaat uit water – als veilige richtlijn kan worden geaccepteerd ? Wanneer je water verwarmt dan gaan de moleculen heftiger bewegen. Ze knallen daarbij harder tegen hun burens aan die op hun beurt weer met méér snelheid van de eerste molecuul vandaan schieten. Hierdoor ontstaat meer ruimte tussen de moleculen dan in koude toestand het geval zou zijn..

> Quote: <https://mens-en-gezondheid.infonu.nl/aandoeningen/102248-achterste-glasvochtloslating-symptomen-enbehandeling.html>:

'Het oog is een holle bal welke is opgevuld met doorzichtige structuren en een transparante voorkant heeft, wat het hoornvlies wordt genoemd. Via het hoornvlies valt het licht naar binnen. Samen met het kamervocht, de lens en het

glasachtig lichaam wordt een duidelijk beeld geprojecteerd op het netvlies. De twee beelden worden in de hersenen omgezet tot één beeld. Het glasvocht, ook 'glasachtig lichaam' genoemd, is een geleimassa die het grootste gedeelte van het oog opvult en voor 98% uit water bestaat. Het bevindt zich achter de ooglenzen en zorgt voor de handhaving van de bolvorm van het oog. Glasvocht laat normaal gesproken ongehinderd lichtstralen door naar het netvlies.'

(2) Wat wordt bedoeld met deze aanduiding ?

(3) De internationaal gehanteerde blootstellingslimieten. Wordt hier bedoeld dat NL de zelfde limieten hanteert als andere EU landen en zo nee, waarom wordt er niet 1 lijn aangehouden ?

4/ Dit betreft relatief weinig veldmetingen en of locatie, zeker gezien de recente plaatsingen of upgrades van zendmasten naar 5G frequentie gebruik. In hoeverre is hier zekerheid uit te verwachten van juiste toezicht ? En in hoeverre worden de metingen van kwartaal 4 '20 nog meegenomen in de beoordelingen in het kader van deze internetconsultatie ?

> <https://antenneregister.nl/Html5Viewer/Index.html?viewer=Antenneregister%5Fextern>

5/ Is deze voorwaarde of alinea te vertalen als: pas als alle 5G frequenties zijn uitgerold en blijkt dat toch de door ICNIRP gehanteerde richtlijnen worden overschreden dat degene die als laatste Telecomprovider de uitrol faciliteert ook verantwoordelijk wordt voor herstel en dat in de tussentijd de normen overschreden kunnen blijven worden ? Of wordt er zodra er een overschrijding van normen wordt geconstateerd een actie vereist ? En wordt dat moment via een veldsterktemeting die nog lang niet dekkend is in NL (zie opm 4) bepaald?

Reactie 17: NN, Wouw, 21-12-20

● Ik ondervind dagelijks hinder van emv straling. Ik heb geen keuze om hier niet aan blootgesteld te worden, het kopen of huren van een huis is bijna niet te doen, omdat er overal wel een mast staat. Er is alleen nog maar onderzoek gedaan naar de opwarming, en ander onderzoek en lagere limieten zijn nodig.

Reactie 16: NN, Altena, 21-12-20

● Zoals u zelf aangeeft, heeft inmiddels ruim 1 miljoen Nederlanders last van de straling. Dit terwijl we nu nog ver onder de norm zitten. Uw kaders voor volksgezondheid kunnen dus niet juist zijn. U heeft tot nu toe verzuimd om goede bewijzen te leveren die de veiligheid aannemelijk maken. U heeft verzuimd ons de mogelijkheid te bieden het tegendeel te bewijzen. U neemt geen enkele verantwoording, maar bent wel verantwoordelijk voor de marteling van die ruim 1 miljoen Nederlanders. U verzuimt om antwoord te geven op onze vragen. En Mevr. Keijzer heeft tot op de dag van vandaag niet gereageerd op mijn videoboodschap <https://youtu.be/2e8zoNQRSv8> De gezondheidsraad heeft gezegd dat het zeer waarschijnlijk is dat de verandering van de elektrische activiteit van de hersenen samenhangt met de blootstelling aan EMV. Ook geeft de Gezondheidsraad aan dat het optreden van kanker, verminderde vruchtbaarheid, slechte zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen mogelijk samenhangt met de blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden. De veiligheid is dus verre van gewaarborgd.

Reactie 15: NN, Voorschoten, 21-12-20

●

1. Allereerst valt op dat de inwoners van Nederland geen doelgroep zijn voor deze consultatie. Het gaat aan hen 'aangeboden' c.q. opgedrongen worden, dus waarom zijn zij geen doelgroep?
2. Ten tweede is de overheid zich niet bewust van de gezondheidsklachten die mensen nu al ervaren als gevolg van de huidige gebruik van de frequenties *as is*. Misschien moet dit eerst worden onderzocht alvorens u de vrijheid neemt om wat te wijzigen? Is er hier nu bewust sprake van een houding "we willen niet weten of het gezondheidsschade oplevert, want dan kunnen we doorgaan met staande praktijken, en gaat zodoende het economische belang voor het gezondheidsbelang?"
3. Wat vindt u van de stelling dat de ICNIRP-normen zo zijn opgesteld, niet zozeer om de gezondheid van de Nederlandse bevolking te beschermen, als wel om de mogelijkheden voor de telecomsector maximaal te laten zijn?
4. U geeft de telecomsector de vrije hand om zelf in de gaten te houden of er normen overschreden worden ja of nee. Waarom beperkt u de vrijheid van deze sector niet wat meer indachtig het advies van de gezondheidsraad die aanbeveelt om de stralingsniveaus zo laag als mogelijk te houden?
5. Bent u op de hoogte van de mogelijke belangenverstrengelingen tussen twee leden van de Nederlandse Gezondheidsraad en de ICNIRP, zoals gesuggereerd door de Zweedse Kankerspecialist prof dr Lennart Hardell in de second opinion over het onderzoek van de gezondheidsraad over 5G?
6. Bent u ervan op de hoogte dat ook twee Europarlementariërs, Te weten prof. Dr. Klaus Buchner en Michele Rivasi een onderzoek hebben gedaan naar deze ICNIRP-commissie en dat zij ook de belangenverstrengeling hekelen die de onafhankelijkheid van deze commissie ter discussie stelt?

7. Weet de staatssecretaris dat zij in dit dossier ook verantwoordelijk is voor de gezondheidsaspecten, en dat zij een zorgplicht heeft jegens alle Nederlanders? Hoe is de te rijmen met het afwentelen van verantwoordelijkheden naar de telecomproviders – ze moeten immers zelf in de gaten houden of ze de discutabele normen niet overschrijden?
8. Weet de Staatssecretaris dat zij de telecomindustrie met een onmogelijk opdracht geeft, ze mogen geen normen overschrijden? Terwijl de industrie weet dat met geen mogelijkheid een garantie af te geven valt of de normen bij een individu overschreden zullen worden, omdat dit een opstelsom zal zijn van de draadloze apparatuur bij ieder individu zelf, de apparatuur van zijn bureaus, de lantaarnpaal in de buurt van zijn huis, de sensoren in de bushalte bij zijn huis, de zendmasten in de buurt. Wat vraagt de staatssecretaris eigenlijk van de provider in kwestie?
9. Delegeert de staatssecretaris haar zorgplicht nu aan de telecomproviders?

Reactie 14: Hendrik Maryns, Haarlem, 21-12-20

- In mijn ogen hoort volksgezondheid op één te komen en commerciële belangen op twee. De formulering van de inleiding hoort dus omgedraaid:

'Met het vaststellen van landelijke regels is beoogd volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid zo goed mogelijk te beschermen bij de verdere uitrol van mobiele netwerken . Dit zorgt voor zekerheid EN VERTROUWEN bij burgers dat de elektromagnetische velden binnen de limieten blijven, ook als er meerdere antennes zijn of komen in hun directe omgeving.'

In plaats van:

'Met het vaststellen van landelijke regels is beoogd de verdere uitrol van mobiele netwerken zo goed mogelijk te faciliteren binnen duidelijke kaders voor volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid. Dit zorgt voor zekerheid bij burgers dat de elektromagnetische velden binnen de limieten blijven, ook als er meerdere antennes zijn of komen in hun directe omgeving.'

Verder is het kwalijk dat de normen vastgesteld worden door een commerciële organisatie, die belangen heeft in de telecomindustrie.

Tot slot zijn de lokale overheden het best in staat om te beoordelen waar hun bevolking behoefte aan heeft. In het kader van écht federalisme (in tegenstelling tot subsidiariteit), moet de beslissingsmacht dus bij gemeenten gelegd worden en niet omgekeerd, zoals hier voorgesteld wordt.

Alles tezamen is duidelijk dat deze nieuwe regelgeving vooral onder invloed van de technologiebedrijven tot stand is gekomen en niet door te luisteren naar burgers.

Reactie 13: E. Rijken, Driebergen, 20-12-20

- Burgers mogen dankzij de democratie die in ons land leidraad is bij te nemen besluiten hier hun stem laten horen. Dit is nu de derde keer dat ik hier op een besluit reageer. Bij de 2 vorige keren waren de reacties opvallend gelijklopend. Helaas heb ik hiervan geen effect gezien bij de besluitneming. Desondanks doe ik hier graag mijn duitje in het zakje.

De ICNIRP is een private organisatie van technici, verbonden aan telecomebedrijven. Hier zit niemand bij met een medische achtergrond. Maar in hun wijsheid hebben zij aanbevelingen gedaan over limieten die naar hun idee veilig zouden zijn. Deze richtlijnen worden door Europa zonder onderzoek naar gezondheidseffecten als norm aangenomen, waarna onze regering nu van plan is om deze regels zonder verder onderzoek als een soort wet wil vastleggen.

Als je dit zo leest, hoe komt dat over op een normaal denkend persoon?

Het besluit lijkt mij bijzonder slecht voor de volksgezondheid, de democratie en het vertrouwen in de overheid.

Reactie 12: Mr. P. Siebesma, Gouda, 20-12-20

- Beste Mona Keijzer en ambtenaren,

Mijn KERNPUNT is dat met de voorgenomen wijziging u buiten de Kamer om de (omstreden) ICNIRP limieten zodanig wil vast leggen in het Frequentiebesluit dat lagere overheden niet langer meer de bevoegdheid hebben om zelf lagere limieten te stellen ter bescherming van de volksgezondheid of het milieu. U gaat er daarbij volledig aan voorbij dat volgens de Gezondheidsraad (GR) niet kan worden uitgesloten dat blootstelling aan straling onder de ICNIRP limieten de potentie heeft de gezondheid te schaden. De GR adviseert daarom voorzorg toe te passen.

TER TOELICHTING: 1. De Toelichting bij de voorgenomen wijziging van het Frequentiebesluit is volledig in lijn met de kabinetsreactie op het Advies van de GR. Andermaal doet u het ten onrechte voorkomen of uit het Advies van de GR slechts kan worden opgemaakt dat er niets aan de hand is zolang de wetenschappelijk zeer omstreden ICNIRP normen niet zijn overschreden. Andermaal wordt gekoketteerd met de ruime veiligheidsmarge van de ICNIRP normen, waarmee u - in tegenspraak met het Advies van de GR – suggereert dat gezondheidsrisico's daaronder in feite uitgesloten zijn.

Andermaal wordt niet de GR maar de nieuwe ICNIRP limieten gevolgd wat betreft hogere frequenties t.b.v. 5G. Het is ronduit schokkend te moeten constateren dat u in veel sterkere mate leunt op de ICNIRP dan op de eigen Gezondheidsraad, en dat u blijft weigeren om zelf bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen tot voorzorg. Die verantwoordelijkheid legt u neer bij de Telecomsector, de vertrouwenwekkende slager die van u zijn eigen vlees mag keuren.

2. Uit de paragrafen 5.1. en 5.2. van de Toelichting blijkt dat er geen ruimte meer is voor decentrale overheden om middels latere verordeningen afwijkende of andere regels vast te stellen. Afwijkende limieten zijn onverbindend vanwege strijd met hoger recht. De komende Omgevingswet is niet van toepassing. Volgens het IAK punt 5 is de rechtvaardiging hiervan dat er anders een lappendeken kan ontstaan van verschillende decentrale regels die afwijken van de landelijk vastgelegde limieten. Het agentschap telecom kan dan niet op de juiste manier toezicht houden en handhaven. Dat argument is oneigenlijk, want dit is alleen houdbaar met betrekking tot de bovengrens van de limieten. Prima ook als gemeenten niet naar boven mogen afwijken. Maar als gemeenten naar beneden zouden afwijken, dan blijven ze nog steeds voldoen aan de gestelde eisen. Vanuit toezicht en handhaving is er geen argument om de gemeenten deze ruimte om naar beneden af te wijken niet te geven.

CONCLUSIE: U beschermt de volksgezondheid met wetenschappelijk zeer omstreden limieten en u neemt zelf geen enkele bestuurlijke verantwoordelijkheid tot het nemen van door de GR geadviseerde voorzorg onder deze limieten. Integendeel, u ontnemt nu ook lagere overheden de mogelijkheid om zelf voorzorgsmaatregelen te treffen. De grote groep burgers die gezondheidsklachten ervaart door straling wordt openlijk de rug toegekeerd en in een nog groter isolement gebracht. Op grond van het bovenstaande VERZOEK ik u: - Het Frequentiebesluit hoe dan ook niet te wijzigen zolang niet met de Kamer is gesproken over het Advies van de GR en de kabinetsreactie daarop, en bij die gelegenheid ook uw voornemens met betrekking tot wijziging van het Frequentiebesluit uitdrukkelijk te betrekken; - als u de ICNIRP limieten in het Besluit wil opnemen deze dan uitdrukkelijk te bestempelen als een grens waarvan wel naar beneden maar niet naar boven mag worden afgeweken; - conform het advies van de GR de frequentieband 26 GHz niet in gebruik te nemen voor 5G; - lagere overheden niet de mogelijkheid tot het nemen van voorzorg ontnemen; - eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot voorzorg.

Reactie 11: Mr. Ralf Schooneveld, Utrecht, 19-12-20

- I think it is absolute bullshit. The non-thermal effects (voltage-gated calcium channels) haven't even been tested on properly since 1994. I have been having health issues with this tech since 2014. ICNIRP is a joke. And they deserve to be sued, put out of work. And be restricted from their "advising" role, for crimes against humanity.
- Antenna Register doesn't care. I mail them monthly, as a matter of fact. No CEO of any telecom company has to ensure that 5G is safe. The way I see it, if you guys can kill people, you guys consider it as a bonus. Feel free to prove me wrong.

Reactie 10: C. Ohé, Assen, 19-12-20

- Dag mevrouw Keijzer en betreffende ambtenaren,

Wie nu nog niet weet dat:

- de meerderheid van de onafhankelijke wetenschap al jaren dringend waarschuwt tegen de ongekende risico's van elektrostraling;

- de gehanteerde limieten zeer vele malen te hoog zijn gelet op de bevolkingsgezondheid;

- de gehanteerde limieten sterk verouderd zijn, niet juist van toepassing, en afkomstig van een ernstig omstreden belangengezelschap,

die heeft werkelijk onder een steen geleefd en kan zich nu al voorbereiden op een plek bij een parlementaire enquête in de toekomst die de huidige zal doen verbleken.

De term 'harteloos' is bezig aan een onstuitbare opmars in de krantekolommen.

Groet, C. Ohé.

Reactie 9: J. Vissers, Assen, 19-12-20

- HOGE INCIDENTIE HERSENTUMOREN BIJ FRANSE MULTINATIONAL ATOS GELINKT AAN STRALING

Let's Talk About Tech, 18-11-20

Acht van de duizend werknemers van de Franse multinational Atos, vestiging Yvelines, zijn in de periode van 2015 tot nu gediagnosticeerd met glioma, een zeldzame en agressieve vorm van hersenkanker. Het is te zien in de Franse docu '5G : l'onde d'un doute' (5G: De golf van twijfel), waarin onderzocht wordt wat de effecten van mobiele technologie op de gezondheid van mens en dier zijn. Hier een samenvatting van deze spraakmakende tv-documentaire, die op 12 november 2020 meer dan een miljoen Franse kijkers trok.

Opvallend is dat niet alleen bij Atos, een Franse multinational gespecialiseerd in IT-diensten, in Yvelines slachtoffers vallen: in de omgeving van deze site zijn er nog tien andere personen met de diagnose glioma. Daarnaast zijn op het hoofdkantoor van deze Franse multinational afgelopen jaar drie nieuwe gevallen van hersenkanker ontdekt. De werknemers leggen de link met de elektromagnetische velden van mobiele telefoons, zendmasten, data-servers en andere bronnen van stroom en straling.

Regulering beïnvloed door industrielobby?

De documentaire brengt de regulering van de technologie in beeld en zet vraagtekens bij de samenstelling en onafhankelijkheid van de meest invloedrijke commissie in Europa, de International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP). Is deze deze commissie een verlengstuk van de industrie? Bieden de door deze commissie geadviseerde blootstellingslimieten werkelijk bescherming voor mens en dier? Of zijn deze vooral handig om zo veel en zo snel mogelijk nieuwe toepassingen op de markt te brengen? Marc Arazi, huisarts en aanjager van het *Phonegate*-dossier, waarin de certificering van mobiele telefoons onder de loep is genomen, stelt dat: *'5 miljard gebruikers bewust misleid worden over het werkelijke niveau van de blootstelling, wetende dat de belangrijkste bron van blootstelling aan elektromagnetische straling de mobiele telefoon is.'*

De door onderzoeksjournalist Nicolas Vescovacci geregisseerde documentaire werd uitgezonden in een aflevering van het Franse televisieprogramma 'Complément d'enquête'. Franceinfo kondigde de uitzending met drie videofragmenten aan en ook in de *Pledge Times* werd de documentaire toegelicht. Via de site van Franceinfo zijn de video's alleen in Frankrijk beschikbaar, maar in Nederland kan je ze wel op YouTube zien: fragment 1, fragment 2, fragment 3. Wie de hele documentaire en de aansluitende discussie wil zien kan deze op *letstalkabouttech.nl* bekijken. De documentaire is voor zover bekend nu alleen in het Frans te zien. Hopelijk is er binnenkort ook een link naar een versie met ondertiteling (in het Nederlands of Engels).

Dode konijnen, groei- en vruchtbaarheidsproblemen bij kippen en koeien

De documentaire begint met het bezoek aan de konijnenfokkerij van Patrick Pilon. Sinds enkele jaren treft hij elke dag tientallen konijnen dood aan in hun metalen kooien. Veterinaire onderzoekers kunnen geen oorzaak vaststellen. De verdenking ligt nu bij de antenne-installatie die op minder dan 300 meter afstand van het bedrijf staat. Een geobioloog laat met professionele meetapparatuur zien wat de stralingswaarden zijn, zowel in de omgeving van het bedrijf als in de metalen kooien van de konijnen. In dezelfde regio is de veehouderij van Didier Brot en zijn vrouw gehuisvest. Sinds de installatie van 3G in 2015 heeft hun pluimvee groei-problemen en de koeien hebben vruchtbaarheidsproblemen.

Toename ontstekingsziekten in de hersenen

De veehouder zelf heeft ook gezondheidsproblemen. Hij bezoekt de Franse arts Dominique Tripodi van het Universiteitsziekenhuis in Nantes. De arts ziet als gevolg van het gebruik van mobiele technologie een toename in ontstekingsziekten in de hersenen. Veehouder Didier Brot somt zijn klachten op: hoofdpijn, duizeligheid, slaap- en geheugenproblemen, gevoelens van uitputting en depressie. Gezondheidsautoriteiten schatten in dat inmiddels zo'n 5% van de bevolking lijdt aan soortgelijke symptomen als gevolg van (over)belasting door elektromagnetische straling.

Glioma, agressieve vorm van hersenkanker

In de documentaire komen een voormalig Atos-werknemer en Nicole Courat, de voormalig secretaris van de Commissie Gezondheid, Veiligheid en Arbeidsomstandigheden van Atos in beeld. Beiden hadden, tot aan hun pensioen, een lange staat van dienst bij het bedrijf. De bedrijfsarts Dr. Christophe Chaney is niet in dit fragment te zien, maar de documentaire brengt goed in beeld dat hij andere mogelijke verklarende factoren voor de hoge frequentie van deze specifieke, agressieve vorm van hersenkanker heeft uitgesloten. Normaal gesproken komt dit vijf à zes keer op de 100.000 voor. Een frequentie van acht op de duizend werknemers is extreem hoog. In 2019 is het dossier gemeld bij het Franse Nationale agentschap voor Gezondheid en Veiligheid (ANSES) en sindsdien staat het Atos-kantoor in de boeken als 'site van hersentumoren'.

Verantwoordelijken dekken zich in met de wettelijk toegestane limieten

De huidige directeur van het Atos-kantoor in Yvelines geeft aan dat de metingen van een controlerende instantie laten zien dat de elektromagnetische velden ver onder de grenswaarden blijven. Zowel die voor publiek als die voor professionele omgevingen. Hij zegt zich niet bewust te zijn van risico's van elektromagnetische velden onder de wettelijk toegestane blootstellingslimieten. De directeur van Atos ten tijde van de gebeurtenissen, Thierry Breton, wil niet voor de camera reageren, maar laat in een tekstuele verklaring weten dat Atos aan de wettelijke normen voldoet. Saillant detail: Breton is de voormalige baas van France Telecom en voormalig minister Economische Zaken. Hij is nu als Eurocommissaris o.a. verantwoordelijk voor de uitrol van 5G.

Belangenverstrengeling ICNIRP met industrie

Hoog tijd voor de vraag hoe het nu eigenlijk zit met de grenswaarden voor elektromagnetische straling? Beschermen deze limieten echt onze gezondheid? Wat is er bekend over de ICNIRP die deze limieten adviseert? En hoe komt het dat veel overheden, ook in Frankrijk, deze limieten overnemen?

De documentaire gaat in op de wijze van oprichting van deze particuliere organisatie in 1992 en op de leden van de ICNIRP. Het feit dat de belangen van tien van de veertien leden van de ICNIRP verstrengeld zijn met de telecomindustrie belooft weinig goeds...

De Nederlandse bioloog Eric van Rongen, vicevoorzitter van de ICNIRP (voorheen jarenlang voorzitter) wordt geïnterviewd. Hij beweert in eerste instantie dat de ICNIRP organisatie niet wordt gefinancierd vanuit de industrie. Maar na doorvragen van de journalist moet hij erkennen dat de bijeenkomsten van de ICNIRP wel degelijk betaald worden door de telecomindustrie en dat dit in feite op hetzelfde neerkomt.

“Blootstellingslimieten hebben niets van doen met volksgezondheid”

In één fragment beantwoordden drie wetenschappers de vraag of de grenswaarden die de ICNIRP adviseert echt onze gezondheid beschermen. Volgens hen “hebben deze grenzen niets van doen met de volksgezondheid”. “Er zijn negen biologische effecten die zich voordoen onder de reglementaire drempels. Een van hen is kanker”, zegt de Amerikaanse biochemicus Martin Pall. Volgens de moleculaire bioloog Dariusz Leszczynski zijn deze grenswaarden “op een zeer hoog niveau vastgesteld, meer om de industrie te helpen zich snel en goedkoop te ontwikkelen dan om de gezondheid van de gebruikers van mobiele telefoons te beschermen.”

Ron Melnick, de toxicoloog die in 2018 toezicht hield op de grootste van de openbare onderzoeken naar ratten (het National Toxicology Program, een studie van de Amerikaanse overheid) gaat zelfs zo ver dat “iemand die meer dan 4 uur per dag belt met de telefoon dicht bij het hoofd het risico heeft om een hersentumor te ontwikkelen”. Een oorzakelijk verband wordt dus steeds duidelijker, in ieder geval bij een groot deel van de wetenschappelijke gemeenschap.

Vicevoorzitter ICNIRP heeft vele petten op

Eerder al – iets wat niet in de documentaire aan bod komt, maar wel goed is om te weten – werden vraagtekens geplaatst bij de vermeende onafhankelijkheid van de ICNIRP. Zo bracht *Investigate Europe* de samenstelling en werkwijze van deze invloedrijke groep in kaart en borduurden de EU-parlementariërs Rivasi en Büchner hierop voort met het zeer kritische rapport ‘The ICNIRP: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G’. Van alle leden van de ICNIRP zijn de biografie en werkzaamheden onder de loep genomen. Van Rongen is niet alleen vicevoorzitter van de ICNIRP, hij is ook lid van Commissie Elektromagnetische Velden (EMV) van de Nederlandse Gezondheidsraad en van de Zweedse Stralingsautoriteit. Verder is Van Rongen lid van het International Advisory Committee WHO EMF Project en lid van het International Committee on Electromagnetic Safety (ICES) van de IEEE [Institute of Electrical and Electronics Engineers]. ICES is duidelijk een industrie-lobby en een standaardiseringsorganisatie. Meer over het Rivasi/Büchner-rapport in het artikel 'Regering start met 5G frequentieveiling ondanks serieuze waarschuwingen; nieuw rapport zeer kritisch over ICNIRP' op letstalkabouttech.nl.

Wetenschappelijk wangedrag

Als klap op de vuurpijl publiceerden de wetenschappers Hardell en Carlberg oktober 2020 in *Oncology Letters* het artikel ‘Health risks from radiofrequency radiation, including 5G, should be assessed by experts with no conflicts of interest’. Zij stellen hierin onder andere dat:

'Belangenconflicten en banden met de industrie lijken te hebben bijgedragen tot de vooringenomen verslagen. Het ontbreken van een goede onbevooroordeelde risico-evaluatie van de 5G-technologie brengt risico's met zich mee voor de bevolking. Bovendien lijkt er een kartel te bestaan van individuen die de evaluatiecomités monopoliseren, waardoor het risicoloze paradigma wordt versterkt. Wij zijn van mening dat deze activiteit als wetenschappelijk wangedrag moet worden aangemerkt.'

Stralingsautoriteiten financieren ICNIRP

Het was al langer bekend dat het Duitse Federaal Ministerie voor Milieu, Natuurbehoud en Nucleaire Veiligheid (BMU), waaronder ook het Federaal Bureau voor Stralingsbescherming (BfS) valt de ICNIRP financieel steunt. Na een informatieverzoek van *Microwave News* zijn er meer details over de financiering van het ICNIRP: in de laatste drie jaar heeft het BMU 70-80% van de jaarlijkse inkomsten van de ICNIRP bijgedragen. De inkomsten uit de verkoop van boeken en de kosten voor het bijwonen van workshops zijn hier niet bij inbegrepen. ICNIRP ontvangt ook een “bijdrage in natura” van het BMU: “gratis” kantoorruimte in het BfS-pand in Oberschleißheim, bij München. Andere bureaus die ICNIRP ondersteunen zijn: European Union Programme for Employment and Social Innovation “EaSI” (2014-2020), International Radiation Protection Association (IRPA), Australian Radiation Protection and Nuclear Safety Agency (ARPANSA) en het Nieuw-Zeelandse ministerie van Volksgezondheid.

Lobby telecomproviders

Terug naar de documentaire '5G: l'onde d'un doute'. Per decreet van 3 mei 2002 heeft de Franse regering met Jospin vrij spel gegeven aan de telecomindustrie. Yves Cochin, destijds Minister van Milieu, weigerde dit decreet te tekenen. Maar het decreet wordt toch doorgevoerd. Cochin verklaart in de documentaire dat de regering gezwicht is voor de druk vanuit de industrie, en specifiek de lobby van de telecomproviders.

Phonagate

De documentaire sluit af met het Phonagate-fragment. In 2016 ontdekt huisarts Marc Arazi dat het ANSES metingen heeft gedaan om vast te stellen of de straling van mobiele telefoons onder de blootstellingslimieten blijft. De elektromagnetische straling van een telefoon wordt gemeten in watt per kilogram (W/kg): dat is de SAR, de *specifiek absorptie rate*. Om op de markt te worden gebracht, mag de SAR van een telefoon niet hoger zijn dan de volgende grenswaarden, die in 1998 zijn vastgesteld: 2 W/kg aan het hoofd, 2 W/kg aan het lichaam en 4 W/kg aan de ledematen. 9 van de 10 telefoons overschrijden de grenswaarde

Arazi leest in het rapport van het Franse ANSES dat: '*van de 95 mobiele telefoons die door het ANFR [National Frequency Agency] zijn bemonsterd, 89% een SAR had van meer dan 2 W/kg (...).*'

In de documentaire worden tien populaire mobiele telefoons getest en ook nu is de score ronduit zorgwekkend: negen van de tien telefoons hebben bij contact met het lichaam of onder normale gebruiksomstandigheden een SAR boven de wettelijk gestelde grenswaarde.

Een telefoon houden we vaak "in nauw contact met de huid", of hij nu in het oor zit tijdens gesprekken of in een jasje of broekzak. Hoe dichter de mobiele telefoon bij je is, hoe meer deze je blootstelt aan zijn elektromagnetische straling. Tot 2015 werden er echter certificeringstesten uitgevoerd op een afstand van 15 tot 25 millimeter van de gebruiker. Dit scheelt een factor 4 met de daadwerkelijke belasting bij het aanraken en dicht op je huid dragen van een mobiele telefoon.

Fabrikanten misleiden smartphone gebruikers

Arazi waarschuwt voor wat hij *Phonagate* noemt: een algemene overschrijding van de grenswaarden voor straling van mobiele telefoons. Hij verwijt de fabrikanten van smartphones dat zij "5 miljard gebruikers bewust en vrijwillig misleiden over het werkelijke niveau van de blootstelling, wetende dat de belangrijkste bron van blootstelling aan elektromagnetische straling de mobiele telefoon is". De inzet van Arazi heeft er toe geleid dat Frankrijk in 2019 de Europese Commissie heeft verzocht om de afstand van de tests voor het lichaam tot nul millimeter te beperken, zoals nu al het geval is voor het hoofd. Maar volgens Arazi staat het onderwerp in Brussel nog steeds niet op de agenda...

Reactie 8: NN, Hilversum, 17-12-20

- Geachte Lezer,

Ik ben tegen dit besluit. De huidige en nieuwste ICNIRP richtlijn bieden mij geen bescherming. Door deze ondeskundige richtlijn te volgen brengt u mijn leven in gevaar. (ondeskundig daar het meten van het zenuwstelsel en de reactie op elektromagnetische velden al in 1840 bekend is en dit volledig wordt genegeerd). Daarnaast heeft u het alleen over zendmasten terwijl het werkgebied voor deze communicatie techniek veel meer hulpzenders gebruikt. (zoals wifi Bluetooth Laser e.d. op straat niveau. Ook daar ondervind ik zodanig hinder van dat ik in aanwezigheid van die straling niet normaal kan functioneren.

Reactie 7: E.C. van Hamelen, Deventer, 17-12-20

- ICNIRP is een private NGO met nauwe banden met de Telecom – geen onafhankelijke instelling! Zij gaat zeer selectief om met onderzoek en neemt zgn. biologische effecten niet mee in de normstelling. Schadelijke effecten ver beneden de ICNIRP-norm zijn gevonden in talloze peer-reviewed studies.

> Zie de publicatie "The International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection: Conflicts of interest, corporate capture and the push for 5G" door Europarlementariërs Klaus Buchner Michèle Rivasi.

> Zie ook de expertreactie van prof. dr. Lennart Hardell op het rapport van de Gezondheidsraad: in de bijlage (en op Letstalkabouttech.nl dd. 9-12-20).

Deze zin is misleidend: "Er zijn geen gevolgen voor burgers en het milieu aangezien de regels worden gesteld ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu." De huidige normen beschermen ons niet. Dit zijn geen regels te bescherming van de volksgezondheid, maar regels om de Telecomsector te beschermen tegen gemeentes die bereid zijn naar hun burgers te luisteren en voorzorgsmaatregelen te nemen.

Reactie 6: E.F. van der Meulen, Zorgvlied, 15-12-20

- VERSLAG KOOI VAN FARADAY

Locatie: Agentschap Telecom, Apeldoorn

Datum : Dinsdag 28 mei 2019

Tijd : 13.30

Duur : 20 minuten

Vergezeld door : Mw. Leonie Dijkstra

Contactpersoon: Dhr. Sytse Anema

INLEIDING

Rood laat zich niet beschrijven aan een blinde die nooit kleuren heeft gezien. Dit is een zintuiglijke ervaring en kan dus niet beschreven worden als men het zintuig hiervoor mist. Om diezelfde reden is het ook moeilijk om de 'wereld van straling' als ervaring over te brengen aan mensen die dit niet kunnen ervaren. Daarom gebruik ik soms andere zintuiglijke omschrijvingen (een kleur of iets wat een beeld oproept) om deze specifieke ervaringen omtrent straling zo duidelijk mogelijk over te brengen. Zij vragen dus enig voorstellingsvermogen.

VOORGESCHIEDENIS EN SYMPTOMEN

Sinds eind 2012 ervaar ik in toenemende mate een aantal fysieke klachten, die begonnen met tintelingen in mijn ledematen. Hiervoor ben ik in december 2012 onder behandeling van een neuroloog geweest (Tsjongerschans, Heerenveen), die de klachten serieus nam, maar deze uiteindelijk niet kon duiden. In de eerste instantie werd aan MS gedacht en aan Paresthesie (zenuwbeknelling). Na een hersenscan werd dit uitgesloten. Daarnaast ervoer ik een onregelmatige beweging van mijn organen wat mij sterk deed denken aan het beeld van een waterplant die in een krachtige waterstroming staat. In april 2013 ging dit over tot een strak inwendig resoneren zodra ik niet bewoog, waarbij ik verschillende frequenties ervoer.

Deze klachten, vooral de resonantie, waren het sterkst als ik wilde slapen, omdat ik dan niet bewoog. Daarnaast ervaar ik o.a. een druk in mijn hoofd, hoofdpijn, een spanningsveld door mijn hele lichaam (elektrostress), een brandende huid, een gloeiend hoofd, concentratieverlies, allerlei pieptonen, een bromtoon.

Als ik loop in gebieden waar veel straling is (bv. de stad) ervaar ik een soort duizelingen alsof ik elk moment in 'katzwijn' ga vallen en heb ik moeite met de motoriek van mijn armbewegingen. Bij het lopen voel ik dan ook een weerstand, alsof ik mij door water moet bewegen, vooral waar veel bebouwing is. Het lopen voelt dan zwaar, alsof je de grond ingedrukt wordt. Ik ervaar daarbij ook onregelmatige verschillen in de 'dichtheid'; zo loopt het zwaar en dan ineens weer even een stukje makkelijker, alsof er een onzichtbare, onregelmatige wind is waar je tegenin moet lopen. Verder voel ik een soort stroom door mijn lichaam gieren als ik niet beweeg en voel mij daardoor dan ook heel naar ziek op een manier die ik normaal niet ken (niet te vergelijken met griep of zo). Een aantal van deze klachten had ik ook al vóór 2012, maar in mindere mate en ik legde toen geen verband met straling.

In april 2013 begon het resoneren en ervoer dit als alarmerend en levensbedreigend, omdat ik daardoor nog maar 1 tot 3 uur per nacht sliep. Het voelt dan alsof ik met mijn matras op een centrifugerende wasmachine lig. Al snel begreep ik dat er een verband met straling was. Ik had in die periode zelf wifi en merkte dat ik sterk op het aan- en uitzetten van mijn router reageerde, waarbij ik de wifi in een cirkelbeweging tegen mijn benen vanaf mijn voeten omhoog naar mijn hoofd voelde slaan als ik mijn router aanzette. Ik kon dit laatste niet verdragen en voelde instinctief dat dit schade aan mijn hersens/ zenuwen zou geven als ik binnen een meter van mijn router zou blijven staan; dit was een heftige ervaring. Ik heb mijn wifi daarna niet meer gebruikt en mijn internet laten bekabelen. De laagste frequentie die ik in 2013 ervaren heb was een zeer krachtige 2 tot 3 Hertz. Opvallend was daarbij dat de pulsen krachtiger waren naarmate het aantal Hertz kleiner was. Dit was zeer moeilijk, omdat dit mij uit mijn slaap hield elke keer dat ik tegen het in slaap vallen aan zat (omdat ik niet bewoog). De resonanties voelden thuis (Zorgvlied) voor mij zo sterk, dat het leek alsof er een dikke ijzeren boor dwars door mijn schedel werd geboord en dit was onverdraaglijk. Ik ervoer bovendien de onvoorstelbare sterke kracht die deze resonantie aanvoert; dit is niet zomaar een zwakke onstabiele of makkelijk te doorbreken straling. Mijn elektrisch in de meterkast stond dan helemaal uit. Deze sensaties heb ik gelukkig niet op de plek waar ik nu in mijn caravan verblijf (Wateren). De rest van de symptomen ervaar ik daar echter wel. De hogere frequenties die ik ervaar en die ik schat op 10 tot 50 Hertz, kan ik niet echt meer tellen, maar ervaar die nog duidelijk als een trilling/ resonantie, die ook een nare constante hoofdpijn veroorzaakt. Hogere resonanties ervaar ik als een 'zoemend gevoel' door mijn hele lichaam en ik vergelijk dit gevoel met het beeld van een aangeslagen gitaarsnaar.

PATRONEN IN DE RESONANTIES

Wanneer ik resoneer en een patroon in de resonantie waarneem (zie nr. 22), dan is de resonantie en elektrostress telkens ca. een seconde weg tijdens de rust en is hierin een heel duidelijk en direct verschil waar te nemen. Mijn lichaam ontspant dan direct op elke rust binnen het patroon en ook de druk in mijn hoofd en de hoofdpijn is dan telkens voor ca. een seconde weg. De resonanties die ik ervaar zijn óf constant, óf met de volgende patronen:

Repeterend 8 sec. resonantie en 1 sec. rust (8 – 1 – 8 – 1 – 8 – 1 – 8 – etc.)

..... etc.

Of:

4 sec. resonantie – 1 sec. rust – 8 sec. resonantie – 1 sec. rust – 16 sec. resonantie – 1 sec. rust (4 – 1 – 8 – 1 – 16 –) ....

..... etc.

Mogelijk zat hier nog 2 sec. voor en een 32 sec. achter, maar dat heb ik niet meer kunnen tellen. Zodra ik beweeg stopt ook de resonantie. Meestal ervaar ik een heel duidelijke resonantie als ik wakker wordt, doordat ik dan langere tijd stil gelegen heb. Ook alle andere symptomen zijn dan heel zwaar aanwezig. Eenmaal wakker kom ik door de resonantie niet meer in slaap, omdat deze dan weer heel snel terugkomt nadat ik bewogen heb en sterk blijft. Omdat ik de pulsen niet kan 'klokken' maar mee tel, kan er een verschil in de duur zitten (het zou dus ook 10 sec. of 6 sec. kunnen zijn i.p.v. 8 en een 1/2 sec. rust i.p.v. 1 sec.), maar er is géén verschil in het patroon.

In de nacht van 14 op 15 juli jl. werd ik in Frankrijk (Centre Equestre de la Vallée, Chez Moutte, 03120 Le Breuil) iets vóór 03.45 uur wakker door een sterke resonantie. Deze was geheel afwijkend van wat ik in Nederland ervaar, nl. veel complexer met steeds afwisselende patronen i.p.v. 1 patroon. Ik kon de patronen heel duidelijk volgen, maar het lukte mij niet om ze te onthouden en te noteren. Kort daarna ging de resonantie over op 1 patroon die ik wél genoteerd heb, nl.:
1 – 1234 – 1 – 1234 – 1 – 1234 – 1 – 1234 – 1 – 1234 – 1 – 1234

Opvallend was dat de telling exact gelijk liep met mijn hartslag die in rust op ca. 60 slagen per seconde zit en ook synchroon loopt met de bromtoon die ik dan hoor. De bromtoon en de resonantie ervaar ik als één en dezelfde. Door deze patronen te identificeren lijkt het mij mogelijk om de bron van de resonantie te achterhalen.

TONEN

Verder hoor ik 'een wereld' aan tonen door elkaar die voor mij ook een dimensie / afmeting in 'dikte' hebben. Als ik dit zou moeten tekenen, zouden dit zijn:

- a. superdunne strakke lijnen als zeer hoge tonen;
- b. wat dikkere donkerder lijnen als wat lagere tonen;
- c. een 'veldtoon' zonder afmeting die overal gelijkmatig aanwezig is als een effen zachtgrijs vlak;
- d. een wat doorschijnende brede lijn die wat doet denken aan het beeld van een trillende gitaarsnaar die door zijn trilling niet meer waar te nemen is, maar vaag en breed wordt;
- e. een midden-bromtoon met een duidelijke amplitude die echter te snel gaat om te kunnen tellen, maar die ik hetzelfde ervaar als de resonantie (deze twee ervaar ik dus als één);
- f. een soort zacht gebulder op de achtergrond.

Opmerking:

Volgens mijn KNO arts is het niet bekend wat Tinnitus nu wérkelijk is. Algemeen wordt aangenomen dat het horen van hoge tonen veroorzaakt wordt door gehoorbeschadiging, maar volgens deze arts is dit wetenschappelijk nooit aangetoond. Het horen van hoge tonen kan dus een geheel andere oorzaak hebben en zelf sluit ik de mogelijkheid niet uit dat men dan straling hoort; alle trillingen veroorzaken immers geluid, al dan niet waarneembaar voor het menselijk oor.

CONCLUSIES

Naar aanleiding van mijn dagelijkse ervaringen met straling concludeer ik het volgende:

- a. straling werkt meer op je in als je niet beweegt.
- b. Als het aantal Hertz kleiner is, is de resonantie krachtiger.
- c. straling afkomstig van verschillende bronnen werkt cumulatief
- d. Het lichaam kan, als zij blootgesteld wordt aan diverse stralingsbronnen met verschillende frequenties, deze omzetten in een eigen frequentie (ik denk nl. niet dat er iets in mijn omgeving was dat 2 Hertz produceerde toen ik dit ervoer).
- e. De bromtoon die ik hoor is zonder twijfel afkomstig van een stralingsbron die de resonantie veroorzaakt.
- f. door de resonantie-patronen die ik omschrijf moet de bron van de resonantie te achterhalen zijn.

EFFECTEN KOOI VAN FARADAY

JA NEE N.V.T.

- 1. Afrillen..... X
- 2. Wegebben X
- 2. Scherpe tintelingen X
- 3. Ronde tintelingen X
- 4. Zoemend gevoel X
- 5. Hoofdpijn X
- 6. Concentratieverlies X
- 7. Een druk in het hoofd X
- 8. stroom door wortels tanden en kiezen X
- 9. Kriebelplekjes achterhoofd, schouderbladen X
- 10. Brandende huid X

11. Gloeiend gezicht	X
12. Prikken huid	X
13. Elektrostress	X
14. Motoriek	X
15. Katzwijm	X
16. 'Chemisch' gevoel van ziek zijn.....	X
17. Weerstand in bewegen	X
18. Pieptonen	X
19. Veldtoon	X
20. Bromtoon	X
21. Resoneren	X
22. Patroon in resonantie	X

TOELICHTING OP DE BESCHRIJVINGEN

1. Afrillen

Soort 'kippenvelgevoel' dat ontstaat als er een (voor mij) sterke stralingsbron plotseling wegvalt, bv. als de wifi uitgezet wordt nadat ik daar langere tijd in gezeten heb. Ik ervaar dit alsof mijn lichaam een spanningsveld 'ontlaad'. Dit kan wel een minuut aanhouden.

2. Wegebben

Dit betreft o.a. het wegebben van resonantie (zie 21). Ook de bromtoon (20) verdwijnt dan. Dit duurt ongeveer een minuut. Ik ervaar dit als ik mijzelf inpak in stralingswerende stof (als ik ga slapen) waarbij er alleen nog een gaatje over is om te ademen. Het wegebben van de resonantie duurt ongeveer een minuut. De resonantie wordt dan gestaag zwakker en met korte tussenpozen, totdat die geheel verdwenen is. Zodra ik een arm of been 'buitenboord' leg (omdat het te benauwd wordt) begint de resonantie weer.

3. Scherpe 'tintelingen'

Deze ervaar ik als ik in de wifi zit of in de nabijheid van bepaalde lampen ben (bv. i.d. supermarkt). Het voelt alsof er dan met duizenden minuscule scherpe mesjes in mijn zenuwen gesneden wordt. De sensatie is vergelijkbaar met tinteling, maar dan veel fijner (i.d. betekenis van 'kleiner') en gemeen scherp.

4. Ronde tintelingen

Deze ervaar ik bij elektriciteit. Wederom vergelijkbaar met tinteling, maar dan veel fijner (= 'kleiner') en voelt veel minder scherp/ 'ronder' dan bij 3.

5. Zoemend gevoel

Vergelijkbaar met het beeld van een aangeslagen gitaarsnaar.

10, 11 en 12 Brandende, prikkende en gloeiende huid

Dit zijn neuropathische klachten die gewoonlijk in verband worden gebracht met zenuwschade veroorzaakt door diabetes. Ik ben hierop onderzocht en ben volgens de artsen helemaal gezond. Deze symptomen waren in de Kooi wel aanwezig, maar veel minder sterk.

13. Elektrostress

Dit is een stress die veroorzaakt wordt door elektromagnetische velden. In overdreven zin is zij vergelijkbaar met het onder stroom staan. In zo'n geval zou het ook niet lukken te ontspannen, omdat de oorzaak fysisch is.

18 Pieptonen

Was licht aanwezig.

Voor de overige omschrijvingen verwijs ik naar de tekst onder 'Tonen' en 'Symptomen'.

Opgemaakt op 19 juli 2019 door Mw. E.F. van der Meulen (efvdmeulen2015@outlook.com)

Reactie 5: NN, Utrecht, 24-11-20

Mijn reactie is niet gericht op het beantwoorden van deze twee vragen. In verband met het maximaal toegestane aantal karakters per tekstveld, verdeel ik mijn antwoord in twee delen.

• DEEL 1:

Artsen luiden al jaren wereldwijd de noodklok over straling:

> <https://www.stop5gnl.nl/blog/2020/11/13/artsen-luiden-al-jaren-wereldwijd-de-noodklok/>

En lees ook dit wetenschappelijke rapport (oktober 2020):

Nieuwe wetenschappelijke studie (2020) neemt ICNIRP-rapport onder vuur en spreekt van "wetenschappelijk wangedrag":

> <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7405337/?fbclid=IwAR1RzQ9Icryjda5grWZfnlNQQBlTww0zRc0mk1OcXz73zPHvL1NIFDcoBJ10>

fbclid=IwAR1RzQ9Icryjda5grWZfnlNQQBlTww0zRc0mk1OcXz73zPHvL1NIFDcoBJ10

De vijfde generatie, 5G, radiofrequente (RF) straling staat op het punt wereldwijd geïmplementeerd te worden zonder dat de risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu onderzocht zijn. Dit heeft tot debat geleid onder bezorgde individuen in tal van landen. In een oproep aan de Europese Unie (EU) in september 2017, momenteel gesteund door ruim 390 wetenschappers en artsen, werd een moratorium op 5G gevraagd totdat een behoorlijke wetenschappelijke evaluatie van mogelijke negatieve gevolgen is uitgevoerd. Dit verzoek is niet erkend door de EU.

In een evaluatierapport van een deskundigengroep van de Zwitserse overheid en een recente publicatie van ICNIRP (de internationale organisatie die de blootstellingslimiet adviseert) worden de gezondheidseffecten van radiofrequente straling van 5G genegeerd. Belangenconflicten en banden met de industrie lijken aan deze vooringenomen rapporten te hebben bijgedragen.

Het ontbreken van een juiste onpartijdige risicobeoordeling van de 5G-technologie brengt de bevolking in gevaar. Bovendien lijkt er een kartel te zijn van individuen die de evaluatiecommissies monopoliseren, waardoor het "geen-risico"-paradigma wordt versterkt. Wij zijn van mening dat deze activiteit moet worden aangemerkt als wetenschappelijk wangedrag" aldus de auteurs van het rapport Lennart Hardell en Michael Carlberg.

- DEEL 2:

In mei 2020 verscheen een zeer kritisch rapport van twee Europarlementariërs over ICNIRP. De gang van zaken omtrent 5G doet denken aan wat eerder gebeurde met bijvoorbeeld asbest, klimaatverandering en pesticiden:

> <https://klaus-buchner.eu/wp-content/uploads/2020/06/ICNIRP-report-FINAL-19-JUNE-2020.pdf>

Twee deskundigen, prof. dr. ir. Kromhout (voorzitter van de Commissie EMV van de Gezondheidsraad en betrokken bij het onderzoek naar de veiligheid van 5G in opdracht van de Tweede Kamer) en prof. Portier (Univ. van Maastricht, design, analyse en interpretatie van milieugezondheidsgegevens met de nadruk op carcinogeniteit) bevestigen in het rapport het volgende:

"zoals eerder geconcludeerd, heeft een hechte kring van gelijkgestemde wetenschappers van ICNIRP een zelfgenoegzame club gemaakt, met een gebrek aan biomedische expertise en een gebrek aan wetenschappelijke expertise op het gebied van risicobeoordeling en risicomanagementfilosofieën, wat zou kunnen leiden tot tunnelvisie".

Van alle leden van de ICNIRP zijn de biografie en werkzaamheden onder de loep genomen. Uit concrete voorbeelden blijkt dat vele ICNIRP-leden banden hebben met de telecomindustrie:

> <https://klaus-buchner.eu/wp-content/uploads/2020/06/ICNIRP-report-FINAL-19-JUNE-2020.pdf>

Het kritisch geluid begint steeds luider te worden, zoals onder andere blijkt uit het recent opgerichte Wetenschappelijk Platform EMF Nederland. Dit initiatief van 35 hoogleraren en andere academici, heeft in mei de overheid met klem gevraagd een nationaal research programma naar de effecten van 5G EMF- frequenties in de mens te starten en de uitrol van 5G op te schorten.

Meer info:

> <https://letstalkabouttech.nl/2020/06/regering-start-met-5g-frequentieverdeling-ondanks-serieuze-waarschuwingen-nieuw-rapport-zeer-kritisch-over-icnirp/>

En dan ook nog: in september dit jaar verscheen het Adviesrapport 5G en Gezondheid van de Gezondheidsraad. Daarin staat letterlijk dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de nieuwste ICNIRP-normen de potentie heeft de gezondheid te schaden en wordt o.a. geadviseerd om 5G op 26GHz niet uit te rollen omdat onderzoek ontbreekt. Maar de overheid luistert zelfs dáár niet naar en vindt dat er 'geen reden is om meer onderzoeksresultaten af te wachten voor het gebruik van deze band':

> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/20/kamerbrief-over-kabinetsreactie-gezondheidsraad-advies-5g-en-gezondheid>

Reactie 4: Drs. Y. Siem, Huizen, 23-11-20

- De blootstellingslimieten van de ICNIRP zijn gebaseerd op een proef met een plastic hoofd, gevuld met zout water. Geenszins vergelijkbaar met een menselijk, levend organisme. Er is daarbij alleen gekeken naar thermische effecten, waarbij de opwarming onder de 1 graad moet blijven. Is dat het geval, dan worden de betreffende elektromagnetische velden als veilig beschouwd. Dit terwijl er duizenden peer-reviewed, onafhankelijke onderzoeken bestaan die biologische gezondheidsschade hebben aangetoond, reeds bij 2G, 3G en 4G en Wifi. Hou daarbij ook rekening met het feit dat de ICNIRP bewezen financiële banden heeft met de industrie, en dat slechts leden worden toegelaten tot de ICNIRP als zij dezelfde visie ondersteunen en dat er geen medici in de commissie zitten. Dat de ICNIRP géén onafhankelijke, objectieve commissie is, is feitelijk bewezen en aangetoond, o.a. in het rapport van Buchner/Rivasi en in een oordeel van het Hof van Turijn. De Gezondheidsraad heeft deze gebrekkige blootstellingslimiet kritiekloos overgenomen. Als de blootstellingslimiet niet klopt, klopt ook het verhaal over de vermeende veiligheid van EMV niet.

Verder kan ik aanvoeren dat uit onderzoek van Henry Lai "Does Funding Matter" is gebleken dat als de onderzoeken zijn gefinancierd door een onafhankelijke bron, dat 70% gezondheidsschade aantoonde. Als onderzoek is gefinancierd door de

industrie, slechts 32%. Maar dan nog! De bewering dat gezondheidsschade nooit is aangetoond is een pertinente leugen.

- Reeds met de huidige gebrekkig blootstellingslimieten zijn er gezondheidsklachten in de praktijk, naar schatting inmiddels 5-7% van de bevolking ondervindt klachten. Volgens TNO-onderzoek was dat in ieder geval 3%. De limiet zou dus drastisch verlaagd moeten worden, en dan gebaseerd op deugdelijk onderzoek, niet op een proef met een zak zout water. Zie vooral het volgende filmpje over wat er allemaal niet klopt aan de huidige stralingslimieten, de metingen en de officiële 'informatie' die hierover verspreid wordt:

> https://www.youtube.com/watch?v=7gOEAQM8MXQ&feature=share&ab_channel=StralingThuis

Reactie 3: I. Huiskes, Rijssen, 23-11-20

- De International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) heeft in maart 2020 als prepublicatie nieuwe richtlijnen voor blootstelling aan elektromagnetische velden (EMV) rondgestuurd. Deze richtlijnen zouden volgens ICNIRP bedoeld zijn om mensen te beschermen tegen de schadelijke effecten voor de gezondheid van radiofrequente EMV in het frequentiegebied van 100 kHz tot 300 GHz. Daaronder valt alle draadloze communicatie, inclusief 5G. Wat de veldsterktes en stralingsintensiteiten betreft verschillen deze richtlijnen niet met die uit 1998 en bieden dan ook geen bescherming.

Het gaat in de richtlijnen na de eerste vijf inleidende pagina's, tot aan p. 37, uitsluitend over thermische effecten veroorzaakt door 6 minuten en 30 minuten lange blootstelling aan radiofrequente EMV. Die tijden zijn in ICNIRP 2020 iets duidelijker gedefinieerd dan in ICNIRP 1998 maar dat is verder van geen belang. In beide richtlijnen gaat het om kortdurende blootstelling.

Pas in Appendix B, vanaf p. 37 tot het eind van de richtlijnen op p. 43, zijn nog enkele wetenschappelijke publicaties over niet-thermische biologische lange-termijneffecten genoemd, in diskrediet gebracht en niet meegenomen bij het bepalen van de richtlijnen.

Daarmee zijn vrijwel alle van de duizenden peer-reviewed wetenschappelijke publicaties genegeerd waarin dergelijke niet-thermische biologische lange-termijneffecten zijn aangetoond. Een aantal van die effecten, die optreden bij veldsterktes en stralingsintensiteiten onder en ver onder de ICNIRP 2020 richtlijnen, zijn schadelijk voor de gezondheid. De ICNIRP richtlijnen geven daarom, in tegenstelling tot wat geclaimd wordt, geen bescherming tegen schadelijke effecten voor de gezondheid.

Gezien de grote financiële belangen van telecomindustrie en overheden ligt het voor de hand de conclusie te trekken dat de ordes van grootte te hoge ICNIRP 2020 richtlijnen uitsluitend bedoeld zijn om de uitrol van draadloze communicatie toepassingen in het algemeen en van 5G in het bijzonder geen strobreed in de weg te leggen.

> <https://www.stopumts.nl/doc.php/Berichten%20Nederland/12501/redirect>

- 5G IS NIET OKÉ, ZET DE FEITEN OP EEN RIJ

Het nieuwe 5G werd gepresenteerd als een supersnel en ideaal alternatief voor 4G. Nu - in coronatijd - komt het vooral van pas voor contact tracing en crowd control.

Door 5G & het Internet of Things (IoT) wordt alles met elkaar verbonden. Je koelkast praat met je energiemaatschappij. AI bestuurt je auto. Mens en machine smelten samen. Het klinkt als een sprookje, maar niet zonder donkere kanten.

In werkelijkheid resulteert dit 5G-netwerk in meer antennes, dichter bij huis, met hogere frequenties, meer en intensere straling, hoger energieverbruik, meer schade aan mens & milieu en een Big Brother die overal meekijkt en luistert.

“Het plaatsen van tientallen miljoenen 5G-antennes zonder een enkele biologische veiligheidstest moet wel het domste idee zijn dat iemand ooit in de geschiedenis van de wereld heeft gehad.” – Prof. Dr. Martin Pall.

MEER OF MINDER STRALING?

Volgens de Telecomindustrie wordt de hoeveelheid straling met 5G minder door het gebruik van Beamforming. Wat ze niet meenemen in die berekening, is dat er alleen al in Europa 10 miljoen antennes bij komen (die lang niet allemaal met Beamforming werken). Wat ze ook achterwege laten is dat het niet alleen om onze telecommunicatie gaat, maar om allerlei IoT dingen. Wat ze verder niet vertellen is dat de straling intenser zal zijn door hogere frequenties. Het is zonnig op het plaatje van de Telecomindustrie. In werkelijkheid regent het straling en worden de bomen die in de weg staan gekapt.

NO PLACE TO HIDE

Alle nieuwe antennes voor 5G komen bovenop de bestaande mobiele netwerken. Tel daarbij op de Internet satellieten van Elon Musk ?? en Amazon ?? en de Internet balloons van Google ?? en je weet één ding zeker: De hoeveelheid straling neemt exponentieel toe. De gehele aarde wordt gevangen in een web van straling. Vluchten kan niet meer.

> <https://5gisnietoke.nl/5g/>

Reactie 2: Ing. Ruud Sikking, EMVNinja, 's-Hertogenbosch, 22-11-20

- Wij meetspecialisten van de beroepsvereniging Vemes komen dagelijks in contact met personen die ernstige last hebben

en ziek zijn van elektromagnetische velden. Wij hanteren de SBM-2015 en niet de ICNIRP-richtlijnen, omdat de ICNIRP-limieten enkel gebaseerd zijn op thermische effecten en niet op de bij veel lagere veldsterktes optredende biologische effecten. Het blijven ontkennen van de ziekmakende biologische effecten en het alsmaar toevoegen van kunstmatige elektromagnetische velden is een ernstige misdaad tegen de bevolking. De overheid hoort de bevolking te beschermen. Als enkel geld telt en mensen niet, dan is er sprake van maffiapraktijken.

- Op dit moment zijn de elektromagnetische velden al ziekmakend. Wij meetspecialisten van Vemes worden daar dagelijks mee geconfronteerd. De alsmaar toenemende kunstmatige straling is gekmakend en veroorzaakt zelfmoorden. Dit moet stoppen. Laten wij liever inzetten op glasvezel en Lifi.

Reactie 1: NN, Zutphen, 21-11-20

- De slager keurt zijn eigen vlees.

En bescherming van de volksgezondheid? Dan moet je deze frequentie niet toestaan en defensie etc. niet ervan uitsluiten.

- Hier maak ik me grote zorgen over. Want tot nu toe is er geen rekening gehouden met cumulatie. En dat stinkt.